

vacatione p morte: solus papa de illis prouideat: que vacatio ita cōtingit si de cedēs ius habet (licet possessionē nō habeat) sic si possessionē haberet. quia in vacatiōe inducēda nō attendit possessio sed titulus. vt in clemen. .j. §. neutro. vt li. penden. sic etiā ad ius que rendū in beneficio sufficit titulus. nec requirit possessio. de con. pben. c. si. li. vj. Et p̄terea i d. c. p̄nti nō includerent bñficiā que decedēt tenebat sine titulo: qz illa p mortē possessorū vacare nō possunt z cōsequēt nō adaptant ad materiā reseruatiōis. Et idē dico in ca/ su. c. si gratiose. de rescrip. li. vj. qz ibi dispensatio facta sup bñficijs obtentis vt q̄s illa retinere possit nō obstāt si in ep̄m sit p̄motus nō adaptat nisi ad illa que de iure optinebat etiā si possessionē nō habebat: si em̄ possessio nem solā absqz canonico titulo habuisset: dispensatio haberi nō potuisset: qz p illā nouū ius nō dat sed vet̄ cōseruat et plongat: vt ibi nota.

Ordinariū remediū facit cessare extraordinariū qm̄ ordinariū puidet ip̄o iure. als secus. Itē secus qm̄ p̄ extraordinariū vlt̄erū puidet. no. anth. de resti. in inte. cū ex litteris. Et idē dicit Rota. in effectu cōclu. cccxxv. de q̄ vide plenius p bar. i. l. in puinciali. ff. de no. ope. nū.

Ordinarij appellatiōe cōprehendit ep̄us tm̄ in his que p̄tinent ad officium ep̄i tm̄. no. archidia. de offi. oz. li. vj. vide anth. d. iure pa. j. notabili.

Ordo scripture suand⁹ est et ex eo licet arguere. d. elec. si q̄s iuste. li. vj. Et de pben. mādato. e. li. z est casus in. l. cuz pater. §. a te. ff. de le. ij. z ibi no. glo. z. l. quotiens. in p̄n. ff. de vsufu. z de fideiussu. l. generaliter. §. qd̄ ergo. vid̄ bar. q̄ totū hoc plene loquit in. l. ij. §. p̄us. ff. de vul. z pupil. et aliqd̄ vide p eum in. l. gall⁹. §. qd̄az recte. Et vide bal. qui circa h̄ dicit vnū notabile v̄bū in. d. l. cū pater. §. fidei cōmitto. p cui⁹ dicto est etiā casus in. l. nec em̄. ff. de soluti. Et vid̄ dñicū in. c. quia pontificali. in fi. d. offi. dele. li. vj.

Ordinis characterem recipit laic⁹ vel puer ad sacros ordines p̄motus: licet nō recipiat ordinis executionē nisi sup ea dispēsēt. no. Ro. cōclu. cccxxviii. in fi. z vide. s. v̄bo bigam⁹ z sub verbo simoniacus.

Ordo iuris qm̄ de illo apparet nō attendit ordo scripture: quia mēs disponētis p̄sumitur fuisse fm̄ ordinē iuris. l. cū pater. §. fidei cōmitto de le. ij. z ibi no. bal. z. l. nec em̄. ff. d. solu. z ibi no. bar. z idē sentit in. l. gall⁹. §. qd̄a recte. tm̄ dic̄ qz pat̄ istituēdo nepotē z filiū lz

nepotē p̄mittat in ordine verborū. tm̄ intelligitur p̄mo instituisse filiū: qd̄ ideo ē qz ordo iuris sic habz qz in successione p̄ris filius p̄fertur nepoti ex eo. Idē dic̄ anth. de rescrip. cū dilecta. viij. colū. §. veniam⁹ ad materiā: qz ergo dicit bar. in. l. ij. §. penf. d. vul. z pupil. in dubio p̄sumit voluntatē disponentis fuisse fm̄ ordinē scripture: debet intelligi qm̄ ille ordo nō est cōtra ius cōe vt. l. cū pat̄. §. a te. ff. de le. ij. als secus vt. d. l. nec em̄. de solutio.

Pacificus possessor quis dicat: vide sub verbo possessio. §. possessio qm̄ dicitur.

Pactum qz q̄s possit in soliduz cōdemnari vbi als habebat p̄uilegiū qz nō pueniet nisi q̄ten⁹ facere possit de ducto ne egat: nō valet si illud p̄uilegiū cōpetebat sibi rōne p̄sone: secus si rōne cōtractus. no. io. an. de solu. oldardus. in fi. z vide s̄b v̄bo patronus. §. patron⁹ in fundatione.

Pactū de nō edificando iure nō nocet singulari successori. Idē in pacto de nō locādo vt de locatione nō reuocāda. no. anth. de iudi. quia. §. venio ad primū.

Pactū in dubio intelligit reale z trāsit ad heredem pacificētis z p̄sumit p̄sona abiecta de monstrationis n̄ limitatiōis causa nisi sit apposita dictione taxatiua. ff. de pba. l. si pactum z de pac. l. iur̄. gen. §. pactorū. z. l. de cōtra hen. z cōmit. si. l. veterū. z no. bar. in pacto negatiuo. in. l. q̄ in futuruz. §. j. ff. de pac. Et idē no. bar. in pacto affirmatiuo. ff. de v̄bo. obli. l. si sit stipulat⁹. vbi plene videas. z bal. in. d. §. pactorū. z cy. in. d. l. veterū.

Pactū an tollat vel ei deroget p̄ subsequens p̄uilegiū cōtrariū. vide sub v̄bo p̄uilegiū §. p̄uilegiū generaliter.

Papa nō p̄t laico delegare p̄tatem ex cōmunicādi nec absoluēdi ab excoicatione. s̄z p̄tatem elegendi z conferendi bñficiuz bñ p̄t ei cōcedere. p̄mū no. anth. de iudi. decernim⁹. §. cōcludēdo. scdm̄. no. e. ti. quāto. Et vide. s. v̄bo dispensatio. z v̄bo iudex z v̄bo lex. §. lex z cōstitutio.

Papa p̄t delegare iudici laico nō solum causas ciuiles z criminales s̄z etiam sp̄uales. no. an. de iudi. decernim⁹. §. opono. cū glo.

Pape z impatoris potestas semp̄ intelligit a generali p̄missione z iuramēto accepta. d. iur̄. reiu. z si christ⁹. z. xxij. q. j. §. vltimo q̄ro. §. ipsi nangz.

Papa p̄t dare p̄laturas z alia bñficiā ad tps̄ alij aut̄ inferiores nō. no. glo. in. c. j. de cap. mo. li. vj.

Papa potest in beneficijs conferendis omnes col-
latores ordinarios puenire et p suū decretuz
eis manus claudere. no. Ro. cōclu. iij. et con-
clu. cccxxv. et fre in tracta. permuta. q. iij. et
vide. j. s. papa cōfert.

Pape p̄tatem vide p glo. de excels. p̄la. sic vni-
re. et de trāssa. p̄la. c. j. et de offi. le. q. trāssatio
nem. Et in clemen. ij. in p̄n. de reli. domi. vbi
additur nouus casus. et p bal. C. de testa. l. si
testamētū. et auē. b. iter liberos. et C. de fide
iusso. l. eam quā. et in pace cōstantie. s. libera-
tio. et in p̄hemio vsus feudozū in. j. diuisione
et aliqua sed pauca.

Pape sentētia quid opet. vide sub x̄bo sentē-
tia in p̄ncipi. et j. s. papa nemini. et s. pape
sententia.

Pape motus pprius et certa scientia qualiter
p̄benf. vide sub x̄bo p̄batio. s. p̄batio nō po-
test. et sub x̄bo. grā. s. grā nō pot.

Papa an possit eē scismaticus ita q̄ nō hereti-
cus. vide sub x̄bo scisma.

Papa etiā facta ppria p̄sumit ignorare pp̄
multiplicitatē negociozū. de re iudi. cū olim.
ideo si cōtra illud factū aliquid agit p̄sumit
circūuentus. et est p̄sumptio iuris et de iure.
vt dicunt inno. et io. an. ibi. qd̄ est verū nisi
illud factū esset notozū in curia sicut ius scri-
ptum quia p̄sumit papā illd̄ scire. vt no. fre.
in tract. p̄muta. q. iij. Prīmū dictū procedit
maxime q̄n cōcedit grām vel rescriptum. vt
no. glo. de consti. c. j. li. vj. in verbo noscat.

Pape renūciatio et mors naturalis eq̄parant̄
no. glo. de p̄ben. si is cui. li. vj. Et vide s. v.
p̄curator. s. p̄stitut. p̄latus a plato.

Papa in quibus nō pot̄ disp̄sare. vide. s. v.
dispensatio.

Papa si quid disponit cōtra cōciliū generale
an valeat. licet nō dicat in specie nō obstante
tali decreto cōciliij. vide sub x̄bo. grā. s. grā
facta p̄tra generale cōciliū.

Papa pot̄ derogare iuri patronatus etiā lai-
corū quia illud ius habet ex mera grā ipsius
pape. sed alij ordinarij hoc nō p̄nt p̄pter in-
hibitionē pape. no. Ro. cōclu. cccxxv. circa
fi. et v. octauo.

Papa eo ipso q̄ causam corā vno auditore ce-
p̄ram ad se aduocat et alteri cōmittit. videtur
p̄mo iudici inhibere. no. Ro. cōclu. xj.

Papa eo ipso q̄ cōmittit causam in curia. sta-
tim intelligit̄ ligasse manū inferioris nō solū
ordinariorzū s̄ etiā executorū apostolicorum
vt sup̄ re de q̄ facta ē cōmissio nō possint aliq̄
liter p̄uidere nec etiā rei ante p̄uise possessio-
nem tradere. no. Ro. cōclu. cccxlviij.

Papa eo ipso q̄ mandat alicui de certo bene-
ficio p̄uideri. ligate sunt manū inferioruz vt

nō possint se de illo b̄nficio aliqualiē itromit-
tere ex q̄ papa semel manū apposuit. Et b̄ ve-
rum etiam si delegatus nulliter p̄uideat. no.
inno. de excessi. p̄la. inter dilectos. facit. c. vt
nostz. de apel. hoc verū q̄n delegatus nulli-
ter p̄uidet ex suo defectu. Secus si mādatur
pape sit nullum p̄ cōditionis defectū vel aliē
vt no. inno. in. d. c. inter dilectos. in glo. ma-
gna. et alij dicūt et forte meli⁹. de p̄sump. du-
dum in glo. magna. in p̄n. Et vide. s. v. grā.
s. grā beneficalis cōcessa. et vide. s. v. bene-
ficio dicit̄ reseruatū.

Papa de plenitudine p̄tatis pot̄ nuda volū-
tate quē p̄iuare b̄nficio. no. glo. viij. q. iij. p̄
p̄ncipalem. et de religi. domi. p̄stitut. vt p̄z
ex tex. clemen. j. vt lite pen. p̄ quē tex. ita de/
cidunt pau. et antho. ibidē. et facit. c. ij. de p̄-
ben. li. vj. Sed aliā rem meā nō pot̄ papa mi-
hi auferre quia in hoc nō habet liberā pote-
statem. no. antho. in. d. clemē. j. et inno. de cō-
sti. que in ecclesiarū. et de immu. eccle. qz ple-
riqz. dicit t̄n rota q̄ papa et p̄nceps solus ha-
bet hoc ex p̄uilegio. q̄ pot̄ quē suo iure p̄i-
uare. qd̄ nō p̄nt inferiores. no. Ro. cōclu. xix
et vide sub. v. p̄nceps pot̄ dominiū.

Papa licet de equitate nō posset aliquē inui-
tum transferre. pot̄ t̄n de iure. no. glo. viij. q. j.
om̄is. et c. ep̄s. et archid. c. q. s. ecce. et io. an.
de postu. p̄la. c. fi. et in regula. qd̄ ob grām. li.
vj. vide sub x̄bo. p̄mutatio. s. p̄mutare b̄nfici-
cium. et s. p̄mutatio p̄latorū. et sup̄. v. p̄rela-
tus non transferē.

Papa est maior ap̄lo vel saltem par cum eo.
ideo dictū apostoli nō ligat nec stringit pa-
pam. no. Ro. cōclu. cccxxviiij. nā papa nō li-
gat̄ concilio. vt no. io. an. in. c. hi q̄. de p̄ben.
li. vj. in nouella. vide. j. s. papa potest cōtra
apostolum.

Papa est maior cōcilio cū cōciliū ab eo aucto-
ritatem accipiat. de elec. significasti. vt notat
glo. de elec. vbi periculū. li. vj. sup̄. v. cōcilio
Idē no. glo. de capel. mo. ex p̄te. et io. mo. in
c. j. de p̄sti. li. vj. ideo posset papa statuta con-
cilij corrigere et mutare. vt no. io. an. in. d. c.
significasti. sup̄ x̄bo. robur. et d. c. vbi picu-
lum. et p̄ualet sententia pape sentētie cōciliij.
no. archid. viij. q. iij. v̄nio. nisi sint circa ar-
ticulos fidei vel circa salutē et statutū vniuer-
salis ecclesie. vt no. glo. et archid. xj. dist. sic.
Sed cōciliū nō potest reuocare statuta pape
vt no. glo. in clemen. ne rhomani de elec. i. v.
bo. inferiorē. vide. j. s. pape non est obediē-
dum.

Papa nemini subijciē nec potest etiā p̄ concilij
iudicari nisi de heresi. xl. dist. si papa. et
xxj. di. nūc at. et no. ino. d̄ x̄bo signi. ex p̄te. j.

7 io. an. de hereti. in fidei fauore. li. vj. sup. x bo. fauore. in nouella. 7 de concessio. pben. p/ posuit. super glo. nam contra. 7 de here. si no iudicaf. sed quia hereticus puatus est a iure omni potestate 7 bñficijs ecclesiasticis fm the ologos. 7 specialiter fm pe. de palude in tra ctatu suo. Et facit quod no. archid. xxiij. q. iij. dicit apls. 7 sententia rhomani pontificis pualet sententie vniuersalis ecclie dei. Sen tentia ergo ecclesie militaris pualet sententie ecclesie triumphantis. nisi rhomana ecclesia erraret quod fieri posse no credit quia deus no pmitteret. no. glo. xxiij. q. j. qd cuqz 7 ab eius sententia no appellaf. ix. q. iij. cuncta per mundu. imo stultum est que de hoc ambige re cu omnes sciant. ff. a qui. app. no licet. l. j. in pn. vide. s. x. appellatio. s. appellari non pot vide. j. s. pape no e obediendu.

Papa etia in casu quo possit ab alio iudicari no dzi ius vocari sine eius pmissioe 7 venia sicut dicim in liberto. no. anth. de iudi. cuz in venissent penl. colum.

Papa tenet hodie monarchia toti mundi et vtruqz gladiu. no tn pot legitimare ad succes sionem hereditatu. nisi in terris eius tempo rali iurisdictioni subiecti. no. Ro pclu. cxcij.

Pape supma ptas 7 plenitudo no pot per in feriozem possideri quia illa papa habet a do mino. 7 illi inferior e incapax. no. antho. de cau. poss. c. fi. xxv. colum. x. nuc scdo. nisi pa pa illam plenitudinem ptatis pcedat. vt no. per. eudem. e. c. xlij. colu.

Papa si pactu vel contractu seu couentionem facit. vim legis optinet. quia fit ab habente potestatem legis condendi. C. de dona. iter viru 7 vxo. l. penl. imo fortior e q lex. qz sup mus pnceps contractu cuz subditis suis iniru seruare tenet quia cum contractus duozu con sensu perficiat altero dissentiente no dissolui tur. no. cy. bar. 7 bal. in. l. digna vox. C. d le gi. 7 e tex. in ti. de natura seu. c. j. collatioe. x. 7 extra de pbat. c. j. 7 ibi. no. anth. Sed 7 le gem condendo pot papa si vult se ligare no successorem. no. io. mo. de pti. c. j. l. vj. 7 ibi vide anth. Idem tenet bal. in. l. ij. C. de sen ten. ex. 7 in pbenio vsusfeudozu. de succes sore an liget ex contractu pdecessoris. vide Cy. 7 bal. in. d. l. digna vox. 7 guill. de smore lauduno. 7 fran. in cle. j. de iuriur. tex. videf q no. in. c. innotuit. de elec.

Papa confert iure ordinario bñficia ad eu de uoluta per negligentia inferioru. sed non de uoluta cofert de plenitudine ptati. no. archi. 7 io. an. in nouella. in. c. fi. de cosue. li. vj. p q facit. de pben. c. ij. e. li. vide. s. s. papa potest in beneficijs.

Papa pot de potestate absoluta quicqd vult 7 qdiu viuit pot vnire mutare quadrata ro tundis 7 ordinare. 7 tn no licet pape aliena / re res ecclesie sine causa. no. an. de iudi. cum venissent. x. opono scdo. 7 vide qd no. per eum in de. si rhoman. de pben.

Papa de ptate absoluta pot esse iudex in cau sa ppria patrimoniali. sed de ordinata debz alteri comittere. 7 hoc in ciuili. sz in causa de liciti ppri pot de ordinata esse iudex in cau sa ppria quia criminaliter a nemine iudicaf excepta heresi. In causa etia ecclie rhomane pot de ordinata esse iudex. quia quicquid di cat glo. no e dñs reru ecclie rhomane sic nec alij plati sunt dñi reru eccliaru. no. antho. de iudi. cum venissent. x. opono scdo. Si tn papa iudicet vbi de honestate comittere de beret. tenet sententia. vt no. per eu. e. c. in fi. 7 vide glo. 7 qd ibi no. antho. de pfr. vi. cu dilecta. 7 qd no. inno. hosti. 7 io. an. in. ca. ex parte in xpo. d. ver. signi.

Papa no psumit aliquid facere motu pprio nec ex certa scientia. nec de plenitudine po testatis nisi hoc expmat. pmum pbat in. c. si motu pprio. de pben. li. vj. Scdz. no. io. an. de rescrip. statutu. e. li. in glo. super. x. lfaru. 7 in clem. 7 si pncipalis. e. ti. in glo. fi. 7 i. c. porrecta de pfr. vi. Tertiu no. inno. de elec. innotuit. 7 q ad scdm de certa sciencia. vi de oldra. in consilijs suis sub rubrica de con firma. vi.

Papa potest esse testis in casu rhomane ecclie sic quia no est dñs reru rhomane ecclie sed administrator sicut alij prelati. licet glo. alie dicat. vt no. antho. de iudi. cuz venissent. x. opono secudo.

Papa si mandat reuocari quicqd immutatu vel factu est. debet intelligi de eo quod scm e illicite 7 iniuste. no de eo quod iuste. de resti. spo. audita. ideo dixit copos. de rescrip. cam que. qz si papa mandat bñficiu alicui cofe ri no obstate collatione prius alteri facta. de bet intelligi de collatione inualida no de va lida nisi specificice expsit de valida. 7 h etiam no. anth. in. c. j. de costi. li. vj. s. tertio casus. x. siliter tertia regula.

Papa potest in omni casu d facto supplere. no. anth. de cobra. de. vra. xxx vij. colu. in. pn.

Papa si qd vbo vel scripto dicat. an pbet et an priu pbari possit. vid tex. 7 glo. d resti. cu a nobis. 7 j. sub. x. pbatio. s. pbatio no ad mittit. 7 s. pbatone no faciunt.

Papa no hz iurisdictione vniusalē etia in qf. cuqz laicos. vide sub. x. iurisdictione. s. iurif. dictois progatio n cadit. 7 j. s. papa n solu.

Papa pot reuocare suam etia arbitralez per

laicū lata. qñ ille laic⁹ nō recognoscit sup iorē saltē de facto. ⁊ ita debet intelligi. c. exposita de arbi. vt no. fre. de senis ꝑ filio. cclxxxv. licet anth. in quodā notabili illū tex. aliter intelligat.

Pape narratiua ꝑba vel assertiua an faciant plenā ꝑbationē donec cōtrariū ꝑbef. vidē sꝑ ꝑbo ꝑbatio. ꝑ. ꝑbationē faciunt.

Papa licet nō possit vniūsalitē dispensare sup decimis nō soluēdis statuendo qꝫ null⁹ decimam soluere teneat. pōt tñ cū vno vel aliqꝫ bus laicis vel clericis ⁊ sup certib⁹ bonis dispē sare qꝫ ꝑpetua decima nō soluat. no. glo. de decimis. a nobis. ⁊ idē tenēt ibi hosti. io. an. ⁊ francis. de za. licet quidaz dixerūt qꝫ papa etiā cū vno sup ꝑba dispensare nō pōt sine causa. sꝫ ꝑ nihil importat qꝫ semp in ꝑncipe ꝑsumis causa. vt no. cy. ⁊ bal. in l. rescripta. c. de ꝑci. impa. offe. ⁊ anth. in. c. qꝫ in ecclesiarū de cōsti. Et licet decima debeat de iure diuino nō ꝫ qꝫ papa nō dispensat. verū ē illud i totum tollendo. sed in ꝑte pōt illud moderādo ⁊ limitando. vt no. inno. in. c. que in ecclesiarum. ⁊ ꝫ voluit glo. in. d. c. a nobis.

Papa nō solum in clericis sed etiaz in laicos habet vniuersalem iurisdictionē habitu. licz non exercitio. no. glo. de iudi. nouit. ⁊ qui fi. sunt legit. cām que. ij. Et hoc tenet io. de lig. vt refert anth. in. d. c. nouit. vlti. carta. Idē tenet ant. in. d. c. cām que. in. j. oppo. Aduertat ergo laicus corā papa cōuētus qualif excipiat vt nō dicat eū nō esse iudicē vel nō habere iurisdictionē sed dicat eum nō hēre exercitiū iurisdictionis. alias inepte excipet. ⁊ excipiens inepte succūbit. l. j. ꝫ. labeo. de flu. et ibi no. bar. in. l. j. ff. de excep. Et vide omnino sub ꝑbo iurisdictionis ꝫ iurisdictionis proga tio nō cadit in papam. ⁊ vide ꝫ. ꝫ. papa habet oēm iurisdictionē.

Pape an obediendū sit si aliquid iniustum ꝑcipiat siue sit in spūalib⁹ siue in temporalibus. vide io. an. de senten. excōi. inquisitioni. sup ꝫbo mortale.

Pape sententia si est diffinitiuā facit ius. qd ē verū si tenor ei⁹ patiat ⁊ nō sit cōtra legem in corpe iuris clausam. als secus. Itē hoc verū qñ ē lata cū cause cognitiōe ⁊ ꝑte ꝑsente. als secus. Interlocutoria ꝫbo si ē corpe iuri clausa facit ius. als nō nisi sit lata cū cause cognitiōe ⁊ ꝑtib⁹ ꝑntibus. no. anth. in. c. in causis. de re iudi. Adde qꝫ pape sentētia nō red dit nulla ex omissione citatiōis. vt no. hosti. io. an. ⁊ anth. in. c. sicut vnire. de excessi. ꝑla.

Papa in causis que corā eo agūtur debet ordinē iuris seruare. de re iudi. in causis. vide oino io. an. de cōsue. cuz inf. sup. ꝫ. irritadā

⁊ de litis ꝑtesta. c. vnico.

Papa si fert sententiā cōtra aliquē quez dicit citatus ꝑsumis citatus. no. bal. in. l. j. ff. d. of. fi. ꝑfec. ꝑto. Bar. aut dicit qꝫ papa in causis corā eo vertentibus debet iudicare ꝑm cōscientiā suā. als peccaret. vt ipse no. in. l. j. c. vt que. de aduo. par.

Papa habet oēm iurisdictionez in oēs laicos qꝫ ad decidendū dubia legistarū in quib⁹ sūt varie opiniones doc. no. anth. in. c. sup lris de rescrip. iij. colū. ꝫ. nota qꝫto. ⁊ vide sꝫ. ꝫ. papa ꝫ. papa nō solum.

Papa parū vel nihil debet facere sine cōsilio cardinaliū quāsi sint vnū corꝫ cū eo. idō qñ mittit cardinalem legatū vocat legatus d la tere. id est. de corpe pape. vt no. hostiē. ⁊ io. an. de ꝑuile. ātīqua. ⁊ que ardua sunt nō pōt papa sine cōsensu cardinalium facere ꝫ io. mo. vt no. io. an. in. c. sup eo. de hereti. li. vj. in nouella. licet io. an. non videatur hoc ibi approbare.

De consilio pape

Papa si cū alio de papatu cōtendit ⁊ quilibz se papam credit. neuter eorū potest dici scis maticus. vt no. glo. xxiiij. q. j. c. j. in glo. bec distinctio. in fi. ⁊ valent gesta ꝫ vtrūqꝫ in lo cis in quibus tolerant. vt no. j. q. j. didicim⁹ in glo. ij. ꝫ qua facit lex barbari⁹. quis autē tunc erit iudex in tali ꝫtrouersia. vide no. io. an. in. c. j. de renū. li. vj. in nouella.

Pape nō est obediendū si ꝑcipiat aliqd iniustum qd cōtinet heresim. vel exqꝫ vehement ꝑsumeret turbari status ecclesie vel alia mala ventura. als ꝑcepto pape etiā iniusto obediendum ē. vt no. inno. hosti. ⁊ io. an. ⁊ ant. in. c. inquisitioni. de sentē. excōi. ⁊ fac qd ibi no. anth. in. c. quāto. d. cōsuetu. Et idē dicit glo. qñ turbat vniuersalis status eccle. ix. q. ij. ꝫ ꝑncipalem. ⁊ hoc sentit io. an. de sentē. excōi. nulli. Itē nō est obediendū pape si fac vel dispēsat vniuersaliter cōtra generalē statum ecclesie. vt no. glo. xxv. q. j. si papa. in fi. ⁊. xv. dist. sicut. vt no. glo. viij. q. j. ꝫ. his oibus auctoritatib⁹. Secus si ꝫticulariter ⁊ nō vniuersaliter facit cōtra statū ecclesie. vt no. archi. c. causa. ⁊. xxv. q. j. sunt quidam. Adū te tñ qꝫ glo. in. d. c. que ad ꝫpetuā. loquit qñ sit cōtra statutū nō cōtra statum ecclesie. sꝫ archid. bñ loquit qñ sit cōtra statum in. d. c. sunt quidam. vbi etiā dicit qꝫ vbiqꝫꝫ decolorat status ecclesie. papa nō potest id facere. sed bar. brix. dicit qꝫ papa facit ⁊ pōt dispensare contra generalem statum ecclesie. licz ꝫ cōtra articulos fidei. vide. ꝫ. papa est maior cōcilio. ⁊ ꝫ. papa nemini.

Papa nō pōt impatorē deponere licet possit deponētib⁹ ꝫsentire. no. glo. xv. q. vj. c. ali⁹.

Et idē dicit ibi archi. q̄ nō pōt deponere re/
gem francoꝝ. vide io. an. in. c. ad apostolice
de re iudi. li. vj. in. f. glo. 7 sup ea nō. vbi dīc
q̄s possit dponere impatoꝝ 7 ex q̄ cā. **I**mpa
toꝝ aut pōt papā deponere si ad h̄ se illi subij
ciat de cōsensu cardinaliū. vt no. glo. lxxij. di
stin. in synodo. sup q̄ vide qd̄ no. archi. ij. q.
vij. nos. super. f. glo. xxv. q. f. que dicit pro 7
contra.

Papa pōt cōtra aplm dispensare. vt no. glo.
xxv. q. f. sunt quidā. alij tñ dīcūt s̄riū. vt no.
ibi archi. sup. f. glo. vbi dīc. quosdam dicere
stultū eē q̄ dicat papā cōtra aplm vel s̄ do /
ctriā cuiuscūq̄ libri canonis dispēfare. vid̄
s̄. s̄. papa maior est aplo.

Papa sine cōcilio generali n̄ pōt tollere p̄uile
gium canonis si q̄s suadēte q̄ ad oēs clericos
s̄m abbatē. vt no. io. an. de sen. excōi. c. nulli

Papa sol⁹ vel ei⁹ legat⁹ 7 null⁹ ali⁹ pōt gene
rale cōciliū cōuocare. xvij. dist. c. f. 7. ij. 7. s̄.
huic etiā. 7. ij. di. s̄. pozro. 7. ij. q. vj. duduz
nisi papa req̄situs vt cōuocaret 7 negligeret
conuocare. 7 cause legitime adessent pp̄t q̄s
cōuocari deberet. qz tūc cardinales. 7 eis ne
gligentibus. impatoꝝ 7 vltimo alij p̄lati con
uocare possent. vt no. fran. de za. in. c. licet. d̄
electio.

Papa nō pōt ligare successorē nec sibi leges i
ponere. de elec. c. innotuit. 7 no. d̄ rescrip. li.
vj. c. fi. in glosa vltima. 7. l. de legi. l. digna
vox.

Papa in terris imperij habet iurisdictionem
tpalez habitu. s̄z exercitiū iurisdictionis habz
impatoꝝ a papa q̄ eū coronat. **I**n terris autē
ecclie habet papa iurisdictionē tpalem habi
tu 7 exercitio. no. anth. q̄ fi. sunt legit. c. p ve
nerabilē. ix. colū.

Papa an possit in terris ecclesie legitimare ba
stardos quo ad tpalia qz de spūalib⁹ non est
dubiū q̄ sic. hosti. dicit q̄ pōt etiā q̄ ad tēpo
ralia. cui⁹ opinione sequit̄ io. cal. i. c. p vene
rabilē. qui. fi. sunt legit. **I**nno. ibi distiguit
q̄ in his que sunt adhesibilia psonis puta q̄
pōt esse testi 7 iudex 7 q̄ ad honores 7 digni
tates admittat pōt papa legitimare. qz p h̄ n̄
fit alteri p̄iudiciū. s̄z q̄ ad alios effect⁹ p̄sone
nō adhesibiles 7 alteri p̄iudiciales non pōt.
vt in successione hereditatis. **I**o. an. ibidem
aliter distiguit sup glo. ij. dicēs q̄ aut pro /
les fuit genita ex effectu nō cōiugali (qz nō fu
it cōsensus matrimoniuꝝ cōtrahendi) 7 tunc
papa nō pōt legitimare nisi q̄ ad forū suū. ni
si in fr̄ ecclie subiectis. qz papa nō pōt suple
re p̄sensum q̄ nō fuit. **A**ut p̄les fuit genita ex
coitu 7 effectu cōiugali (qz m̄rimoniū fuit cō
tractū licet de facto obstāte aliq̄ ipedimēto)

7 tunc si matrimoniu nō potuit eē ipediēte le
ge diuina. idem qd̄. s̄. **S**i nō potuit esse i
pediēte lege canonica. 7 tūc aut papa vitur
verbo legitimationis legitimādo matrimo
niū 7 plem. tūc valet legitimatio q̄ ad vtrū
qz forum 7 trahit̄ retro. s̄z si vti⁹ n̄bo dispen
sationis. tunc solum ad illa phibita admitti
tur p̄les in quibus est dispensatum. quia di
spensationes sunt odiose 7 restringēde. 7 sic
sentire videt̄ io. an. q̄ talis dispēlatio n̄ op̄et̄
quo ad subditos imperij. **A**nth. aut in. d. c.
p venerabilē. xij. colū. x. his visis. alij disti
guit dicēs q̄ aut papa vult legitimare dispo
nendo in radicem matrimonij. **I**n oibus isti
casibus legitimare pōt q̄ ad terras suas s̄z n̄
imperij. 7 tunc dicit̄ posse dispensare dispo
nendo in radicem matrimonij qñ dubium ē
de iure canonico an matrimoniu valet. sec⁹
si cōstet matrimonio esse nullum impediēte
lege diuina vel canonica. quia tunc nō pōt di
sponere in radicem matrimonij vt ex recto.
licet io. an. in hoc cōtradicat qñ impedimen
tum p̄cedit a lege canonica. 7 isto casu n̄ pōt
papa legitimare legitimationē reintegratiua.
sed legitimatione de nouo collatiua sic. 7 an
talem legitimationē collatiuā possit papa fa
cere in terris imperij. dicit idē dicendum eē
qd̄ dicit̄ qñ papa legitimat nō disponendo
radicem matrimonij qz nō pōt vel qz n̄ vult
quo casu qñ nō disponit̄ radicē matrimonij
dicit̄ distinguendū eē. q̄ aut vult legitimare
in terris ecclie. 7 indubitanē pōt. **A**ut in ter
ris imperij. 7 tūc aut vult legitimare sibi sup
positū vel de p̄mo supponēdum ratioē cle
ricatus. 7 idem qz eo legitimato 7 secuto de
ricatu. legitim⁹ ē quo ad spūalia 7 q̄ ad tem
poralia 7 q̄ ad om̄ia 7 vbiqz. **A**ut vult legit
mare nō suppositū nec de p̄mo supponēduz
7 nō pōt nisi de cōsensu ei⁹ cui ē suppositus si
supioꝝ nō recognoscat. vel de cōsensu supio
ris si supioꝝ nō recognoscat. **S**i q̄s tñ tenere
vellet q̄ etiā sine cōsensu supioꝝ possit pa
pa legitimare in terris imperij ex iurisdictione
progata p̄ petentē se legitimari. talis legi
timatio nō valeret nisi cōsentirent oēs illi q̄
b⁹ ex ea p̄iudiciū fieret. qz talis iurisdictione
licet voluntaria nō posset ad alioꝝ p̄iudiciūz
progari. **A**n at̄ illi soli possint cōtradicare q̄
bus erat ius quesitū in re ex hereditate iam
delata. an etiā illi q̄ habēt solā spem in here
ditate deferēda. dicit q̄ papa posset p̄ talē le
gitimationē p̄iudicare illis q̄ habēt solā spem
s̄z nō debet. ideo in dubio p̄sumēdū ē q̄ p̄ di
ctam legitimationē non voluit eis p̄iudicare
nisi alij exp̄mat. **B**ar. tenet ī distincte q̄ pa
pa nō pōt legitimare in terr̄ imp̄ij. in. l. j. l.

de sum. tri. in. vij. q. Et ideo dicit bar. in. l. j. de iure anu. aure. Et quod dicitur est de papa. idem intelligas de alio inferiore habente a papa potestatem legitimam ex privilegio. Unum tamen adverte quod talis habens potestatem non potest legitime ad iudicium aliorum etiam respectu spei nisi hoc in privilegio exprimat. ut no. i. d. c. p. venerabile. xvij. colu. ad fi.

Papa solus et nullus inferior potest suppressere dignitatem in ecclesia. ut no. spe. in ti. de lega. s. nunc tractem. x. penl.

Papa an possit creare notarios in terra imperii vel imperio subiectis. vide. s. x. no. i. s. j. et s. x. instrumentu. s. j.

Papa non potest imponere legem successorum quia par in pare non habet imperium. de elec. innotuit.

Pars appellacione partis intelligitur et comprehendit procurator. casus est in. c. suborta. de re iudi.

Pater ultra causas expressas in iure civili potest exheredare filium si est hereticus no. anth. de iur. iur. q. n. t. auall. s. op. pono quod parendum. et vide. s. x. notari. s. no. tarius potest coficere.

Pater in omnibus casibus in quibus potest filium exheredare. potest in illis ei alimenta denegare. fm io. an. Si tamen ipse peniteat de peccato. tenet pacem alimentare. no. do. anth. de iur. iur. q. n. t. auall. s. op. pono quod parendum.

Pater an possit pro filio absente contrahere ita quod filio etiam naturali tamen querat actio eo ratificante. vide. s. x. absens.

Pater licet teneat alimentare filiam spuriam. non tamen tenet eam dotare nisi quatenus ex alimentis filie tali debeatur. no. bar. in. l. fi. s. si a socio. ff. de his que in frau. cre.

Pater an teneat alimentare filium egentem si filius habeat filium diuitem. vide. Cy. in. l. j. c. d. alen. libe. dic. quod pater tenet. ut no. bar. in. l. penul. de libe. ag. et ibi dicit idem quoniam quod habet patrem et auum.

Pater an possit constituere procuratorem ad emancipandum filium. et e converso an filius possit pro procuratorem petere se emancipari vel emancipationem sentire. vide sub. x. procurator. s. procurator non potest constituere pro patre.

Pater tenet filio dote uxoris recipiendi consentire et se et sua bona pro dote in eventum restituenda obligare. tenet etiam donationem propter nuptias ad equalitatem doti matrimonii assignare. et hoc verum quoniam filius accepit honestam provisionem in uxorem. aliter secus. non tamen potest cogi ad utrumque simul sed duxerat ad alterum. et ubi potest cogi sentire et se obligare. tunc e converso quod filio recipienti consentit se et bona sua obligat. no.

bar. ff. so. ma. l. si cum dote. s. transgrediamur. Pater usufructum quesitum in bonis filii vel nepotis ex filio retinet et post mortem illius vel nepotis. de bo. que li. l. quod sicut. in fi. et ibi. notat glo.

Pater an possit pacisci et stipulari filio in potestate emancipato. vide bar. in. l. fi. si tibi. x. s. si pactum. ff. de pactis. et de opi. li. l. ut iureiur. s. liberi. et de inf. et rele. l. ij. et de. x. ob. l. quod dicit. et l. plenius. et in. l. gallus. s. quod est recte. de li. et po. ubi omnino vide. et quod ibi etiam no. p. bal. et in. l. cum pater. s. a te. de le. ij. et c. de op. liber. et c. de sacrosan. eccle. aut. si quas minas. et quoniam non pen. p. l. j.

Pater an possit stipulari filio monacho et nepotibus qui erunt post mortem suam nati et concepti. vide bar. in. l. quod dicit. de. x. ob. in an. penl. et penl. q.

Pater licet actionem iniuriarum filio competentes possit remittere secundum iura personarum. ut in. l. fed si vnus. s. filio. ff. de iur. iur. quod tamen intelligitur secundum quosdam nisi illa actio competeret ex. l. cornelia. ut ibi no. glo. tamen hodie p. l. j. c. de bo. mater. et l. fi. c. de bo. que li. pater remittere non potest quod quod ex dicta actione debet pertinere ad filium quo ad proprietatem. et patri duntaxat quo ad usufructum. Et ita tenet azo licet sed dubio forte. c. de iniur. in summa.

Pater an possit coficere instrumentum de contractu filii. vel e converso filii de tractu patris. vide bar. in. l. si pater. ff. de fal.

Pater an possit legitimare vel adoptare filium pro procuratore. vide. s. x. filius. s. filii legitimitio. et s. filium non potest.

Patriarcha quot privilegia habet. videtur de privileg. antiq. et quod ibi no. io. an. et quod no. glo. fi. in. c. j. ut li. pen. et vide tex. lxxxix. dist. c. j. et ij. et ix. q. ij. questus. et de offi. or. duo simul.

Patronus potest recipere ab episcopo ecclesiam in qua est patronus licet ad episcopum non pertineat collatio sed institutio. no. fre. in tractatu pmuta. q. xxxij. et vide. s. verbo. beneficium. et verbo. gratia. s. gratia facta de beneficio patronali.

Patrono invito potest episcopus restituere presbyterum ad ecclesiam patronalem qua fuerat priuatus pro sententia a qua extiterat appellatum. no. Ro. c. clu. cccxxv. x. septimo.

Patronus etiam mortuo priuato qui litigabat cum alio super beneficio ad quod fuerat priuatus. potest pro suo interesse in iudicio comparere et petere declarari ius presentandi ad eum pertinere et aduersarium amouendum fore. no. Ro. c. clu. clxix.

Pronatus iura vendi non possunt sicut nec cetera spiritualia nisi cum vniuersitate. nec etiam possunt pmutari cum iu

ret pali. nec sup eis trāfigi. Sapi tñ ius p̄o
nat^o naturā tpalitatē q̄ ad effectus p̄secutiuos
ad ius dispensatiuū ecclie q̄ dispēfat q̄ in lai-
cū cadat. hinc ē q̄ tale ius transit ad heredes
etiā extraneos. ⁊ licet tale ius nō possit v̄di
videf tñ q̄ possit donari. no. antho. de iudi.
quāto. qd̄ ē verū cū p̄sensu ep̄i. Aliud in v̄/
ditiōne cui nō debet ep̄s cōsentire. vt no. io.
an. in. c. illd̄. in fi. de iure pa. §. patron^o licz si
possit donare.

Patronat^o ius an transeat in fiscum ex vniū/
falt p̄ficiatōe bonozū p̄roni facta p̄ iudicē se
cularē. vide anth. q̄cludit. qd̄ no. in cle. pa/
storalis. in fi. de re iudi.

P̄ronat^o ius qd̄ nō p̄t singularit̄ v̄di. tran-
sit cū vniūsitatē ex venditiōne ville vel here
ditatis. nō ex venditiōne oīm bonozū qñ v̄
ditoz nō ē dñs ville. vt no. inno. ⁊ io. an. d̄ iu
re pa. ex l̄ris. In ecclesiā tñ vel locū religiosū
trāsit tale ius etiā titulo singulari. tex. ē. e. ti.
c. vnico. li. vj. Et trāsit etiā sine p̄sensu ep̄i
no. Ro. ꝑclu. cccxxxij. An aut̄ vbi tacite trā
siret cū vniūsitatē si exp̄maf trāseat. dic q̄ sic
licz io. an. dubitauerit in. d. c. in nouella. an/
tho. dicit ꝑriū in. c. ex l̄ris. de iure pa.

Patronat^o ius nō trāsit sic in creditozē etiā
cū vniūsitatē qñ pignerat villa in q̄ ē ius pa
tronatus. no. glo. de re iudi. c. cū bertoldus.
qm̄ anth. approbat ibi ad finē. vt no. bar. ff. d̄
pigno. l. si is cui. §. an vsufruct^o. vide tex. ca.
ex l̄ris. de iure pa.

P̄ronat^o ius p̄t vi p̄suetudinē trāfire d̄ vno
in aliud. vt no. Ro. ꝑclu. cccciij. i p̄n.

P̄ronat^o ius n̄ p̄bat ex longeva possessiōe. xl
annozū nec ex maiori. qz ius p̄ronat^o certū tñ
mōis acq̄rif. Et aliud ē eē p̄ronū. aliud in pos
sessiōe iuri p̄ronat^o. p̄mū respicit petitoziuz
scdm̄ possessozū. no. io. an. fm̄ archi. de iure
pa. c. vnico. li. vj. in nouella. in fi. j. glo. fm̄ b̄
nō p̄t ius p̄ronat^o p̄scriptiōe acq̄ri. ꝑ tex. c.
cura. de iu. pa. Sz ibi nō loq̄f de iure p̄rona
tus. Et dicit anth. q̄ laic^o p̄t p̄scriptiōe et
cōsuetudine acquirere ius p̄ntadi in ecclia.
licet p̄ illd̄ nō acq̄rat totū ius p̄ronat^o sz p̄tez
vt p̄ eū no. de elec. q̄relā. ⁊ nota scdo q̄ v̄bū
eligēdi. ⁊ nota tertio. q̄ p̄l̄s nō potat. dic
q̄ sola possessiō etiā antiq̄ nō sufficit ad p̄scri
ptiōē sz possessiō cū titulo sic qz ius p̄rona
tus ē p̄scriptibile. vt. d. c. cura. Et b̄ tenet io.
an. in. d. c. vnico. sup vlti. glo. i nouella. et in
d. c. q̄relā. imo ⁊ ex sola possessiōe si eēt tāti
tpis cui^o nō sit m̄oria p̄scribere ius p̄ronat^o.
facit. c. j. de p̄scrip. li. vj. Archi. dic q̄ ex sola
possessiōe. xl. ānoz nō p̄scribit laic^o ius p̄ro
nat^o. vt plene disputaf. lxxj. di. orator. fre. d̄
senis p̄silio. cccxxiij. die q̄ spatio. xl. ānoz n̄

p̄scribit sine titulo sz tpe cui^o ꝑriū m̄oria nō
existat

P̄ronat^o ius qd̄ p̄mittit laic^o h̄re cū sit sp̄iale
h̄nt illud ex singulari grā ⁊ fauore ecclie. no.
Ro. ꝑclu. cccxxxij.

Patron^o si ē pupill^o ⁊ ip̄e p̄sentat vnuz. tutor
aliū. q̄s p̄ferē? vid̄ de elec. ex co. li. vj. in glo.
sup v̄bo. suffragiū. ⁊ vid̄ Ro. ꝑclu. cccciij. i
p̄nci.

Patrona si dedit in dotē villā cui^o rōne habe
bat ius p̄ronat^o in ecclia in ipsa villa p̄sistēte
p̄t marit^o ad quē cū vniūsitatē ville trāsiuit
ius p̄ronat^o v̄l saltē fruct^o possessiōis iuris
p̄ronat^o ad eandē eccliaz vacantē p̄ntare ma
xime si b̄ dictat p̄suetudo. ⁊ si marit^o ⁊ vxoz
cōcurrāt in p̄sentādo. p̄ferē p̄ntar^o ab vxoz
no. Ro. ꝑclu. cccciij. in p̄n.

Patron^o laic^o h̄z q̄drimestre ad p̄ntandū. de
ric^o semestre. tex. de iure patro. qm̄. ⁊. e. ti. c.
vnico. li. vj. Et si duo sunt p̄roni vn^o cleric^o
ali^o laic^o. q̄libz h̄z semestre. no. glo. fi. i. d. c. j.

Patron^o si infra tps debitum p̄sentauit ep̄o ⁊
ep̄us nō admisit ⁊ postea p̄ntar^o renūciat iu
ri suo sibi q̄sito p̄ h̄mōi p̄sentationē. p̄t idez
patron^o aliū p̄ntare ⁊ habebit tps integrum
no. Ro. ꝑclu. cclix.

Patron^o si infra tps q̄drimestre a die vacatio
nis b̄nificij nō p̄ntet. collatio deuoluit ad epi
scopum cui currit semestre ad cōferendū nō
a tpe noticie deuolutionis sed ab vltima die
tpis q̄drimestris dati p̄rono ad p̄ntandum.
qd̄ ē verū si tpe deuolutiōis b̄nificij vacabat
de iure ⁊ de facto ⁊ ep̄s erat p̄ns in sua dio/
cesi v̄l adeo p̄pe q̄ verisimilit̄ scire potuit va
cationē b̄nificij ⁊ negligētā p̄roni nisi ep̄s al
legaret tales ⁊ tātas cās verisimiles ignorantie
sue q̄ trāfferet onus p̄badi in allegantē sci
entiā licet p̄mo dicto videaf inno. resistere.
no. Ro. ꝑclu. cclij.

Patron^o debet infra tps statutū a iure realit̄
⁊ cū effectu supiozi p̄ntare p̄sonaz noiati vel
saltem l̄ras p̄ntatiōis ei tradere q̄ supiozi ad
quē spectat institutio p̄sent eēt. no. Ro. ꝑclu.
ccvj. nec etiā sufficit l̄ras p̄ntare nisi p̄ntatus
p̄sonalit̄ se exhibeat. no. glo. in clemē. dudū
de sepul. sup v̄bo. p̄sentari. Et rō ponit i cō/
clusiōe p̄dicta. in fi. ⁊ ita tenet fran. de za. p^o
pau. in. d. clemē. dudū. ⁊ ac deinde q̄ritur in
quarto notabili.

Patron^o si p̄sonā idoneā infra tps debitū p̄
sentauit licet supiozi recusauerit p̄ntatū insti
tuere. nō p̄t p̄rono aliqd̄ iputari licet v̄lteri
us nihil agat. p̄t tñ ip̄e p̄ron^o ⁊ etiā p̄ntatus
querelā facere corā supioze illi^o ad quē perti
net institutio. ⁊ petere q̄ ei assignet tps infra
qd̄ p̄ntatū instituat. ⁊ si infra illud tps nō in

stituerit. supior instituet. pōt etiā p̄sentat^o fa-
cere cōmitti cām in palatio. ⁊ auditor p̄nūci-
ato bñficio sibi debito p̄uidebit ei f̄m formā
clemē. auditor. no. Ro. ꝓclu. ccv.

Patroni si p̄sentāt vnū vel plures licz longo
tpe lis daret cōtra p̄sentatū. vel inter p̄sen-
tatos. tñ lite pendente ep̄us nō ordinabit ec-
clesiam nisi de yconomō. nec interi currit tē-
pus patrono si forte ille quē p̄mo p̄ntauit cre-
dens eum bonū postea rep̄it indign^o. qz p̄-
pter litem pendente fuit impedit^o alium p̄-
sentare. vbi aut̄ lis nō esset cōtra p̄ntatū v̄ in-
ter p̄sentatos s̄z inter patronos d̄ iure patro-
natus cōtendentes. tunc nisi lis finiat̄ intra
t̄pa ad p̄sentandū statuta. ep̄s ecclesiā ordiā-
bit de rectore saluo iure vincētis. no. io. an. d̄
offi. or. cū nos. in. j. glo. vide lapū in. c. j. vt li-
te pen. li. vj. vide om̄ino. j. s̄. patron^o etiā lai-
cus. ⁊ s̄. patron^o si p̄ntet scien^t p̄sonā.

Patronus nō pōt p̄curatorē cōstituire ad p̄-
sentandū ad certū beneficiū vacaturū in spe-
cie. sed in genere possit cōstituire ad p̄sentan-
dū om̄ia bñficia vacatura qñ habet ius pa-
tronat^o in plib^o beneficijs. S̄z si h̄z ius i vno
tñ. nō valet cōstitutio etiā in genē ad p̄sen-
tandū nisi etiā eundē cōstituatur p̄curatorē
omniū negotiorū suorū ⁊ habet iustā causā
constituendi puta quia se ad studiū vel lon-
gam pegrinationē absentat. no. io. an. et cal.
in. c. fi. de ꝓcess. p̄ben. ⁊ vide sub. v. p̄cura-
tor. s̄. p̄curator generalis ad lites.

Patroni p̄sentatio quā ep̄s asserit esse factā
de illo quē instituit infra tps debitū p̄sumit̄
interuenisse si patron^o nō cōtradiē. no. Ro.
ꝓclu. ccciiij. v. sed retento. Quid si ep̄s con-
fert bñficiū qd̄ asserit in suis manib^o resigna-
tum. an resignatio p̄ hoc p̄bef. vide Ro. cō-
clu. xxv. ⁊ antho. in. c. post cessionē. v. qñtus
casus. de p̄bationibus.

Patronus si ē clericus. ex iure patronat^o cōse-
quitur ius defendendi ecclesiam. itē ius p̄sen-
tandi. ⁊ ius ꝓcessionis ⁊ honorificētie. habz
etiā ius in subsidiū alimētandū. ⁊ hec om̄-
nia excepto iure administrādi h̄z etiā patro-
nus laicus. no. antho. de cau. poss. c. fi. xvij.
co. v. ex his decidit̄.

Patronus clericus licet nō possit variare. tñ
laicus pōt variare accumulādo ⁊ aliū p̄nta-
re. tex. ē de iure pa. cū aut̄. ⁊. c. qd̄ aut̄. ⁊ ep̄s
alterū ex duob^o successiue p̄sentat̄ eliget quē
voluerit. no. glo. in clemē. ij. de iu. pa. qd̄ de-
clarat̄. j. s̄. patron^o laic^o. ⁊ laic^o sc̄do p̄sentat-
us nō dicit̄ ꝓprie variare sed accumulare.
no. io. an. in. d. c. cum autem. accumulatio tñ
p̄dicta fieri nō posset si lis sup̄ prima p̄sen-
tatione penderet. no. lapus in. c. j. vt lite pen-

dente. li. vj. quod declaratur vt. j. s̄. patron^o
etiā laicus. Et sic patronus clericus nō po-
test accumulare. ita nec collegium nec vniū-
sitas etiā laicorū ad quos vt ad vniuersos
p̄sentatio pertinet. vt dicit̄ tex. in. d. c. cuz au-
tem. vbi collegiū equiparat̄ clerico. si em̄ ille
tex. restringeret̄ ad collegiū clericorū super-
flue dixisset in collegio cum de clerico prius
dixerat.

Patronus pōt plures simul p̄sentare ⁊ ordiā-
rius habz eligere. no. io. an. de iure patro. cū
autem. ⁊ est tex. in. e. clemē. ij. in. fi. quod itel-
lige in patrono laico vel etiā clerico p̄sentan-
te ex patrimonio. vt no. glo. in. d. cle. ij. super
vbo. ꝓmittim^o. ⁊ sup̄ vbo. p̄sentare.

Patroni si sint plures p̄nt inuicē cōuenire de
p̄sentando alternis vicib^o. ⁊ si alter eorū mo-
riat̄ plibus heredibus relictis. illi p̄les habē-
tur loco vnius ⁊ vnā dūtayat voces habent
in p̄sentando. tex. est in clemē. ij. de iure pa-
tronatus.

Patroni si sint plures. an possit maior ps eo-
rum p̄sentare aut p̄sentandum eligere alijs
nō vocatis. dic̄ p̄nō. si ad eos vt vniuersos
ptinet p̄sentatio. secus si ad eos vt singlos p̄-
tineat. no. io. an. de iu. pa. qñ.

Patronus si p̄sentet scienter p̄sonam nō ido-
neam. p̄dit ius p̄sentandi. quod deuoluitur
ad supiozem etiā si patronus sit laicus. licz
inno. videat̄ voluisse ꝓtrariū. no. Ro. ꝓclu.
ccv. Inno. etiā idem voluit etiā in laico. i. c.
ꝓposuit. de fi. p̄sby. Sed io. an. tenet cōtrariū.
qz laicus nō priuat̄ iure p̄sentandi dum
modo infra quadrimestre alium idoneū pre-
sentet in. c. cuz nos. de offi. or. licet glo. ibi cō-
cordet cum Rota. vide de sup. negli. ꝓre. c. ij.

Patronus si p̄sentet scienter indignum vt
homicidam. illegitimum. vel alias irregula-
rem. deuoluit̄ potestas eligendi ad supiozes
ex capite malicie sed nō ex capite negligentie
quia nō negligit qui p̄sentat licet malum pre-
sentet. ideo si ignoranter malū ⁊ indignū pre-
sentauerit. potestas p̄sentandi nō deuoluit̄
ad supiozes ex aliquo lapsu tempis. Secus si
p̄sentasset omnino incapacem vt feminam v̄
ifantē. vt patet ex notatis per inno. ⁊ io. an.
in. c. cū n̄ris. de ꝓces. p̄bc. ⁊ facit qd̄ no. Ro.
ꝓclu. cclij.

Patronum faciunt dos. edificatio. fundus. ⁊
sicut patronus fit ecclesiam vel capellam de
nouo edificādo. ita etiā fit si ab alio edifica-
tam ⁊ totaliter diruptā reedificet. de iure pa.
nobis. ⁊. c. ij. vide io. an. q̄ p̄dicta declarat
in. d. c. nobis super verbo. ex eo. p̄dicta
intellige quando fiat cū auctoritate ep̄iscopi
als nullum ius patronatus acquiritur. no.

glo. 7 anth. in. c. j. de iure pa. idem no. anth. e. ti. nobis. Adde illud q̄ dicit̄ dotantē eccle siā acquirere ius patronat̄. verū ē q̄n̄ dotat eam. vt no. glo. xvj. q. vij. pie mētis.

Patronus an possit eligere p̄latū in ecclia con uentuali vel p̄sbyterū in capella. vide de iu. pa. nobis.

Patrono an debeant̄ alimenta si ad paup̄ta/ tem pueniat. vide extra de iure pa. nob. 7. s. s. patronus si est clericus.

Patronus si ē possessor castri vel ville cui? ra tione habet ius p̄sentandi. an possit valide p̄ sentare. licet añ nunq̄ p̄sentauerit. vide sub s. possessor. s. possessor castri.

Patronus putatiu? si est in quasi possessione iuris p̄sentandi tpe p̄sentationis. valet p̄e/ sentatio. vt no. anth. de iure pa. cōsultationi bus. v. 7. vij. notabili. nec possit p̄sentat̄ re/ moueri licet p̄sentans nullū ius haberet et a x̄o p̄ono euictus sit. sed debet p̄sentat̄ verx̄ patronū postq̄ obtinuit in patronū recogno scere f̄m glo. vt no. anth. de elec. querelā. vlti. colū. vel debet patronus verus postq̄ obti nuit eum p̄sentare. no. anth. in. c. cōsultatiōi bus. de iure pa. in. ix. notabili. **P**redicta itel tellige q̄n̄ patronus erat bone fidei possessor no. p. glo. 7 doc. in. c. cōsultationib?. de iure pa. **P**redicta vera i p̄ntatione facta añ litez motam sup iure patronatus. Sed p̄sentatio facta post litem motā. dependet a futuro eue tu litis. 7 interim nō debet presentatus insti tui. no. anth. de iure pa. ex lris. vlti. colū. **S**3

Ro. dicit q̄ post motam litem sup iure vel q̄ si possessione iuris p̄ronat? null? possit p̄nta/ re. no. Ro. p̄clu. cxxv.

Patronus etiā laicus lite pendēte inē plures p̄ntatos p̄ diuersos p̄tendentes se patronos n̄ possit aliū accumulare nec loco mortui aliū p̄ntare. no. lopus abbas in. c. j. vt li. penden. li. vj. 7 lopus de castelli. alle. xxij. 7 io. cal. in. c. j. vt li. p̄dē. **S**3 io. an. in. d. c. j. vt li. p̄dē. li. vj. in p̄n. i nouella sensit a x̄rio sensu q̄ pos sit accumulare in q̄drimestri. Et hoc tenz pe. more in. d. c. j. 7 dicit gal. ita cōsuluisse. **F**ate tur tñ gal. q̄ li. pen. possit patronus aliū accu mulare. tñ nō p̄t loco mortui aliū p̄sentare. p. d. c. j. vt li. pen. **N**ec p̄missis obstat si dica tur q̄ imo etiā loco mortui debet patronus lai cus posse aliū p̄ntare p̄ ea que no. in. c. ij. d̄ p̄ ben. li. vj. in glo. sup. s. collatio. qz̄ ibi loqui tur de p̄iudicio pemptiuo p̄ qd̄ auferret p̄ro no p̄tās p̄ntandi. qd̄ nō p̄sumit papa voluif se facere p̄ono laico. ne alios laicos abstra heret a fundatiōe eccliaz. iuxta no. in. c. cum dilect?. de iure pa. **S**3 in. c. j. 7. ij. vt li. pen. li. vj. loq̄t̄ de p̄iudicio dilatiuo. qd̄ nō tñ pon/

derat. vt no. anth. in. clemē. j. de re iudi. 7 vi de oino. s. s. patroni si p̄sentant.

Patronus licet nō possit donare priuato ius patronatus ecclie sine cōsensu ep̄i tñ vende/ re p̄t. vt no. io. an. in. c. illd. de iure pa. e. ti. li. vj. Et p̄mo casu patronus donans p̄dit ius patronatus. nō ip̄o iure s̄z p̄ sententiā. vt no. cal. in. c. quia clerici. de iure pa. Et idē tenet ibi fran. de za. vide. s. s. p̄ronat? iura.

Patronat? ius libertozū forti? ē q̄ ius patro natus eccliarū. 7 in multis differt vnum ius patronatus ab altero. vt no. io. an. in. d. cle/ men. ij. sup. s. libere. de iure patro.

Pronat? ius eccliarū licet nō possit singula riter legari nec aliq̄s in illo in re certa heresi stitui. vt no. io. an. in. c. cū secūdū. de iure pa. tñ ad heredes vniuersales trāsit 7 p̄nt illd̄ in ter se diuidere. ita q̄ vn? solus habeat ius pa tronatus in ecclia. alter in alia. vt no. io. an. i. c. j. de iure pa. 7 in clemē. ij. e. ti. in glo. sup. s. bo. libere. **P**er p̄missa videt̄ sic q̄ heredes i diuisione possit ius patronat? vni soli ex eis assignari. ita etiam testator possit diuidendo bona sua inter heredes vni soli ex eis ius pa tronatus assignare. ad hoc l. j. in p̄n. s. affig re. ff. de assi. liber. 7 de iure patro. c. ex infinu atione.

Patroni si sint plures 7 varient in p̄sentādo. valet p̄sentatio facta a maiore pte patronoz etiā respectu aliozū. licet nō sit facta a maiore pte oim. no. io. an. in. c. qm̄. in p̄n. sup. s. plu rimozū. qd̄ declara vt no. fran. de za. in cle/ men. ij. de iure pa. **T**amen p̄sentatū a maio/ re pte p̄t ep̄us refutare f̄m inno. sed hosti. cōtra. vt no. io. an. in. d. c. quoniā. supra tex. ad finem.

Patroni si sint duo. p̄t vnus alium p̄sen/ tare. no. io. an. in. c. qm̄. sup. s. bo. p̄rimozum. de iure patro.

Patronus laicus si vnum presentet licz̄ aliuz accumulare possit. tñ primo p̄sentato ius ac quiritur ex p̄sentatione per quod potest ab ordinario petere se institui. no. io. an. in. c. cū bertoldus. super glo. iij. de re iudi. quod est verū si petat̄ anteq̄ accumulatus instituat̄ postea aut̄ petere nō possit s̄z posset agere de iniuria cōtra ordinariū. qui cum petentz in stitutionem añ p̄sentationē secūdi repulit et nō instituit. vt in. c. pastoralis. de iure pa. et 7 no. io. an. ibi. 7. d. c. cū bertoldus. nam licz̄ patronus laicus possit variare accumulādo nō tñ a primo recedēdo. vt no. io. an. in. regu la cōi in mercurialib? ad fi. questionis. vide s. s. patronus clericus.

Patrono ignorātī nō p̄iudicat snia lata cōtra presentatum per eū 7 ecōuerso sententia lata

contra patronū sup iure patronat^o non p̄iudi
cat p̄sentato. vt no. glo. iij. q. vj. h̄. q̄. vide
anth. in. c. q̄uis. de re iudi: sc̄da carta. v̄. se /
cundus casus.

Patronus in fundatione ecclesie vel donatio
ne b̄nificij p̄t arponere pacta ⁊ onera q̄ vult
de iu. pa. p̄terea. ⁊. c. nob. ⁊ no. io. an. d̄ elec.
general. li. vj. sup v̄bo. fundatione. qd̄ intel
lige infuētiē auctoritate. vt no. io. an. de p̄
ben. de monachis. dūmodo pacta nō sint ni
mis onerosa ita q̄ pp̄t magnū onus censeā
illicita. als secus. de cōsecratio. di. ij. si q̄s v̄
gūē. Idē intellige de pactis incōtinenti i ip̄
sa fundatione appositū. secus si ex int̄ eruallo.
xviij. q. ij. elēterius. d̄ q̄ dic vt nō. xvj. q. ij. c.
sane. in glo. si queras.

Patronus q̄ vltimo repit̄ in possessiōe p̄sen
tandi. debet in illa tueri nō obstante q̄ ali^o fu
erit añ possessor nisi ille alius doceat sibi ius
p̄fonat^o cōpetere. vt no. fre. de senis cōsilio.
ccxxxiij.

Patronus ex vna p̄sentatione acq̄rit possessi
onē iuris p̄sentandi. vt q̄ semel fuit in posses
sione p̄sentandi p̄sumit̄ etiam de p̄nti esse in
possessione. nisi alteri^o intentio sit fundata d̄
iure cōi. vt si esset p̄tētio inf̄ ep̄m dicentē ad
ip̄m libere spectare collationē. ⁊ patronū di
centē ad ip̄m spectare p̄sentationē. qz tūc p̄
sumit̄ p̄ ep̄o q̄ sit in possessiōe cōferendi. vt
no. fre. de senis cōsilio. ccxxxiij. v̄. ad id qd̄ q̄
ritur. vsq̄ ad finē.

Patronat^o ius siue possessio iur^o p̄sentandi an
possit eē penes parrochianos. dicit inno. q̄
nō. de resti. in integ. c. ij. vide archid. qd̄ hoc
plene disputat. xvij. q. vij. ortamur. ⁊ fre. de
senis cōsilio. ccxxxiij. ⁊ de elec. q̄relā. vide. s̄
s̄. patronat^o ius nō p̄bat.

Patronat^o ius an sit reale v̄ p̄sonale. vide an
tho. in. c. quāto. in fine. de iudi. vbi etiā tra
ctat an sit spirituale. de quo etiam tractat su
per rubrica. e. ti.

Pax. vide sub v̄bo. treuga.

Peccatū mortale potest sine veniali dī
mitti sed nō econuerso. no. in p̄hemio
sexti. in glo. fi. in fi. Et vide sub verbo
presbyter.

Peccata nō solū venialia s̄ etiā mortalia pur
gant̄ ex receptiōe sac̄roz in b̄n̄ disposito. no.
anth. de coha. cle. v̄ra. v̄. nō q̄ sacramēta.

Peccata fidelium purgant̄ ex ministratiōe sa
cramētōz ⁊ celebratiōe diuinōz quā sacer
dos facit. ⁊ h̄ verū inq̄tū sint capaces vt q̄a
nō sunt in mortali constituti. Inq̄tū sunt in
mortali cōstituti ⁊ nōdū cōtriti. satis dicunt̄
purgari ex eo qz orationib^o ⁊ sacramētis pie
credēdū ē vt disponant̄ citi^o ad p̄ctā relaxā

da ⁊ h̄ p̄ v̄uis. pro mortuis at̄ i mortali nih^o
p̄ficiūt sac̄ra. imo mag^o nocēt. q̄ ad ip̄os aut̄
celebrātes si sint in mortalib^o cōstituti nec pe
niteāt. celebratiōe nō emūdanf̄ a p̄ctis. imo
magis grauant̄. Si v̄o cōtritiōnē habuerit
⁊ firmū habeant p̄positū nō peccādi. celebra
re p̄nt̄ si cōfessi fuerint. ⁊ absolutionē petie
rint licet penitentiā nō egerint. dū t̄n̄ intēdāt
penitentiā pagere. sed ante cōfessionē ⁊ abso
lutionem celebrādo peccant. si habēt cui con
fiteant̄. Si vero nō habēt. tūc i necessitate ce
lebrare poterunt ⁊ p̄ficiet eis ministeriuz ad
purgandum penā p̄ctōz suozū. no. anth. de
coha. cle. v̄ra. in. iij. oppo.

Peccat p̄sbyter qui quondie non celebrat.
nisi celebrando cesset quia se indignū reputet.
⁊ peccat mortaliter si ex negligētia non cele
brat sciens q̄ sac̄ra purgāt peccata in alijs n̄
solū viuīs sed etiam mortuis. Sed si desistit
ex quadā leuitate. venialiter peccat. no. ant.
de coha. cle. v̄ra. v̄. nota q̄ sac̄ra. S̄ in. e. c.
in quarta oppositione dicit q̄ si ex hūilitate
desistit quia se indignū reputat vel quia re
putat se scrupulositate peccati inuolutū cum
t̄n̄ nō sit. nō peccat. S̄ si abstinet ex pondere
p̄ctōz in q̄bus p̄sistit ⁊ exire p̄t. hic pecca
ta aggrauat. Qui v̄o ex pigritia quadā vel
ex leuitate desistit. mortalit̄ peccat si ad hoc
obligat̄ ex susceptiōe b̄nificij.

Peccat mortaliter q̄ venit cōtra legē. qd̄ ē ve
rū i legib^o p̄ceptorū. sec^o si nō in p̄ceptorū
vt no. io. an. in. c. ij. de maio. ⁊ obe. q̄ aut̄ di
cat lex p̄ceptorū vid̄. s̄. v̄. lex. s̄. lex q̄n̄ legit̄

Pecunia si debet̄ ex p̄tractu ⁊ postea dī
minuit̄ in p̄dere v̄ ali^o mutaret̄ eius
bonitas intrinseca etiā añ mortū debito
ris. tenet̄ debitor solū de antiq̄ moneta v̄ d̄
noua s̄m̄ extimatōez antiq̄. ⁊ ita intelligit̄. de
cēsi. olim. ⁊. c. cū canonic. Idē si pecunia de
bet̄ ex testamēto. vt no. io. an. in addi. spe. i
ti. de solutio. s̄. nūc aliq̄. i fi. ⁊ oldra. in p̄silio
xxxj. l. in p̄riū faciat. ff. de au. ⁊ argē. lega. l.
cū certū. S̄ nō d̄ dicit vt patet ex no. p̄ bar.
in. l. j. in fi. e. ti. vbi aut̄ pecunia debet̄ ex lege
v̄ statuto supior^o sufficit q̄ fiat solutio de pe
cunia vsuali ⁊ cōiser curreti tpe h̄ede solutio
nis. de male. c. ij. Et ita dicit spe. de iuriur. oli
⁊ qd̄ v̄trobiz no. p̄ glo. ⁊ dicit spe. ti. de solu
ti. s̄. nūc aliq̄. i fi. ⁊ anth. in. c. q̄nto. de iuriur.
⁊ zen. ⁊ mathe. i cle. ij. d̄ deci. ⁊ bal. i. l. illd̄. in
fi. C. de sacrosanc. eccle. licet̄ ibi dicat̄ ispicī
tempus obligationis. sed melius loquitur in
l. fi. in p̄nci. C. cōmuni. dele. ⁊ aliqd̄ tangit
in. lege. acceptam. C. de vsura. Et quod dī
ctum est de pecunia debita ex lege vel statu
to superioris. idem est si debeat̄ ex man

dato vlt pcepto eius. quia tunc nō respicitur tps date mādati siue rescripti sed tps fiende solutionis. vt pbat in clemē. ij. de deci. i. tex. ⁊ glo. j. ⁊ glo. sup. v. currentē. ⁊ ita tenet an / tho. in. d. c. quāto. de iurifur. licet oldra. in b̄ dicat cōtrariū ⁊ male cōstitutioe sua. ccl. vij. Sed in cōstitutione. xij. approbat qd̄ dixi qm̄ pecunia debet ex cōtractu. ⁊ eodē casu loquitur bar. in. l. pauli. ff. de solutio. ⁊ in. l. cuz qd̄ ff. si certū petat. ⁊ cy. in. l. in minoris. C. in q. cau. resti. in inte. nō est ne. 3o. an. i. addi. spe. in. d. s. nūc aliqua in fi. recitat allegatiōes ol drar. quas fecit in cōsti. ccl. vij. Sz non exp̄ mit an pecunia debet ex cōtractu vel pcepto supioris. vñ intelligā. io. an. loqui qm̄ pecu nia erat debita ex cōtractu ne tradicat ei qd̄ dixit in. d. clemē. ij. de deci. sup. vbo. currētē vbi cōcludit qd̄ licet tpe solutionis fiende cur reret duplex moneta antiqua ⁊ noua. pote rit debitoz soluere de qua volet. vide pau. in e. cle. vbi cōcludit qd̄ si pecunia debetur ex re scripto. nō inspiciat currētia tempe date sed tpe solutionis fiende. ideo sufficit de illa sol uere que tempe solutionis currit. ⁊ idē ibi te net pe. de ancho. qm̄ pecunia debet ex rescri pto. Sed si debet ex lege generali vel statu to. tunc limitat dictū specu. vt pcedat quan do pecunia mutat ante qd̄ ad penā relicti vel ad salariū debitū officiali eēt obligatio ptra cta. Sec⁹ si p⁹ obligationē ortā pecunia mu tare. in quo casu dic̄ inspici valorē pecunie que currebat tempe obligationis. Sed bal. dicit cōtrariū. in. d. l. fi. C. cōia dele. vid̄ omī no io. an. in addi. spe. sup. rubrica. de concel. pben. vlti. colū. ⁊ oldra. p̄ silio. cl. xvj.

Pena excoicationis est maior pena que sit in ecclesia dei. no. Ro. p̄clu. xxvj.

Pena exilij non habetur d̄ iure canonico. no. antho. de iudi. cuz nō ab homine. v. nota ar. ecclesiam. Sed p̄trariū no. e. ti. v. vltimo. di cit io. an.

Pena flagelli an ⁊ p̄ que possit clerico impo ni. vide. xlv. dist. in summa. v. q. j. de raptō i archiep̄atu. de sen. excōi. vniūsitatis. ⁊. e. ti. c. si cleric⁹. li. vj. Et quot ictus debeāt dari il li q̄ flagella. vide glo. xxxv. di. c. finali. et q̄ verba habeat dicere ictus inferēs. iij. q. vj. s. porro.

Pena ē auferre nō solū ius in re s̄ etiā ad rem no. io. an. de elec. c. fi. li. vj. sup. glo. ij. i nouel la. Contrariū no. ipe de re iur. odia. e. li. ⁊ in mercurialibus. ad fi.

Pena q̄ iponit̄ ex nō facto siue ex facto nega tiue qd̄ idē ē. nō cōmittit̄ nisi p̄cedat monitō no. inno. de p̄bē. extirpāde. qd̄ limita. vt ibi no. anth. ⁊ p̄ eūdē. de elec. cū i cūcti remissioi

bus. ⁊ p̄ io. an. de elec. licz canon. li. vj.

Pena decretalis auaricie de elec. li. vj. nō ha bet locū qm̄ p̄cedit cōfirmatio licet iualida p̄ pter citationē omiffaz. quicqd̄ dixerit io. an. de elec. c. fi. e. li. Rō ē qz vba decretalis auaricie nō cōprehendūt illū casum. q̄ ex mente generali eiusdē. c. q̄ in v̄bis specificatis non cōprehendit̄ nō licet arguere in materia pe nali. vt no. anth. in clemen. j. de rescrip. Itē fortius ē qz nec fuit de mente generali. c. auaricie illum casum cōprehēdere. qz tpe illi⁹. c. nō erat necessaria citatio in cōfirmatione. vt no. cōpos. e. ti. ⁊ io. an. in. d. c. fi. Sed illa solē nitas citationis postea fuit inducta p̄ nicola um tertiuū qui fuit diu post gregoriū cōdito rem dicte decretalis auaricie. vt p̄t̄ ex phe mio sexti. nō q̄ p̄t̄ dici de mēte gregoriū fuis se id qd̄ nō fuit suo tempe cogitatu. imo con tinue suo tpe cogitatu fuit qd̄ valet confirma tio sine citatione. ⁊ mirandū est qd̄ io. an. ⁊ ar chidi. b̄ nō aduerterūt. Dicta q̄ decretalis si. opat̄ qd̄ cōfirmatio sine citatione ē inualida. sed nō opat̄ qd̄ administrans incidat in penā qz b̄ nō dic̄ nec decre. auaricie. b̄ voluit vt ex p̄missis patet.

Pena incēdiarij que sit. vide extra de raptō. in lris. de sen. excōi. tua nos ⁊. ff. de penis. l. capitaliū. s. incēdiarij. ⁊ de incēdi. rui. nau. l. qui cū edes. Sz plene p̄ cy. in. l. data. C. de his qui. accusa. nō pos.

Pene penitentiales sunt arbitrarie. no. anth. de iudi. at si clerici. s. d̄ adulterijs. v. p̄cludo

Penas varias delictorū vide plene in glo. de offi. ordina. ad rep̄mendā.

Pena falsi an puniat̄ q̄ falsum istrumentū p̄ duxit. vide sub. v. falsum. in. p̄n.

Pena sacrilegij que sit. vide do. an. sub vbo. delictū. s. delictū sacrilegij.

Pena in lege vel statuto apposita in vnū casū an intelligit̄ repetita in additiōe facta legi v̄l statuto in aliū casum. vide sub. v. lex ⁊ cōsti tutio penalis si aliquid.

Pena adiecta p̄ dinumerationē temporū. an nua vel mēsurā p̄sumit̄. in. l. stipulanti. ff. d̄ v. obli. ⁊ archi. xij. q. ij. cū deuotissimā.

Penam excusat difficultas. vt si quis p̄misit curare qd̄ tici⁹ accipiet bartā in vxorē sub cer ta pena ⁊ oēm diligētā fecit vt inuicē matri moniū p̄traherēt s̄ vterqz seu alē noluit con sentire. excusat̄ a pena p̄p̄ hāc difficultatez no. anth. in. c. grā. de spon. Et qd̄libet iustuz ipeditū excusat̄ a pena si q̄s nō fecit qd̄ fa cere debuit. vt ē casus in. c. significāte. de pi gno. vid̄ oīno qd̄ no. glo. i. c. iputari. de re. iur. li. vj. ⁊ qd̄ no. io. an. in. c. q̄qz. de vsur. li. vj. sup. vbo. mādauerit. in nouella.

Pene hoc xbum sumif p qsi r not qn-
dam mixtura improprietatis. no. ant.
de coha. de. vfa. x. venio ad tertium.
Erinde quid hoc verbuz importet. vi
de bar. in extrauagan. ad repmedaz
sup verbo perinde.

Perius nō repellit rōne periurij ab
agendo in iudicio: nisi in q̄tū iuramē-
tuz specificē repugnet materie de qua
agit. no. anth. de iudi. intelleximus. in fi. r in
x. idem credo. vide qd idem no. anth. de ex-
cep. dilecti. x. quero an exceptio.

Perius ē infamis r a testimonio repellitur
in omī causa. de testi. c. testimonium. in tex. r
glo. sup xbo piurij. de quo vide archid. vj.
q. j. quicūqz. in fi. r bal. in. l. lucius. ff. d. his q̄
no. infā. qd̄ intellige in giurio ratiōe iura-
menti d̄ futuro. sed piurus rōne iuramēti de
p̄terito nō ē infamis. vt no. bal. in. l. luci^o. ff.
d. his qui no. infā. **I**tē etiā rōne iuramēti de
futuro tūc demū piurus est infamis qm̄ iura-
uit illi cum quo cōtraxit. secus si iurauit sibi
soli vel deo tm̄. vt no. p glo. r bar. in. d. l. lu-
cius. **E**t que sit ratio differētie p̄dictorū. vid̄
bal. in. d. l. lucius. r idem est in iuramēto de
p̄nti qd̄ de p̄terito. vt no glo. vj. q. j. quicūqz
dicit tñ ibi archidi. q̄ tunc demū iuramētuz
de futuro infamat qm̄ habet rei obfuantiaz.
vt quia consistit in dando vel faciendo. r sic
cū solennitate. als secus. vide antho. in. d. c.
testimoniū. qui distinguit aliter.

Perius an sit icapar bñficij ecclesiastici ita
q̄ collatio vel electio sibi d̄ eo facta sit ip̄o iu-
renulla. vide goffre. r cal. in. c. querelā de iu-
reiu. r ex illo tex. parz in rōne sui q̄ piur^o de
bet bñficijs suis puari. goffre. dic̄ ibi q̄ nō va-
let electio sed collatio sic. de electiōe videf ca-
sus in. c. cū impositiōib^o. d̄ iur̄iu. li. vj. **F**re.
de sentis tenet q̄ etiā collatio nō valet. vt ipse
no. p̄silio. l. r idē sentit anth. in. c. accedēs. d̄
accu. in tertio notabili. p̄ illū tex.

Perius an repellat a testimonio. vide archi.
vj. q. j. quicūqz. in fi. r bal. in. l. luci^o. ff. de his
q̄. no. infā. r vide. s. s. j.

Perius si deierat in eo qd̄ nō vergit in alte-
rius piudiciū solū deū habet vltorē. no. glo.
vj. q. j. quicūqz. r. **L**. de re. cre. l. ij. r ibi no. per
Cy. r bal. r p butri. in. l. si cū patruo. **L**. cōia
vtriusqz iudicis. vbi aut̄ vergit in alteri^o piu-
diciū. diuisimode punif fm̄ varietatē casuuz
de quibus loquitur **Cy**. r bal. in. d. l. ij. de re.
credi.

Permutatio bñficiozū dicif fauorabil
nō odiosa. ideo in ea nō debet fieri stri-
cta interpretatio. no. fre. in tracta. p̄mu-
ta. q. xvij. r vide supra verbo. bñficiū. r j.

verbo. tempus.

Permutatio bñficiozū etiā cū auctoritate su-
perioris facta si valet si pactio r tractat^o p̄riū
d̄ p̄mutādo p̄cesserit fm̄ hosti. r io. an. d̄ re. p̄
muta. quesitū. **C**ōtrariū no. ideoz goffre. e. ti.
cū vniuersozū. vbi dicit tractatū de p̄mutan-
do posse inter ptes interuenire si cōtract^o p̄
eos fieri non possit cum totum a superiore de-
pendeat.

Permutare volētes licet cōuenerint r p̄mise-
rint bñficia inuicem p̄mutare siue opam da-
re cū supioze q̄ p̄mutatio fiat. si postea alte-
rum eozū peniteat. nō possit eū ali^o cōpellere
si viderit p̄mutationē bñficijs vtilēz. no. fre.
in tracta. p̄muta. q. xxxvij. vide j. s. p̄mu-
tatio bñficiozum.

Permutans ecclesiā debitis grauata pōt pa-
cisci cū alio p̄mutante q̄ soluet illa debita et
grauamina. quia r sine pacto ad hoc tenet.
melius est tñ q̄ in talib^o pacti se absteat ne
fraus committat. no. fre. in tractatu p̄dic. q.
xxxix.

Permutatio bñficiozū etiam si sit vtilis eccle-
sie nō pōt fieri p̄ ep̄m inuitis illis quoz inter
est. no. fre. in tracta. p̄mu. q. xliij. vide ple-
nius. q. xxx. r j. s. p̄roxi. se. r supra. p̄muta-
re volentes.

Permutare bñficiū nō cōpellit quis inuit^o
nisi necessitas vl̄ vtilitas ecclie hoc exposcat
quo casu potest quis inuitus transferri licet
nō p̄cise sed p̄ subtractionē r p̄riuationem.
no. fre. in tracta. p̄dic. q. xxv. **S**z lopus dicit
ibi in additio. q̄ p̄dicta non habēt locum in
episcopis r religioz. qui velint nolint trāffer-
ri possunt. r idem in curatis quia curati sunt
astricti iure publico p̄pter curā. sec^o in nō cu-
ratis. r vide. s. p̄xi. sequē.

Permutatio p̄latorū ecclesiarū collegiataruz
licet possz fieri p̄ papā collegijs inuit^o. tñ nō
pōt fieri p̄ ep̄m absqz p̄sensu collegiozum nisi
ep̄s ex p̄suetudine vel p̄uilegio habeat libe-
rā ordinationē ipsarū ecclesiarū. **E**t idē in le-
gato de latere qd̄ i ep̄o. no. fre. in tract. p̄di.
q. xix. **S**z lap^o ibi in addi. dic̄. q̄ legat^o etiāz
cū cōsensu collegiozū nō pōt dictā p̄mutatio-
nem facere. ep̄s sic. etiā nō infueniēte cōsen-
su collegij si ip̄am p̄mutationē facit p̄p̄ ne-
cessitate r vtilitate eccliaz. **E**t idē si illi de col-
legio vocati p̄ ep̄m nō cōparēt. vel si compa-
rent nullā iustā cām sue p̄tradictiōis allegāt
r vtilitas ecclie exposcit p̄mutatiōz fieri. **I**n
ecclijs aut̄ si collegiati p̄t legat^o p̄muta. facē etiā
az sine p̄sensu illoz q̄z i est. nisi eēt p̄roni lai-
ci s̄ q̄s pl^o si p̄t q̄s dioecesan^o. si tñ nō d̄dicant.
valet p̄mutatio. r vide qd̄ no. p̄ eūdē lapū in
addi. dicti. tracta. q. xxxvij.

rationē tempore
in. l. d̄p̄p̄lata. fi.
l. cū deouitū.
altas. vt si quis
et bartā in vtriusqz
mā fecit vtriusqz
vtriusqz seu vtriusqz
ma p̄p̄i b̄ d̄ d̄ d̄ d̄
a p̄ma si deouitū
no. glo. l. c. p̄p̄p̄p̄p̄
a. an. in. c. q̄s vtriusqz
mā in. c.

Permutatio facta p ordinariū de bñficio spectante ad p̄sentationē patroni eo contempto ⁊ nō vocato. nō est nulla sed p̄sentētiā an/ nullanda si patronus contemptū suum p̄sequat̄ infra tempus quo debuit p̄sentare. s; si p̄sens fuerit p̄mutationi ⁊ contradixerit vel non consenserit. tunc est nulla si iustā causā contradictionis adducat. als secus. no. Ro. cōclu. cccxv. **Fre.** aut̄ dicit q̄ p̄mutatio bñficiozū in quibus laicus habz ius patronatus nō potest fieri p̄ episcopū nec per legatum cōtradiceute patrono. **Sed** si expresse nō cōtradicat valet. **Si** aut̄ patronus est cleric⁹. tunc legatus potest etiam p̄mutare sine consensu patroni s̄m frede. ⁊ lapū in additio. in dicto tractatu p̄muta. q. xix. ⁊ q. xxx.

Permutatio bñficiozū nō potest fieri sine consensu eozū ad quos electio. collatio. vel p̄sentatio p̄tinet. ⁊ sufficit cōsensus tacitus v̄l expressus. secus in p̄mutatione cause p̄prietatis p̄petue ipsozū bñficiozū. vt si vna ecclēsia vellet vnū beneficiū cū alta ecclesia p̄mutare. quia tunc requirit̄ cōsensus exp̄ssus nec sufficit tacitus s̄m lapū in addi. in. q. xix ⁊ plenius p̄ eundem. q. xxx. sufficit tñ consensus maioris ptis qñ p̄mutatio fit pro necessitate vel vtilitate ecclesie. **Si** aut̄ sit voluntaria. oportet om̄es cōsentire. vt patet in addi. q. xix. ⁊ no. fre. q. xx. **Et** qd̄ dictū est de p̄sensu maioris ptis habet locum etiam si p̄tineat ad plures vt singulos puta patronos. vt no. fre. in. e. tracta. q. xxj. **Et** vide j. s. p̄mutatio bñficiozū nō pōt fieri sine auctoritate.

Permutatio bñficiozū si fuerit nulla possunt permuantes ad priora bñficia redire nō obstante resignatione p̄mutationis causa facta debent tñ hoc facere s̄m quosdam cū auctoritate ordinarij ⁊ nō aliter. no. Ro. conclusi. cccxxij. ⁊ p̄clu. cccxlv. **Jo. an.** dicit q̄ auctoritate p̄pria si nō fuerint in culpa. **Cui⁹** opinio est equior. vt no. fre. in tract. p̄dic. q. viij. **Item** aliter fre. distinguit q̄ si p̄mutatio fiat nulla ex pte vtriusq; possunt p̄mutates redire auctoritate p̄pria ad priora bñficia si simpliciter ignorauerint p̄mutationē nō valere. vt ipse no. in. d. q. viij. ⁊ q. iij. **Idē** si fuit nulla ex pte vni⁹ tñ cui fuit euictū bñficiū p̄mutatum ⁊ euictus errauit in facto p̄babilē. vt no. p̄ eum. q. ix. **Idem** si p̄mutans non ē euictus tñ ille qui secum p̄mutat ius nō habuit quia forte symoniacus erat vel als nō habuit titulū. vt no. p̄ eū. q. x.

Permutari pōt vnū bñficiū cū plurib⁹ quādo illa plura possunt simul sine dispensatiōe teneri. als secus. no. antho. de excep. cū venereabilis. ij. colū. v. uota q̄ vna.

Permutans vnū bñficiū p̄ duobus altero euicto si vult nō euictum dimittere pōt ad suum primū bñficiū regressum h̄re auctoritate superioris. no. Ro. p̄clu. lx.

Permutans vnū ex duobus bñficijs que optinet cum curato. non intelligit̄ dispensatū. vt vtrūq; scz curatū ⁊ aliū simplex quod nō p̄mutauit retineat. vt no. fre. in tracta. p̄dic. q. xvij.

Permutans vnum bñficiū curatū ex duobus que canonicè optinet cuz alio curato. nō solum p̄dit id quod p̄mutat sed etiam alterū quod prius habebat. quia p̄ adeptionem tertij curati prima duo vacant nisi dispensatio intercedat s̄m fre. in tractatu suo. q. xij. **Sed** s̄m lapum in additi. nō valet etiā collatio q̄ fit de tertio bñficio. quia habētī duo curata nō potest tertij curatum conferri si prius nō renunciet primis duobus que ex dispensatione optinet. **Dictū** lapi est verū quando dispensatio sup̄ primis duobus fuit simplici ter facta quia tunc nō extendit̄ nisi ad duo p̄ora. secus si dispensatio sit plenior puta q̄ in ea dicit̄ q̄ possit illa duo vel eozū alterum dimittere ⁊ alia similia recipe ⁊ tenere sic moderno tempe cōmuniter fit. **In** autem dispensatio circa p̄dicta possit fieri p̄ inferiores a papa. vide fre. in. d. q. xij.

Permutatio bñficiozū siue fiat auctoritate ordinarij siue auctoritate pape vel eius legati nō est necesse q̄ p̄mutantes faciant mentionē de alijs bñficijs que optinent. no. fre. i tract. p̄dic. q. xvij.

Permutatio facta p̄ papam vel ex eius speciali concessione de bñficijs reseruatis nō facta mentione de reseruatiōe. nō valet si reseruatio erat specialis ⁊ secreta de certis bñficijs. **Secus** si erat generalis. ⁊ no. fre. i tracta. p̄dic. q. x. licet at̄ nō valeat p̄mutatio. valet tamē renunciatio ex causa p̄mutatiōis facta. ideo papa certificatus de speciali reseruatiōe. debet vel p̄mutationem perficere v̄l p̄mutantibus ingressum dare ad sua priora bñficia. vu no. in tract. p̄dic. q. v.

Permutatio bñficiozū nō potest fieri sine auctoritate dioecani etiam si ad eum nō p̄tineat collatio nec cōfirmatio ipsozū bñficiozū quātūcūq; interueniat auctoritas illoz ad quos p̄tinet om̄imoda p̄ouisio bñficiozū. no. fre. in tract. suo. q. xxij. nisi talez auctoritatem illi ad quos collatio p̄tinet p̄scrip̄sissent. vt no. p̄ eundem. q. xxij. ⁊ sicut p̄mutatio debet fieri in manibus dioecani ita et renunciatio que p̄mutationē p̄cedit licz ad aliū p̄tineat electio. collatio. ⁊ p̄ntatio. vt no. taf. p̄ eū. q. xxij.

Permutationi bñficiorū nō pōt vicari⁹ ep̄i au-
toritatē p̄stare: sed capl̄m sede vacāte sic: nisi
bñficia ad collationē soli⁹ ep̄i sine caplo p̄tine-
rēt. *fm Fre. in. d. tracta. q. xxvj. Szibi in ad-*
ditione qdā d̄r q̄ capl̄m ⁊ vicari⁹ indifferēter
possent: qz talis autoritas dependet a iurisdic-
ctione ep̄ali. vt nōt glo. in clemē. vnica. de re.
p̄muta. in q̄ iurisdictione capl̄m succedit. ⁊ vi-
cari⁹ etiam q̄ ad iurisdictionē habet idē tribu-
nal cū ep̄o. nec seq̄: nō p̄t p̄ferre: ergo nec p̄-
mutatiōez autorisare. qz collatio sapit naturā
donatiōis ⁊ libertatis. vt nō. de p̄ben. relatū
p̄mutatio. non qz de necessitate debet permu-
tatibus cōferri. ⁊ si als fit collatio nō valet. in
cle. p̄dicta.

Permutatio bñficiorū pōt fieri ex iteruallo. etsi
bñficia p̄mutanda sint i diuersis dioceſib⁹ po-
terit p̄mo vn⁹ ep̄s bñficiū sue dioceſis p̄fer-
re vni ex p̄mutantibus p̄cedēte resignatione.
⁊ inde alius ep̄s aliud bñficiū sue dioceſis
alteri cōpermutanti simul p̄ferre poterit resi-
gnatione p̄cedente. possit etiā tūc p̄mutatio si-
mul ⁊ eodem t̄p̄e fieri: si ambo ep̄i simul essent
vel vn⁹ eoz cōmitteret alteri vices suas. *nota*
Fre. de senis. i tracta. p̄dicto. q. ij.

Permutatio bñficiorū quando fit: necesse est
q̄ hincinde fiat ⁊ iterueniat noua collatio. nō
fre. i tracta. p̄dic. q. i. ⁊. q. xxvj. **S**i tñ ep̄isco-
pus p̄mutantib⁹ cōsentiat: cōtulisse videt. vt
nō. in eodem tractatu. q. xv.

Permutatio non reddit nulla ex eo solo q̄ ap-
pareat inequalitas in bñficijs p̄mutatis: siue
ratione reddituū siue ratione oneris: q̄a ex h̄
non probatur fraus. nō. fre. in. tractatu. p̄re/
dic. q. xl.

Permutatio nō ē si renūcio bñficio meo vt tu
habeas illud ⁊ tuū def̄ nepoti meo. *no. fre. in*
tracta. p̄dic. q. vlti.

Permutatio suū bñficiū cum alio: statim definit
dictuz bñficiū suū possidere. ideo ei nō com-
petit interdictum vnde vi: nec conditio ex ca-
none reintegranda. *notat Ro. cōclu. lix.*

Permutatio bñficiū si agit ad bñficiū p̄mutatū
nō tenet p̄bare realiter titulū eius cum quo p̄-
mutauit sz sufficit p̄bare eū possedisse bñficiū
quod p̄ tali reputabatur. nō. *Ro. cōclu. cvj.*

Permutare bñficia volentes sua: non possunt
impediri per habētes facultatem optandi ex
cōsuetudine. nō. *fre. in dicto tracta. p̄muta. q.*
xxvij. licet lapius ibi in addi. aliē distinguat

Permutari possunt bñficia cōmēdata inuicē.
cū alijs nō cōmēdati sed libere p̄cessis. *nota*
Fre. in tract. p̄dic. q. xv.

Permutari possunt bñficia manualia lz ad nu-
tum sint reuocabilia. qz bñficia sūt et possunt
p̄petuo non reuocari. nō *Fre. in tract. p̄dic. q.*

xxvj. tamē ex tali p̄mutatione etiam autoritate
apostolica facta nō desunt esse reuocabilia vt
nōt. idem Fre. q. xv.

Permutari pōt bñficiū curatū cum nō curato.
Idē p̄petui vicarij parochialiu ecclesiaz pos-
sunt suas vicarias p̄mutare. qz talis vicaria ē
titulus canonicus ⁊ p̄petuus. nōt lapius i ad-
diti. dicti trac. q. xiiij.

Permutari pōt bñficiū cū hospitali vl̄ p̄stimo-
nio quādo illud hospitale vel p̄stimoniu cōce-
ditur clericis i bñficiū. **S**ecus si laicis cōce-
dat *fm Jo. an. Sed Fre. dicit idē etiā qñ cō-*
cedit laico vel etiā clerico lz non in bñficiū. vt
nō. in trac. p̄dic. q. xiiij. Lapius aut̄ ibi i addi.
tenet opinionez Jo. an. dices q̄ de bñficio ad
nō bñficiū est p̄hibita p̄mutatio. dicit tamē
ibi Fre. finaliter q̄ lz hospitale qd nō p̄fertur
in titulū bñficij nō possit cū alio bñficio ecclesi-
astico p̄mutari. pōt tñ p̄mutari cuz alio simili
hospitali facta p̄s renūciatiōe i manib⁹ supe-
rioris q̄ cōmittet vnū vni ⁊ alterz alteri.

Permutare nō pōt habēs ius ad bñficiū cum
habēte ius i bñficio. nec etiā duo habētes ius
ad rem possūt dicta sua iura ad inuicē p̄muta-
re. *fm Fre. in. d. tracta. q. xiiij. dicit tñ lap⁹ ibi/*
dem i addi. q̄ si aliqui sint canonici autorita-
te aplica lz etiā vltra numez ⁊ expectēt p̄ben-
das vacaturas: p̄nt inuicem p̄mutare canonici
cat⁹ inter se ⁊ etiā cū alijs ad alia bñficia cum
autoritate dioceſani. Sec⁹ si expectarēt cano-
nicat⁹ ⁊ p̄bēdas. qz canonicat⁹ sub expectatio-
ne p̄bēde p̄mutari nō p̄t qñ ē canonicat⁹ vlt-
tra numerū. nō Ro. cōclu. ccccxxvj.

Permutari p̄nt bñficia vbi non ē cert⁹ numer⁹
canonicorū nec distinctio p̄bēdaz. qz talia bñ-
ficia vacare nō p̄nt ⁊ i p̄mutatiōe debet vaca-
tio iteruenire. nō *Fre. i tract. p̄di. q. xxxiiij.*

Permutatio nō p̄t fieri de bñficijs qñ cert⁹ nu-
mer⁹ canonicorū puta vigenari⁹ ē restrict⁹ ad
duodecim. ⁊ ordinatū est q̄ i loco decedentis
vel cedētis null⁹ substituat⁹ donec sit redact⁹
ad numez. xij. **T**ūc etiā si duo d̄ numero vige-
nario vellēt p̄mutare. nō possent donec nume-
rus sit redact⁹ ad. xij. *nota Fre. in. d. tracta. q.*
xxxiiij. Si tñ illi q̄ statutū ⁊ ordinatiōez fece-
rūt p̄mutarēt: valeret fm Jo. an. lz Fre. dicit
cōtrariū lz lapius aliter distinguat in addi. in
d. tracta. q. xxxv.

Permutare nō p̄nt rectores ecclesiaz ip̄as eccle-
sias q̄ sūt d̄ mensa monasterij maxie sine p̄sen-
su ip̄ monasterij. nō *Fre. in. d. tracta. q. xxxiiij*

Permutari sic non p̄nt canonie sine autoritate
superioris. ita nec p̄bēde nec dom⁹ assignate ra-
tione p̄bēde etiā i eadē ecclesia *fm Jo. an. ⁊ la-*
pū. lz archi. p̄tra. vt nōt lap⁹ i sine. d. tract. in
addi. Rota tamē dicit q̄ canonici possunt sine

superioris auctoritate pmutare pbedas suas
qs habet nō distinctas ab eaz fundatiōe, sed
ex diuisione bonoz p caplm facta tpaliter assi-
gnatas. nō Ro. p. clu. cccxli. iij. colū.

Permutatio d necessitate reqrit pmutantē eē
dñm rei pmutate vel p dño haberi. vt est ius
habēs i bñficio. q̄lz pprie non sit dñs bñficij:
tñ p dño habet. vt ē casus in. c. cū venerabil.
de excep. ff. de re. pmu. l. j. in fine.

Persona. si b̄ xbu referat in materia re-
stringibili: nō cōprehēdit collegiū nec
vniūsitatē qz collegiū ⁊ vniūsitatē nō ē
psona vera s̄ ficta. vt. l. mortuo. ff. de fideiuf.
⁊ ita tenet Jo. mona. ⁊ Jo. an. i nouella. de p-
ben. cū in illis. i. fi. li. vj. Et idem tenet Bar. ⁊
Bal. in. l. oēs p̄li. ff. de iusti. ⁊ iu. Et pbat p
ter. in. l. in hec xba. ff. de nego. ges.

Personat⁹ ⁊ psona ecclie qd sint ⁊ i quo
differāt. vide s̄. xbo dignitas.

Pertinere. b̄ xbu latissimū ē. ⁊ cōprehē-
dit tam petitoriū q̄ possessorium. nota
Ro. p. clu. ccclix. Itē nō Inno. d causa
posse. cū ecclia. ⁊ qñqz cōprehēdit dñm qñqz
possessionē. nō anth. de elec. q̄relā. x. nota ter-
tio q̄ i isto libello. ⁊ d̄ ecclia ad aliqūē p̄ti ne-
re ⁊ spectare pleno iure: eo ipso q̄ ē ad sp̄alia
tñ subiecta. vt nō. in. d. c. q̄relā. x. nota septi-
mo. h̄ ter. p̄trariū videt̄ ter. iūcta glo. in. c. cō-
questus. de fo. cōpe. ⁊ qd̄ ibi nōt antho. vide
ter. de xbo. signi. l. xbu illd̄ p̄tinere. ⁊ d̄ fi. in/
stru. c. iter dilectos. ⁊ d̄ re iudi. c. sane abbate
li. vj. ⁊ d̄ elec. c. fi. e. li. ⁊ de reli. do. c. p̄stitur⁹.

Pignori possum habere et p̄potheca
uenere rem meā qñ nō ē in pleno iure s̄
reuocabiliter mea. vt nō. p. Cy. ⁊ Bal.
in. l. reb⁹. l. de iu. do.

Placet. qd̄ importet b̄ xbu placet siue
placebit. vide s̄. xbo arbitriū.

Plaban⁹ an dicat̄ p̄latus. vide s̄ xbo
p̄latus.

Plena p̄batio q̄ dicat̄. vide s̄ xbo p̄ba-
tio. s̄. p̄batio indubitata. ⁊ qñ dicatur
plene liq̄re de causa vide textū ⁊ glo. d̄
testi. significauerūt. in fi. ⁊ de i. inte. resti. audi-
tis. ⁊ vide oino s̄. xbo liberā.

Pluralis numer⁹ i gratijs bñficialib⁹ re-
stringit̄ ad duo. de p̄ben. li. vj. is cui. ⁊
qñqz ad vnū tm̄ qñ sup bñficijs dispen-
sat̄ fm̄ archid. in. c. ij. de fi. p̄el. li. vj. i verbo
plura. p̄dicta itellige nisi xba pluralis nume-
ri eēt geminata vt xbu plurima fm̄ Jo. an.
ibidē i nouella. Idē in xbo q̄cūqz vel qd̄cūqz
talīa enī xba geminata oēm numez includūt
nō Bar. in. l. balista. ff. ad trebell. ⁊ sub talib⁹
x̄bis geminatis veniūt bñficia curata que
nō veniēt. nō Ro. p. clu. cxxxij. vide Jo. an.

de p̄be. q̄uis. li. vj. sup xbo restringi. i nouel-
la. ⁊ sup xbo bñficia. ⁊ sup xbo bñficijs.

Pluralis sermo an resoluat̄ i plures singulari-
tates. vide Bar. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. falsa. s̄.
fi. ⁊ ad trebell. l. heredes mei. s̄. cum ita. ⁊ effi
qs cau. l. si seru⁹. s̄. si plurimū. ⁊ de nego. ges.
l. iij. s̄. negocia. et per Bal. in. l. penul. l. de
impu. ⁊ ali. sub. ⁊ p glo. in. c. vt p̄uilegia. i gl.
fi. in clemē. j. de renūcia. sup verbo alios. ⁊ de
rescrip. c. ij. in. j. glo. ⁊ p archid. j. dis. oēs. ⁊ p
anth. in p̄benio clemē.

Possessio. In iurib⁹ incorporalib⁹ nō est
vera possessio s̄ intellectualis. iter p̄trati-
ua. ⁊ impropria. quam iura qñqz apel-
lāt q̄si possessionē. qñqz intellectuālē possessio-
nē. qd̄ nō. p̄pter statuta de poss. loquētia. nō
anth. de cau. pos. c. fi. iij. colū. in p̄nci. ⁊ vidē s̄
in xbo p̄mutatio.

Possessio in iurib⁹ incorporalib⁹ acq̄rit̄ ex vno
actu affirmatiuo eius s̄ quez possessio q̄ritur.
quē actū q̄s verisimiliter alteri nō exercet nisi
ius habēt. S̄ ille actus p̄sistit in agere vt cē-
sum soluere vl̄ ad sinodū ire i signū subiectio-
nis siue pati. potiores tñ sūt act⁹ q̄ sonāt i age-
re q̄ i pati. nō ant. de cau. pos. c. fi. j. colū. Cō-
clude an sufficiat vn⁹ act⁹ vel req̄rant̄ plures
q̄ exigan̄ tot ⁊ tales act⁹ ⁊ taliū iuriū exerci-
tia q̄ p̄cludāt vtentē vti iure suo p̄ iure suo et
patiētē pati vtentē vti p̄ iure suo. vt nō. xxvij
colū. x. sc̄do in vsu. Et vide. j. s̄. possessio seu
q̄si subiectiōis. ⁊ s̄. possessio seu q̄si iuriū incor-
poraliū vt acquirat̄.

Possessio p̄t acq̄ri i p̄stationib⁹ p̄sonalib⁹ p̄p̄-
rem a p̄sona debitoris. ⁊ p̄ tali q̄si possessione
p̄t agi recuperāde. nō ant. de cau. posselli. c. fi.
na. ij. colū.

Possessio lz adaptabilis sit ad iura incorpora-
lia tñ p̄prietatē nō. qz tale ius nō ē plena p̄p̄-
etas s̄ qd̄ a p̄prietate separatuz. hinc est q̄ p̄
talib⁹ iurib⁹ nō dat̄ stricta rei v̄dicatio s̄ cō-
fessoria q̄ ē in rem actio. p̄ talib⁹ tñ iurib⁹ put
applicat̄ ad rem corporalē. dat̄ qd̄ā v̄dicatio
lata i rōne iuris q̄ appellat̄ vtilis rei v̄dicatio
⁊ i totū non sapit naturā p̄fessorie q̄ est in rem
actio: cū detur ad rem corporalē. nec i totū na-
turā rei v̄dicatiōis cū detur ad ius corpora-
le fm̄ Inno. cui⁹ dictū saluari possit itelligen-
do d̄ illa lata v̄dicatiōe q̄ p̄ iurib⁹ etiā i hōie
cōpetit adiecta causa v̄dicatiōis rōne talis
iuris. nō ant. de cau. pos. c. fi. iij. colū.

Possideri nō p̄t actio nisi p̄ illuz cui cōpetit. vt
nōt Oldra. p̄silio. cccij. ⁊ Inno. de resti. spo.
in lris. ⁊ antho. de p̄scrip. auditis. vj. colū. x.
oppono q̄ nō possit.

Possessio i iurib⁹ corporalib⁹ hz vsū ip̄i iuris
p̄ subiecto sicut i re corporali habet ip̄az rem

p subiecto. et talis usus habetur p traditioe. ideo si usus e ptinu? dicitur seruit? et possessio co/ tinua. si no e cotinua: appellat discontinua. et h in realib? In futu? aut et iurib? p sone de bitis: subiectuz qsi possessionis e habit? usus ex reliquijs pcedentis usus causat? no ant. de cau. pos. c. fi. iij. colum. Conclude i realibus q ipm ius no qsi possidet immediate. sed actus q exerce? rone ipsius iuris. s3 attenda causa me/ diata: ipsum ius dicitur qsi possideri siue sit penes possidete siue no sit. qz actus ille q vult: exerce tur rone iuris exercens vl q pcedit. no ant. d resti. spo. c. f. z. c. i. lris. xvij. colu. x. ad pmu.

Possideri an possit obligatio psonalis ad vna pstatione. dic q possit qsi possideri p tertium quia apta est pati missionem. **I**tem p ipsu cui co/ petit potest dici possideri: si possidere latissi/ me sumat p habere vl tenere. **S**ed si sumatur stricte pro vera possessione vel quasi: no videt q talis obligatio sit possidibilis: qa vltra sub/ stantiam obligationis nullus e usus q posses/ sioni applicari possit et que p subiecto habeat **D**icit tamen bar. q vbi subest veritas debiti videtur quis esse i possessione ppter spem vl erigedi debitum. no anth. de cau. pos. c. fi. v. co/ lu. in pn. **E**t fm pmissa itellige qd id e ant. no? de resti. spo. in lris. xix. colu. x. qrit tertio. et de cess. c. puenit. v. colu. in pn. **E**ldra. dicit fm **I**nno. q actio et sequeter obligatio pnt pos/ sideri p illu cui vere copetit non p aliu. vt ipe not p silio. c. xl. vj. in fi.

Possideri an possit obligatio psonalis ad plu/ res pstationes. legiste tenet q no. **I**nno. p di/ cit. q qda sut pstationes psonales q annectit alteri iuri reali: vt pstatio celsus rone subiecti onis. na ius subiectionis reale e vt e pstatio si delitatis respectu vasallitici iuris. vt est psta tio celsus rone iuris emphiteotici. et i his e da re qsi possessione rone iuris realis cui annectit qd possidibile e. qda? sut pstationes psonales q no annectit alteri iuri reali s3 traseut in ali/ qd ius realiter distinctu et separatu ab ipa ob/ ligatioe psonali. vt e ius decime. vt e pstatio rone pedagij vel rone collecte. et i his e etiam dare qsi possessione: qz possessio reperit subie ctu cui applicat s3 vsum illius iuris separati ab ipo iure obligatiois psonalis. nec e vis an detur cocusus vitatis illi? iuris qd possidet vel no. **S**3 qda sut pstationes psonales q no annectitur alteri iuri reali. nec traseut i aliqd ius distinctu ab obligatioe psonali. et i his no e dare qsi possessione. s3 bn creatur qda? usus aptus ad ptu possessionis et ad pducendu ob/ ligationis substana et ad psumenda obligatio nis causam. no anth. de cau. pos. c. fi. vj. z. vj colu. s3 **B**ar. dicit p trariu in l. ij. ff. q. bo. **S**3

alio dixisse videt in l. iij. **C.** vnde vi. z. ff. d vi z vi ar. vide decisionem rote i antiqs q alio setit **P**ossideri pnt iura incorporalia q dant in pso na. velut i rem qn talia iura habent i se dnuiz velei? pte. vt ius fututis i seruui. ius liberti/ nitatis i libertu. ius ascriptici i ascripticum. ius monachar? i monachu. ius clericar? in cle ricu. ius ciuilitatis i ciue. ius patrie ptatis i fi liu. ius sororitatis et fraternitatis i sororem et fratre. qz in oi pdictor iuriu e dare lata pprie tate d iure qsitā. vt vbi e dare pprietate: ibi e dare possessione. no ant. de cau. pos. c. fi. viij. colu. x. scdo diceba.

Possideri an possint iura q debet a re rei vt sit seruit? vie itineris act? aqueduct? et silles. dic q si habent causam ptinuā vel qsi: dat solus usus. qda? sut q pducit effectū possessionis et pscriptionis. no ant. de cau. pos. z pprie. c. fi. viij. colu. x. diceba tertio.

Possideri an possint iura incorpalia q debet a re psonae. dic q si cadat in plenaz pprietate si/ cut e ius dominij: in h nulla e qsi possessio iuri qz ex toto dominij ius pfundit i dominio et ve ra possessione rei. qda? sut q cadut in pte pprie/ tatis sicut e usufruct? et usus. et tunc eo respe ctu q e ius in re: dat vera possessio naturalis rei. eo aut respectu q e ius usufruct? vl usus dat qsi possessio ipi? iuris: no solu p dnm sed etiā p quelibet extraneu. s3 **B**ar. dixerit ptra et male q dat solu p dnm. no ant. de cau. pos. c. fi. viij. z. ix. colu.

Possideri seu qsi pot p canonicu ius eligendi. qz ius eligedi no pfundit in iure canonicali s3 est qd extrinsecu et ps per se a iure canonicali cu multi sint habetes ius eligedi q no habent ius canoniale. et canonic? effect? no h3 ius eli gedi nisi ei assignet loc? in caplo. no anth. de cau. pos. c. fi. viij. colu.

Possessio pbede vel ecclie dicitur esse penes bnfici/ atu suo noie respectu tituli. s3 respectu bonoz ecclie vel pbede dicitur noie pbede vel ecclie possi deri. no **R**o. pclu. cccxij. vj. colu.

Possessio circa ius tituli i beneficio an sit vera possessio respectu rei vl qsi possessio respectu iuris. dicunt qda? q cleric? ad instar usufructu/ arij habet possessione naturalē in reb? vel qsi possessione respectu iuris tituli. **S**ed dic fm **I**nno. q cleric? in bnificio e simplex detetator corporis ecclie et reru suaz: et habet sola quasi possessione iuris administradi. vera autē pos sessione reru et ecclie habet xps vel ecclia vni uersalis et pticularis. et hoc in clericis secula ribus. **P**riores autē et alij regulares plati si sint manuales: nulla habet quasi possessione sed tenet vt vicarij vel vt custodes. **S**i autēz no sint manuales s3 ppetui vt electi a capitulo

vel puentu: illi habēt quasi possessionez iuris administrādi: et noie pprio possunt agere vt restituant. nō antho. de cau. pos. c. fi. xj. et xij. colū. Et tāgit etiā in. xxxij. colum. v. mibi vi def. Alibi dicit Inno. et h̄ approbat q̄ cleric⁹ habet naturalē possessionē rez ecclie noie suo et ciuilē noie ecclie. Sed hāc opinionē reprobat ant. et tenet p̄mā in. c. in lris. de resti. spo. xxxij. colū. v. ex hoc decidit. et xxvj. colū. v. venio ad vltimū. d̄ cau. pos. cū sup. iij. colū. et vide. f. s. possessio seu q̄si iuri et tituli. et s. se. Possessionē seu q̄si rerū ecclie vel iuris administrādi eas nō habēt illi q̄ ecclias ad firmā cōducūt q̄bus detur vniuersalis administratio reddituū et facultas colligēdi spūales et tēporales redditus: sed habēt nudā facultatez administrādi et nomie alieno siue sint clerici siue laici. Ideo nō q̄si possident s̄ alijs tenent. Et p̄pterea si tali facultate priuent: nō p̄nt agere possessio noie pprio. nō anth. de cau. pos. c. fi. xij. colū. v. ex his ḡ decidit.

Possessionē seu q̄si rerū p̄bende vel iuri administrandi nō habet laic⁹ cui p̄ eo ei⁹ sustentatio ne ē p̄cessa p̄benda. nec habet ius administrādi appropriatū: q̄ tale ius spūale nō cadit in laicū. s̄ tāq̄ p̄curator in re sua administrat. et sic nō q̄si possidet. nec ei⁹ p̄ssit agere possessio noie pprio. nō anth. de cau. pos. c. fina. xij. colū. v. ex his decisio surgit.

Possessio seu q̄si seruitutis q̄ a nemine possidetur non acq̄rit nec creatur ex eo solo q̄ q̄s cōprehēdat fundū dominantē. s̄ si existens i q̄si possessione seruitutis vēdat fundū dominantē et illū tradit animo trāfferendi etiā q̄si possessionem seruitutis illā trāffert. Aliud est ergo in q̄si possessione nouiter creanda: in q̄ requiritur p̄tētia aduersarij in seruitutis vsu. et aliud iā formata trāfferēda. nō anth. de cau. pos. c. fi. xij. colū. v. venio ad scdm.

Possessio seu q̄si subiectiōis seu iurisdictionis i castrū ciuitati subiectū vel in capellā ecclie subiectā acq̄ritur eo ipso q̄ quis ingreditur ipaz ciuitatem vel eccliaz absq̄ alio p̄ticulari exercitio iurisdictionis. q̄d est verum quando ille q̄ p̄mo dictam eccliaz vel ciuitatē tenebat erat in quasi possessione subiectiōis et iurisdictionis p̄dicte. secus si quasi possessio nondū eēt in aliquo firmata: q̄ tunc per soluz ingressum in ciuitatē vel eccliaz nō acq̄ritur quasi possessio subiectiōis castrū vel capelle. nō ant. d̄ cau. pos. c. fi. xij. colū. v. p̄ h̄ p̄cludit.

Possessio seu quasi iuris decimalis acq̄ritur eo ipso q̄ quis inducitur in fundū decimalem ab eo qui habet dictam quasi possessionē quā vult trāfferre in illuz quē inducit. Secus si inducens non sit in quasi possessione decime: q̄

tunc sola traditione fundi nec creatur nec acq̄ritur quasi possessio p̄dicta nisi vna cū traditione fundi aliquaz p̄tem decime reciperet animo acq̄rendi quasi possessionē. aliud est ergo in quasi possessione nouiter creāda. et aliud in iam formata trāfferēda. nota antho. de cau. pos. c. fina. xv. colū. v. ex his. scdo decidit. et xvj. colū. v. ex h̄ apparet. et nota per eundem de resti. spo. in litteris. xxxij. colum. v. p̄ h̄ determinat.

Possessio omniū bonoz ciuitatis vel castrū acq̄ritur cōprehensione vnius loci eiusdez ciuitatis vel castrū quādo apprehēditur animo apprehēdi et acq̄rendi possessionē totius. Sec⁹ i quasi possessione iuris et iurisdictionis in ciuitate vel castrū: q̄ non acq̄ritur nisi intercedat aliq̄d exercitiū particularis iurisdictionis: sciēte et patiēte illo cui in iurisdictione p̄iudicat. s̄m Bart. dicit q̄ solo ingressu ciuitatis vel castrū cū apparatu iurisdictionali acq̄ritur quasi possessio totius iuri et iurisdictionis. q̄ p̄ p̄minētiam illam ostendit aliq̄d tangere de iurisdictione actu et quia talis actus anectit iurisdictioni. Aduerte tñ q̄ si agat de acq̄renda quasi possessione iuris totius puincie: oportet q̄ in grediat p̄uinciales vel p̄ncipalem ciuitatem. vbi autē ingreditur ciuitatē nō in apparatu iurisdictionali: tūc si agit d̄ quasi possessione iuri de nouo creāda nō acq̄ritur solo ingressu. si d̄ iā creata trāfferēda: illa trāffert. nō antho. de cau. pos. c. fi. xvj. colū. v. ex his inducit.

Possessio seu q̄si iurisdictionis acq̄ritur eo ipso q̄ iudex ponit in possessione tribunalis. q̄ i eo q̄ in apparatu ad tribunal sedet tāgit aliq̄d de iurisdictione. nō ant. de cau. pos. c. fi. xvj. colū. v. ex p̄dictis puto.

Possessio seu quasi iuris administrādi i ecclia acq̄ritur eo ipso q̄ aliq̄s inducit in possessionem corporis ecclie animo acq̄rendi q̄si possessionez iuris administrādi. q̄ actus ingrediēdi ecclie iā ē coherens administrationi ecclie. ideo statim cū autoritate superioris inducit vel ingreditur: incipit aliq̄d tangere de iure administrādi. quia actus ingrediēdi ecclie iā est coherens administrationi ecclie. quod cōsistit etiā in tenere. nota ant. de cau. pos. c. fi. xvj. colū. v. ex his decidit.

Possessio iuri eligēdi nō acq̄ritur ex eo solo q̄ q̄s inducat in possessionē capli vel chozi. q̄ p̄ ingressum nihil tāgit de p̄te iuris eligēdi. s̄ bñ fateor q̄ ex h̄ est i q̄si possessione capli p̄ q̄d habet licētā p̄pria autoritate apprehēdi quasi possessionē iuris eligēdi. nota anth. de cau. pos. c. fi. xvj. colū. v. ex h̄ apparet. S̄ p̄trariū nōt ant. de resti. spo. in lris. xxxij. colū. v. ex h̄ infertur. et huic cōcor. quod nō. f. s. possessio

iuris plature.

Possessio seu quasi iuris colligendi passagium non acquiri ex eo solo quod quis ponat in possessione loci ubi passagium colligit: quod ex hoc non tangit aliquid de parte iuris colligendi passagium. non autem de cau. pos. c. fi. xvij. colu. v. ex his ptz.

Possessio seu quasi iuris canonicalis vel plature non acquiri ex eo solo quod canonicus vel platus sit in ductus in possessionem fundorum et possessionum ecclesie secundum Inno. Tu dic quod si consuetudo adest quod talis inductio habeat per signum possessionis tradite: tunc transferri quasi possessio iuris vniuersalis. sed cessante consuetudine acquiri solum quasi possessio administrandi temporalia non spiritualia: quod eo quod fundum ingredi superiorem patiente vel non contradicere tangit aliquid de administratione temporalium et sic ratione proprietatis eiusdem administrationis et spiritus extendit illa quasi possessio ad omnia loca respectu temporalis administrationis: dum tamen acquirenti consistat. sed ad spiritualia non extendit. quod sunt alterius spiritus et superioris gradus: de quibus nihil tangit per ingressum predictum. non antho. de cau. pos. c. fi. xvij. colu. v. de his decidit. Alibi dicit quod licet per ingressum fundorum ecclesie vel beneficij acquiratur possessio naturalis et civilis ipsorum fundorum naturalis nomine proprio: et civilis nomine ecclesie secundum Inno. quod tamen non approbat: tamen non acquiri quasi possessio iuris canonicalis vel plature nisi illo iure utatur vel iterueniat constitutus. ut non per anth. de resti. spo. in lris. xxij. colu. v. ex his decidit. sed per trarium teneat. Ro. ut ipse no. e. c. in lris. xxij. colu. v. quibus et tertio principaliter.

Possessio seu quasi iuris patronatus acquiri per apprehensionem ecclesie vel bonorum ecclesie. quod est verum quod ad ius administrandi et honorificetie: quod per apprehensionem tangit aliquid de administratione et honorificatione. secus quo ad ius presentandi: si non sit aliter de illo iure usus. vel nisi quasi possessio iuris presentandi iam esset creata in patronum alteri donantez: quod tunc illa quasi possessio transferretur in donatariu in possessionem ecclesie inductu: animo illam possessionem transferendi sciente et patiente superiore. non antho. de cau. pos. c. fi. xvij. colu. v. ex his decidit.

Possessio iuris patronatus ut presentacionem valider: requirit quod sit penes presentantem in limitibus actus presentacionis. perambula ergo possessio precedens vel actum presentacionis sequens non valdat presentacionem. nec etiam illa que in limitibus presentacionis acquiri. quod vltimum verum est in possessore tamen: sed in vero patrono sufficit ad validitatem presentacionis ipsum acquirere quasi possessionem in actu presentandi. nota autem de iure pa. c. consultiobus. i. vij. nobili.

Possessio seu quasi iuris subiectionis acquiri- tur eo ipso quod aliquis inducit in possessionem ec-

clesie ut subiecte vel possessionem eius quod ingre- diendo aliquid tangit de iure subiectionis. nota antho. de cau. pos. c. fi. xvij. colu. v. ex his deciditur.

Possessio seu quasi iuris vasallitici in vasallus acquiri domino eo ipso quod fundus tradit feudatario et ipse ingreditur animo transferendi ius vasallitici in dominum. quia aliquid tangit de iure vasallitico et subiectionis eo quod aliquid recipit a domino ut subiectus. et sic subiectio coheret traditioni fundi. nota anth. de cau. pos. c. fi. xvij. colu. v. ex his decidit.

Possessio seu quasi subiectionis acquiri et probatur ex presentacione census: saltem respectu illius census. sed quo ad alia separata non arguit subiectionem. quia actus solutionis census est equiuocus. aliquando est signum subiectionis. aliquando protectionis. aliquando exemptionis. non arguit ergo subiectionem vel eius quasi possessionem: nisi si ad limites determinate presentacionis census. Et eodem modo iste traditiones brancorum et ceriorum que sunt ciuitatibus in festiuitatibus principali- bus (cum communiter sint destinata in signum subiectionis) arguit subiectionem saltem quo ad illam traditionem: sed non arguant subiectionem aliter determinatam. quia vaga sunt cum presentatur aliquando ratione recommendationis. quandoque ratione totalis subiectionis. nisi aliud in traditione appareat. non autem de cau. pos. c. fi. xix. colu. v. nunc autem restat. et vide s. s. possessio in iuribus incorporalibus acquiri.

Possessio iuris plature vel eius iuris canonica- lis acquiri eo ipso quod quis installatur in sede principali plature vel iuris canonicalis: ut quoniam ponit ad sedendum in choro. quod est verum ex generali consuetudine sic disponente: secus de iure scripto secundum Inno. Et si consuetudo nega- re debet probari. nota antho. de resti. spo. in litteris. xxij. colu. v. quibus et tertio principa- liter. Et idem tenet Ro. ut ibi nota. Sed tu dic quod etiam de iure per actum installationis in loco principali sedis acquiri quasi possessio totius iuris plature et iuris canonicalis: dum tamen assit hic intentio installatis et installati. et facultas tradende possessionis dependet ab installate. Et ratio est. quia eo ipso quod installatus est in choro qui est locus principalis plati et canonici tangitur aliqua pars iuris administrandi ex su- perioribus. Cautum tamen est volenti concludere quasi possessionem ut probet consuetudinem. Sed si installatio canonici fieret non in loco principa- li sed in alio loco capituli: tunc quod actus sunt de- terminati ad alios particulares actus iuris ca- nonicalis ut ad ius eligendi. et similia que sunt subiecta quedam et per inferi ad ius canonica- le non acquiri quasi possessio iuris canonicalis

nisi consuetudo aliud dicitur. et in hoc procederet dictum Inno. vt nō. de cau. pos. c. fi. xix. colū. & ex his scōdo inferē. & vide oīno s. s. possessio iuris eligēdi.

Possessio seu quasi iuris plature vel iuris canonicalis vniūsaliter acq̄rit coipso q̄ aliqua ps illi iuri tāḡit: vt qz eligit. ordinat. vel aliū actū pticularē facit: si h̄ agit vt ius vniūsale q̄ rat & aduersarius h̄ sciat. nota antho. de cau. pos. c. fi. xx. colum. & sed hic est dubiuz. vide pleni. f. s. possessio vel q̄si iuris incorporealis an acquirat.

Possessio seu q̄si si nō possit accipi in loco ad h̄ deputato (ppter violentiā forte aliquoz) an possit accipi & acq̄ri in alio loco ad h̄ nō deputato Inno. variat. Hosti. tenet q̄ sic si loc⁹ ille nō deputat⁹ ptineat ad dignitatē vel bñficiū de cui⁹ possessiōe agit. als secus nisi consuetudo aliter se habeat. nō ant. de cau. pos. & p. c. fi. xx. colū. & s. h̄ ē dubiū. & de resti. spo. in lris. xxv. colū. & p h̄ dicit spe.

Possessio rei corporealis acq̄rit p traditionē clauū ipi⁹ rei & p traditionē ipi⁹ instrumenti de ipa re pfecti. nō ant. de cau. pos. c. fi. xxi. colū. & venio ad tertiū.

Possessio seu q̄si iuriū incorporealiū vt ē ius ad ministrandi eccliam: acq̄rit in totū ex traditione clauū ipi⁹ ecclie. s; si eēt clauēs nō ecclie s; alicui⁹ possessiōis ecclie: tūc acq̄rit quasi possessio administratiōis tēporaliū tū: nō spiritaliū nisi ex consuetudine talis actus eēt de stinatus i signū traditiōis totalis possessiōis. nō ant. de cau. pos. c. fi. xxi. co. & ex his ptz

Possessio seu q̄si iuris administrandi eccliam an acquirat p inuestiturā que quandoqz fit p traditionē baculi. vel p impositionem birreti vel ānuli inuestientis v̄ inuestiti vel tertiū nō ecclie. dic q̄ quando ipa inuestitura non pcedit trāslationem ipi⁹ iuris: nō trāsserē quasi possessio sed solū creatur ius: qz sumitur tunc p collatione aut p puisione. Sed si sequatur totalē trāslationē iuris & talis actus fiat in re p̄senti: trāsserē quasi possessio si agit d̄ ea trāsserenda. Si autē talis actus fiat in re absenti: nō trāsserē q̄si possessio s; bñ dat licētia ingrediendi. habet tū hodie generalis consuetudo tale eē signū possessiōis trāsserende: & vi consuetudinis trāsserē q̄si possessio si ē vacās siue fiat i re p̄senti siue i re non p̄senti. nō ant. de cau. pos. c. fi. xxi. colū. & venio ad tertiū.

Possessio seu quasi iuris administrandi acquiritur coipso q̄ q̄s in ecclia inuestitur per actuz pulsationis campanarū vel p traditionē panozū altaris vel alterius similis: qz per tales actus tāḡitur ps administratiōis. qd nō ē q̄n inuestitura fit p traditionē baculi vel p impo-

sitionē birreti vel ānuli nō ptinentis ad eccliam. nota anth. de cau. pos. c. fi. xxi. colum. & venio ad tertiū. Cōtrariū tū circa pmū dubiū dicūt dñi de rota. vide ant. de resti. spo. i lris xxiij. colū. & q̄nqz & tertio pncipaliter.

Possessio seu quasi iuris incorporealis trāsserē & acquirē per h̄ vba do & assigno tibi tale ius in re: vel talem p̄bendam. fm Inno. qd pcedit quādo illa quasi possessio iuris: p̄secutiue & accessorie venit ad trāslationē vere possessiōis ipi⁹ rei. vt q̄n in re p̄sente q̄s dicat: do & assigno tibi talem rem cū omnib⁹ iuribus & s; pncipaliter ex v̄bis p̄dictis non trāsserē quasi possessio iuris p̄bendalis: qz i quasi possessiōe talis iuris non cadit traditio nec assignatio sed habet p̄ pati nisi talis assignatio fieret per iudicē. nota ant. de cau. pos. c. fi. xxiij. colū. & nūc venio ad actus. & fm p̄missa intellege qd idē nō. ant. de resti. spo. in lris. xx. colū. & venio ad scōm.

Possessio vera rei ratione iuris qd q̄s habet in re: acq̄rit p p̄stitutū a possidēte factū. nō ant. de cau. pos. c. fi. xxiij. colū. & s; est dubium. & Bar. ff. de acq. pos. l. interdū. s. fi.

Possessio seu q̄si oīuz iuriū incorporealiū trāsserē & acq̄rit p p̄stitutū factuz ab illo q̄ quasi possidet. Item sec⁹ si fiat ab illo q̄ nō possidet nec q̄si possidet. qz tunc agitur de possessiōe nōdū formata & nouiter creāda. Act⁹ autē cōstituti nō ē ordinatus ad possessiōē creādam s; ad creatā trāsserendaz. vt nōt anth. de cau. pos. c. fi. xxiij. colū. & sed est dubiū. & melius de resti. spo. cū venissent. iij. & v. colū.

Possessio seu q̄si iuris subiectionis qd habet p̄ latus in rectorē: nō trāsserē in aliū ex h̄ nisi rector p̄stituatur se alteri⁹ noie possidere & aliū in dñm recognoscat. qz rector nō possidet s; possidet. nō ant. de cau. pos. c. fi. xxiij. colum. & ex p̄dictis inferē.

Possessio seu q̄si iuris subiectionis ecclie quaz habet ep̄s trāsserē in aliū si ep̄s cōstituat se alteri⁹ noie quasi possidere. Idēz in patrono existente in quasi possessiōe iurisdictionis. & sic de singulis. q̄ vera itellige q̄n quasi possessio potest alteri p̄portionari. als secus. Quid enī si clericus noie laici p̄stituatur se quasi possidere titulū beneficij vel ius eligēdi. vel pater nomine extranei p̄stituatur se eē in quasi possessiōe filiatiōis. v̄ maritus loco tertij in q̄si possessiōe iuris maritalis: nō trāsserē quasi possessio ex incapacitate suscipere debēt. nota antho. de cau. pos. c. fi. xxiij. colū. & scōdo p hoc decidit.

Possessio seu quasi iuri⁹ tituli beneficij quaz habet canonici vel alij beneficiati & cōpermutates trāsserē in eos ad inuicem per constitutus

interdicta auctoritate superioris in permutatione non ant. de cau. pos. c. h. xxiiij. colū. §. scdo p hoc decidif.

Possessio vera rei transferri in alium per retentionem patris iuris ipsa re. id est si animo donandi proprietatem quam retineat usufructu: transferri veram rei possessionem quam habebat. **Seco** si non possidebat. non ant. de cau. pos. c. h. xxv. colū. §. e. et alius actus.

Possessio seu quasi iuris usufructus non acquiritur nec creatur ex eo quod habens plenam proprietatem animo donandi eam retineat partem usufructus. quia talis quasi possessio non per retentionem sed ex usufructu patris creatur. et e converso si quis retineat nudam proprietatem animo transferendi in alium ius totum proprietatis usufructus per tale retentionem non transferri illi quasi possessionem iuris usufructus: quia transferre volens non habet illam in se formatam. non ant. de cau. pos. c. h. xxv. colū. §. e. et alii actus.

Possessio seu quasi iuris eligendi transferri in alium corpore quod canonicum existens in plena quasi possessione iuris canonici retinet ius presentandi ut transferat ius eligendi ubi transferre potest. et idem si existens in quasi possessione iurisdictionis civilis et criminalis retineat civile ut transferat quasi possessionem criminalis vel e converso. quia transferretur quasi possessio illi iurisdictionis quam transferre intendit. Et idem si episcopus existens in plena quasi possessione subiectionis vel iuris episcopalis: certam partem subiectionis et iuris retineat ut quasi possessionem alteri partem transferat. et hoc operatur sola retentione partem absque alio exercitio ipsius iuris. non ant. de cau. pos. c. h. xxv. colū. §. e. et alii actus.

Possessio seu quasi iurium incorporalium ad hoc ut acquiratur: requiritur capacitas illius iuris et quasi possessionis ex parte volentis acquirere. Ideo iudeus in christianam nec potest acquirere quasi possessionem maritalem. **Hereticus** non potest acquirere quasi possessionem ecclesiarum nec iurium spiritualium. **Laicus** simpliciter non potest acquirere quasi possessionem iuris spiritualis nec iurisdictionem in clericum nec partem audiendi confessiones. non ant. de cau. pos. c. h. xxv. colū. §. nunc secundo. et xxvj. colū. §. ex his decidif. **Item** non potest laicus quasi possessionem ecclesie acquirere in re sacra vel tota ecclesie. ut nota. xl viij. colū. §. restat vltimo videre.

Possessio seu quasi summe plenitudinis potestatis papae non potest acquiri per inferiores: quia illam papa habet a domino et illius inferior est incapax.

Item nec per inferiores libertates: non recognoscendo imperium in superiore aut papam loco imperii. et si acquirat de facto est nec potest esse iusta. nota ant. de cau. pos. c. h. xxv. colū. nunc scdo. **Predicta** intellige nisi papa vel un-

perator concedat alicui facultatem aliquid agendi ex plenitudine potestatis: quia tunc illam facultatem exercendo acquirit quasi possessionem: quia ut per iure suo et patiens patitur euz ut per iure suo ut nota. xliij. colū.

Possessio seu quasi iuris excommunicandi potest acquiri nedum per platum sed etiam per inferiores clericum: dum tamen habeat iurisdictionem vel saltem habeat potestatem peminentialem in aliquos subiectos. non ant. de cau. pos. c. h. xxvj. colū. §. ex his decidif.

Possessio seu quasi iurium reservatorum ordini episcopali non potest acquiri per inferiores. non ant. de cau. pos. c. h. na. xxvj. colū. §. ex his decidif.

Possessio seu quasi iurium incorporalium non potest acquiri nisi animo et corpus volentis acquirere intercedat. et sic est necesse ingrediendum habere animum querendi et aliquid corporaliter exercere per quod actum tractet proportionalem exercitium iuris. et quodlibet ius habet suos actus et tractatus extrinsecos significantes ipsum ius. non ant. de resti. spo. in lris. xvij. colū. §. nunc intrinseca.

Possessio seu quasi ut acquiratur in corporalibus: exigat usus proportionabilis iuri cui intenditur quasi possessio. ut si quis vult querere quasi possessionem iuris eligendi: eligat. si ius presentandi: presentet. si iurisdictionem exercendi: exerceat. et sic de singulis. nam si usus esset vagus et equivo cus ad plura iura: non argueret ad quasi possessionem alterius. non ergo sufficeret ad concludendum quasi possessionem iuris eligendi quod interfuerit electioni. quia potuit interesse ut consultor. ut testis. ut aduocatus. ut notarius. non ant. de cau. pos. c. h. xxij. colū. §. scdo exigif.

Possessio quam quis habet in ancilla ut differat a mercenaria: debet probari et concludi ex actibus tamen proportionabilibus ancille. et oportet quod non solum actus impertinentes excludantur sed etiam per miscui vel equoci. quod intellige secundum Jo. an. nisi per coniecturam discerni possit in quibus parte actus exerceat. non ant. de cau. pos. c. h. xxx. colū.

Possessio liberi hominis a iure est improbata: nisi ex causa discreta et a iure permessa. et sic dicta possessio habet annexam causam proprietatis in aliquo. non ant. de cau. pos. c. h. xxxj. colū. §. contra oppositio.

Possessio seu quasi iuris maritalis iuste haberi non potest ad partem possessorum nisi de matrimonio constet saltem appareter. non enim exigitur vera existentia vinculi matrimonialis sed sola appareta ex rebus rudibus et principalibus: scilicet consensus legitimi. hoc est inter personas habiles ad matrimonium contrahendum sed non fit inter eos propter aliquod impedimentum. et quod matrimonium sit in facie ecclesie contractus

vel ab ecclia approbatū. alias lz possessio p̄clu-
datur: nō sufficit ad possessionē recuperande.
qz euidēter iniusta et ab ecclia reprobata. Et
ex h̄ apparet vnus casus i q̄ ad habitū q̄si pos-
sessionis exigit vt q̄s p̄ iure suo vtaf. ⁊ q̄ ve-
re vel apparēter sibi aliqd̄ assit de pprietate il-
lius iuris in q̄d̄ intēdit q̄si possessio. et sic illa
q̄si possessio habet causam pprietatis ānexaz
nō antho. de cau. pos. c. fi. xxxj. colū. ⁊. quita
oppositio. Et vide sub v̄bo possessiozū. §. pos-
sessorio recuperande agēti i causa matrimonia
li. cū plurib⁹. §. ibi sequētib⁹

Possessio seu q̄si iuris ⁊ tituli bñficij vt q̄ratur
exigit auctoritas ordinarij inducētis i possessi-
onē q̄n̄ agit de quasi possessiōe p̄lature vel al-
teri⁹ bñficij a canonicatu. vbi aut̄ agit d̄ q̄ren-
da q̄si possessiōe iuris canonicalis. sufficit al-
terū p̄bari de trib⁹. p̄mo qz exercuit act⁹ q̄ so-
lis canonicis p̄portionat̄ ⁊ adaptant̄: vt iter
esse electioib⁹ cōmunib⁹ p̄tractib⁹. p̄bendā re-
cipere. stallū in choro habere. lectionē. euāge-
liū. ⁊ eplam in hebdomada sua legere. came-
ram habere solitam canonicū assignari. Sc̄do
qz exercuit actus p̄miscuos p̄portionabiles
t̄m̄ canonicis. Tertio qz p̄bet qualiter habet
tenetur. et reputat̄ p̄ canonico. et hoc sufficit
ad creādā q̄si possessiōe saltē p̄ qua dat̄ pos-
sessorzū in odiū violētū. fm̄ Jo. an. Tu dic qz
si agit solū de sine q̄rende ⁊ habēde q̄si pos-
sionis iuris tituli: illa non p̄t acq̄ri nec haberi
nisi detur patiētia illi⁹ a quo pendet illud ius
trāsferre: vt collatoris vel institutoris siue in-
uestitoris. qz cū i talib⁹ iurib⁹ non cadat tradi-
tio actualis oportet qz q̄si possessio habeat ex
pati illius a q̄ pendet ius trāsferre. nō ergo iu-
re canonicali sufficeret patiētia canonicoz cū
ab eis nō depēdeat illud ius trāsferre nisi for-
te ad caplm̄ spectaret collatio. ⁊ hec vera quā
do agit de acq̄renda q̄si possessiōe totalis iu-
ris. lz si agat̄ de acq̄sitione q̄si possessiōis ali-
cui⁹ p̄tis iuris canonicalis vt de iure eligendū
vel vocē dandū: bñ sufficeret patiētia canoni-
coz a quoz p̄tate pendet illud ius trāsferre.
Sit ergo caut⁹ articulās. vt si itēdat p̄cludere
q̄si possessiōe respectu tituli: p̄cludat patien-
tiā illoz a q̄bus pēdet titulum trāsferre. Et ex
his p̄t qz ad habendā q̄si possessiōe iuris et
tituli bñficij: exigit qz vtens ille vtaf h̄ vt pro
iure suo. ita qz ius assit vere vel p̄sumptiue vl
colorate. ⁊ sic illa q̄si possessio habet causaz p̄-
prietatis annexā. nō ant. de cau. pos. c. fi. xxx.
colū. ⁊. lz dubiū ē. ⁊ de resti. spo. in l̄ris. ix. co-
lum. ⁊. ad hui⁹ euidentiaz.

Possessio seu q̄si ecclie ⁊ tituli in ecclia: non p̄t
acquiri sine scientia ⁊ patiētia alteri⁹ possesso-
ris vel sine patientia custodis q̄n̄ ab alio non

possidet. Est enī necessaria scientia ⁊ patiētia
p̄firmatoris ⁊ iuestitoris: sine quoz auctorita-
te nō possit iuste possidere. nō ant. d̄ cau. pos.
c. fi. xliij. colū. ⁊. venio ad tertiū.

Possessio seu q̄si iuris incorporaliū omniū p̄-
ter q̄ iuris maritalis ⁊ tituli bñficij: regularit̄
nullam habet mixturā cum pprietate: nec ha-
bet causam pprietatis annexā. ⁊ quo ad finez
sp̄ius quasi possessiōis habende ⁊ querende
nō exigit vtentem vti vt p̄ iure suo ita qz ius
assit vere vel p̄sumptiue vel apparēter. nec
etiā qz videat̄ vti p̄ suo iure qd̄ ius ip̄e putet
adesse: sed sufficit qz sic vtaf quasi p̄ iure suo.
vt notat anth. de cau. pos. c. fi. xxxvj. colū. ⁊. i
his aut̄ iuribus. ⁊ d̄ resti. spo. in l̄ris. vj. colū.
⁊. opono q̄nto. ⁊. xvij. colū. ⁊. nūc intrinse-
ca. ⁊. e. ti. c. j. Fallit fm̄ Inno. in q̄si possessiōe
iuris personalis ⁊ actionis: qz nūc qz potest
q̄s possidere actionē nisi ille cui de iure cōpe-
tit: qz aliter nō agit nec possidet. nō ant. in. d.
c. in l̄ris. xix. colū. ⁊. requirit tertiū.

Possessio seu quasi iurū incorporaliū non cre-
atur absqz patiētia eius p̄tra quem agitur q̄ri
ip̄a quasi possessio. et hoc vbi agitur de quasi
possessiōe creanda. sed si agitur de creata in
aliū trāsferenda: illa trāsfer̄ absqz patiētia p̄-
dicta. vnde habens seruitutem vie in funduz
alterius: si fundū suuz cui seruitus debet̄ alie-
nat. trāsfer̄ q̄si possessiōe illius seruitutis in
emptorē lz dñs fundi seruiētis nō patiat̄: qz
illa q̄si possessio iā erat formata. Si ago no-
uiter q̄rere seruitutem vie p̄ fundum ticij: q̄si
possessiōe non acquirō nisi ticius patiat̄. Et
hec vera in iuribus in q̄bus datur quasi pos-
sessio. In iuribus autē in q̄bus nō datur qua-
si possessio sed vsus t̄m̄: sufficit solus vsus ex-
pte querere intendētis: absqz patientia eius
p̄tra quem queri intendit̄. nota antho. d̄ cau.
pos. c. fi. xxxvj. colū. ⁊. nūc videndū restat.

Possessio seu q̄si q̄n̄ ē p̄caria d̄r possidēs possi-
dere noie alieno: nō pprio qz non possidet vt
p̄ iure suo. nō anth. de cau. pos. c. fi. xxxvij. co-
lū. ⁊. sc̄do dixi. habet t̄m̄ ip̄e p̄carjo tenens na-
turalē possessiōe. vt nōi Bar. ff. de acq̄. pos.
l. interdū. in p̄nci.

Possessio rerū corporaliū in dubio nō p̄sumit̄
p̄caria. secus i q̄si possessiōe oiuz incorpora-
lium: etiam si illa quasi possessio non sit cōtra-
ius: quia semp̄ in dubio p̄sumitur p̄caria: qd̄
ē verū si possessio est recēs: sec⁹ si sit antiq̄. ⁊ q̄
sit antiq̄ relinq̄t̄ arbitrio iudicis. nō ant. d̄ cau.
pos. c. fi. xxxvj. colū. ⁊. sc̄do dixi.

Possessio seu quasi iurū incorporaliū non ac-
quirit̄ ex patiētia gratiosa: nisi ab vtraqz pte
agatur vt ille possideat cui patientia p̄stetur.
⁊ talis possessio dicit̄ p̄caria que durat q̄diu

gratia durat. et ideo si canonici de gratia ad/
mittunt aliquem ad eligendum ut coeligat vel in
alio actu vocem suam det: ille non acquirit qua-
si possessionem. nisi ab utraque parte agat ut ha-
beat. et tunc per tunc acquirit quasi possessionem que du-
rat ut precaria quod diu gratia durat. non antea. de cau.
pos. c. si. xxxvij. colu. v. secundo dixi.

Possessio seu quasi iurium incorporalium ut ac-
quiratur ita quod non sit precaria: requiritur quod ille con-
tra quem acquiritur patiatur utentem uti ut pro
iure suo. qualiter autem constet quod ita patiat. dic-
tum in Inno. quod non constare potest secundum unicum actum
si talis sit actus qui verisimiliter etiam unica
vice non committeretur nisi ius habenti: ut ac-
quiri vel voce in capitulo dandi vel aquarum
per fundum alienum ducendi. ideo sufficit quod uno
die aquam duxerit me sciete ut videatur pati quod
illo iure utatur ut pro iure suo. **S**i actus est ta-
lis qui per modum facultatis et amicitie verisi-
militur bis vel ter committeretur etiam ius non
habenti sed multoties continuari non patere-
t ut ire per fundum alienum et similia. tunc ex du-
obus vel tribus actibus non acquiritur quasi
possessio. **S**ed iura dicunt quod acquiritur si. xxx.
vicibus iuerit. ubi vero est actus talis qui etiam
multoties continuatus verisimiliter patere-
t etiam ius non habenti: ut si unus in domo epi-
scopi hospitaretur vel in domo militis recipe-
retur tunc ex multiplicacione talium actuum non
presumitur quod quis patiatur utentem uti ut pro
iure suo nisi ex alijs circumstantijs aliud iudice-
tur: ut si est talis qui ex debito hoc presueverat
ut quia ex causa dominij vel prelationis fue-
rat in domo subditi hospitatus. vel in domo
exempti receptus. **E**x modo etiam quandoque
constat quem pati utentem uti ut pro iure suo. pu-
ta si ille in cuius preiudicium quis utitur contra-
dicebat et nihilominus utens usus fuit. **I**tem con-
stare potest per expressa verba utentis quibus
se exprimit uti iure seruitutis ita quod non ex gra-
tia sed ex debito uti intendit. et is contra quem
utitur: nec verbo nec facto contradicat. **E**x quibus
concluditur quod ex actibus. ex verbis. ex mo-
do et alijs circumstantijs arbitrabitur bonum iudex
et transfundet onus probandi in alterum. ut per
multa exempla declarat antea. de cau. pos. c. si.
xxxvij. colu. v. nunc videndum restat. cum
tribus alijs columnis sequentibus. vide omnino
Inno. in. c. si diligenti. de prescrip. Bar. au-
tem ponit exemplum de possessione iuris eligendi.
ad quam quaedam sufficit unus actus electio-
nis. ut ipse notat in. l. j. §. hoc interdicto. ff. de
sti. ac. §. pua.

Possessio seu quasi iurium incorporalium an ac-
quiratur utenti ex alterius patientia inuoluntaria.
dic quod si patientia inuoluntaria in se habet

voluntatem meticulosam et pusillanimum: trans-
fertur quasi possessio in utentem que erat forma-
ta in meticulosam. si non erat formata: creatur
de nouo in utentem quando actus est talis qui
non patere nisi ius habenti: sed forte hec qua-
si possessio non proficeret quo ad omnia remedia
possessoria. **S**i autem patientia est ex toto in-
uoluntaria ut quando is contra quem intendit
quasi possessio contradicit et facit quicquid potest
ne alter illam acquirat. vel forte non audiens
contradicere prestatatur quod non consentit. tunc
Inno. quandoque dixit quasi possessionem non ac-
quiri cum appareat possessorem non habere ani-
mum deserendi. per quod concludi videtur in corpo-
ralibus violentam possessionem haberi non posse:
quia in ea creanda exigitur pati. **I**n alia par-
te Inno. dicit contrarium. **S**ed per concordiam dicit
quod si violenter patiens non credit utentem uti ut pro
iure suo: non acquirit ille quasi possessionem. **S**i
autem credat eum uti ut pro suo iure: tunc si vio-
lencia inferatur subiectis possidentis: non acquiritur
quasi possessio. idem si violencia inferatur
ipsi possidenti. quod non suspicatur se posse repel-
li ex quo quantum in se est contradicit. vel pro-
testatur vel officium superioris imploret. **S**i
si non prestatatur: possessionem perdit. et idem
si agere de possessione creanda. quia illa cre-
aretur. et per hunc modum potest haberi violenta
quasi possessio. quod autem dictum est prestantem
non perdere quasi possessionem: intellige nisi ali-
quis actus exterior: intercedat ad demonstrandam
peruasionem. ut si veniens ad eligendum eijciatur
extra capitulum. nam quantumcumque contradiceret et pro-
testaretur: perderet quasi possessionem. **S**i si eiectus
non possidet. ex tali precisa violencia non causaretur
seu crearetur quasi possessio quod deficit pati. **S**ed
ex violencia causatiua creari possit. ut premissa
omnia per exempla. non antea. de cau. pos. c. si. xl. co-
l. v. tertio dicebat. et aliquid tangit de resti. spo. in
lris. xix. colu. v. ex parte eius.

Possessio seu quasi ius non possit acquiri in corporalibus
ex patientia violenta precisa. verum est respectu iuris
sed non respectu rei in ratione iuris est dare natu-
rale possessionem. ut patet in usufructu et usu boni
possit acquiri possessio naturalis ipsi rei per vim
precisam: sed per hoc non dicitur quod habere quasi possessi-
onem iuris usufructus. non antea. de resti. spo. in lris
xix. colu. v. ex parte eius. et vide. §. §. possessio iu-
ris usufructus.

Possessio seu quasi iurisdictionis in castro an ac-
quiratur expellenti violenter possessorem de castro.
dicit Bar. quod non si iurisdictionis competebat per-
sone in castro sed remittitur ad superiorem. **T**u-
autem in hoc dubio tene textum et glo. in clem. j. de fo-
cope. ut non antea. de cau. pos. c. si. xliij. colu.
v. ex his apparet.

Possessio seu quasi iurium incorporalium non potest acquiri sine patientia eius de cuius possessione agitur an autem exigat patientiam proprietarii vel sufficiat patientia possessoris. dic qd si quis est possessor iuris cuius quasi possessio agitur per alium quiri: sufficit illius patientia ad quasi possessionem transferendam. vt si existens in quasi possessione eligendi vel presentandi patitur alium eligere vel presentare. vt existens in quasi possessione iuris subiectionis patitur alium iure vt. Si autem quis non est in quasi possessione illius iuris sed est in possessione ipsius rei in qua intendit ius et ipsius iuris quasi possessio queri: tunc si ille rem possidet iusto titulo et bona fide ita qd habeat publicianam: sufficit illius patientia. als secus. Et si de plurius iudicio agitur omnium patientia exigitur. nota antho. de cau. pos. c. fina. xliij. colu. v. venio ad tertium.

Possessio iuris eligendi lz acquiratur ex eo qd aliquis patientibus canonicis eligat: tamen ex hoc non acquiratur vniuersalis quasi possessio totius iuris canonicalis cum illam dare dependeat ab instituyente: nisi canonici soli haberent ius instituendi. nota anth. de resti. spo. in lris. xxi. colu. v. dicebat scdo.

Possessio seu quasi iurium incorporalium non acquiritur absqz patientia illoz de quoz iudicio agit. et si eoz iura sunt sepata ita qd vni tm fit iudiciu. et alteri ius saluum remaneat: tunc sufficit scientia et patientia eius cui iudicatur lz alter ignoret. vt si plebanus intendit querere quasi possessionem plebanalem in plebe alteri diocesis: sibi illo diocesano sufficit scientia plebani etiam si eps ignoret: qz ipius eps non tangit iudiciu lz plebani. vel si quis intret ecclesiam animo querendi quasi possessionem ecclie et tituli lz non inris eligendi: acquirat quasi possessio tituli etiaz electozibus ignoratibus. sufficit enim possessor ecclie scire de cuius iudicio tm agit. vt p multa exempla not do. ant. de cau. pos. c. fi. v. ex b cludit. et sequen. xliij. colu.

Possessio seu quasi subiectionis non potest alteri acquiri in iudiciu dni ex patientia et obedientia qua subiectus alteri prestat: si dnus prestat qd non intendit qd sibi iudicet lz subiecti paterent fm Jo. an. Idem si non prestat: dum tm ignoret qz subiecti dno iudicare non possit eo ignorante fm Anno. hec limita in dno habente quasi possessionem iuris tm. vbi autem eius tale qd p id habetur vera possessio rei et quasi possessio iuris in re vt i iure usufructus: tunc eligitur media via vt inspiciat animus subiecti possessoris: vt si patitur ab alio apprehendi et non gerat se in aliquo subiecto pmi: pdit pmius etiaz ignorans quasi possessionem. Item in eo qd habet possessionem iuris tm: si alius exercens in subiectu agit creare noua spe

ciem patris per quam non derogat iuri alteri: acquiratur quasi possessio ex sola patientia subiecti: in quantum non preiudicat superiori in aliquo. not ant. de cau. pos. c. fi. xlv. colu. v. ex his ptz.

Possessio iuris usufructus acquiratur ex eo qd quis ingreditur in possessionem fundi in quo vult acquirere quasi possessionem usufructus: lz de ipso fundo nil percipiat fm Anno. vt not ant. de resti. spo. in lris. xxij. colu. v. p b determinat. et vide s. s. possessio seu quasi licet.

Possessio seu quasi iuris usufructus amittitur eo ipso qd subiectus usufructuarij alteri obedientiam prestat et non gerat se in aliquo per subiecto ipsius usufructuarij. vt not do. ant. de cau. pos. c. fi. xlv. colu. v. ex his ptz.

Possessio seu quasi iurisdictionis non potest acquiri contra ciuitatem quam tyrannus occupat lz tyrannus patitur: qz non pendet a tyranno (quius non habet) ex patientia transferre possessionem fm Bar. qd intelligo quando tyrannus est in possessione ciuitatis nondum formata quasi possessione iurisdictionis. Sed si haberet quasi possessionem iurisdictionis formatam ex patientia imperatoris vel alterius superioris a quo pendet transferre quasi possessionem: tunc illam formatam posset ex sua pusillanimitate perdere et patientiam in alium transferre. not antho. de cau. pos. c. fi. xlvj. colu. v. per hoc inferit.

Possessionem seu quasi iurisdictionis nullus potest aliquid ciuitate acquirere vacante imperio: cum ibi non sit persona que quasi possideat administrationem imperij a qua habeat patientiam fm Bar. qd est fallu qz vacante imperio succedit papa i administratione. idem ex patientia pape qui posset. qz vacante dignitate sufficit patientia custodis administrationis. vt not ant. de cau. pos. c. fi. xlvij. co. v. tertio dic.

Possessio seu quasi iuris conferendi beneficiuz non potest per alium acquiri vacante sede episcopali: nisi caplm succedat in parte conferendi. qd casu ex patientia capli posset quis conferendo quasi possessionem acquirere. not ant. de cau. pos. c. fi. xlvij. colu. v. p que decidit.

Possessio seu quasi iuris improbatum non potest acquiri vt si quis diceret se esse in quasi possessione concubinatoris qz tale ius est a canone reprobatum. Idem si quis vellet acquirere possessionem meretricis iuris. not anth. de cau. pos. c. fi. xlvij. colu. v. restat vltimo.

Possessio seu quasi iurium incorporalium totaliter acquiratur quasi exercet actus proportionabiles iuri totali et cuilibet ei parti. ideo si quis vtatur iure haustus ad fontem animo acquirendi viam et haustum: acquirat quasi possessionem vite et haustus. Et qui vtatur iure canonicali quo ad actum captandi eligendi et vocem in capitulo dandi et iure

patronat^o quo ad actū alimētādī p̄sentādī et possessionē totū iuris canonicalis v̄l patronatus acq̄rit. nō ant. d. cau. pos. c. fi. xlviij. colū. v̄. restat vltimo videre.

Possessio seu q̄si iuris incorporealis an acq̄rat respectu totū iuris p̄ exercitiū ptis eius. dic aut p̄stat de intētū exercētis q̄ voluit possessionē acq̄rere solū respectu ptis exercitate. Aut p̄stat q̄ voluit totū iuris possessionē querere aut dubitat. p̄mo casu nō acq̄rit q̄si possessio vltra quā exercēs intendat. **S**cdo casu distingue. aut agit de quasi possessione creāda aut de iā creata acq̄renda. si de nouiter creāda et tūc per exercitiū in certa iuris specie acq̄ritur quasi possessio in alia specie eiusdē iuris com̄prehēsa sub eodē genere si illa alia species est eqliis vel inferioris ḡdus: nisi possessio sit illi/cita et ius nō iustificata aliquo titulo. q̄ casu tanq̄ odiosa restringit ad limites vsus et non extendit ad aliā specie etiā minozē. Ij aut qua si possessio iusta i vna specie extēdat ad aliam specie equalis v̄l minoris gradus. tū nūq̄ extendit ad specie maioris gradus. qz i dispo/portionabilib⁹ de facili nō fit trāsit⁹ nisi intentio illius q̄ quē q̄rit aliud op̄et. vel nisi queli bet species maior vel minor sit vnita p̄uentio ne vel p̄tractu vel actu p̄cedendi. q̄ casu p̄ exercitiū ptis tota q̄si possessio q̄rit etiā quo ad maiorē specie. **S**i aut agit de quasi possessione iam creata q̄renda: tūc si iusta ē et possessor volūtarie patit⁹ q̄ alter totū q̄rat: absq̄ dubio p̄ exercitiū ptis totū sub eodē genere clausū acq̄rit: qz quasi possessio tūc ē vnita. **S**z si q̄si possessionē volētī acq̄rere ius resistit vel si nō resistit nō tū iustificat ex sola patientia possessoris: tūc tātū quantū exercuit possidet et non plus. et idē si patientia eēt meticulosa. **T**ertio casu q̄n dubitat de intētū. stat dicto vtētis. nō anth. de cau. pos. c. fi. xlviij. colū. v̄. restat vltimo. cū trib⁹ sequē. colū. **E**t aliqd̄ t̄agit de resti. spo. in lris. xxj. colū. v̄. dicebam scdo. et xv. colū. v̄. in oib⁹ casibus.

Possessio seu q̄si vniūsalis iurisdictionis in ciuitate acq̄rit eo ip̄o q̄ per solitas ptes ciuitatis mittit bāna: q̄ q̄cunq̄ sic fecerit talē penā incurrat. dato q̄ null⁹ incurrerit vel punit⁹ fuerit. qz eo q̄ act⁹ bāni est vniūsalis ad totū populū et plus patit⁹ ponere bannuz et patit⁹ ponentē exercere iurisdictionē. nō anth. de cau. pos. c. fi. xlviij. colū. v̄. restat vltimo.

Possessio rei corporealis ex vsu parti acq̄rit ex q̄libet pte q̄ non sit oino separata. **I**deo si attingo vnā ptem fundi cū intēsiōne acq̄rendi possessionē totū fundi q̄rit. Ij ingressu ptis fundi nō acq̄rit possessio alteri⁹ fūdi sub diuerso

limite p̄stituti. nō ant. de cau. pos. c. fi. xlviij. colū. v̄. restat vltimo.

Possessio rei corporealis semel habita sicut tota retinet p̄ vsū ptis. ita et q̄si possessio ptis iuri incorporealis. ideo existēs i q̄si possessioe vsu fructus: p̄ solū vsū retinet vsufructuz. et habens q̄si possessionē seruitutis actus: vtendo via retinet q̄si possessionē actus: qz vnica est possessio et p̄tigua. et tangēdo p̄tē: totū artifici aliter tetigisse videt. nō anth. de cau. pos. c. fi. xlix. colū. v̄. puto dicendum.

Possessio seu q̄si iurisdictionis vniūsalis acq̄rit p̄ exercitiū ptis ip̄ius: si ius iurisdictionis vniū sit p̄uentioe vel cōtractu aut actu p̄cedēdi vt qz plato sit collata dignitas habēs iurisdictionē ciuilē. criminalē. et spūalē. volūtaria et p̄tentiosam ac merū et mixtū imperiū. aut alicui baroni sit donata iurisdictione ac merū et mixtū imperiū alicuius ciuitatis: altero illam nō possidēte q̄ donante vel p̄ferente. his enī casibus p̄ exercitiū partis iurisdictionis tota acq̄ritur. qz omnes partes et species vnite videntur. nō ant. de cau. pos. c. fi. ij. colū. v̄. h̄ve ra nisi ius. altero aut possidēte q̄ donante vel p̄ferente. his enī casib⁹ p̄ exercitiū ptis si ex sola patientia possessoris iustificat possessio alterius volētis acq̄rere: tūc exercēdo p̄tē cū intēsiōne q̄rendi totū: tota q̄si possessionē acq̄rit: si nō iustificat ex sola patientia possessoris: tūc tātū quantū exercet acq̄rit et nō pl⁹. idē si patientia ē meticulosa. nō ant. l.ij. colū. v̄. q̄nq̄ agit de creāda. et aliqd̄ tangit de resti. spo. in lris. xxj. colū. v̄. dicebā scdo.

Possessio seu quasi iuris canonicalis vniūsaliter acq̄ritur p̄ exercitiū partis ip̄ius iuris si p̄cessit collatio canonica⁹. idem si canonic⁹ exercet actū eligēdi vel receperit domuz alijs canonicis dari p̄suetā vel aliquē actū iur⁹ canonicalis exercet animo totū q̄rēdi: totū q̄rit qz actus sūt ptes subiectiue iuris canonicalis et non habent vt species sepate sed censentur vnite vi p̄cedētis collationis canonica⁹. nō ant. c. fi. d. cau. pos. ij. colū. v̄. hec vera nisi ius et. v̄. ex his apparet. **U**bi aut collatio nō p̄cederet et aliqd̄ in caplo exercet actū dande vocis i p̄tractu: p̄ h̄ non acq̄reret quasi possessionē iuris eligēdi vel vocē dandi in electione. **E**t idēz si eēt in q̄si possessione iuris canonicalis p̄ exercitia alioz actuū q̄ electiōis: tūc enī act⁹ eligēdi nō est oino ps subiectiua iuris canonicalis cū multi sint etiā canonici q̄ non habent ius eligēdi. sec⁹ si q̄s iterfuit postulationi: quia p̄ hoc acq̄rit quasi possessionem iuris eligēdi. et ecōuerso: cuz he sint ptes coequēue et subiectiue eiusdē generis et finis scz p̄uisio nis vt nota. e. colū. l.ij. v̄. per hoc determinat

et. v. item ex his patz. qđ aut dictū est qđsi possessionē iuris eligēdi nō acqri p exercitiū alterius partis ipsius iuris nō pcedēte collatione locū habet cū agit de possessionē creata i aliuz trāferēda. qđ casu si ex patientia possessoris iustificat possessio volētis acquirere exercendo pte acqret totā. qz quasi possessio tūc ē vnita idō si canōnicis existētib⁹ in plena qđsi possessionē iuris canonicalis aliqđ postulauit eis dez canonicis patiētib⁹: acqrit sibi etiā qđsi possessionē iuris eligēdi. cū patiētia canonicorū iustificet possessio. vt nota. l.ij. colū. v. qñqz agit d creāda. z. v. p b dicit archi. Si aut qđ dictuz ē qđsi possessionē iuris eligēdi nō acqri p exercitiū alteri⁹ ptis iuris canonicalis p tradicere videt qđ nō. e. c. penult. colū. v. p b dico qđ si qđ. vbi pcludit ingrediēs domū p̄suetā p̄ferri canonico vel aliā rem iuris canonicalis sciētibus z patiētib⁹ illis ad qđ spectat trāferre ius canonicale: acqret qđsi possessionē iuris canonicalis. p̄t respōderi qđ ibi nō loquit de exercitio iuris incorpōralis s̄z de ingressu incorpōrali circa quē ius q̄rit. vel dic qđ ibi debet intelligi de acquisitionē qđsi possessionis iuris canonicalis quō ad aliā p̄ter qđ qđ ad ius eligēdi. qz id nō semp canonicis cōpetit vt dictū est.

Possessio seu qđsi iuris decimādi p rectorem in p̄ochiā sua vniūsaliter acqrit p vsum partis ipi⁹ iuris. ideo si rector recipit decimaz respectu decime vini: acqrit qđsi possessionē etiā qđ ad grāz z alia decimalia: qz possessio est iusta z qz iste partes sūt subiectiue iuris decimalis z comprehendē sub eodē genere. nō ant. d cau. pos. c. fi. l.ij. colū. v. ex his apparet. Sec⁹ si vellet qđ quasi possessionē iuris decimalis acqre re in p̄ochiā aliena: qz tūc recipiēdo decimā respectu vini: nō acqret qđsi possessionē respectu alteri⁹ speciei: qz talis possessio nō ē iusta z ei ius resistit. vel nō iustificat sola patientia possessoris. nota antho. l.ij. colū. v. per hoc dicit archidia.

Possessio seu qđsi iuris decimalis nō acqrit ex b qđ qđs itret vel inducat in fundū decimalem nisi aliqđ noie decime inde p̄cipiat. nō ant. de resti. spo. in l̄ris. xxij. colū. v. si apprehēdit.

Possessio seu qđsi iuris patronat⁹ vniūsalit⁹ nō acqrit p exercitiū ptis. idō licz qđ tāqz patronus defendat bona ecclie vel ab ecclia alimentet: p b non pcludit eē in qđsi possessionē iuris p̄sentādi altero nō possidēte. nisi forte ex volū tate patroni possidētis aliquē actuz ipi⁹ iuris exerceat cū totū q̄rat. v̄ aliqđ actus p̄cesserit aptus ad trāferendū ius totale: nō do. anth. d cau. pos. c. fi. xij. colū. v. ex his apparet. an aut ex eo qđ qđs p̄bet se eē in qđsi possessionē iur̄ p̄sentandi pcludat qđsi possessio toti⁹ iuris pa-

tronatus. vide do. ant. de elec. c. q̄relaz. v. nō scdo qđ v̄bū eligendi.

Possessio seu qđsi iuris ep̄alis vel alteri⁹ p̄latu re siue dignitatis acqrit vniūsalit⁹ p exercitiū ptis qñ p̄cessit collatio ipi⁹ iuri altero nō possidente z exerceat act⁹ i loco sue dioecesis v̄ dignitatis. idō si ep̄s i sua diocesi vel etiā vbi ē dubiū de diocesi exerceat actū crismādi: acqrit qđsi possessio toti⁹ iuris ep̄alis. nō do. anth. de cau. pos. c. fi. l.ij. colū. v. hec vera nisi ius. z. l.ij. colū. v. ex his inferf. altero aut possidēte fec⁹ vt nō. l.ij. colū. v. qñqz agit de creāda. Itē se cus si act⁹ exerceat i diocesi aliena. vt colligit ex nō. e. colū. v. p b dicit archi d.

Possessio seu qđsi iuris incorpōralis p̄cernētis vnā rem tm̄ z totaz ipaz rem acquirif vniuersalit⁹ respectu toti⁹ rei ex solo vsu ptis ipi⁹ rei. z vnā rem appello habito respectu ad cōp̄hē sibilitatē ipsius iuris. vt in iure ep̄ali vnā p̄ochiam vel in iure iurisdictionis vnā ciuitatem vel castrū. Si aut ius nō p̄cernit totā rem sed potest restringi ad aliquā eius p̄tē vt seruitutis vie: tūc si vsus est indeterminat⁹ in re tota ex vsu ptis rei acqrit quasi possessio iuris eū di p totā rem: s̄z ius habens cōpelli possit ire ciuili modo. S̄z si vsus ē determinatus ad certam partem rei: tūc quasi possessio restringit solum ad illam partē qua est vsus. vbi autem ius p̄cernit plures res z agitur de q̄renda qđsi possessionē ipsius iuris in plurib⁹ rebus: tūc si res sunt oīno separate. qz nec respectu rei nec respectu iuris inter eas est cōiunctio aliq̄. nec acquiritur quasi possessio in se in re in qua datur iuris exercitiuz nisi forte alie res separate accederent vt subiecte vel accessorie. sed si res nōn sunt oīno separate sed iūcte saltem respectu cōtigitatis iuris z sunt contigue habitu z actu: tunc p exercitiū in vna re acqrit quasi possessio etiā quo ad alias. sec⁹ si sunt cōtigue solo habitu s̄z non actu. vt p multa exempla. nō ant. d cau. pos. c. fi. l.ij. colū. v. nūc vltimo. cū trib⁹ sequen. colū.

Possessio seu qđsi iurisdictionis acqrit vniūsalit⁹ s̄z oēs de p̄lo p vnicū actū generalē in illo populo exercitum. nō Ro. p̄clu. cccxcix. vide j. s̄. possessio officij.

Possessio seu qđsi iurisdictionis in ciuitate vel castro acqrit in tota ciuitate vel castro eōipō qđ in aliq̄ pte ciuitatis vel castri exerceat iurisdictionē sciētib⁹ z patiētib⁹ illis de ciuitate vel castro: nisi forte iurisdictiones eēt diuise p quarteria. qz tunc l̄z exercitium in vna parte quarterij sufficeret ad qđsi possessionē querēdaz i toto quarterio. tamē nō sufficeret respectu alteri⁹ quarterij. nō ant. de cau. pos. c. fi. l.ij. colū. v. nūc vltimo restat.

Possessio seu quasi iurisdictionis acq̄sita i vna ciuitate vel castro nō p̄cedit effectuz suum ad aliā ciuitatē vel castrū: nisi forte ciuitas habe ret castra subiecta i quibus p̄sueuit dñs p̄ncipalis ciuitatis iurisdictionē exercere. vel nisi eēnt alia accessoria. tūc enī acq̄rens quasi possessio nem iurisdictionis in ciuitate vel castro: censet etiaz eē in quasi possessione iurisdictionis in ca stro r villa eidē ciuitati vel castro subiectis et alijs rebus accessorijs. nō ant. d̄ cau. pos. c. fi. liij. colū. .x. si agīt de q̄rēda.

Possessio seu quasi iurisdictionis lz acq̄rat̄ to ta p̄ exercitiū p̄tis ex eo. qz omnes partes iurisdictionis sunt p̄tigue r cōprehendunt sub hoc toto quod ē iurisdictione r sic qui tāgit par tem totū tetigisse videt: tñ exercēs iurisdictionem in vno homine vnius populi non acquirit quasi possessionē in alios homines eiusdē populi. qz lz omnes de populo sunt cōtiguī s̄b eodez populo: nō sunt p̄tiguī sub hoc toto qđ est iurisdictione de qua agīt queri. vnde nō datur cōtigitas saltem actu respectu illius iurisdictionis qđ agitur queri. r hoc verum quādo i populo non est aliq̄s superior habēs iurisdictionē in oēs de p̄lo. al̄s secus. nā si esset ibi dñs habēs exercitiū iurisdictionis in toto p̄lo r alter ibi exercēt iurisdictionē i aliq̄ de p̄lo illo dño sciente qz alter exercet vt quasi possessionē acquirat i toto p̄lo. tñ acq̄reret quasi possessio iurisdictionis i oēs de p̄lo qz vniuersalis iurisdictione iā erat vnita r p̄tigua actu in p̄lo. ideo tangēs p̄tē: totū tetigisse videt. nec tūc extendit iurisdictione de p̄sona q̄ p̄sonā. qz ibi erat iurisdictione in vna p̄sona q̄ plures cōprehēdit. r idō si q̄s comes habet comitatū r iurisdictionē in comitatu r aliq̄ tanq̄ comes exercet iurisdictionē illo patiēte in aliquos d̄ comitatu: acq̄ret quasi possessionē iurisdictionis in toto comitatu. nō ant. de cau. pos. c. fi. colū. ante penult. r Ro. p̄l. cccxcix.

Possessio seu q̄si iurisdictionis existēt in vniūsi tate: nō opaf qz exercēs cēseaf acq̄siuisse qua si possessionē i singulos vt singulos. qz alia est vniūsitatis a singulis. nō ant. d̄ cau. pos. c. fi. penult. colū. .x. r p̄b̄ dicit Anno.

Possessio seu q̄si iurisdictionis ep̄alis quam ha bet ep̄s i certo p̄lo acq̄rit alteri in toto p̄lo eō ip̄o qz eā exercet tanq̄ ep̄s in vno de p̄lo sciēte r patiēte ep̄o pprio. nō ant. de cau. pos. c. fi. penult. colū. .x. idē puto.

Possessio seu q̄si iuris decimalis acq̄sita i vna prochia nō opaf acq̄sitionē q̄si possessionis i alia nisi sit illi subiecta vel accessoria. nō ant. d̄ cau. pos. c. fi. liij. colū. .x. si agīt d̄ q̄rēda. Exer cens aut ius decimale respectu vni⁹ fūdi sciētib⁹ oib⁹ r patiētib⁹ oib⁹ d̄ prochia si fundus

est cōis oib⁹ acq̄rit q̄si possessionē totalis iurisdictionis q̄ ad oēs alios fundos. vt nō. e. colū. .x. nūc vltimo. Sz si fundus ē vni⁹ tñ non acq̄rit q̄si possessio iuris decimalis quo ad fūdos alioz. qz eoz pati nō itercessit. r b̄ veruz qñ null⁹ erat i possessione iuris decimalis. alie qñ si aliq̄ existēte in plena r totali q̄si possessione illi⁹ iuris alter exercet ius decimale in vno fundo sciēte r patiēte possessore illi⁹ iuris acq̄ret q̄si possessionē etiaz q̄ ad fundos alioz qz eoz patiētia nō req̄rit. vt p̄tz ex nō. anpenul. colū. .x. b̄ dico qz si aliq̄s.

Possessio seu q̄si iuris eligēdi vel p̄sentādi acq̄sita p̄ exercitiū ip̄i iuris i certa ecclia nō opatur acq̄sitionē q̄si possessionis in alia ecclia. nisi eēt illi in q̄ factū ē exercitiū subiecta vel accessoria. nō ant. de cau. pos. c. fi. liij. colū. .x. si agīt de q̄rēda.

Possessio iurisdictionis eligēdi nō acq̄rit si q̄s eligat vel aliud faciat ignorātib⁹ possessorib⁹ illi⁹. qz nō amittūt possessionē nisi eis scientib⁹ r de recuperatione desperātib⁹. nō ant. de resti. spo. i l̄tis. xvij. colū. .x. q̄rit tertio.

Possessio seu q̄si iuris eligēdi an acq̄rat̄ sola patiētia exercitiū act⁹ eligēdi an etiā exigūt patiētia i p̄firmatiōe vel actu quē elect⁹ agit vt p̄latus. Tu dic qz si cōstat de voluntate habentiū ius eligēdi r p̄mittāt aliū tanq̄ ius habentēz eligere: hec sola patiētia sufficit. Idē si cōstat tacite vt qz secū eligūt r nō p̄stāt nec aliqđ oponūt. Idē si p̄stāt. tñ ille eis iuit vel de capitulo electus eligat. si tamen illi ad quos p̄tinet ius eligēdi in cōtinenti post electionēz eligerent vel electioni illius deficientis cōtradicerēt iudicis officium implozando vel aliu actum contra electionē faciēdo possēt i cōtinenti recuperare possessionē. **U**bi autē act⁹ electionis fieret p̄ aliquēz tali modo qz nō eēt clarum de patiētia r voluntate habentiū ius eligēdi. vt quia p̄ se eligat illis scientibus. et tunc cū habeant potestatem cōtradiciēdi vsqz ad cōfirmationis actum vel alium per quē electus se gerat p̄ plato non intelligunt actū electionis pati illi vt ius habētī. sz qz creditur qz nihil agūt r expectāt b̄ detegere suo tēpore. r idē est in iure p̄sentādi r similib⁹. nō. do. ant. c. fi. colū. .fi. Et fm̄ p̄missa itellige qđ idēz do. ant. nōt de resti. spo. in litteris. viij. colū. .x. q̄rit tertio. vbi p̄cludit sufficē qz habētēs ius eligēdi patiāt eligere dato qz electio nō habuerit effectū r idē dicit ibi i volētī q̄rere q̄si possessionē iuris p̄firmādi. qz sufficit habētēs ius p̄firmādi pati cōfirmationē.

Possessio q̄ erat penes p̄latū eo defuncto non extinguit sz remanet penes eccliaz. r idem vī det in possessore cuiuslibet b̄ficij. r idō nou⁹

Marginal notes on the left edge of the page, containing various fragments of text from the reverse side or other sources.

platus vel clericus supueniens: etiam ante ad eptam possessionem plature vel beneficij potest nomine ecclesie non suo intentare iudicium possessorium pro annua pensione predecessoribus suis soluta et non subtracta. quod limita nisi aliter illud ius percipendi pensionem quasi possideret. non **Ro. 2. clu. iij. et idem non. ant. de cau. pos. cu sup. iij. colu. in fi.**

Possessio tunc acquiritur per aspectum quem tradens quod est in aspectu rei eam possidet. **Secus** si res est vacans. non **Bar. in. l. j. in pn. ff. de acq. pos. et non glo. in clemen. j. v. v. de here. sup. vbo iuramentu.** Hoc intellige quoniam rei vacantis quis vult possessionem acquirere sine traditione alteri ad hanc potestatem habetis. **Sed** si executor habens potestatem a iudice mittendi in possessionem tradat per aspectum rem quam ingredi non potest: tunc acquiritur possessio per aspectum. **Secus** si ingredi potest. ut ibi non. **Bar. Et ita limita quod non dicitur specu. in ti. d. primo et secundo decreto. s. na de effectu. in pnci. et quod non anth. de resti. spo. cu venissent. v. vnu non omitto. vltima colu.** **Nec** dicat quod **Bar. loquitur** in portio pignere quod solo aspectu constituit. quoniam non potest ingressus: quasi hanc operetur fauor iudiciorum quoniam non minor est fauor et autoritas executoris pape quam inferioris iudicis. et opi. **Bar. e** valde equa et optime probat in. l. quis ff. de bo. auto. iudi. po. et d. dam. in fec. l. si finita. s. illud. et. s. penul. **In** quibus potestatem tenuerit quod est magis meri facti quam possessio. ut non **Bar. in. d. l. j. in pnci. acquirat** per aspectum in certa traditione executoris non habetis liberum aditum ad rem: ergo per eandem rationem acquirat etiam possessio. et hoc voluit **Bar. in. d. l. j. in pnci. in qstio** ne quam format de detentio. vbi querit an detentio ita acquirat ex traditione executoris facta per aspectum sicut possessio quasi non dubitauerit quoniam possessio acquirat. sed de detentioe dubitatur quoniam magis est facti. **Adde** limitatio **Bar. quod tunc demum missus et iustus mitti in possessionem per executoris: acquirat** possessionem per aspectum quoniam stetit alium quod possessionem intrare non potuit. et ita limitat **angelus in. l. cu vnus. s. fina. ff. de bo. auto. iu. po. et est casus in. c. cu 2. tin. gat. de dolo.**

Possessio non acquirat michi per amicum meo nomine intrate et possidete nisi ratum habeat. et ita intelligit regula. is possidet. non **Ro. 2. clu. cxlv.**

Possessio semel habita presumit versus ad mortem continuata: nisi contrarium probetur. non **Ro. 2. cl. cxx.**

Possidere presumit qui detinet. nota **Ro. 2. clu. clj. in fi.**

Possidetur conditio melior est in pari causa. de **ben. c. si a sede. li. vj.**

Possessio recessus non facit presumi in beneficiis bona fide nec iustum titulum. non **Ro. 2. clu. iij. et Inno. c. ij. de resti. in inte.**

Possessio beneficij de colorata si doceat possidens de institutione per episcopum facta: licet non doceat de presentatione ob quam fuit facta institutio. non **Ro. 2. clu. cxxxiiij.**

Possessio contra reservationem papalem obtenta: est meri facti et caret omni effectu et amiculo iuris sine quod in beneficiis possessio non procedit. et est inualida. ut non **Ro. 2. clu. xvj.**

Possessiones beneficij potest autoritate propria ingredi quibus habens canonicum titulum **Imo Do. sti. et Jo. an. ut non ant. de cau. pos. c. fi. xxxv. colu. de resti. spol. in lris. xxvj. colu. v. venio ad vltimum. in fi. colu.**

Possessiones beneficij violenter ingrediens prout omni iure quod habet in eo: etiam si is quem violenter expulit occupauit iniuste. non **Ro. 2. clu. xvj. et 2. clu. cccxxiiij. Secus** si ingrediens possessio nem nullam violentiam committit: licet propria autoritate ingrediat. ut non **Ro. 2. clu. cccc.**

Possessio beneficij amittit eo ipso quod quis renunciat beneficio. non **Ro. 2. clu. cccxlv. quod est verum** in possessione iuris. secus in ea que est facti. et idem in eo qui renunciat liti et cause et iuri suo. quia retinet possessionem facti. nec licet ei in cuius fauorem renunciauit apprehendere possessionem propria autoritate. et si renuncians illa possessio ne que est facti spoliatur: restituitur. non **Ro. 2. clu. clj.**

Possessionem beneficij si quis amittit eo ipso quod cum alio beneficium permutat. ideo non agit interdico unde vi. nec ex canone reintegranda. non **Ro. 2. clu. lix.**

Possessio in beneficiis potest haberi absque canonica institutione. et sic defectus proprietatis tituli non impedit possessionem nec effectum a sola possessione deriuatum. non **anth. de resti. spo. in lris. iij. colum. v. nota quod contra. licet autem ad possessionem habendam non requiratur canonica institutio: requiratur tamen colorata siue titulus putatiuus. ut non ant. in. d. c. xij. colu. v. ad huius euidentiā.**

Possessio an perdat eo ipso quod possessor permittit alium de facto tenere per annum negligendo petere vide **Jo. an. de elec. qrela. sup. vbo. de nouo. et vide quod non. de resti. spo. c. j. p. anth.**

Possessio seu quasi: eiusdem modis quibus acquiritur eiusdem contrariis perditur. unde possessio acquisita per installationem: perditur per deinstallationem: quod est verum quando installatur per habentem ad hoc potestatem. **Si** autem alius ad quem non pertinet deinstallaret: non faceret deinstallatum perdere generale possessionem dignitatis: sed illius loci tamen unde deinstallatus fuit. **Secus** si esset spoliatus autoritate superioris: iuris ordine fuato. **Imo Inno. de resti. spo. in lris. xxvj. colu. v. venio ad quartum.**

Possessio acq̄sita sine auctoritate superioris: eis/
dem modis q̄b' acq̄rit eisdē ꝑtrarijs pditur.
nō anth. de resti. spo. in lris. xxvj. colū. ꝑ. ve-
nio ad q̄rtum.

Possessio civilis ꝛ naturalis trāssert in aliuz ꝑ
ꝑstitutū: si ꝑstituēs vtrāq̄ habebat. si alteraz
tñ: illā trāssert quā habuit. nō Bar. ff. d. acq̄.
possel. l. interdū. §. fi. ꝛ. l. de pigno. l. credito
res. ꝑ. itē q̄ro qd si in instrumēto. Si nullam
habuit sꝫ simpliciter detinebat: oēm possessiōez
transfert si res erat vacās ꝛ a nemine possessa
Si ꝑ alter civiliter vel naturaliter possidebat: il
lā trāssert q̄ vacans reperit. si nulla vacat nul
lam trāssert. nō Bar. e. ti. l. qd me. in ꝑn. Et di
cta possessio q̄ acq̄rit ex ꝑstituto: ē vera posses
sio nō ficta sꝫ traditio facta lic. vt ibidez nō. ꝑ
Bar. Et idē dicit ant. d. resti. spo. cū venissent
iiij. colum. in fi. ꝛ vide s̄. §. possessio seu quasi
omniū.

Possidere dicitur q̄s vi. clam. vñ ꝑcario ab alio qñ
abstulit. vel possessore absente vel ignorāte i/
trauit. vel ab eo ꝑcario rogauit. nō. antho. de
ꝑscrip. veniēs. v. colū. in ꝑnci.

Possessionē civilē ꝛ naturalē trāssert possessor
in emptorē vel aliū a q̄ ꝑcario rogat. ꝛ imedi/
ate ꝑ talē rogationē trāssert naturalis posses
sio in rogātē q̄ ē noua possessio a ꝑma. qꝫ ꝑma
erat naturalis simpliciter: ista est naturalis ꝑca
rio. nō Bar. ff. d. acq̄. pos. l. interdū. in ꝑn.

Possessionē ꝑcario rogās ab alio siue ꝑstituēs
se ab alio ꝑcario possidere: possidet naturaliter
Sꝫ ꝑstituēs se alteri' noie possidere: nullo mo
do possidet. Sꝫ si in eodez instrumēto eadem
hora ꝑfecto vtrūq̄ ponit scz ꝑcariū rogatio ꝛ
simplex ꝑstitutio vel ꝑductio: nullā possessio
nem retinet. nec habet q̄ ꝑcario rogat. Si ꝑo
i instrumēto sic ꝑtineat ꝑstituens se dicti em
ptoris vel creditoris nomie ꝑcario possidere
talia ꝑba ex mēte cōtrahētū importāt ꝑcariū
tñ. ꝛ sic emptor vel creditor possidebat civiliter.
vñ ditor et debitor naturaliter: ꝑcario tñ.
sꝫ ꝑba magis apta ad ꝑcariū sūt qꝫ dicat: ꝑsti
tuit se dictus venditor vel debitor a dicto em
ptore vel creditore ꝑcario noie possidere. nō
Bar. ff. de acq̄. pos. l. interdū. in ꝑnci.

Possessionē ꝑcario rogās ab vno si postea ean
dem rem ꝑcario rogat vel ꝑducit ab alio: ꝑri
uat ꝑmū tua possessiōe ꝛ scdm facit possessore.
Sec' si q̄s ꝑmo se ꝑstituit simpliciter alteri' no
mine possidere. deinde ab alio ꝑcario rogat
vel ei' noie possidere ꝑstituit. qꝫ tūc ꝑmū pos
sessione nō puat. Ratio differētie est: qꝫ ꝑmo
casu ꝑcario rogās naturaliter possidebat. scdo
casu simpliciter ꝑstituēs nullā possessionē habe
bat. nō Bar. de acq̄. pos. l. interdū. §. fi. ꝛ. l. q̄
pignoz. ꝛ d. vsuca. l. celsus. ꝑ. sꝫ pone.

Possessionē ꝑcario rogās ab alio: si nō restituit
rem ei a q̄ rogauit: dicitur eū spoliare possessiōe.
nō Bar. ff. de ꝑca. l. fi. ꝛ ꝑbat in. l. colonus. d
vi ꝛ vi arma.

Possessionē nullā retinet q̄ rem quam possidet
ab alio ꝑducit. nō Bar. ff. d. acq̄. poss. l. interdū
in ꝑnci. ꝛ d. vsuca. l. celsus. ꝑ. sꝫ pone.

Possessionē civilē tñ habēs: si rem quā civiliter
possidet i emphiteosim dat ꝛ se noie emphite
ote possidere ꝑstituit: trāssert i eū civilē: quaz
videt euz voluisse habere donec acq̄rat natu
ralē q̄ sibi cōpetitura ē ꝑ suo iure emphiteoti
co. nō Bar. ff. de acq̄. pos. l. interdū. §. fi.

Possidere dicitur creditor civiliter et naturaliter rem
sibi pignoratā quaz debitor noie ipi' credito
ris cōstituit possidere. Sꝫ si ꝑcario rogauit a
creditore: tūc creditor civiliter possidet: debi
tor naturaliter ꝛ ꝑcario. nō Bar. ff. de acq̄. pos.
l. interdū. in ꝑnci. ꝛ de vsuca. l. celsus. ꝑ. sꝫ po
ne. Si autē nō cōstituit nec rogauit sꝫ tradidit
realiter: tūc creditor possidet. vt in. l. cū vt for
tis. §. pign' ff. de pigno. acq̄rit et facit fruct'
suos. vt. l. si pignoz. §. si d. do. e. ti. ꝛ agit fur
ti ꝛ ꝑtra debitorem. vt. e. l. si pignoz. §. j. Aut
etiā quod me. cau. vt. e. l. si pignoz. §. j. Agit
etiā iterdicto vnde vi ꝫ debitore spoliantem.
vt nō. in. e. l. si pignoz. §. si post distractuz. et
nō Bar. de ꝑca. l. fi. ꝛ eadē rōne ageret vi bo
noz raptor ꝑ re mobili. Aditenduz tñ est qꝫ
possessio quā hꝫ creditor debet eē ad cōmodū
debitori q̄ ad dominiū ꝛ vsucapiēdi ꝑditionē
ꝛ illo respectu dicitur debitor possidere non credi
tor. vt. l. sciēdū. §. creditor. ff. q̄ satisfda. cogū.
ꝛ ibi nō. glo. Et ꝑpterea debitor rem pignera
tam vñ dendo ꝛ tradēdo vel emptoris nomie
ꝑstituendo: trāssert i eum dñiuz ꝛ vsucapiēdi
ꝑditionē. vt nōt Bar. in. l. celsus. §. sꝫ pone. d
vsuca. Et si creditor emptorē nō admitteret:
videt debitorē spoliare. ꝑ. l. colonus. ff. de
vi ꝛ vi ar. Sed liberato pignoz: debitor rein
cipit oēm possessionez habere qñ liberat ꝑ so
lutionē vñ aliter ex volūtate creditoris. sec' si
ꝑ aliā iuris subtilitatē. nō Bar. ff. d. acq̄. poss.
l. q̄ pignoz. ꝛ de ꝑca. l. si debitor. ꝛ h̄ intelli
ge qñ liberatur debitore rem detinente secus
putarē si res eēt penes creditore. qꝫ ꝫ ꝑcariū
extinguat ꝑ solutionē: non resoluit possessio
existēs penes creditore q̄ ē facti. ideo a iure re
solui nō ꝑt sꝫ req̄rit ꝑtrariū factuz. ꝛ vide. §.
ꝑri. sequēti.

Possidere dicitur creditor rem quā debitor ei' noie
ꝑstituit possidere. ꝛ ꝑpterea sꝫ debitor eā vñ/
dat vt emptoris noie possideat: nō trāssert in
emptore possessionē q̄qꝫ transferat vsucapiē
di ꝑditionē. nō anth. d. resti. spo. cū venissent
penul. colum.

margin notes on the left edge of the page, partially cut off and difficult to read.

Possessio quā tenet dñs p colonū an amittat si colon⁹ non admittat emptorē q̄ a dño emit. vide bar. ff. d. vi. r. vi. ar. l. colon⁹. r. l. cū fūdū.

Possessio seu q̄si iure matrimonialis solo animo nō pdif. vel si pdif solo animo: recuperatur eo q̄ petif. nā i matrimonialib⁹ possessio ē p̄iucta pprietati nō abdicabili nuda voluntate. sapit q̄ possessio naturā pprietatis. nō ant. de resti. spo. l. f. r. s. x. qd si vir.

Possessio civilis vel naturalis nō acq̄rit p missiōnē ex p̄mo decreto factā i psonali s̄z missus i reali v̄l hypothecaria: possessor efficit. nō bar. in. l. iij. s. fi. ff. de acq. pos. r. i hypothecaria pcedit q̄n creditor fuit missus i possessionē rei obligate quā nō possidebat. alioq̄n p imissionē ex p̄mo decreto possessionē pderet r solā detētionē q̄reret. nō bar. in. l. si q̄s. e. ti. h̄ tñ non firmat. s̄z vide p euz in. l. si finita. s. iul. de dā. infec. x. pone q̄ ipe. Et qd dictum ē i psonali pcedit etiā si imissio fiat p executionē rei iudicate. nō bar. in. l. diuo pio. s. si sup rebus. de re. iur. Contrariū sentit r meli⁹ in. l. is cui. s. q̄ seruādoz. ff. vt i pos. le. vbi distinguit int̄ creditorē missuz i possessionē qz debitor nō defendit. q̄ missio appellat ex edicto p̄toris. r inter missum qz debitor non soluit: q̄ appellat ex rescripto imperatoris. r hec facit missum possessorē. vt ē tex. in. d. s. q̄ seruādoz. in fi. r i. s. q̄ri poterit. in. e. l. qz q̄ missio facta p executionē rei iudicate fit. qz debitor nō soluit missum possessorē. facit ad h̄ qd idē bar. nō. in. l. si pe cunie. s. fi. e. ti. r melius in. l. postq̄. s. imperator. ff. vt le. ne. ca. r ibi est bon⁹ tex. S̄z mis/ sus in psonali nullā acq̄rat possessionē: acq̄rit tñ detentionē custodie causa. nō bar. in. l. iij. s. ex p̄trario. i fi. ff. de acq. pos. r. l. si finita. s. iul. d. dam. infec. r ibi glo. r p̄pterea non lucrat fruct⁹. vt nōt bar. in. d. s. iul. Inno. tñ dicit qz nec detētionē acq̄rit. s̄z ē custos nō detētor. ideo poterit rei v̄dicatione pueniri. vt nō. p eū in. c. qm̄ frequēter. s. fi. vt li. nō cō testa. in glo. sup x̄bo possessionē. r idēz tenet spe. vt nōt ant. in. d. c. qm̄ frequēter. s. penul. x. nūq̄z d̄ detētorē. i fi. S̄z idē ant. in. d. c. qm̄ s. fi. i fi. iij. colū. tenet qz missus ex p̄mo decreto tñ habet nudā detētionē r nihil pl⁹ acq̄rit S̄z tex. videt̄ dicere qz h̄z solā custodiā. in. l. is cui. in p̄nci. ff. vt in pos. le.

Possidēs p seipm̄ retinet nō solū civilē s̄z etiāz naturalē s̄z absens sit a re possessa: dū tñ non distet ab ea decē miliaria. vt nōt gl. quā bar. approbat in. l. i. p̄nci. d. acq. pos. r l. y. in. l. l. z. e. ti. s̄z si vltra. x. miliaria distaret tūc naturalem pderet. sic debet itelligi. l. clā possidere. s. q̄ ad nūdinās. ff. e. ti.

Possidēs p colonū retinet civilē r naturalem

etiā absente colono a re possessa. l. si colon⁹. ff. de acq. pos. i. tex. r glo. r p bar. r qd d̄: d̄ colono. idē i pcuratore r q̄libet alio noie alteri⁹ detinēte. nō bar. in. l. j. s. nō aut̄ alij. d̄ vi r vi ar. r videt̄ tex. i. l. iij. s. q̄ seru⁹. r. l. fina. e. ti.

Possidēs p colonū vel aliū non pdit possessionē nē lz colon⁹ possessionēz pdat vt ali⁹ occupet. Idē si colon⁹ animo deserēdi creat. nō bar. in. l. peregre. s. q̄bus. ff. de acq. pos. s̄z lz ex defertione coloni dñs nō pdat civilē: pdit tñ naturalē. vt nōt bar. in. l. si. s. si forte. eo. ti. vbi aut̄ colon⁹ deijcit vel spōte tradit. dñs perdit vtrāq̄. nō bar. in. d. s. q̄b⁹. r do. ant. d̄ resti. spo. c. olim causā. x. opono qz r si traditio. p iij. colū. qd̄ intelligit̄ si vere tradit. sec⁹ si fite. nō bar. in. l. q̄uis. s. j. e. ti. r de vi r vi ar. l. j. in fi. vbi aut̄ deijcit dñs nullā perdit. s̄z dñs sponte tradit vel pro alio possidere constituit vtrāq̄ perdit. nō bar. in. l. qz in eo. in p̄nci. ff. de acq. pos. r. l. j. s. nō aut̄ alij. ff. de vi r vi ar. vbi vero nec dñs nec colon⁹ deijcit s̄z colon⁹ ligat̄ in fundo vel domo detinetur vel ab alio iussus siue imperatus metu recessit aut postq̄ alter fuerit fundum ingressus metu nō audet colon⁹ ad fundū reuerti: dñs pdit vtrāq̄. vt p̄z ex tex. r glo. r p bar. de vi r vi ar. l. j. s. nō aut̄ alij. v̄l qz ad. s. fi. Item si colon⁹ dñm deijcit vel emptorē quē dñs iussit in possessionē ire colon⁹ sciens nō admittit vt. l. colon⁹. et l. cū fundū. e. ti. vbi ē casus. dñs aut̄ possidēs p aliū nunq̄ perdit possessionē solo animo cōstituēdo in mēte se nō velle possidere. vt nōt glo. in. d. l. peregre. s. q̄b⁹. et ibi vide p tex. et nō bar. in. l. qz i eo. in p̄nci. ff. d̄ acq̄re. pos. r nō glo. in. l. iij. s. in amittēda. e. ti.

Possessio dāda p executione sentētie dari debet corporaliter r actualiter. de re iudi. cū aliquib⁹. r. iij. q. ij. s. sed notandū. per qd̄ videt̄ qz nō sufficiat p̄stitutū. In contrariū facit qz sufficit p executione transferre naturalē possessionē. vt. d. s. s̄z notandū. q̄ naturalis transfer̄ per p̄stitutū ex pte p̄stuentis. r appellatur vera possessio. vt nōt bar. in. l. qd̄ in eo. i p̄nci. ff. de acqui. pos. Item p executione sufficit dare possessionē per aspectuz. vt nōt anth. in. d. c. cum aliquib⁹. ergo pari modo sufficiet dare p p̄stitutū: nisi diceret̄ qz in aspectu iter/ uenit actus naturalis visus q̄ est vn⁹ ex q̄nqz sensib⁹ corporeis. Secus i p̄stituto: quia trāsfertur possessio iuncto actu naturali r corporali cōstituentis p quē ipe constituēs p̄mo acq̄siuit sibi possessionē. vt nōt Inno. r anth. in. c. cū venissent. de resti. spo. et bar. in. d. l. quod i eo. in p̄ncipio. r vide s̄. s. possessio seu quasi omniū.

Possessio seu q̄si quā q̄s pdit ex eo qz suspicat

se ab alieno in rem possessam ingresso posse repellit acquiri: ingresso etiam ignorate. et hoc operat animus et corpus ipsius ingrediens qui fuit ab initio in possessione quenda. vt no. per glo. et Bar. in l. si estis nolit. ff. de acq. pos.

Possessio acquiri alteri p alter: no solu ex mandato pcedere s3 etiaz ex ratihabitione secuta. no Jo. an. de pbe. c. accedes.

Possessionis due sunt species duntaxat pprie loquedo. ciuillis et naturalis: q naturalis quando appellat corporalis. no Bar. ff. de acq. pos. in pnci. et l. clam possidere. s. fi. et ant. de resti. spo. olim causaz. s. oppono q et si traditio

Possessio qm dicat pacifica et qm no. vide glo. et lapum de elec. comissa. li. vi. et ant. in clem. gre. in fi. de rescrip. et p pau. ibide q dicit q pacifica possessio est qm sine cotrouersia iuris vel facti iudiciali vel extraiudiciali quis possidet Inno. dicit q illa possessio e pacifica que non turbat de facto s3 turbetur de iure. vt ipe no. de appella. pstitutus. q. in glo. ij. et idem sentit archid. et Jo. an. de pben. l3 eps. super verbo pacificam. vide decisionem in antiquis q idem sentit 2du. l. v. et vide oino Bal. l. de rei ven. l. ordinarij. s. deinde qro. vide antho. in. c. d. multa. de pben. iij. colu.

Possessio officij vel dignitatis non pbat p exercitiu actus no ptenetis ad officiu vel dignitatem de iure comuni: nisi etiaz pbetur q ille actus ad dignitate vel officiu p aliquo iure spectat. vt not Jo. an. in. c. vt nrm. d. offi. archi.

Possessio an pdat si seqstret penes aliu. vide lb xbo sequestru. s. sequestru possessionis

Possessio qm dicat turbata vide sub xbo actor. s. actor si egit.

Possessio an pdat p negligentia no euntis ad locu possessum: et quati tpiis negligentia req/rit. vide. l. de ser. fugi. l. j. in glo. magna i fi. et ibi p Bar. et pleni p eundem in. l. si de eo. s. si forte. ff. de acq. pos.

Possessor bnficij quatuncq notoriu sit euz in iuste possidere no debet amoueri d possessione sine iuris ordine. no Ro. 2du. xvj. et 2cl. clv. Et vide oino qd no. pe. moze de offi. oz. li. vj. s. qro an in traditione. vbi ponit intellectum c. licz. de pben. li. vj. s. qro an in traditione. et vide lb xbo possessio. p totu. in xbo possessoriu. p totu. et s. in xbo fruct. p totu.

Possessor etiā violēter existēs in qsi possessione eligēd. pferēdi. vel pntādi. si eligit pferit vel pntat: electio vel collatio et pntatio tenet: si de eius violentia vel mala fide non constet. als cassatur quod p eum factuz est. nota Ro. 2du. clviij.

Possessor bone fidei cui ius comūne resistit an possit eligere conferre vel pntare. vide Ro.

2du. clviij.

Possessor inuasor q tamē pacifice possidet an possit eligere conferre vel pntare. vide Ro. 2du. clviij.

Possessor castri vel ville cui ratione habet ius pntadi ad eccliam potest pntare l3 an nū/ q pntauerat: qz castrum semp videt dictuz ius pntandi retinuisse et possedisse non obstante q sup castro fuerit guerra vel lis mota nisi lis fuisset mota sup ipo iure vel possessione pntadi. no Ro. 2du. cxxxvij. Idē not ant. in. c. ex lris. in fi. d. iure patro.

Possessor beneficij potest compelli p suum iudicem ordinariu ostendere titulum beneficij. sed per collatorem vel institutorem beneficij cu no sit als iudex suus no potest compelli titulu ostēdere nisi in eum vt taliter beneficiatu consensit: vt qz eum ad oculum admisit. et hoc est veruz qm vitiu est tale in quo potuit collator dispesare als non pferet patientia collatoris. et collator quolibet casu auditur si vult pbare defectum tituli. Sed si collator no consensit in eum tunc potest ipm compellere vt ostendat titulu nisi eēt talis pscriptio q in collatorē trāffunde ret on? pbadi. no ant. de resti. spo. in lris. xij colu. s. si ergo querit.

Possessor beneficij cui ius comūne resistit (vt qz duo incopatibilia possidet) potest compelli ad instantia aduersarij ostēdere titulu sue possessionis. qd est veru si petēs doceat aliquod de suo interesse: vt quia dicit bnficij ad se spectare. nota anth. de resti. spo. in lris. xiiij. colu. s. si qrit an ad instantia.

Possessor potest illum q rem ab eo possessam ingreditur et occupat repellere ppria autoritate siue ingressus siue occupatio fiat vi siue clam. et siue possessor puetur ciuili possessione siue no vt not Bar. in. l. j. s. interdicitu. ff. vi possidetis. et l. j. l. vnde vi. et Inno. de resti. spo. olim causam. et ibi videtur casus in puata possessione rei imobilis s3m Inno. et ff. de fur. l. si quis in fuitute. in fi. vbi loquit in puata possessione rei mobilis. Glo. et Bar. expse idem tenet in puata possessione rei imobilis. in. l. cum fudu ff. de vi et vi arma. In hoc casu est differentia an possessor puetur ciuili vel no. quia si puetur debet statim cum sciuit puationez repellere et iniuria ppulsare non ex interuallo vt. d. c. olim causam. et ff. de vi et vi arma. l. iij. s. cu igitur. sed vbi no puatur potest semper repellere donec ingressus naturalis occupat: quia illam occupando semper turbat dominu in ciuili. vt not glo. in. l. clam possidens. s. qui ad nudinas. ff. de acquirē. pos. ideo dicit iniuria incotinenti ppulsari cum ingressus tenendo naturalis semp stat in actu turbadi possessione

in civili. vt nōt Bar. in. d. .s. hoc interdictuz nisi tanto tpe possessor neglexerit recuperare naturalē q̄ p̄sumit nō pdidisse ciuilez. vt nōt Bar. in. l. si d̄ eo. s. si forte. de acquirē. pos. vi de do. antho. q̄ p̄dicta declarat ⁊ limitat d̄ resti. spoli. c. olim causam. in v. opono. Adde q̄ possidēs etiā ciuilit̄ ⁊ naturalit̄ nō pōt ppria auctoritate expellere detinentē bona fi/ de l3 iniuste. vū tamē detineat iniuste a se pos sidente. vt notat Bar. in. l. s. necessario. ff. si ven. noie mulier in pos. mit. Aduerte q̄ dici potest q̄ ideo nō potest ibi detinētē ppria au toritate repellere. q̄ causaz habuit a muliere missam in possessionē auctoritate p̄toris q̄ non potuisset per heredem ppria auctoritate expel li. ⁊ ibi dictuz est quem possedisse recuperare possessionē auctoritate ppria: intellige nō solū per se sed etiā p̄ alios amicos suos. vt nōt gl. in. d. l. iij. s. cum igitur. ⁊ l. cum funduz. ⁊ est tex. in. l. sed ⁊ partus. s. querit. ff. quod mer? cau. sed Jo. an. dicit q̄ tūc licz ppria auctozita te expellere ingrediētē alienā possessionem quādo expellēs retinuit ciuilem. vt ip̄e nōt in addi. spe. in ti. de peti. ⁊ pos. s. j. in fi.

Possessor rei potest acq̄rere a vero domio eius dem rei dominiū ⁊ non a domino publicianā dūmodo nō sit contra possessorem sup eadem relis mota. quo casu lite penden. possit acq̄rere dominiū sed nō publicianā. nō antho. in c. fi. vt li. pen.

Possessorium nō solum intelligitur int̄tare sed etiam petitorium qui in libello narrat se canonicē institutuz. nota glo. de fi. p̄sby. cōstitut? qd̄ intellige quādo illud non solū in narratiōe sed etiā in p̄clusiōe libel li deducit. als̄ secus. quia verba narrationis libelli declarāt ⁊ restringunt fm̄ vim p̄clusiōis. nota antho. de fo. compe. ex parte. j. v̄ nota h̄nto. ⁊ vide sub verbo p̄batio. et s̄. i ver bo fructus.

Possessoriū non soluz intelligitur int̄tare sed etiā petitoriū qui super spoliāte peti sibi iusti ciam exhiberi. nota glo. de or. cogni. cum dile ctus. in glo. hic patz. Et idē sentit glo. in. c. fi. e. ti. quod intellige quādo id fuit deductuz in narratione ⁊ p̄clusiōe libelli. Secus si cōdu sio libelli ad soluz possessoriū sit restricta: l3 in narratione etiā fuerit petitoriū expressuz. nisi post p̄clusiōnē ad possessoriū restrictū addat̄ clausula sup̄ q̄bus omnib? peto mibi iusticiā fieri: q̄ tūc virtute clausule (vt nō sit frustra) intelligit̄ petitoriū deductuz. Fin Cal. vt nōt ant. de or. cogni. cū dilect? ad fi. iij. colūne.

Possessoriū solū nō intelligit̄ int̄tare l3 etiam petitoriū q̄ deducit ius in re. nō de resti. i ite. c. ij. in glo. vti. in fi. Idē in eo q̄ peti suū titū

lām p̄firmari vel aduerse parti p̄petuū silētū imponi. vt nō. de p̄ces. p̄bē. post electionem in glo. sup verbo p̄firmari. Idem in eo q̄ dicit rem ad se pleno iure spectare. nō Inn. d̄ elec. q̄relaz. in p̄nci. Secus forte si diceret solū spe ctare cum etiā ratione possessionis dicat̄ spe ctare. vt pater in. c. licz causam. de p̄ba. S3 si diceret rem ad se spectare vel p̄tinere de iure: tūc d̄: possessoruz et petitoriū int̄tare. nota Bal. c. si a nō cōpe. iudi. l. si de p̄prietate. v̄ q̄ro q̄d. ⁊ v̄ sequen.

Possessoriū cum petitorio int̄tatū habet hoc p̄uilegiū vt quelibz pars possit petitoriū vtri usqz partis suspēdere. qd̄ est verū in causa be neficiali. S3 in causa p̄phana si nō fuit suspē sum in causa p̄ncipali nō potest in causa appel latōnis suspēdere petitoriū nisi a se int̄tatū. nota Ro. p̄clu. cc. vide oīno ant. q̄ aliter loq̄t̄ de causa pos. pastoralis. s. si vero. in. j. opposi tione. ⁊ de resti. spol. ex q̄stione. penul. ⁊ vti. colū. Item etiā in causa b̄nificiali tūc demū p̄t q̄s suspēdere petitoriū vtriusqz: qñ agit p̄tra spoliātez vel mādātē: ⁊ b̄ in eoz odiū. Secus si agit p̄tra tertiū vt ip̄e terti? cōpareat ratiōe sui interesse. vt nōt Ro. p̄clu. cxliij. ⁊ anth. d̄ resti. spo. in l̄ris. viij. colū. v̄. opono q̄ agētī ⁊ vide p̄clu. cccxv. ⁊ i clemen. j. de cau. pos. ⁊ vide j. possessorū cum petitorio. ⁊ s. posses soriū deducēs

Possessoriū qñ int̄tat̄ simul cū petitorio nō p̄t pars aduersa petitoriū suspēdere si aū suspen sionē papa apposuit manū in b̄nificio de q̄ agit p̄uidēdo de illo actori. nō Ro. p̄clu. cccxx.

Possessorio agere volēs si suspēdit petitoriū vtriusqz ptis l3 p̄testet̄ q̄ nō int̄dit ab illa su sp̄sione recedere nisi hoc exp̄inat ⁊ tñ postea offert libellū i vtroqz videt̄ enī a dicta presta tione recedere. nō Ro. p̄clu. cxliij.

Possessoriū si simul ē cū petitorio int̄tatū et postea petitoriū suspēdit: itelligit̄ iurisdicōio iudicis suspēsa circa oīa petitoriū p̄cernentia t̄do corā eo nō valēt p̄batiōes postea recepte nō Ro. p̄clu. ccccx viij. ⁊ xij. do. ant. in. c. pa storalis. de cau. pos. xij. co. v̄. ex his decidit̄

Possessorio ⁊ petitorio simul int̄tatū ⁊ postea petitorio suspēso si ferat̄ snia in possessorio et appellet̄ ab ea ⁊ cōmittat̄: an p̄m? iudex possit in petitorio p̄cedere vel sc̄ds. vide s̄. v̄bo iu/ dex q̄ p̄nunciauerit.

Possessoriū cū petitorio ad iudiciū deductū b̄ habet p̄uilegiū q̄ petitoriū supēdi p̄t nō solū in p̄ma l3 etiā in sc̄da ⁊ tertia instantia. Et qd̄ forti? ē p̄t actor q̄ semel petitoriū suspendit et postea illud reint̄tatū iterato ⁊ sepi? suspen dere eū cui tale p̄uilegiū suspēdēdi p̄cessū est i odiū spoliātis. qd̄ intellige nisi ante secūdam

suspensione foret et sup petitorio pñciatū : qz tūc ampli' suspēdi nō pt. nō. Ro. ꝑclu. cclxv. Et qd dictū ē de suspēsiōe i scda instantia: pcedit qñ vtrūq; ē deuolutū ad curiā: sec' si alter dūtaxat deuolutū sit. vt nō. Ro. ꝑclu. cc. Possessoriu' intētās simul cū petitorio: si suspēso petitorio obtineat i pma instātia sniaz i possessorio adūsari' appellet poterit eo inuito in scda instātia ad petitoriu' redire et in eo pcedere. nō. Ro. ꝑclu. cccc.

Possessoriu' si simul cū petitorio fuit añ ferias inchoatū: an postea tpe feriarū possit petitoriu' suspēdi: vide de h' s. vbo ferie

Possessoriu' recuperāde pñcipalit' intentatū vt etiā cū petitorio (eo tñ postea suspēso) p̄t repelli p̄ exceptionē papalis reseruatiōis: q̄ ne/dū afficit titulū sed etiā possessionē. et sic p̄ dictā reseruatiōē notorie p̄stat de nō iure agētis sine alia discussione. vbi enī obiectū d̄ non iure agētis aliquā discussione req̄reret: tūc p̄tentē restitutionē nō impediret. nō. Ro. ꝑclu. xvj. et qd dictū ē de papali reseruatiōe: itelligas de speciali vel generali circa causam. Secus si generali et dubia. vt nō. eadē ꝑclu. in fi.

Possessoriu' recuperāde intētās succūbit si opponit et pbat ei' spōtanea renūciatio bñficij vel pactū de nō petēdo vel nō agēdo. vt ei' volenta possessio vel ppria p̄fessio. vel alia admissa p̄batio p̄ quā p̄stat de nō iure agētis. Et idē qñ ius cōmune ē q̄ agētē. nota Ro. ꝑclu. cclxxvj. et qd dictū ē d̄ renūciatiōe p̄cedit lz non appareat q̄ fuerit p̄ superiorē admissa. vt nō. ꝑclu. cccxliiij. Et itellige de renūciatione facta añ spoliatiōē. qz facta p̄ nō obstat et bñ obstat pactū siue iuramentū d̄ nō agendo vel restitutionē nō petēdo etiā post spoliatiōē factā. vt nō. Ro. ꝑclu. cclxxiiij. Adūte tñ q̄ nō p̄t dici p̄stare de non iure in petitorio ad possessore' excludēdū nisi postq̄ i possessorio sit ꝑclusū i causa. nisi diceret p̄stare p̄fessionē: qz tūc etiā ante ꝑclusionē p̄t p̄stare de non iure. vt nō. do. ant. de cau. pos. c. pastoralis. i pñci. in. iij. carta. v. item ex his decidit

Possessorio recuperāde agēs q̄ spoliatē. si p̄ eadem re pueniat petitorio p̄ tertiū: non illū tertiū repello p̄ exceptionē dicēdo eū nō audiendū donec ip̄e spoliat' ad possessionē fuerit restituit'. nō. Ro. ꝑclu. ccccix. et nō. ant. d̄ resti. spo. i lris. viij. colū. v. oppono q̄ agenti.

Possessorio agētis an possit opponi exceptio spoliatiōis facte p̄ tertiū vel etiā p̄ ip̄m actorē: vide s. vbo exceptio. s. exceptio spoliatiōis: et i. s. possessorio recuperāde agi p̄t.

Possessorio recuperāde agēs succūbit: si re' pbat q̄ terti' possidebat tpe q̄ actor possessioēz itrauit. nō. Ro. ꝑclu. ccccxx. et do. ant. d̄ resti.

spo. follicite. v. oppono. cū glo. Idē si reus p̄bet se tunc possedisse: qz q̄ possessioēz p̄tinuat nō spoliat. et h' ē vez etiā in petitorio si sit p̄sūptio de iure cōmuni q̄ reū. nō. Ro. ꝑclu. ccl.

Possessorio recuperāde agēs necesse h̄z p̄bare in bñficialib' titulū vel colorē tituli. qd tñ magis de stilo q̄ de iure scripto receptūz ē. nota Ro. ꝑclu. cclxxix. Et h' p̄cedit qñ possessoriū pñcipalit' intentat'. sec' si incidēter vt qñ petitor restitutio p̄ viā attēptati. q̄ casu sufficit p̄bare possessionē simplicē nō coloratam. Si tñ clare et notorie p̄staret de nō iure petētis non debet audiri etiā p̄ viā attēptati. nō. Ro. ꝑclu. xliij. et ꝑclu. cclxxv. et cōclu. clv. et idē notat do. ant. in. c. cū dilect'. de cau. pos. iij. colum. Qd ē vez in bñficialib' ne detur ad illa viciōsus ingressus. Sed i nō bñficialib' defect' p̄prietat' etiā notori' nō obstat petēti se ad possessionē restitui p̄ viā attēptati. vt nō. La. et do. Inno. c. ad decimas. d̄ resti. spo. li. vj. Et ad p̄bādū colorē tituli sufficit p̄fessio adūsarij nō. Ro. ꝑclu. ccccxiij. Itē sufficit instrumentū inductionis sue i possessionē. vt nō. Ro. ꝑclu. ccccxiij. qd itellige de inductione q̄ fit auctoritate superioris: lz collatio seu p̄uisio vel electio p̄ eū facta nō fuerit canonica. vt nō. Ro. ꝑclu. cclxxix. vide etiā ꝑclu. cclix. Qd aut dictū ē de colore p̄bādo: itellige qñ agi' iter dicto vn de vi. sec' si ex p̄ditōe ex canone reintegrāda vt nō. do. ant. de resti. spo. sepe. v. aliud ē remediū. colum. antepenl. et vide. j. s. pxi. se. et s. possessio recuperāde i bñficiali

Possessorio agēs ad aliqd i specie si nōdū ē ad epr' possessionē p̄lature vel bñficij cui' nomie agit: tenet p̄bare de titulo suo. nō tñ requirit ita arda p̄batio si de titulo pñcipaliter ageret. Idē si possessionē ē adept' lz possessio ē recēs: qz ex recētī possessioē non p̄sumit bona fides nec iust' titul'. Et idē si lōgo tpe possedit lz ē aliq̄ p̄sumptio q̄ eū: vt qz parit' litem sup bñficio alioqñ sufficit lōgā possessionē et cōmunē reputationē. nō. Ro. ꝑclu. iij. et vide. j. s. polfessorio iudicio

Possessorio recuperāde agēs p̄ p̄bēda q̄ se asserit spoliatū: nō obtinet lz p̄bet stalluz i choro et locū in caplo sibi assignatū vel ei possessio/nē traditā p̄ funes campanaz vel cornu altaris: vel q̄ mādatum sit colonis vel reddituaris vt de fructib' et redditib' p̄bende sibi respōdeant: nisi p̄betur eos paruisse et aliquid soluisse vel se in possessionē fundi vel māsi ad p̄bendaz spectantē inductū fuisse: vel nisi eēt p̄suetudo ecclie q̄ dict' p̄mis modis possessio acquirif. vel nisi esset aliq̄s certus locus p̄bendario illius p̄bende deputatus naz per illius loci installationē siue inductionem bñ acquirif

possessio fm Anno. 7 nō Ro. 7 cl. cclxv. i pñ. 7 recitat do. ant. de resti. spo. in lris. xxiiij. colum. 7. qñq; 7 tertio pncipaliter. Cōtrarium tñ tenet idē do. ant. scz q; p actū installationis acq̄rit q̄si possessio iuris plature.

Possessorio recuperāde agēs ad p̄bēdā q̄ asserit se spoliatū. lz n̄ p̄bet se apprehēdisse possessionem de oibus fundis p̄bēde: sufficit q; p̄bet se apprehēdisse possessionē vni? quo ad hoc vt aduerfari? cōdemnet ad restitutionē etiā omniū bonorū. Secus si ageret vel tractaret de possessione adipiscēda. nota Ro. 7 clu. cclxix. 7. ex quibus.

Possessorio recuperāde agēs ad p̄bēdā q̄ asserit se spoliatū: non habet necesse p̄bare q; fundus cui? possessionē apprehēdit tanq; de re p̄bēde spectat 7 ptineat ad ip̄am p̄bendam qz h̄ magi sapit petitorū q; possessorū. nō Ro. 7 clu. cclxix. 7. lz si ex p̄dicta

Possessorio recuperāde agi p̄tra illuz q̄ auctoritate ppria sine executiōe ingredif possessionem p̄ executiōe sentētie. non tñ puat ingrediens iure suo si violentiā nō cōmisit. nō Ro. 7 clu. cccc. 7. lz pone.

Possessorū recuperāde an competat creditori misso i possessionē auctoritate iudicis ex contumacia debitoris. videf q; sic p. l. fi. C. de p̄to. pig. lz illa. l. loquit qñ agitur petitorio p̄ hypothecariā. 7 ita intelligit Cy. illa. l. 7 bñ. qz cuz illa. l. sit situata in ti. de p̄to. pig. debet itelligi fm materiā subiectā q; agat iure pignoris p̄ hypothecariā. 7 ita lex fuit facta ad declarationem iuris antiqui. 7 sic p̄ pignores 7 uentionali dat̄ hypothecaria ad possessionez q̄litercūq; amissam recuperādā. ita 7 p̄ p̄torio.

Possessorū recuperande dat̄ deiecto de ciuili vel naturali possessiōe nisi p̄ rebus accessorie detētis. An autē p̄ rebus pncipaliter detētis cōpetat aliquod remedium deiecto. vide do. ant. de resti. spo. in lris. ij. colū. 7. nota primo dic̄ etiā q; detētozi deiecto datur remediuz canonis reintegrāda p̄ rebus pncipaliter detētis. vt notat do. ant. de resti. spo. sepe. col. antepenul. 7. notā ergo limitationē. Qd̄ aut̄ dictuz est deiecto de naturali cōpetere possessorū recuperāde intellige cōtra tertū deiciētē non cōtra ciuilitē possidētē cōtra quez licz deiciat non cōpetit deiecto possessorū recuperāde. nota Bar. in. l. j. in p̄nci. 7. q̄ro que est possessio corporalis. ff. de acqui. pos. Ratio est quia ciuilitē possidens deiciēdo naturaliter possidētē non dicif eum spoliare lz se in sua ciuili defendere. vt notat Jo. an. in additi. specu. in titu. de peti. 7 pos. 7. j. in fi. 7 facit qd̄ nō. p̄ glo. 7 Bar. in. l. clam possidere. ff. de acqui. pos.

Possessorio recuperāde agens in bñficialibus lz habet p̄bare titulū vel colorez tituli: sufficit obtentū possessorij aduerfariū cōfiteri actorē ius habē in bñficio lz talis p̄fessio nō p̄bet titulū ad finem adiudicādi bñficiū. nō do. antho. de cau. poss. c. fi. lxxxj. colū. 7. nunq̄d autem colorez. 7 ita itellige quod notat Jo. an. de eo qui mit. in pos. c. j. li. vj. in 7bo termina. ri. in nouella.

Possessorū quādo intentaf p̄ actorē qui vult recedere: potest reus ip̄m actorē arrestare vt de curia non recedat donec respōderit articulis p̄ ip̄m reum p̄ductis etiam petitorū sapiētibus ne pbationū copia pereat 7 angustef nō Ro. 7 clu. cclxxvij. Et idēz tenet do. anth. de causa possel. c. pastoralis. xij. colum. 7. lz est dubiuz.

Possessorio adipiscēde agēs nō audif sine titulo. nō Ro. 7 clu. xxxiiij. in fi.

Possessorū recuperāde datur spoliato cōmuniōe hominū vt reintegretur ad statum persone 7 vsus. vt notat do. antho. de cau. pos. c. fina. vj. colūna.

Possessorū 7 ius agēdi dat̄ p̄ reuocatione p̄sonę vsus 7 s̄uete p̄stationis. nō do. anth. de cau. pos. c. fi. vj. colū. vide Bar. q̄ huic cōtradice. re videf in. l. ij. ff. quoz bo. Sz alit̄ dicere videf in. l. ij. ff. vnde vi. ff. 7. vi ar. vide Jo. no. 7 do. anth. in. c. q̄relā. 7 elec. vbi dicit do. ant. q; agēs tali possessorio nō tenet causā annue p̄stationis specificare nec p̄bare sed sufficit dicere i genere illā p̄stationē siue vsū id est pensionē solui 7 s̄uetā. vt nō. in. d. c. q̄relaz. 7. nota sc̄do q; in h̄ libello. et 7. nota tertio q; in isto libello. Quot aut̄ vicib? debet esse 7 s̄ueta p̄stari nō declarat. lz tex. dicit q; debēt eē multe. 7 do. ant. dicit in. d. c. q̄relā. ad fi. q; agens possessorio debet ostēdere p̄sionē diuti? fuisse solutā. 7 vide s̄. verbo libellus. 7. libell? p̄cedit in q̄ peto allq; p̄dictū possessorū nō est pprie possessorū lz stat? qdā i quo de iure canonico q̄s ē reintegrādus. Et iste stat? non recens lz longo tpe 7 tinuat? releuat ab onere p̄bandi causaz. nō do. ant. in. d. c. q̄relā. 7. nota sc̄do p̄acticā. 7 7. tertio videf q; non poterit vide decisionē rote i antiq; q̄ alit̄ sentit p̄cl. ij.

Possessorio recuperāde noie pprie nō possunt agere q̄ ecclias ad firmā 7 ducūt siue sint clerici siue sint laici. vt nōt do. ant. 7 cau. pos. c. fi. xij. colū. 7. ex his q̄ decidif.

Possessorio recuperāde nō agit noie pprio laicus eiect? de p̄benda sibi p̄ei? sustētatiōe concessa. vt nōt ant. de cau. pos. c. fi. xij. colū. 7. ex his surgit decisio

Possessorio recuperāde agit etiā p̄redo anteq; 7 s̄ket deiectū esse p̄donē. ad qd̄ detegendū nō

admittitur quis ante restitutionem. Sed si de
cretum esset repelleretur. et idem si euidenter
apparet possessionem iniustam. nota do. anth.
de restitu. spoli. i litteris. v. colum. v. oppono
secundo. et vj. colum. v. ad eius euidentiam. et
Inno. in. c. constitutus. de si. presby. et no. Ro.
conclu. ccc. lxx. vj. nam ad partem huius posses
sionis sufficit possidendum etiam in iuribus inco
poralibus possidere ut p iure suo licet non cre
dat sciat se ius non habere. ut not. do. ant. in
vj. colu. v. oppono quanto. in. d. c. in lris.

Possessorio recuperande agi potest contra spo
liantem etiam si ipse prius per actorem eadem
re fuerit spoliatus. nec potest actor repellere ex
ceptione prime spoliatiois nisi scda spoliatio
fuerit imediate et non ex interuallo facta post
primam. nota domi. antho. de restitu. spoli. i
litteris. vj. colum. v. oppono tertio. vide sub
verbo spoliatus. §. spoliatio vltima. et vide §
§. possessorio agenti an possit.

Possessorio retinende non potest predo agere
contra illum quem spoliavit: sed contra tertium
sic. Et idem in clamdestino vel precario posses
sore qui non potest interdico retinende agere
contra illum a quo clademine vel precario possidet
§. contra tertium sic. nota do. ant. de resti. spo. i lit
teris. vj. colu. v. oppono quanto.

Possessorio recuperande agenti non potest op
poni exceptio pprietatis id est dolo facis qui
petis quod restituitur. es. quod est verum ex
vera violentia secus si ex quasi violentia d q
in. l. cum querebas. ff. de re iudi. Quando au
tem dicta exceptio admittitur non sufficit op
ponere excludere pprietatem ab agente nisi
etiam ipam fundet in se excipiente et non i ter
tio. licet autem exceptio predicta non possit op
poni a spoliante potest tamen opponi a tertio
quando ius tertij est separatuz a iure spolian
tis. Secus si ita conexu sit q non possit oppo
ni quin inferatur comodum spolianti. ideo §
mulierem possessorio repetete viru non pt ter
tia mulier opponere de pprietate matrimonij
cum marito etiam si in cotinenti offert se pba
tura qz p hoc iuuaret maritu spoliante. no. do.
ant. de resti. spo. in lris. vj. colu. v. oppono q
ageti. et v. sequenti

Possessorio adipiscende ageti potest opponi ex
ceptio pprietatis id est dolo facis et c. si statim
offeratur pbatio. nota do. anth. de resti. spo.
in litteris. vj. colum. v. oppono q agenti pos
sessorio obstat. secus si pbatio non offerat sta
tim. et hoc verum in temporalibus vel alijs a
beneficialibus. vt nota. xv. colum. v. oppono
q agenti.

Possessorio retinende agenti non potest oppo
ni exceptio pprietatis. id est dolo facis et c. qz

non adaptatur cum agēs retinēde nihil petat
quod restituitur? sit nisi forte ageret p turba
tione civilis ex retentiōe naturalis. quo casu
quia non potest deficere molestatio nisi natu
ralis restituat. et sic aliquid petit subiacens re
stitutioni obstatat exceptio dolo facis. dūmo
do opponens incōtinenti offert se pbaturum.
Et aduerte quia non sufficit opponētem exclu
dere pprietatem ab agente nisi eam includat i
se excipiente ita q non in tertio. habet ergo lo
cum dicta exceptio dolo facis quādo quis est
restituus excipienti non tertio. nota do. ant.
de restitu. spo. i litteris. vj. colum. v. oppono
q agenti. Et quod dictum est agenti retinēde
non posse opponi de pprietate: limita nisi vter
q litigantium se possidere contendat: quia tūc
pfcit oblatio et pbatio dominij vtroq equa
liter possessionē pbante. vt nota. xv. colu. v.
oppono q agenti.

Possessorio recuperande in beneficiāli ageti in
cumbit onus iustificandi titulu fm stiluz curie
sed satis iustificat si ostendit patientia illi? vt
illoz ad quez vel ad quos spectat illud ius be
neficiāle trāsferre nō apparēte aliter de illegiti
mo ingressu vel d titulo defuncti. qz eo q pati
untur ē psumptio q eozū autoritate fuit ingres
sus saltez q ad finē iustificandi possessionē p fa
cultate agēdi possessorio in odiū violēti. et sic
saluat stilus curie et dictum Jo. an. de reputa
tione intelligēdo de reputatiōe illoz ad quos
spectat. §. de ingressu pstat in quo nulla supe
rioris autoritas intercessit. et pstat etiā de titulo
de facto: dato q def scientia ei? a quo pen
det trāsferre et psequenter ex eius patientia da
tur qsi possessio: illa ē qsi euidenter iniusta et nō
parit effectum possessorij. Idem si notorie non
pstat de tituli defectu: patet tamen ingressus
autoritate ppria nec aliter pstat de titulo licet
appareat de scientia illoz ad quos spectat. qz §
possessionē habeat intrusus est. Sed si constat
de iusto et canonico titulo. tunc §. ppria auto
ritate ingrediat: non ē intrusus §. iustus pos
sessor. Si aut vltra possessorij iudiciū actor i
tēdit finem restitutionis irreuocabilis vel intē
dit vt sibi possessio cōfirmetur: tūc oportet q
de titulo plene doceat. nota do. anth. de cau.
pos. c. fi. xxxij. colum. v. si autem vltra. Alibi
dicit q ad partem possessorij nō sufficit agen
tem pbare se non ingressum patiente superiore
nisi aliquem actū expressuz superior fecerit p
quem approbasset: vt admittēdo eū ad osculū
vel nisi antiquissima sit possessio: quia ex hoc
solo colorat: aks intrusus dicit. et tenetur actor
colorare possessionem nedū ex officio iudicis
sed etiam ad instantiā partis nisi agat p viam
attemptati. quo casu nullum colorem pbare

tenetur. Si tamē hoc casu clare liqueret d̄ nō iure petentis: non debet ei possessio restitui l3 iudex ex officio ppter cōtemptum possit in penam attemptātis ab eo possessione annotare vt de illa per habentem ptātem pvideat tertio. vt nota. de resti. spo. in lris. xj. colū. x. ad hui⁹ euidentiā.

Possessorio retinende agens in beneficiāli p̄o p̄turbatione necesse habet titulū suū iustificare sicut quādo agit recuperāde put̄ prime dicitū est. nota do. ant. de cau. pos. c. si. xxxiij. colū. x. si aut̄ vltra. 7 de resti. spo. in lris. xj. colū. x. ad hui⁹ euidentiā.

Possessorio recuperāde agens repellit si opponitur exceptio pprietatis notoria notozietate iuris vt in. c. ad decimas. de resti. spo. li. vj quod singulariter limita nisi possessio actoris esset iustificata ex longa patientia aduersarij: quia talis possessio longa est apta ad partum possessorij contra notozium. vt notat do. anth. de causa pos. cum ecclesia. xix. colum. x. oppono q̄ hec restitutio. hanc tamē limitationē nō probat ille tex. nec ibi dicitur q̄ possessio longa fuit sed potius breuis ibi ppter temporis breuitatem tē. dictam tamē limitationē intelligit do. anth. quādo agit possessorio in his q̄ sūt modici p̄iudicij. vt ipse notat in. d. c. cū ecclesia. penulti. 7 vlti. colū.

Possessorio recuperāde agēti obstat exceptio pprietatis 7 cludēs ad petitorij 7 possessorij simul. vel saltem ad solam possessionē. Idē si 7 cludit in habilitatē p̄sone ad agendū vel defectum capacitatē p̄sone respectu possessoris. **Sec⁹** si opponit̄ 7 cludit ad solum petitorij **F**allit in casu. c. litteris. de resti. spo. vbi exceptio p̄sanguinitatis in gradu p̄hibito obstat agēti possessorio in matrimoniali duobus cōcurrētib⁹: q̄ iure de malicia: 7 p̄bationes incōtinenti offerātur parate. 7 tūc admittitur exceptio: nō vt ex toto impediatur restitutione 7 quo ad copulam tm̄. **I**tem fallit quādo opponit̄ exceptio pprietatis notoria notozietate iuris vel notozietate cōfessionis aut p̄bationis: etiā si exigat informatio de notozio. dū tamē opponens offerat incōtinenti facere constare de notozio. nisi aliquid alleget p̄ qd notozietas offuscat. 7 hoc indistincte p̄cedit qm̄ exceptio pprietatis notoria fundat intentum excipiētis in pprietate. vbi aut̄ intentū excipiētis nō fundat: s̄ solū intentū agentis excludit: tūc agentis possessorio i beneficiālib⁹ obstat. in nō beneficiālib⁹ secus ē. **E**t qd dictum ē notozium p̄bationis obstat: intellige qm̄ est in causa cōclusum ita q̄ amplius opponi nō p̄t. vel l3 non sit cōclusum: tamē cōtra p̄bationes factas nihil ē oppositū. **E**xceptio aut̄ pprietatis

notoria notozietate p̄sūptiois ad solū petitorij 7 cludēs: nūq̄ obstat agēti possessorio. nō do anth. d̄ resti. spo. i lris. xv. co. x. oppono q̄ agēti. **E**t qd dictū ē d̄ exceptioe notoria p̄cedit etiā si agat ad possessionē p̄ viā attēptati. **E**xceptio aut̄ māifesti nō opat̄ id qd nō opat̄ notoria. vt nōt do. ant. d̄ coha. cle. 7 mu. v̄ra. l3 co. x. circa media. vide s̄. s̄. possessorio recuperāde i causa m̄rimoniali. cū trib⁹. s̄. sequē.

Possessorio recuperāde agēti 7 petitorij simul cū possessorio ducēti p̄t opponi pprietatē exceptio. p̄ tex. d̄ cau. pos. cum ecclesia lutrina. 7 ibi

Possessorio recuperāde agēti **(nō in glo. ij. p̄t opponi exceptio renūciatiois iudicialis: qz illa ē notoria. qd ē verū i beneficiālib⁹: nō aut̄ in alijs iurib⁹: qz tūc nō fūdat intentū opponētis in pprietate: nisi tali modo fieret q̄ titulū transferret. vt qm̄ renūciat 7 cedit adūsario oīa iura. nō do. ant. d̄ resti. spo. i lris. xvij. co. x. ex**

Possessorio recuperāde agēti p̄t **(bis inferē** opponi exceptio iurifurādī 7 pacti iudicialis qz notoria ē. nō do. ant. d̄ resti. spo. i lris. xvij. co. x. ex his inferē. **F**allit qm̄ agit possessorio i causa m̄rimoniali. nō do. anth. e. ti. lras. x.

Possessorio recuperāde agēti p̄t **(q̄rit glosa.** opponi exceptio rei iudicate cū opponēte. qd ē vez i beneficiālib⁹ indistincte. **I**n alijs aut̄ a beneficiālib⁹ si iudicatū sit declaratorie p̄ opponente obstat agēti possessorio. **Sec⁹** si p̄ opponente iudicatū sit: qz actor nō pbauit: qz tūc nō est notozium de iure opponētis. **E**t h̄ vera qm̄ agit d̄ spoliatioe aū sniaz: etiā lite p̄dēte facta. nō do. ant. d̄ resti. spo. in lris. xvij. co. x. ex his inferē. 7. c. cū dilect⁹. s̄. alle. **S**i agit de spoliatioe facta post sniaz: tūc nō p̄t opponi d̄ snia sup petitorio lata. **P**redicta p̄cedūt qm̄ intentū esset petitorij 7 possessorij diuerso tempore. sed si eodē tempore: tunc snia in petitorio declaratorie lata semp̄ absorbet vires possessorij. 7 sola verbalis p̄nūciatio ferē i possessorio p̄p̄t exp̄sas. vt nōt do. ant. d̄ cau. pos. cū dilect⁹. ij. co. x. puto d̄ iure. **E**t quod dictum est sniaz in possessorio latā obstat agentis possessorio: limita nisi sit sententia talis que non trāsit in rem iudicatā. vt in sentētia lata i causa matrimoniali vel lata i iudicio semipleno: qz tūc nō trāsit i rem iudicatā 7 p̄sequēter nec in notozium quo ad plenū iudiciū l3 q̄ ad semiplenū. sicut nōt ant. de resti. spo. litteras. x. querit glosa.

Possessorio agēti i beneficiālib⁹ noie ecclesie sue p̄t opponi exceptio nō canonice institutiois. qm̄ agēs nō ē p̄firmat⁹ 7 de p̄firmatioe cōstat. nō do. ant. d̄ resti. spo. i lris. xvij. colū. x. venio ad vltimū. in fi. p̄mi effect⁹.

Possessorio iudicio potest p̄latus 7 quilibet be

beneficiatus nomine ecclesie non suo agere p rebus ecclesie quas habuit ⁊ tenuit pdecessor licet ipse agens nō tenuerit. quia per mortē pdecessoris possessio nō extinguitur sed remanet penes ecclesiam. ideo p solita pessione substrata possit agi possessorio nisi alius ius illd percipiendi pensionē q̄si possideret. nō Ro. ꝑclu. liij. ⁊ idē nōt ant. de cau. pos. c. cuꝝ sup. iij. colum. in fi. ⁊ vide in. s. sequēti.

Possessorio vel petitorio agere non potest clericus vel prelatus nomine suo p particularibus rebus ecclesie etiam si eas quandoq; habuit ⁊ tenuit sed postea fuerit spoliatus: quia non dicitur eas possidere sed ecclesia. sed ad prelaturam ⁊ quasi possessionem iuris administrandi prelaturam rectoriam seu beneficiū bene potest agere nomine proprio nisi esset prelatus vel prior regularis ⁊ manualis quia ille non suo sed sui superioris nomine debet petere se restitui ad quasi possessionem iuris administrandi in qua erat ex nutu abbat̄. secus si nō sunt manuales sed perpetui ⁊ electi a capitulo vlt̄ cōuentu: quia illi nō possunt suo nomine petere se restitui ad dictam quasi possessionem iuris administrandi. nota do. antho. de causa possessio. c. fi. xj. et. xij. columnis. In casibus autem quibus dictum est prelatum ⁊ clericum posse nomine ecclesie agere: hoc verum intellige quando est confirmatus vel prouisus per superiorē: quia prouisio habet vim confirmationis. Idem in eo cui per episcopū facta est collatio vel institutio: quia ⁊ illa tātū operatur quantū cōfirmatio seu prouisio quā do ad episcopuz pertinet confirmare vel instituire. Et predicta sunt vera saluis pceptionibus ⁊ saluis priuilegijs ⁊ cōsuetudinib; quorūdam specialibus per sedem apostolicaz approbatis. nota domi. antho. de restitu. spoli. i litteris. xxvj. colū. v. venio ad vltimuz. vide Ro. ꝑclu. lxxvj.

Possessorio recuperande agenti potest opponi exceptio inficiens ius possidendi ⁊ habendi: puta si agenti ad decimas obijcitur q̄ est laic⁹ qui non potest decimas possidere. vt nōt Jo. an. de restitu. spo. c. ad decimas. li. vj. in glo. ⁊ antho. de butrio de restitu. spoli. item cum quis. vlti. colum. quod limita fm Jo. cal. re/ spectu quasi possessionis iuris decimalis cui⁹ est incapax. sed respectu quasi possessiois fructuum decimalū quozuz est capax potest agere possessorio vtili. Itez limita predicta vera in decimis post lateraneū. cōcilium concessis siue possessis. sed in possessis ante: potest agi possessorio directo cuz ille possint possideri ex toleratōe ecclie ⁊ pape. vt nōt do. ant. de ref. spo. c. ex pte. v. colū. ⁊. v. ⁊ aduerte.

Possessorio recuperande agēti in causa matrimoniali potest opponi de seuciua viri agēti nisi puideat d remedio cautionis. nō ant. d ref. spo. lras. v. nō agenti

Possessorio recuperande agenti i causa matrimoniali potest opponi consanguinitatis exceptio duobus cōcurrētib; q; opponens iuret de malicia: ⁊ pbationes in cōtinētī offerat paratas. non tamē exigitur q; eas habeat in sacco paratas sed sufficit q; longas dilatiōes nō petat. ⁊ tunc admittitur exceptio: nō vt ex toto restitutionem impediāt sed quo ad copulā dūtāt. nota do. antho. de restitu. spoli. litteras. v. nota exceptionem. sz nec quo ad copulam impeditur restitutio quādo allegat p sanguinitas i gradu dispēsabili. nō do. anth. fm glo. e. ti. ex trāmissa.

Possessorio recuperande agēti in causa matrimoniali non obstat exceptio pacti nec iuramēti nec sententie: sed exceptio confessionis sic. licz fm glo. nec confessio obstat. nota do. ant. de restitu. spoli. litteras. v. querit glo. ⁊. e. ti. c. ex conuisione. r. colum. v. venio. ad glo. sam an agēti. ⁊ s. c. ex parte. xj. colum. v. quā doq; ius non restitit. Sed in dicto. c. ex parte xij. colum. v. puto. tenet q; sententia obstat sicut ⁊ pfectio. vide s. s. possessorio recuperande agenti obstat.

Possessorio agens i causa mrimonialī hz nōcē pbare aliqd d titulo: qz b possessorū ē mixtū habēs causaz pprietat̄ anexā. nō tñ exigunt ita subtiles ⁊ pōderose pbatiōes sic si petitorio ageret. nō do. ant. d resti. spo. ex pte penl. colū. v. ex his decidit̄ dubiū. sufficit q; p probet titulū suo aspectu q; ad pncipia extrinseca valide: q̄cqd sit d defectu intrinseco. vnde sufficit q; pbet dispēsationē ⁊ copulā inquātū in tēdit restitui plene etiā q; ad copulā. nota do. ant. d resti. spo. ex trāmissa in. j. nōbili. c. ti. c. ex pte. vlti. colū. v. qñq; ius cōe restitit. Non ḡ sufficeret pbare traductionē ⁊ spōsalia sine copula. nō do. anth. in. d. c. ex pte. v. nō q̄rto
Nec etiā sufficēt pbare mrimoniū ⁊ traductiōnē sine copula q; ad restitutionē respectu copule sz q; ad alia sic. vt nō. i. d. c. ex pte. penl. colū. Dubitat̄ an iteruenerit stat̄ vbo dicent̄ iteruenerit fm Inno. vt nō. i. d. c. ex pte. xij. colū. v. qñq; pbāt spōsalia. Adūte tñ q; sup oia optet clādestinitatē abesse. lz ḡ pbaret mrimoniū vlt̄ spōsalia ⁊ traductio: cum copula fuisset clādestinata nō daref possessoriū. nota do. ant. in. d. c. ex pte. colū. añpenul. v. ꝑclu/ de ḡ vbi laic⁹ p dicta ponit nisi tale mrimoniū clādestinatū esset ab ecclia approbatū. nō do. ant. d cau. pos. c. fi. xxxj. co. v. opono. Et vi/ de s. vbo possessio seu q̄si iuris maritalis.

Possessorium recuperade sicut daf ptra spolian-
tem z s madante vel ratu habete vel ei? here-
dem: ita ptra singularē successorē in vitiū: si-
ue habeat causam a detētoze siue nō: vt quia
ppria autoritate occupauit. nō tñ daf eadem
species actōis: qz nō interdictū vnde vi sz cō-
ditio ex decretali sepe: ptra sciēter i viciū suc-
cedē. sed ptra ignorantē succedentē in vitiū
datur p dno ex canone reintegranda. nō do.
ant. d iudi. qz v. nō scdo. z v. pmo opono:
Et quo ad predicta appellat successor in vicio
nō solū q sciens rem alienā occupat sz etiaz q
ablata ignorat: sciebat tñ ad se nō ptinere. vt
nō. e. c. v. venio ad glo. z vide oino in. v. ve-
nio ad qrtū. vide etiā qd ipse nōt de resti. spo-
sepe. colū. antepenul. v. nō ergo limitationez
vbi etiā dic qz remediū canonis reintegranda
h3 locū s ignoratē succedentē in viciū
Possessorium deducens s sciēter in viciū spolij
succedentē an possit suspēdere petitionum: vi-
det q sic. vt nōt do. ant. in. c. pastoralis. i pn.
de cau. pos. In p trariuz videt qz pūilegiū su-
spēdi inductū est in odiū spoliātis. vt i clemē.
s. de cau. pos. ergo ptra aliū nō cōpetit. Ideo
dicit rota qz ptra tertiu nō competit. vt notat
Ro. pclu. cxliiij. p h facit qz talis suspēso est
ptra ius cōmune qd vult actorē cōpelli i acti-
one quam deduxit p sistere. **E**t de litis ptesta.
aut. offerat. ergo nō debet extendi ad casum
nō exp̄sum etiā si eēt eadē ratio: p ea que nōt
Jo. an. in regula q a iure. z regula cōstitutio-
nem. li. vj. Itē nō ē eadem ratio: qz magis de
linquit spoliās qz in viciū succedēs: qd patet
qz spoliāns tenet criminaliter. l. iulias d vi. **E**
ad. l. iulias de vi. l. si qd ad se fundū: qd nō ē in
succedēte in viciū qz decre. sepe nullā crimina-
lem penā imponit ptra eū. d h est tex. in. c. fre-
quens. de resti. spo. li. vj. vbi ptz qz pūilegiuz
cōcessum spoliato vt possit excipiēdo de spo-
liatione suspēdere petitionez actoris ciuilliter
agētis donec ad possessionē rei spoliatē fuerit
restitutus zc. nō habet locum cōtra tertiu ad
quē res spoliata puenit **Q**d intelligit antho.
si etiā in viciū sciēter successerit: pcludens qz
dūtaxat locū habet cōtra illū ptra quem com-
petit iterdictū vnde vi p re immobili: vel actio
vi bonoz raptorz p re mobili nō habet locum
ptra illum ptra quem cōpetit remediuz dicte
decre. sepe. vel canonis reintegranda. **E**t ita
recte intelligēdo vult ibi Jo. an. in nouel. sup
xbo destitutū. non obstat qd notat Jo. an. in
dicto. c. pastoralis. vbi dicit satis dici posse il-
lud pūilegiū suspēdendi cōpetere etiam cōtra
tertū quando arguit dolo vel delictū eius:
qz id intelligo de dolo vel delicto participato
cū spoliante: qz forte ille tertū auxiliū vel pti-

lium dedit spoliati ad finē habēdi postea rem
spoliatā. quo casu lz pprie et stricte nō fuerit
spoliato: tñ late spoliatoz dici p̄t: qz agētes et
p̄sentientes zc. **E**t ista fuit ratio q̄ ibi do. ant.
mouet p̄m quā debet dictū suum itelligi. non
ob. c. pastoralis. qd loquit etiā de possessorio
adipiscēdo in q̄ nulla arguit violētia. z tñ qui
ageret tali possessorio p̄t petitoruz suspēdere
p qd videt qz suspēso nō fundet in odio vio-
lētie nec in dolo p̄uēti sz simplici pūilegio pos-
sessorij: quia respōdeo qz in quantū illud. c. in-
telligit de accumulatione possessoria suspē-
na reprobat talis itellectus p multos p̄pter
possessorij adipiscēdo d quo ibi loq̄tur **I**do
intelligunt illum tex. pprie de accumulatiōe
quādo agit possessorio p quam vnū iudiciuz
alteri accumulaf z adiūgitur nō autem suspē-
ditur: z sic itelligēdo nō obstat **S**ed z p̄m ali-
os q̄ intelligunt d accumulatiōe suspēsiua
non ob. quia itelligūt quādo agit possessorio
adipiscēdo ptra illū cui? dolo arguit. z ita itel-
ligit ibi do. anth. qd intelligo de dolo p̄cipa-
to vt iam dixi. z vide. f. s. p̄ri.

Possessorio recuperade agēs p̄ditioe ex cano-
ne reintegrada etiā i bñficialib? nō tenet p̄ba
re aliquē colorē tituli. z talis p̄ditio daf non
solū possessorij sz etiā detentoz q̄ possessionez
vel detentionē amisit iniuste z sine causa. nec
req̄rit qz fuit spoliat? nec qz ad possessorē pos-
sessio viciose aduenerit. nec refert qz sit media-
tus vel imediat? possessor. vt nōt do. ant. in. c.
sepe. d resti. spo. v. aliud ē remediū p̄ditionis
colū. anpenl. **E**t dicta p̄ditio h3 oia remedia
suspēsiua q̄ h3 strictū interdictum vnde vi. et
ita parit exceptionē spoliatiōis pūilegiataz si
cut z dictū interdictū. **N**ec cōtra agentez tali
cōditioe p̄t opponi exceptio pprietatis sic nec
ptra agentē interdicto p̄m **I**nno. z cal. vt nōt
do. anth. in. d. c. sepe. iij. colū. in fi. **A**duertat
tñ deducēs dictam p̄ditionē ex canone vt nō
narret se spoliatū sicut narraf in iterdicto vñ-
de vi: qz sic narrando se excluderet a remedio
dicti canonis put specialiter puidet nō spoli-
ato sz aliē iniuste z sine causa possessionē amit-
tētib? p̄m **L**a. vt nōt do. ant. i. d. c. sepe. v. ad
uerte tñ ad vnū. penul. colū. h est vez si actor
dicit simplicif se spoliatū. **S**i aut narret etiaz
alia xba in q̄b? idudi posset non solū interdi-
ctum vnde vi sz etiā remediū canonis reinte-
grada: tūc obtineret p̄bado id qd cōcluderet
ad remediū canonis sz spoliū nō p̄baret. vt
nōt **L**a. all. l. ij. **S**ed qd dictum ē p̄ditionē p̄-
dictam habere remedia suspēsiua q̄ habet in-
terdictum vnde vi: p̄tradicare videt his que
dixi in p̄mo. s. p̄cedēt. **I**tez p̄tradicit his
quēndt do. ant. in. c. in lris. de resti. spo. vij.

colū. v. oppono q agēti. vbi dcludit suspēſio/ nē petitorij nō habere locuz s̄ tertiu ad quem res sine dolo puenit. ⁊ videt de h̄ casus in. c. frequens. de resti. spo. li. vj.

Possessorio ⁊ petitorio p̄ actores deducto i in/ corporalib⁹ p̄ re⁹ ⁊ possessor petitoriu⁹ dedu cere p̄ viam exceptionis ad defensionē ⁊ tuiti onē sui iuris ⁊ possessionis: dicēdo ius illud i corporale nō cōpetere aduersario. qz sic negā do videt negatoria deduxisse. ⁊ i vim hui⁹ ex ceptiois sine alia exp̄ssa petitione p̄ iudex ab impetitiōe actoris absoluere. ⁊ eidē actori su per illo iure ppetuū silētiū imponere. vt est ca sus in. c. cū ecclesia sutrina. v. vey. de cau. pos. ⁊ Inno. ⁊ glo. sup̄ vbo vtraq; ps. ⁊ idē dicit ibi do. ant. ⁊ idē vult decisio Ro. cōclu. ex vj.

Sec⁹ si agat sup̄ reb⁹ corporalib⁹. qz tūc re⁹ et possessor non p̄t aliqd̄ petitoriu⁹ deducere s̄m glo. p̄dictā. sed in h̄ p̄trariū puto. nā re⁹ p̄uen tus iudicatio vnde vi ⁊ rei vendicatioē ad pos sessionē recuperandā (qd̄ in eodez libello fieri possit vt nōi Job. an. in. c. q̄relā. de elec.) p̄t reus excipiendo ad defensionē sui iuris ⁊ pos sessionis dicere se dñm ⁊ cōsequēter actori nō cōpetere rei vendicatioē. ⁊ p̄bato p̄ eū domi nio cū cōstet de iure suo ⁊ nō de iure actoris i/ ponetur eidem ppetuum silētiū sup̄ petito rio. p. d. c. cum ecclesia sutrina. Et l3 p̄ actore feratur sententia in possessorio: illa erit verba lis ⁊ sine effectu. quia sentētia in petitoria ab soluet vires possessorij. vt in. c. cū dilectus. et in. c. cum sup̄. de cau. pos.

Positio negativa admittit: maxime qñ est pbabilis. nō do. ant. de resti. spo. in lris. ij. colū. v. nota q̄rto.

Positioni nō tenet q̄s cū iuramēto respōdere nisi ponēs det etiā p̄ iuramentū positionē. nō Ro. p̄clu. xxxij.

Positio data in p̄ma instātia p̄ iuramētū p̄cu ratoris: p̄t per dñm in sc̄da instātia mutari ⁊ meliorari sine exp̄ssa reuocatioē erroris. s3 p̄t cipaliter positionē datā ab eo p̄ iuramētū va riare nō p̄t. nō Ro. p̄clu. lxxvij.

Positio si ē negativa nō p̄t negās ex illa positi one seiuuare. nec ponēs p̄t se iuuare ex nega tione. nō Jo. an. de p̄fes. c. j. li. vj. sup̄ vbo cō fessionē. in fi. in nouella. qd̄ limita nisi ponēs positionē reuocet ⁊ negatiōi aduersarij adhe reat vel ecōuerso. vt nōi Bar. in. l. post. lega tū. in p̄n. ff. de his q̄b⁹ vt indig.

Positio habet p̄ p̄fessata si p̄sens coraz iudice iustus vt respōdeat: sine rationabili causa re/ spōdere recusat. Idē si absens sit ⁊ ei p̄ nūciū mittit copia positionū: iubetq; vt infra certū terminū veniat ad respōdēdū cū cōminatōe q̄ si nō respōderit habebit p̄ p̄fesso. vt notat

anth. de iura. calū. cū causaz. penul. col. Sp̄a. aut nō req̄rit q̄ copia mittat s3 s̄m eu⁹ sufficit q̄ absens iubeat p̄ nūciū cū cōminatione p̄di dicta. Req̄rit tñ q̄ iudex p̄nunciet eū haberi p̄ p̄fesso vt ip̄e nō. in ti. de depoli. s. nono. v. verū. s3 Ja. butri. nō req̄rit cōminationez s3 s̄m eum sufficit q̄ absenti mittat copia ad do mū ⁊ iubeat respōdere. vt ip̄e nō. in. l. ij. s. qd̄ obseruari. C. de iura. calū. ⁊ in. l. de etate. s. q̄ tacuit. ff. de iur. ⁊ fac. igno. s3 do. de sanc. ge my. dicit tutiorē esse opi. glo. q̄ q̄s non habeatur p̄ p̄fesso nisi p̄sens i iudicio iustus a iudi ce respōdere recuset. vt in. c. ij. de p̄fess. li. vj. ⁊ dicit ibi Jo. de ymo. q̄ ista opinio seruatur in practica

Positio iuris cōis nō ē respōdēduz nisi sit ius cōmune exuagās. s3 positioni p̄suetudinis vt statuti debet respōderi. vt nōi Bar. in. l. non fatef. ad finē. de p̄fessis

Postulatio si cū alia postulatione p̄cur rat ⁊ i alter ex postulatis p̄ueniāt due p̄tes ius habētū ⁊ postulatio fit ex cau sa puta p̄p̄ vtilitatē ⁊ necessitatez ecclie: ius acq̄rit postulatibus nō postulato nisi sup̄iori sit postulatio p̄sentata. ⁊ tūc etiā non agit po/ stular⁹ nisi in modū denūciatiois admittatur p̄p̄ vtilitatē ecclie. Si vō neuter h3 duas p̄ tes: vel h3 s3 nō fit ex causa: tūc non iuri s3 grē iunittit. vbi aut duo eligunt: stat maior p̄ti ⁊ saniori. vbi vō vn⁹ eligit ⁊ alter postulat: tūc si due p̄tes p̄ueniūt i postulatu p̄ferit postula tus. als p̄ferit electus. Et h̄ vera si plone sint idonee ⁊ forme generalis p̄cilij obſuate. nota Jo. an. d̄ elec. scriptū. sup̄ glo. h̄ die papa fit tñ postulato iniuria si ei⁹ postulatio legitime facta ⁊ sup̄iori p̄sentata reijciē. vt nōi glo. i. c. vlti. de postu. die Frā. de zabo. q̄ iferior a pa pa nō p̄t postulatioez reijcere sine causa. Et l3 postulat⁹ nō possit petere bñficiū tāq; de iure debitū: p̄t tñ officiū iudicis implorare tāq; de bñficio q̄si debito: ⁊ si non admittit p̄t appella re: qz postulatio legitima non ē mera gr̄a: vt ip̄e nōi i demē. auditor. de rescrip. q. xj.

Postulati q̄ sūt. vide Jo. an. q̄ eos enumerat i d̄ rescrip. h̄ vbo necessitate (c. fi. d̄ pos. tē importer. vide bar. in. l. gall⁹. i p̄n. ff. d̄ li. ⁊ postu. i. l. j. d̄ vi bo. rap. ⁊ i. l. sepe. d̄ offi. p̄n. ⁊ io. an. i. c. j. d̄ re. iur. li. vj. ⁊ an extē/ daf ad fuf. a. vide bar. in. l. si ita. d̄ au. ⁊ ar. le.

Prestas. vide s̄. vbo iudex

Prebenda d̄ a prebeo largō sumpto vo cabulo quia aliqd̄ p̄bet. nota Ro. con clu. ccccxxvj. Sed stricte dicitur a pre cio quod quis recipit ex labore suo non a pre beo prebes. Unde x̄sus. Non a prebendo p̄ benda iure vocatur. s3 magis a precio cuius

amore datur. nō Ro. ꝑclu. ccccxxvj. ⁊ vide sub verbo grā. ꝑ gratiā habēs ad collationes ⁊ vide s. in ꝑbo canonicꝝ ⁊ i ꝑbo collatio.

Prebendā pōt q̄s habere lz nō sit canonicus. nō. Ro. ꝑclu. ccccxxx. ideo in eadē ecclia pos sūt eē plures p̄bēde q̄ sit canonicorꝝ numerꝝ. de p̄bē. cū in ecclia. li. vj. in tex. ⁊ in glo.

Prebēde appellatiōe cōprehēdit etiā sacerdo talis de ppria significatiōe. vt nōt Jo. an. de p̄ben. ei cui. li. vj. sup ꝑbo qd possit. i nouella Et lz p̄bēda sacerdotalis nō possit ꝑferri non existenti in etate ad sacerdotiū legitima: tamē diaconalis p̄t ꝑferri nō existiētī in etate legitima ad diaconatꝝ ordinē. vt nōt Jo. an. contra archi. in. d. c. ei cui. sup. ij. glo. in nouella

Prebenda si cōfertur an intelligat etiā cano nice collata ⁊ ecōuerso. vide sub ꝑbo collatio ꝑ collatiōe p̄bēde.

Prebenda differt a canonia : qz canonia stricte loquēdo est quoddā ius spūale qd creatur ex electione ⁊ receptione in fratē. Ius p̄bēde est quod ꝑcedit ex institutione ⁊ officio. quia ꝑpter officium datur bñficiū. Sed sumēdo large p̄bēda nil habet cōmune cū officio. hinc est qd p̄t laico ꝑferri. vt nōt do. ant. de ꝑsti. cū m. vlti. carta. v. scōdo q̄ est d̄ria.

Prebende si non sint distincte qualiter possint impetrari a papa ⁊ q̄liter per ordinariū debe ant cōferri. vide glo. in. c. fi. de ꝑcel. p̄bē. li. vj sup ꝑbo distinctio. ⁊ vide s. verbo gratia im petrata a papa.

Preceptum. vide s. verbo confessio. ꝑ confessio facta corāz iudice competēte ⁊ s. verbo lex quando loquit. ⁊ s. ꝑbo obedientia.

Preceptum an habeat vim sentētie. vide glo. que incipit. sed pone. in. c. dudum. ij. de elect. ⁊ in. c. ex pte. j. de ꝑbo. sig. in glo. fi. ⁊ ij. q. j. i sūma. ⁊ xj. q. ij. in sūma. ⁊ qd notat Bar. in. l. nō fatetur. ꝑ. sed an isto casu. ff. de ꝑcel. ⁊ in. l. j. c. de execu. rei iudi.

Precipere an dicat dñs qñ subditū rogat. vi/ de s. ꝑbo dñs. ꝑ dñs rogādo.

Preceptum an se extendat vltra tēpus iurisdic tionis ꝑcipientis. vide s. ꝑbo iudex. ꝑ iudi/ cium ꝑcepto.

Prelatus nō succedit vt heres. quia lz i beneficialibus sit successio nō tamē he reditaria. qz nō succedit in locū seu titu lum ꝑimi defuncti. lz ex nouo titulo siue iure nō Ro. ꝑclu. cccxxvij. **P**relatus tñ d̄r succes sor: ꝑrelati de functi. lz canonicꝝ non dicūt suc cessor: alteriꝝ canonicꝝ defuncti. nō glo. d̄ elec. qd sicut. sup ꝑbo ꝑsentire. in fi. Et vide s. verbo successor. ꝑ successor in bñficio. Et s. i ver bo ep̄s. in ꝑbo iudex. in ꝑbo locatio. Et sub

ꝑbo ꝑsūptio. in ꝑbo ꝑcurator. in ꝑbo succes sor. in ꝑbo testis. ⁊ in ꝑbo renūciatio.

Prelatꝝ succedit i iurelitis ⁊ cause ꝑ ꝑdecesso rem suū inchoate. ideo ꝑt eaz ꝑsequi etiā si ꝑdecessor sub noie ꝑprio eam mouit. nō Ro. ꝑclu. cccxl.

Prelatꝝ ꝑsumit ea q̄ fecit fecisse cū ꝑsensu capi tuli. nō glo. in. c. ea noscūt. de bis q̄ fi. a prela. qd ē verū s̄m cōpos. qñ nō negat ꝑsensum ca pituli iteruenisse nisi in his in q̄bꝝ sufficit taci tus ꝑsensus vt in alienatiōe t̄pali In his aut in q̄bꝝ req̄rit expressus cōsentus: si actus ē ta lis qui habet in se possessiones vel quasi ⁊ ille q̄ allegat ꝑsensum capituli est in possessione: ꝑ sumitur ꝑ eo si est reus. Idem si ē actor ⁊ ꝑf sessio est antiqua: secus si recēs. Si aut actus non habet in se possessiones: nō ꝑsumit nisi sit actus multū antiquus vel nisi sentētia lata sit nō do. ant. in. d. c. ea noscitur. vide Bar. in. l. actor. ff. rem ra. ha. ⁊ qd nō. ꝑ sub ꝑbo ꝑsūptio ꝑ ꝑsumit solēnitas.

Prelatus an possit esse in iudicio sine consensu capituli: et cōuentus sine cōsensu ꝑlati. dic vt extra de iudi. causam. Scias tamē qd ꝑuentꝝ sine ꝑsensu ꝑlati pōt ex maleficio cōueniri. vt ibi nō. per do. antho.

Prelatus etiā i casibꝝ in quibꝝ nō p̄t agere sine ꝑsensu capituli: p̄t tñ ꝑ capitulo impetrare. ⁊ ecōtra poterit cōuentus impetrare ꝑo ꝑlato lz non possit agere sine cōsensu sui. nō do. an. i d. c. causam. de iudi.

Prelatꝝ p̄t autorizari alienatiōi rei etiā ad mē sam suā ꝑtinēti. nō do. ant. de iudi. c. iij. venis sent. ꝑ. inferior aut. qd ꝑcedit qñ donat men se capitulari ecclie sue: qz tñc non d̄r alienare qd i eo dominio ecclie retinet lz tñc sit qd au toritate superioris faciat. ita dicit glo. in de. ij. de re. ecclie. nō alie. sup ꝑbo eccliam.

Prelatꝝ sicut nō p̄t rem ecclie imobilē vel q̄ ꝑ immobili reputatur (vt sunt decime) sine autoritate supioris alienare: ita nec super ea trāsigere nec amicabilē cōpositiōem facē. sed tēporalē ad eiꝝ vitam sic. tex. de dec. ex multi plici. ⁊ d̄ trāfac. c. ij. c. d̄ cetero. ⁊ c. veniēs Et eodē modo nō p̄t de tali re cōpromissū facere ad ꝑpetuū ꝑiudiciū ecclie. nō do. ant. d̄ arbi. cū tpe. in fi. ⁊ nō valet cōpromissum factū ꝑ ꝑ latū sup re quā nō p̄t alienare qz ꝑ id cōtingē potest alienationē fieri. vt notat Jo. an. in. d. c. cū tempore.

Prelatus p̄t deponi ex notabili negligētia. qz i eo ē graue delictū. nō ant. de iudi. at si clerici. in ꝑn. v. ꝑ hoc ꝑtꝝ.

Prelatꝝ tenet ex delicto officialis sui delinq̄nti i officio sibi cōmisso nisi q̄cito sciuit purgauit eiꝝ delictū. nō Ro. ꝑclu. cclxvj.

Prelati delictum vel negligētia an noceat ec-
clesie. vide plene per do. antho. in. c. verum
de fo. cōpe.

Prelati nō sunt dñi rerū suarū ecclesiarū sed
pcuratores et administratores. no. do. anth.
de iudi. cū venissent. x. o. ppono scdo.

Prelati licet sint usufructuarij i vita. tamē sūt
usuarij in morte. no. Ro. cōclu. ccxxviii. x.
sed iuxta. Tu dic qd prelati et clericus i bo-
nis ecclesie nō habet pprie usufructum nec
pprie suū usum. sed habet solū ius admini-
strandī tam in distribuēdo in necessitatibus
suis q̄ ecclesie q̄ pauper. et sic necessaria sibi
retinet et supflua paupibus erogare debent.
et hoc in clericis secularibus. **Regulares au-**
tem et religiosi si sint manuales et ad nutū re-
uocabiles. nedū sūt usufructuarij s; nec hnt
ius administrādi noie pprio sed noie suorū
superiorū. Si aut nō sint manuales sed ppe-
tui vt electi a capitulo vel cōuentu. tales bñ
habēt ius administrādi noie pprio. no. do.
anth. de cau. poss. c. fi. xj. et xij. colū. vide om-
nino io. cal. et fran. de za. in. c. fina. de pecul.
cleri.

Prelati appellacione pprie et stricte loquendo
cōprehēdit archieps. epus. et abbas. Item
archidiaconus qui p electionē assumit. non
qui p ep̄m instituit. Item in plebano qui as-
sumit p electionem. Sed late intelligendo p̄-
latus dicitur quilibet habēs curā animarū vel
habēs curam siue administrationē. Item vi-
carius episcopi et quilibet sponfus eccle. Qui
aut dicant prelati in ecclesijs regularib⁹. vid
do. antho. de iudi. decernimus. x. o. ppono qd
aliq. et vide glo. in clem. j. de elec. sup xbo p̄-
latum. Adde qd pprie dicitur p̄latus omis ille
qui in ecclesia habet officium cū iurisdictione
vt no. do. anth. e. c. in fi. Item mendicātes qui
sunt ad nutum reuocabiles deputati vt alijs
p̄sint. p̄lati censent et in dignitate p̄ositi do-
nec fuerint reuocati. ideo cause p̄nt eis a sedē
apostolica delegari. no. fre. in tracta. p̄muta.
q. xvj.

Prelatus licet sit absens a sua diocesi. potest
tamen beneficia conferre. tex. de pben. c. sta-
tutum. li. vj.

Prelatus nō transferit inuitus nisi necessitas
vel utilitas eccleie hoc exposcat. Ideo dixit
inno. qd tūc p̄latus cogit cedere qn̄ als peri-
culum destructionis ecclesie imminet vel ma-
gnum scandalum. dū tñ bonū cambiū alteri⁹
p̄lature vel dignitatē ei assignet. vt no. inno.
in. c. nisi cū pdem. sup xbo maliciā. de renū.
Item no. fre. in tract. p̄mu. q. xxiiij. p̄dicta i-
telligit de eq̄tate. sed de iure pōt papa inuitū
trāsferre. vt no. s. xbo papa. s. papa licet.

Prelatus licet aliquibus annis recepit pens-
ionem locationis facte p eius p̄decessore. nō
pp̄terea intelligit dictam locationē ratifica-
re nisi p̄ tempe q̄ pensionez recepit. ideo illo
tempe lapso pōt rem locatam petere licet tps
locationis non sit finitum. no. Ro. conclu.
ccxxviiij.

Prelatus quādo teneat ratificare gesta p suū
p̄decessorem facta. vide Ro. p̄clu. ccxxviiij.

Prelatus etiā clericus an possit agere petito-
rio vel etiam possessorio p p̄latura vel bene-
ficio vel rebus ecclesie noie pprio vel nomie
ecclesie. vide. s. xbo possessoriū. s. possesso-
rio vel petitorio. et qd no. do. antho. de resti.
spo. cum olim.

Prelatus et clericus an dicant possidere vel q̄
si possidere. an solū detinere res ecclesie et ius
administrādi. vide. s. xbo possessio. s. posses-
sio. circa ius tituli.

Prelatus sententialiter deposit⁹ si qd egit ap-
pellacione pendente valent gesta p eū licet po-
stea appellatio deseratur. no. glo. de appel. se/
pe. sup xbo rata.

Prelatus an sine capitulo vel cōuentu possit
renūciare iuri ex p̄scriptione quesito. vid sō
xbo renunciatio. s. renunciare pōt p̄latus.

Prelatus sine capitulo recipiens pecuniaz in-
deposito vt mutuo nō obligat eccleiam nisi q̄-
tenus p̄bet in utilitatē eccleie versam. Fallit
si recepit pecuniā intra summā cōi puidētia
id est ex ordinatione capituli cōstitutā. Si at
p̄latus cū capitulo recipiat. tūc si recipit i cer-
tam et determinatā causam nō obligat eccle-
sia nisi p̄bet in illā causam x̄sam. Sec⁹ si re-
cepit et nō in certam causam siue determina-
tum usum. qz tūc eo qd puenit ad capitulū sa-
tis p̄bat x̄sum. ita no. do. anth. in. c. j. de de-
posi. vij. colū. et de fideiuf. c. qd busdā. Et
qd dicit de p̄lato recipiente sine capitulo. idē
intellige de p̄lato vel rectore eccleie nō habentē
te caplm. vt ibi no. do. anth.

Prelat⁹ si vendit rem eccleie ob certā necessita-
tis cām licet alie solennitates interuenerunt.
nō valet alienatio nisi p̄bet p̄ciū in illā cām
versum. fm inno. in. c. j. de deposi. et no. do.
anth. ibidē. vij. colū. x. fallit q̄rto. Et idē vi-
det si vendat nō exp̄mendo certam causam.
vt no. do. anth. in. d. c. j. x. scdo mō p̄babif.
ix. colū. et idē sentire videt in. e. c. ad fi. Pre-
dicta limita nisi emptor steterit in longa pos-
sessione rei empte. qz ex tali longa possessioe
p̄sumit oia solēnia inuenisse. vt p̄z ex no. p̄
eūdē do. antho. in. c. ea noscif. de his q̄ ad fi.
a p̄la. Qualif aut p̄bet x̄sum. vid do. anth.
in. d. c. et bar. in. l. ciuitas. ff. si cer. pe.

Prelati p̄fessio nō nocet successori nec ecclesie

vt no. io. an. in. c. fi. de solu. **I**tem confessio plati etiam cum capitulo in his que sunt voluntarie iurisdictionis non iudicat ecclesie. **N**on licet platus possit moderate et iuxta meritum seruitium dare alicui bono merito. vt patz de testa. ad bec. r. c. relatu. s. licet. s. ultra meritum non pot. vt no. io. an. in addi. spe. de q. j. tñ de bñmeritis non stat confessioni sue s. oportet illa merita pbare. no. do. anth. in addi. spe. sup rubrica. de re. ec. no. alie. r. qd no. p glo. bar. r. bal. in. l. si donatione. c. de colla. **P**redicta limita nisi donatarius longo tpe stetit in possessione rei donate quo casu psumerent omnia solēnia r. necessaria interuenisse. vt no. s. s. pxi. **A**d de q. si platus cum caplo cofitef se pecuniā pro vtilitate ecclesie recepisse mutuo. p talē cofessi onē de recepto pbat pcedens numeratio. l. publica. in. fi. ff. de pe. stat em cofessione plati r. capituli in his que regulariter non sunt phibita. sicut est pecuniā mutuo recipere. **S**ecus i his que regulariter sunt phibita vt in alie natione rei ecclesie. vt no. l. y. r. bar. in auten. hoc ius. c. de sacrosanc. ec. r. Ja. de bel. i au ten. de no. alie. aut pmuta. re. s. si x. r. idem no. do. antho. in. c. j. de deposi. et vide infra s. platus non possit. r. s. platus non.

Prelati confessio facta sine capitulo iudicat ecclesie in his in quib. habet platus diuersam administrationē a capitulo nisi sint ardua. in his aut in quib. non ē diuersa administratio nō iudicat sine cōsensu capituli. no. do. antho. in. c. vlti. in fi. de pscip.

Prelatus cum cōsensu capituli pot rem ecclesie p vtilitate ecclesie pigneris obligare. nedū gene raliter sed etiam specialit. vt ē tex. in aut. b ius c. de sacrosan. ec. sed si nō p vtilitate ecclesie fit. nō valet pigneris obligatio. r. ita debet in telligi. c. abbatibus. xij. q. ij. r. de re. ec. no. ali ena. c. nulli. **E**t ē aduertēdū q. qñ fit p vtilita te ecclesie. valet etiam sine auctoritate superior. vt no. io. an. fm egi. in. d. c. nonnulli. r. idez di cit do. anth. fm hosti. in. e. c. **S**ubdit tamēq. forte id nō est verū ex quo talis obligatio est phibita ecclesie. **S**ed hoc dictū do. anth. sal uari potest qñ obligatio pigneris fieret acces soze ad cōtractū in quo requireret auctori tas superioris. vt qñ vendit res imobil. eccle sie r. emptori obligant alia bona ecclesie i casu euctionis. sed qñ in cōtractu pncipali supio ris auctoritas nō requirit vt qñ pecunia per ecclesiam mutuo recipit r. p ea restituēda bo na ecclesie obligant vt sic accessoriu reguletur fm naturā pncipal. r. b mō opiniōes omniū cōcordantur.

Prelatus licet nō possit rem ecclesie ppetuo ali enare sine solēnitate. pñ tñ ad tps. vt no. glo.

in. c. ij. de his q. fi. a pla. r. in. c. dudū. sup. s. ppetuis. de re. ec. no. alie. li. vj. qd limita quā do alienat res modica secus si magna. vt no. hosti. inno. r. io. an. in. d. c. ij. **E**t idē dicit io. an. in addi. ad spe. sup rubrica d re. ec. n alie. in fi. r. vide j. s. pxi.

Prelatis etiam sine consensu capituli pot bo na ecclesie ad tps cōcedere qñ b facit cā pie tatis r. remunerationis recepti fuitij. secus si causa locationis. vt no. la. in. c. j. de re. ec. n alie. li. vj. **I**tem pot sine capitulo quinquage simā vel centesimā ptem donare loco religio so. ita tñ q. ex tali donatione grauter non le das ecclesia fm formā. c. aplice. de dona. r. vi de. s. s. plati confessio. r. s. s. pxi.

Prelatus an possit esse iudex in causa spectante ad ecclesiam vel ad mēsam suā. vel de iniuria sibi illata. vide supra verbo iudex. s. iudex potest eē quilibet.

Prelatus nō pot donare de bonis ecclesie etiā mobilibus nisi in tribus casibus. videlicet qñ dat paup. vel loco pio siue ipsi vsuz. vel eti am diuiti iuxta meritū seruitij. quib. casibus pot platus r. in vita r. in morte donare. modi ce tñ r. moderate nō ultra. vt patz de testa. ad hoc. r. c. relatu. ij. s. licet. **S**i tñ puetudo eēt q. etiam diuiti nullis meritis pcedētibz do nare possit. valeret donatio iure puetudinis moderata tñ. vt in. c. ceterū. de donati. r. ibi no. io. an. **I**dem no. glo. in. c. ij. e. ti. **P**redictā intellige vbi res que donat esset facta prela ti. sicut sunt fructus q. eo ipso q. sunt recepti r. reconditi sunt plati. vt no. glo. in. c. pñti. d offi. oz. li. vj. nātales fruct. pot platus tāq. res suas donare cui vult. vt no. do. antho. in. d. c. ceterum. vide supra. s. prelati confessio nō nocet.

Prelatus ep̄s in alienatione rei ecclesie inferi oris nō pot auctoritatē p̄stare sine p̄sensu ca pituli ecclesie cathedral. fm inno. in. c. j. d. his q. fi. a pla. qd est verū fm io. cal. etiā si ecclesia i ferioz sit collegiata. **S**ed fran. de za. tenet ibi contrarium dicit em in. c. nouit. e. ti. in. v. q. q. licet nō sit necessarius cōsensus capituli. d̄bet tñ eius cōsiliū acquiri. qd no. s. p popi nio. inno. facit in. c. de re. ec. no. alie. r. de his q. fi. a pla. c. cū apostolicus.

Prelatus an possit renūciare iuri dignitati sue. vide sub verbo. renūciatio. s. renūciare potest prelat. r. s. renūciare an possit.

Repositus. an dignitas sit esse prepo situm. vide sub verbo. dignitas est eē archidiaconū.

Repositura hz ordinē p̄sbyterat. annerum. iō oportet q. p̄posit. fiat p̄sbyter als p̄uat p̄ positura. vt in. c. j. d. eta. r. q̄li. qd itelligo qñ

pposit? e pncipal i ecclia r supra alios eiusde ecclie habet cura. r cui alij d ecclie p stare debet obediencia r reuerencia. vt ptz in .c. q. uis. de h. sig. r de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. r inno. r io. an. sup xbo debet.

Perrogatiua dicitur non solum que per priuilegium sed etiam per ius scripturaz r in corpore iuris redactum conceditur. vt est casus in .l. assiduis. C. q. po. in pig. ha. Et prerogatiua proprie dicitur illa que contra regulas iuris communis conceditur r per priuilegium appellatur ius singulare. ff. de legi. l. ius singulare. r de prerogatiua que per priuilegium a principe datur. loq. text. de priuile. si papa. in pn. li. vj. vide Bar. in extrana. ad repmendā.

Presbyteri appellatione an comprehendatur clericus vel contra. vide do. anth. de coha. de. r mulie. c. vfa. x. nota q. materia. r vide. s. in xbo clericus. r. s. in xbo pctm. r sub in xbo sacerdos.

Presbyter quicquid sit pollutus r criminofus. licet tamen culibet ab eo audire diuina. q. licet seipsum pollutat ministrando tamen non pollutat sacramenta que alijs ministrat. Hec vna in presbytero non prescisio ab ecclia sententia iuris vel hois. Si autem sit prescisus non licet ab eo audire diuina. no. do. anth. de coha. de. r muli. c. vfa. in. iij. op. de quo plenius dicit. vt no. p. eu. in. v. op. vbi distinguit quatuor casus. Primo quod in criminofus occulto r tolerato non suspensio ab homine nec a iure. scdo quid in notorio suspensio. tertio quid in occulto suspensio siue prescisio. q. rto quod in notorio suspensio que non potest dici toleratus ab ecclia licet toleretur a platis. r i. ca. su. q. liceat a tali abstinere an licet alium propria auctoritate audire. ibi vide.

Prescriptio non incipit nec incepta currit contra eccliam vacantem q. caret legitimo defensore. r ideo caplm vacante se de nil potest contra eccliam siue epm futurum prescribere. no. Ro. r cl. ccc. r vid. i. xbo articulo.

Prescribi possunt omnia iurisdictionalia. no. Ro. r clu. ccc.

Prescribi an possit ius pronatus. vide. s. x. pa. tronus. s. pronatus ius.

Prescribi an possit decime. vide. s. xbo decima.

Prescribi non potest quod alienet prelatum sine consensu capli etiam in casu licite alienationis. no. de re. ec. no. alie. in clem. ij. sup xbo p. sentiente.

Prescribi non potest pro filio cum quis tenet cum consilio alteri? facere. no. glo. in dicta clem. ij. de re. ec. no. alie. sup. x. p. sentiente.

Prescribi non potest quod epus sine consensu capli possit vnā eccliam alteri donare vel vnire. no. glo. i. d. de. ij. d. re. ec. n. alie. sup. x. p. sentiente.

Prescribere potest inferior ab epō ius imponendi

auctoritate in pmutatiōib? r vniōib? ad di/gnitatē vl iurisdictionē epalē. No aut pot p scribere ea q. p. n. et ad ordinē epalez. no. fre. de se. in trac. pmu. q. xxij.

Prescribi non potest exemptio visitationis r correctionis per decanum r caplm s. epm. etiam si dicant se in possessione hmoi exemptiois r stetit tanto tpe cui? cotrarij non est memoria. Sed alij prelati bñ possent in eos prescribere tale iurisdictionē predictā. no. Ro. r clu. cccxxij. Et clude q. exemptio. obediencia. r libertas. n. pnt prescribi extinctiue. s. r. a. l. i. u. e. sic. b. e. dicere q. predicta non possit q. s. i. seipso prescribere q. tra. vnu vt subsit alteri. r ita debet intelligi text. de prescrip. cu. ex officij. d. priuile. cu. olim. propter questiones. r. e. ti. c. cu. p. sone. li. vj. r ita no. oldra. consilio. clxx. ccl. r. cclij. r io. cal. de prescrip. cu. non liceat. r do. antho. e. ti. auditis. vj. co. x. o. pono q. non possit. vide. s. s. prescribi non potest libertas.

Prescribi potest facultas eligendi per conuersos laicos que licet sint laici p. fessione non habitu. s. laici p. fessione id prescribere non possunt. no. de elec. ex eo. li. vj. in glo. fi.

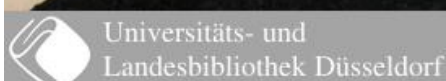
Prescribentes s. p. uilegium non d. mala fide nec tulo carere. q. n. prescribit id q. cessate p. uilegio p. tinebat ad eum de iure coi. no. p. ino. r do. antho. de p. r. vti. vl. inuti. cu. dilecto.

Prescribi potest collatio cuiuslibet beneficij etiam curati per inferiorē epō. q. d. intellige de collatione simplici per quam ius p. fert non de autorizabili per quam cura datur q. illa d. r. recipi ab epō r e. i. prescriptibilis. de prescrip. c. cu. olim.

Prescribi potest iurisdictione excoicadi imo etiam oia que sunt meri imperij per inferiores prescribi possunt s. m. canones. dummodo vtēs intēdit vt iure suo. non aut per vnū actū querat iurisdictionis possessio. vide Ro. r clu. cccxcix. vide. s. s. prescribi an potest merum.

Prescriptio ichoata s. p. uatū cui ecclia successit non p. ficit s. eccliam nisi tps q. d. restabat ad prescribendum s. p. uatū fluat r compute s. m. rata tps statuti ad prescribendum s. eccliam. vñ si s. p. uatū erat prescriptio continua vsq. ad. v. annos que sunt medietas tps ad prescribendum s. p. uatū r p. reliq. medietate p. plēda req. r. l. p. xx. an. notū s. eccliam s. quā non prescribit nisi spatio xl. añoz. no. cy. bar. r bal. in aut. q. s. actioes. C. de sacrosan. ecclie. r io. an. de iure patro. e. j. li. vj. in nouella. sup xbo ad pntandū.

Prescriptio si s. p. nte e ichoata per quinquenium r sic per medietate si postea se absentat req. r. flux. x. añoz ad cōplēdā p. scriptionē. q. de cenniu e medietas tps ad prescribendum s. ab sentē. no. bal. in auten. q. s. actioes. C. d. sacrosanc. ec.

Prescriptio an interrumpat p obiectū excepti/ onis. vide glo. de or. cogni. cū dilect^o. sup. vbo in modū. Et q̄liter p aliū modū interrumpatur. vide bar. ff. de eo p quē fac. fu. l. fi. in pn. z. ff. de emptore. l. fi. s. fi. z. plen^o. p do. anth. in. c. illud. de p̄scrip. Et an interrupta p̄ vnū p̄sit cōtra aliū. vide Bar. in. l. cuz. q̄s. s. fi. q̄s p eo. ff. de solu. vide. j. s. p̄scriptio interrū pitur si sit.

Prescriptio interrūpit p̄ lītis p̄testationē factam corā arbitro nō p̄ factam corā arbitra/ toze. no. do. anth. de iur̄iur. q̄ntauall. v. xvj. differentia.

Prescriptio p̄ ius scriptū nō p̄ficiē nisi spatio xl. annozū. sed si est p̄ter ius. cōplet decēnio. no. Ro. p̄clu. xlv. in pn. S; Inno. dic̄ q̄ etiā p̄suetudo que nō est p̄tra ius req̄rit p̄scri p̄tionē. xl. annozū. vt no. e. p̄clu. v. colū. dic. q̄ licet nō sit p̄tra ius. si t̄m detrahāt hic in to to vel in pte iuri eccl̄ie vel eccl̄iasticē p̄sone req̄rit sp̄cium. xl. annoz. vt no. e. cōclu. v. z. vj. colū.

Prescribi nō p̄t p̄tra p̄uilegiū p̄ nō vsū. quia p̄uilegiū est ad vsū mere volūtarium no. io. an. de p̄uile. c. vt p̄uilegia. sup. glo. penulti. ad fi. z. eodē modo p̄scribit p̄ nō vsū cōtra cōsuetudinem que aliq̄d faciēdi tribu/ it p̄tatem. vt no. p̄ eum in. c. fi. in pn. de con/ sue. li. vj. in nouella. In cōtrariū videt q̄ p̄t uilegiū tollit spatio. x. annozū p̄ nō vsū. vt est casus in. l. j. ff. de iudi. dic. vt no. p̄ Cy. d̄ execu. tu. l. volūtarie. vj. q. Vel melius dic fm glo. in. d. l. j. q̄ ideo ibi nō tollit p̄uilegiū z p̄scribit p̄ nō vsū. q̄ respiciebat vniūso/ rū p̄iudiciuz. Sec^o si eēt dūtaxat in p̄iudiciū aliquozum vel nullius.

Prescribi nō potest cōtra ea que p̄ modum fa cultatis competunt. no. Bar. in. l. viā publi cam. ff. de viā pub. iuri aut offerēdi bñ p̄scri bitur q̄ illud ius ē seq̄la actionis iā cōpeten tis. sec^o si sit sequela actiois cōpetiture vl̄ ex ceptionis etiā competentis. no. Bar. in. l. pi gneri. ff. de vsuca. vide ibi ange. qui aliter lo quitur.

Prescribi non p̄t libertas ex b̄ solo q̄ ille cui seruitiū debet illud nō petierit. no. Bar. i. l. filius. C. de decur. li. x. z. de agri. z. censi. l. cū scimus. li. xj. vide. j. s. p̄scribi nō potest ex emptio.

Prescriptio p̄ rusticā fuitutē ex solo nō vsu p̄ ficit. s; p̄ vrbānā requirit factū p̄scribent. ff. de ser. vj. p̄edi. l. hec aut iura. z. rō differētie no. p̄ Bar. ibi vide. j. s. p̄scribi an possit li/ bertas.

Prescriptio in q̄ differat a p̄suetudie. vide. s. vbo p̄suetudo. s. p̄suetudo differt.

Prescriptio p̄suetudinis optādi bñficiā eccl̄e siastica quanto tempore inducat. vide. s. v. consuetudo.

Prescriptio an querat dominiū vtile t̄m. vl̄ etiā directū. vide. s. vbo dñiū. s. dominiū directum.

Prescriptio p̄cedens ex sola z̄mera negligē tia nō petētis. an locū habeat. de iure canoni co etiā si possessoz sit in mala fide. vide inno. de imu. ec. quia pleriq̄. z. do. anth. de iu. pa. c. cura. z. Bal. C. de fui. l. j. z. in ti. si de feu. cōtrouer. fue. inf. do. z. ag. va. c. si q̄s p. xxx. v. querit hic glo. z. in. l. oēs p̄li. vbi dic̄it cō tra Bar. Et Bar. q̄ videt sib̄ipsi p̄ri^o in. l. se quit. s. si viā. ff. de vsuca. z. in. l. oēs p̄li. d̄ iu sti. z. iur̄. in. q. an statutū possit disponere cō/ tra ius diuinū. z. plen^o p̄ do. anth. in. c. si di ligēti. de p̄scrip. vñ p̄cludit p̄tra inno z. bar. q̄ etiā vbi nulla possessio exiḡit ex tpe p̄e scribētis sic q̄n p̄tra actionē p̄sonalē p̄scribit nō p̄cedit p̄scriptio in foro canonico nec ciui li rōne pacti si debitor sciuit se debitorē secus si ignorauit z. vbi actio esset t̄p̄alis ex origine z. natura sui. q̄ casu finito tpe p̄t opponi p̄e scriptio i vtroq̄ foro licet debitor sciuit se de bitorem. z. p̄pterea fm io. an. in. c. fi. de exce pti. li. vj. in nouella nō valerēt statuta ex q̄b̄ induc̄it p̄scripto q̄nquēniū p̄tra creditores z. vide oino. j. s. p̄scribi an possit libertas con tra iura realia.

Prescribit iuri ad eūdi hereditatē spatio. xxx. annozū. Adūte t̄m q̄ licet filius sit exclusus a iure ad eūdi vt filius p̄ lapsum. xxx. annoz. t̄m infra alios. xxx. annos poterit adire vt le gitimus. vt no. bal. C. d̄ iure deli. l. licz. z. ibi recitat bar. sic cōsuluisse. Ex hoc seq̄t q̄ licet filius lapso p̄mo āno decedēs infra scōm nō trāsmittat ius deliberādi vt fili^o m̄ris. t̄m trāl mittit ius deliberādi vt legim^o fm bal. ibidē q̄d ē notabilissimum.

Prescriptio nō p̄t incipere p̄tra hereditatē ia centē. no. bal. C. de iu. deli. l. licz. in fi. Adūte t̄m q̄ vbi est seruus heres ibi nō iacet heredi tas licz se nō imisceat q̄ existētia sui heredis continuat dominiū. no. p̄ glo. z. bal. C. d̄ de/ posi. l. cū hereditas.

Prescribi nō p̄t vllō tpe iuri i plēdi condi tionem potestatiuaz. no. Bar. in. l. pigner. ff. de vsuca.

Prescribere nō p̄t heres rem in qua defūc^o habuit malā fidem. l. cū heres. ff. de diuer. et temp. p̄scrip. z. no. glo. in. l. nihil. C. p̄ hered z. no. glo. ij. q. j. in p̄mis. Idē si defūc^o non habuit malā fidē sed nec habuit bonā fidē vt no. glo. in. l. p̄t plibus. de vsuca. By. aut̄ di cit q̄ licet hoc sit iure ciuili. t̄m de equitate ca

nonica p̄scribit si habet bonā fidē ⁊ vult a sei choare p̄scriptionez vt ipe no. in regula pos sessor. li. vj. **Sed** do. anth. dicit. q̄ etiā de eq̄ tate canonica nō p̄t. in p̄scriptione. x. vj. xx. annozū sic. ⁊ ita dicit **By.** intelligendū in. c. si diligenti. de p̄scrip. ⁊ vide qd̄ no. p̄ eum in c. cura. d̄ iure pa. **Ide** no. bal. in. l. nihil. l. p̄ herede. **Opinio** do. antho. nō videt̄ vera qz iura que allegat q̄ heres tenet̄ exonerare cō scientiam defuncti. loquunt̄ in herede q̄ non p̄scribit. **Secus** si p̄scriptionē cum bona si de compleuit. quia tunc rem p̄scriptā etiā de iure canonico retinere p̄t nec eā tenet̄ resti tuere ex supueniente scientia rei aliene. sicut nec alius qui p̄scripsisset tenere. vt no. in. c. si. de p̄scrip. p̄ do. antho. als̄ frustra eēt p̄ scripciones inducte. **Item** antho. loquit̄ i fo ro conscientie. secus in foro iudiciali. ⁊ ultra rōnē quā do. antho. ponit cōuincit̄ **By.** alia rōne. quia illa equitas canonica de qua **By.** loquit̄ nō repit̄ specialiter scripta in iure i p̄ sona heredis succedētis ei qui habuit malaz fidē. **Standū** ē ergo rigori iuris ciuilibis sc̄pto ⁊ equitas canonica intelligit̄ in possidēte bo na fide qui nō successit̄ habentī malā. **Jo. an.** voluit ius ciuile ⁊ canonicū cōcordare distin guendo in p̄scriptionē in qua sufficit bona fides. ⁊ illam in qua requirit̄ titulus. vt pri mo casu p̄cedat ius canonicū. sc̄do ius ciuile ita no. p̄ euz in regula. cū quis. in glo. ⁊ super ea in nouella. **Sed** distinctio illa tolli videt̄ ex rōne p̄ime dicta.

P̄scriptio de iure canonico procedit ex sola bona fide sine titulo etiam in rebus corpora libus. no. io. an. in. c. j. de p̄scrip. li. vj. in glo. magna qd̄ saluari potest in p̄scriptione. xl. annozū de qua loquit̄ illud. c. j. quia loquit̄ tur de rebus ecclesie que minozū tpe nō p̄scri bunt̄. licz inno. in. c. si diligenti. e. ti. dicat q̄ etiā in quadragenaria p̄scriptiōe requirit̄ ti tulus cū succedit loco p̄scriptionis. x. vel. xx. annozū. **Sed** inno. nō vidit̄ tex. d. c. j. vbi ho die declarat̄ q̄ in p̄scriptione. xl. annozū nō requirit̄ regulariter titulū. nisi qm̄ ius cō mune vel p̄sumptio est cōtra p̄scribentem et p̄ aduersario. vt. d. c. j. ⁊ ita dicit̄ io. an. in re gula possessor. li. vj. **Sed** in p̄scriptiōe. x. vel. xx. annozū que p̄cedit in reb⁹ p̄uatorū. req̄ ritur titul⁹ etiā de iure canonico. no. anth. de p̄scrip. si diligenti. **Et** idem voluit̄ io. an. in. c. illd̄. de p̄scrip. sup. iij. glo. ⁊ in rella. q̄ ad agē dum. in mercurialib⁹. vbi dicit̄ q̄ eccl̄a p̄scri bit spatio. x. annozū rem p̄uati sicut p̄uar⁹ p̄ scriberet. sed p̄uar⁹ nō p̄scribit sine titulo q̄ nec eccl̄a. p̄ h̄ facit qz etiā de iure canonico antiq̄ requirebat̄ titul⁹ in p̄scriptiōe. vt dic̄

tex. in. d. c. si diligenti. ⁊ ius nouū in. d. c. j. li. vj. nō corrigi ius antiquū nisi in p̄scriptiōe. xl. annozū de qua loquit̄. ergo in alijs p̄scri ptiōib⁹ minozis t̄pis remanet ius antiquū ⁊ icorrectū. ⁊ vide. j. s. p̄scribi nō p̄t exceptiō **P̄scribit** ille q̄ errat in iure. qm̄ p̄scriptio p̄ cedit ex bona fide. no. do. anth. de censi. pue nit. vlti. colū. vide plenius. j. s. p̄scribere volenti.

P̄scribi an p̄t ius exigēdi vectigal siue pe dagia ⁊ gabellas ⁊ alia p̄ncipi refuata. vid̄ s̄. x̄bo cōsuetudo. s. consuetudo exigendi. ⁊ vide infra p̄scribi an possit ius exigendi pe dagium.

P̄scribi nō possunt aliquo tempe illa q̄ sunt debita ab inferiori. in signū vniuersalis s̄bie ctionis. sicut est quod quis prestet obediētā vel q̄ visitet̄. no. do. anth. de censi. peruenit car. vlti. x. venio ad tertium.

P̄scriptio p̄t inchoari ab impetratiōe pri uilegiū vt ex illo titulo p̄uilegiū cū bona fide currat p̄scriptio. sed cursus inchoate p̄scri ptionis impedit̄ p̄ p̄uilegiū impetratū sim pliciter cū impetrādo simpliciter videat̄ fate ri se nō credere. rem ad se p̄tinere. no. io. an. de p̄scrip. c. veniēs. in glo. si. **Adūte** tñ q̄ vbi ex tenore p̄uilegiū apparet nō esse p̄cessum im petranti id qd̄ vult p̄scribere. nō p̄t ab ipe tratione ipsius p̄uilegiū p̄scriptio inchoari p̄ pter malā fidem quia cū p̄scribēs nitat̄ ex ti tulo p̄uilegiū tenore illius inspecto sp̄ ē i ma la fide. vt no. io. mo. in. c. cū p̄sone. de p̄uile. li. vj. ⁊ hoc etiā tenet̄ ibi io. an. in nouella. h̄ ē verū qm̄ x̄ba p̄uilegiū sunt clara. vbi aut̄ sunt dubia vel equoca p̄t̄ itellec⁹ x̄borū ad vnā ptem p̄scribi ⁊ interpretari. no. do. anth. de p̄ scrip. c. si diligenti. in fi.

P̄scriptio interruptit̄ ex vni co actu contra rio. nec req̄rit̄ multiplicata iterruptio. vt no. inno. ⁊ io. an. ⁊ do. anth. in. c. audit. d̄ p̄scri. **Interruptio** tñ quo ad vnū articulū nō ope rat̄ q̄ ad alios articulos. vt ibi no. io. an. in vl tima colum.

P̄scribi an possit q̄ bñficia manualia conse ranē vt p̄petua. vide sub x̄bo religiosus. s. religiosus nō p̄t cōsentire.

P̄scriptiōis interruptio q̄ fit p̄ litē cōtesta. maiorē parit effectū de iure canonico q̄ ciui li. quia de iure ciuili p̄petuat actionē dumta xat. ad. xxx. annos. s̄ de iure canonico in per petuū qz litis p̄tes. facit malā fidē q̄ p̄petuo i pedit p̄scriptionē. no. do. anth. de p̄scrip. c. illud. q. iij. in fi.

P̄scriptio interruptit̄ ex supueniēte mala fi de de iure canonico cui standū est in materia pcti. **Et** d̄ supuenire mala fides qm̄ credit se

nō iuste tenere. **I**dem si dubitat licet de h̄ qñq̄ dubitat inno. 7 bar. **S**icut. vt no. do. anth. de prescriptionibus. illud. ij. columna in fine
Prescriptio contra actionē civilem 7 perpetuā si est odiosa currit ex sola negligentia. vt p̄scri. xxx. annozū. interrūp̄it p̄ solā citationē. 7 idez in om̄i p̄scriptiōe in q̄ nō exiḡit titul⁹. **A**duerte tñ q̄ tunc demū p̄ citationē interrūp̄it p̄scriptio qñ actor cōparuit in termino citationis vel citatio circūducit 7 cōsequēter nō interrūp̄it. vt no. guil. de p̄scrip. xxx. annozū. l. sicur. 7 bal. in. l. post edictū. §. ff. de iudi.

Prescriptio autē mere fauorabilis. s. triennij i reb⁹ mobilib⁹ nō interrūp̄it etiā p̄ litis cōtestationē. nisi in effectu. **E**t h̄ verū nisi infueniat talis act⁹ q̄ aliter cōcludat malā fidē. vel ducat tenentē in dubitationē. vel libelli oblatio facta p̄ncipi. **P**rescriptio autē mixta. s. x. vel. xx. annozū nō interrūp̄it p̄ citationē solam sed p̄ litis cōtesta. vel per libelluz p̄ncipi oblatū. **P**rescriptio vero 3 p̄ales actiōes nō interrūp̄it nisi per litis p̄tes. vel per libellum p̄ncipi oblatū. **P**rescriptio 7o 3 actionē criminalē interrūp̄it sola libelli oblatiōe iudici facta. no. do. anth. de p̄scrip. illud. v. civilis autē. bar. alif dicit circa h̄ vltimū de criminali in. l. j. **C.** qñ. li. p̄n. da. **E**t aduerte q̄ p̄scriptio. xxx. annozū 7 multomin⁹. x. vel. xx. annozū nō interrūp̄it ex solo libello p̄ncipi oblatō. vt p̄t̄ ex tex. 7 glo. in. l. sic. **C.** de p̄scri. xxx. annozū.

Prescriptio interrūp̄it ex synodali p̄clamatione. de p̄scrip. sc̄toz. 7 ibi no. do. antho. et idē no. in. c. illud. e. ti. **I**tem interrūp̄it per debiti agnitionē vel per solutionē partis debiti vel vsurarū 7 per dationē fideiussozū interrūp̄it etiā naturaliter ex perditōe possessionis rei q̄ p̄scribit. vt no. d. an. in. d. c. illud
Prescriptio statutaria interrūp̄it per solaz citationem que currit ex mera negligentia. vt no. do. anth. de p̄scrip. illud penl. colū. 7 idē no. bar. ff. p̄emp. l. ij. §. finali.

Prescriptio iurium incorporaliū q̄lib̄ interrūpatur. vide do. anth. de p̄scrip. c. illud. penl. colū. v. ex his decidit.

Prescriptionis interruptio si sit naturalit̄ p̄dest om̄ib⁹. sed civilis interruptio non p̄dest nisi interrūpenti. no. do. anth. de p̄scrip. c. illud. vlti. colū. **I**nterruptio autē facta p̄ vnuz ex reis credēdi p̄dest oib⁹. 7 facta 3 vnuz ex reis debēdi nocet oib⁹. vt. l. fi. **C.** de duob⁹ reis. vide. §. §. p̄scriptio an interrūpaf.

Prescriptio sicut interrūp̄it ex supueniēte mala fide 7 scientia rei aliene. ita etiā infrūp̄it si supueniat firma dubitatio an sit res sua vel aliena. **I**dem si aliqd̄ ei ostēdit vel p̄bat ex q̄

verisimiliter debuit vel potuit dubitare licz sp̄e dicat se nō dubitasse. vbi at̄ dubitatio eēt in p̄ncipio p̄scriptionis. tūc p̄scriptio impediretur. no. do. ant. de p̄scrip. c. si. penl. 7 vlti. co.
Prescribi licet nō possit res furtiua vel vi possessa etiā p̄ tertiuū q̄ nō cōmisit furtū vel violētiam. insti. de vsuca. §. furtiue. 7 §. q̄ autem. ptus tñ 7 fructus rei mobilis vel imobilis furtiue vel violētē possesse p̄nt vsucapi p̄ tertiuū bone fidei possessorē. ff. p̄ socio. l. penl. in p̄n. 7 ibi no. bar. **I**tem 7 ipsa res furtiua v̄l vi possessa licet nō p̄scribat longo tpe. p̄scribit tñ longissimo. xxx. annozū etiā p̄ furē vel violētum. no. bar. ff. de vsuca. l. sequit̄. §. fundum
Sext. dicit **S**riū in. l. emptozū. §. h̄ 7 h̄ sup illis. **C.** de p̄scrip. xxx. annozū. **S**icut dicit̄ bar. possit saluari in p̄scriptione que heret 3 aliū q̄ spoliatū. **S**icut q̄d sit de iure ciuili. nō p̄t violēt 3 aliq̄ de iure canonico p̄scribere p̄pter malā fidē vt in regula possessor. li. vj.
Prescriptio 3 ciuitatē vel rem publicam in rebus incorporatis in p̄rimoniū fisci p̄fici spatō xl. ānozū. vt. **C.** de p̄scrip. xxx. annozū. l. oēs
Fallit in reb⁹ acquisitis ciuitati p̄ hereditatē vel legatū vel donationē vel emptionē in q̄bus requir̄ spatū centū annozū. **C.** de sacrosanc. ec. l. fi. **I**n reb⁹ autē incorporandis. dic̄ aut sunt delata in fiscū p̄p̄ vectigal nō solum 7 sufficit q̄nquēniū. l. ij. **C.** de vecti. 7 cōmis. **A**ut sunt delata p̄pter aliā cām. 7 tūc si sunt nūciata fisco. sufficit quadrienniū. l. inē q̄tuor. **C.** de diuer. 7 temp. p̄scrip. **S**i nō sunt nūciata. tūc aut possident cū titulo. 7 sufficient x. anni inē p̄ntes. 7 xx. inē absentes. l. quis. e. ti. **A**ut possident sine titulo. tunc requir̄tur. xx. l. in om̄ib⁹. e. ti. 7 p̄dicta oia. no. bar. i dicta. l. in om̄ib⁹. e. ti. 7 p̄dicta oia. no. bar. i villarū p̄scribit sicut 7 in reb⁹ aliozū puatoz vt no. p̄ glo. 7 bar. in. l. si finita. §. si de vecti/galibus. ff. de dam. infec. **S**icut bar. postea dixit **S**riū in. l. fi. **C.** de sacrosanc. ec. 7 h̄ tenet ibi bal. **E**t p̄ hoc facit qd̄ no. do. anth. in. c. si nali. de iudi. vlti. colū. dic̄ etiā bar. in. d. l. fi. q̄ licet in casib⁹ eiusdē legis nō p̄scribat p̄relinquētē donantē v̄l vendentē siue etiā heredem vniūsalē minori spatio centū annozū. tñ p̄ aliū singularē successorē p̄scribit saltem spatio. xl. annozū p̄. d. l. oēs. vel etiā spatio. x. vel. xx. annozū. p̄. l. fi. **C.** de p̄scrip. lon. tēpo. fm̄ guil. qd̄ dicit eē notabile. **C**ōtrariū tenet bar. in. d. l. fi. **C.** de sacrosanc. ecclē. dicens in casib⁹ illi⁹. **L**idem esse in singulari successore qd̄ in vniūfali. **S**ed aduerte ad id qd̄ dixi nō p̄scribi minori spatio. xl. annozū 3 res fisco siue rei publice incorporatas. **A**ho **S**riū tenet dicēs sufficere spatū. xx. annozū p̄ dicta. l. in

omnibus. **N**ec ob. d. l. omnes quia illa nō dicit
 q. xl. anni requirant sicut dicit q. vltra non
 durat. et ita etiam intelligit glo. in. d. l. fi. **C.**
 de sacrosanc. ec. alioqñ si dicta l. intelligeret
 q. in p̄scribēdo cōtra rem publicā req̄reretur
 spatū. xl. annorū. sic etiā oportet eandē. l. in-
 telligi. de p̄scriptione cōtra priuatū qd nō p̄-
 ficeret minori spatio. xl. annorū. quia illa. l.
 pariter loquit de p̄scrip. cōtra ius priuatū
 et p̄tra ius publicū. et ita cōcludit a30 fons le-
 gum in summa. de p̄scrip. xxx. annorū. ad fi.
Archi. distinguit iter res fisco quefitas et res
 delatas acquirendas. xvj. q. iij. §. i. iubeat.

Prescribi nō pōt exemptio nō soluendi deci-
 mas nisi cum titulo. de deci. dudū. nec etiam
 ius p̄cipiendi decimas nisi cū titulo. vt no. e.
 ti. c. penl. p. glo. **Q**d intellige nisi esset p̄scri-
 ptio tanti tempis cui? p̄trarij memoria nō ex-
 istit. p. c. j. de p̄scrip. li. vj. vid. omnino. §. §. p̄-
 scriptio de iure canonico. et. §. in. §. decima.
 §. decimas et ius decimādi.

Prescriptione an querat dominiū et quale. vi
 de. §. §. dominiū directū. et p. do. anth. de p̄-
 scrip. si diligētī. §. o. p̄pono q. p̄cidit. §. p. vnā
 colum.

Prescriptio an extendat de vna re vel perso-
 na ad aliam. vel de vno iure ad aliud. vid. in-
 no. io. an. et do. anth. in. c. fi. de offi. or. et d. ca.
 mo. cū dilectus.

Prescribere nō pōt p̄lat? Fuilia grauamina q̄
 exigit a subditis qz p̄sumit poti? ex timore q̄
 debito p̄stitisse. no. io. an. in. c. j. de p̄scrip.
 li. vj. in nouel.

Prescriptio an cōcurrat circa idem cū priuile-
 gio et p̄suetudine. vide sub. §. priuilegiuz. §.
 puilegiū et p̄scriptio.

Prescriptione tanti t̄pis cui? inijt non sit me-
 moria. nō acquirif ius mere p̄sonale siue ob-
 ligatio mere p̄sonalis ad annuā p̄stationez
 fiendā. sed bñ acquirif ex vsu et cōsuetudine
 p̄stationis eiusdē tempis. **A**duertat q̄ libellās
 vt nō deducat t̄ps vel p̄stationē tanq̄ imedi-
 atam causam. p̄ductiuā obligationis. s3 tan-
 q̄ p̄ductiuā cuiusdā vsus et cōsuetudinis ex
 qua consuetudine ius et obligatio p̄dicta cre-
 atur. et cōcludat illud ius cōsuetudine debi-
 tum. als succūbit. **E**t dicta cōsuetudo tāti tē-
 poris ē illa que dicif h̄re vim cōstituti priui-
 legij. **E**t hec sunt vera ius ius cōe resistat si-
 ue non. et si sint dumtaxat concessiua priuile-
 giorū siue nō. **P**redicta intellige qñ volens
 acquirere est capax illius iuris. als si icapax
 foret absq̄ dispensatiōe aplice sedis nihil ac-
 quireret ex cōsuetudine et vsu p̄dictis. **C**on-
 suetudo aut et vsus p̄stationis minoris t̄pis
 inq̄tum agit ex tali consuetudine p̄duci na-

turalem et ciuilem obligationē nihil p̄ducit.
 quia tempus non est modus inducēdi talem
 obligationem. vbi aut agit induci sola natu-
 ralis iam orta ciuili. tunc ex vnica p̄statiōe
 naturalis inducif quia ex solo p̄sensu oritur.
 vbi aut agit induci sola ciuilis iam orta natu-
 rali. tunc si ciuilis deficit fauore p̄stati vni-
 ca p̄statione ciuilis inducif. **S**i autem defi-
 cit p̄pter iuris nō assistentiam nō tamē fun-
 datam sub fauore p̄stantis. tunc regularit̄
 ex p̄statione nō inducif ciuilis. vt. l. si cer-
 tis annis. fallit in legato alimētorū vbi ex p̄-
 statione triennali ciuilis inducitur. **I**dem in
 legato ad pias causas. no. do. antho. de cen-
 si. puenit. v. vj. et vij. colū.

Prescriptio iuris incorporealis mere realis si-
 cut est seruitus que debetur a re rei si habet
 causam continuam perficitur. x. vel. xx. an-
 nis de iure ciuili. **S**ed de iure canonico exi-
 guntur. xl. anni. **S**i autem habet causam dis-
 continuam. exigitur tantū tempus cuius ini-
 tij non sit memoria licet in hoc **B**ar. contra.
Et illa dicitur habere causam continuam in
 cuius vsu non requiritur factum hominis.
Alla dicitur habere discōtinuam in cui? vsu
 factum hominis requiritur. vt est seruit? iti-
 neris. ideoqz seruitus aque ducende potest
 habere causam continuam et discōtinuam.
Continuam si ex se currat. et discōtinuam. si
 in trahenda aqua exigitur factum hominis.
 no. do. antho. de cen. c. peruenit. xj. et xiiij.
 columnis. **E**t aduerte qz p̄scriptio seruitu-
 tis habentis causam continuam procedit ex
 naturali et ciuili q̄si possessione. **P**rescriptio
 autem habentis discōtinuam causam. p̄ce-
 dit ex sola ciuili fm **B**y. et **B**ar. **S**3 fm do.
Antho. non procedit ex aliqua quasi possessi-
 one cum nulla sit continua. et p̄scriptio re-
 quirat continuam possessionez vel quasi. ideo
 in tali seruitute discōtinua non datur vtile
 interdictum vti possidetis. sicut datur in ser-
 uitutibus continuam causam habentibus.
 sed dantur specialia interdicta fundata sup
 solo vsu per que defenditur quis in statu et
 vsu suo in quo est. et ille vsus causat consue-
 tudinem quandam et ex consuetudine queri-
 tur ius. itaqz proprie loquendo talis seruitus
 dicitur quesita ex cōsuetudine p̄scripta nō
 ex p̄scriptione simpliciter. no. do. **A**ntho.
 in. d. c. peruenit. tertia carta. verbo nunc vi-
 dendum. **A**d cōsuetudinē em inducēdaz nō
 requiritur continua possessio sed sufficit qui-
 dam vsus etiam interpellatus vt ibi no. licz
 aut fuit? hñs cām discōtinuam non p̄scriba-
 tur nisi tanto tempore cui? inijt memoria ho-
 minum nō existit. et. tamen ad p̄sumendum

titulū sufficit possessio siue vsus lōgi tps. vt sentit do. anth. in. d. c. puenit. xj. carta. 7. ve nio ad scdm pncipale. **N**ec de hoc mireris qz tpe vult qz mai⁹ tps reqrat ad p̄scribēdū qz ad p̄sumendū. vt ipse no. x. carta. 7. circa tēpus dubiū facit.

Prescriptio iuri icorpal mere real⁹ v3 fuituti debite a re rei nō reqrit titulū de iure canoni co nec ciuili. **I**n alijs aut iuris⁹ a fuitutibus de iure canonico nō requirit titul⁹ vbi p̄scribenti nō obuiat ius cōe. si obuiat. requirit ti tulus vel possessio tāti tps cui⁹ inittij memo ria nō existit que loco tituli habet. no. do. an tho. de cens. puenit. viij. colū. 7. circa scdm. **E**t qd dicit titulū requiri vbi p̄scribenti ob uat ius cōe. intellige qñ obuiat et p̄sumit p aduersario. **S**ecus si obuiaret p̄scribenti. nō tñ fundaret intentū aduersarij p̄sumēdo pro eo. qz tunc p̄scribens nō h3 necesse pbare ti tulum. vt no. do. antho. de p̄scrip. c. j. li. vj. i glo. magna ad finē. **R**eqrit tñ bonā fidē si p̄ficif spatio. x. vel. xx. annorū. **S**3 si p̄ficif ma iorū tpe. nō requirit bona fides de iure ciuili secus de iure canonico. vt no. xiiij. colum. 7. circa quartū. **I**tem requirit scientia 7 patiētia dñi 3 quē volo seruitutē acq̄rere 7 creare. v3 si volo acq̄rere seruitutē alteri iā creatā req̄ rere scientia 7 patiētia illi⁹ cui⁹ est seruitus vel si volo acq̄rere seruitutē iā mibi de fa cto creatā p bone fidei possessorē quem puto dñm. sufficit sciētia illi⁹ dñi putatiui. nec req̄ ritur sciētia veri dñi. omi tñ casu req̄rit qz p̄ scribens qui illa seruitute v3 credat vt pro iure suo vti. 7 sic nō vi clam v3 p̄cario sed co gitatione dñi illa iura possideat. vt no. in. d. c. puenit. xj. colū. **E**t dicta bona fides nō pre sumit sed eā aliter pbare oportet nisi posses sor sit tanti tps cui⁹ inittij memoria nō existit vel nisi saltē longo tpe. etiā si possessio sit cō tra ius possidētis. quib⁹ casibus d iure cano nico bona fides presumit si alleget. **E**t qd sit longuz tps. relinquit arbitrio iudicis. pbaf tñ dicta bona fides per iuramentū ptis quia in credulitate 7 conscientia cōsistit. **I**tem p batur p famā si fama erat seruitutem deberi. vel si autoz suus vel alius fidedignus dixit esse seruitutē debitā. vel si erāt ibi aliq̄ ve stigia itineris vel vie v3 aliqua alia verisimi lia ex quib⁹ potuit moueri ad credendū serui tatem domitam. vt no. in. d. c. puenit. quar ta carta. 7. circa quartū.

Prescriptio eoz que in priuilegio dumtaxat cōcessibilia sunt n̄ p̄ficif nisi spatio tanti tem poris cui⁹ inittij memoria non existat. no. do. antho. de cens. puenit. xj. colū. 7. in. vj. carta iij. colū. qñimo nec ex tanto tpe p̄ficif vt pre

scriptio tñ s3 vt p̄suetudo p̄scripta sic. no. in d. c. puenit. iij. carta. in. ij. colū.

Prescribi nō dicit ius eligendi q̄tocūqz tem pore quis elegerit quia hab3 discōtinuā cau sam. sed pprie loquendo potius dicitur acq̄ ri ex quodam vsu 7 longa consuetudine pre scripta in qua sufficit vsus interpellatus. **I**n p̄scriptione aut requiritur possessio vel qua si continua fm hosti. vt no. do. anth. de cēsi. puenit. xij. colū. de hoc vide pleni⁹ in. 5. pre scribi an possit ius eligendi.

Prescriptio iuris incorporalis mixti qd debe tur a re persone sicut est seruitus vsus 7 vsu fructus perficitur spatio. x. vel. xx. annorum de iure ciuili. de iure canonico exigitur qua draginta. 7 est pprie prescriptio non consue tudo. quia cum tale ius debeat persone. acq̄ rit persona naturalem 7 ciuilem possessionez 7 licet habeat causam discōtinuā. tñ possessi onem ciuilem quaz vsufructuarius quesuit solo animo p̄tinuat. 7 ex illa p̄cedit p̄scriptio **I**n hac prescriptioe exigif scientia 7 patiē tia eius cōtra quē p̄scribitur quod est veruz in vsu vel in vsufructu in formādo sed in for mato p illuz qui putatur domin⁹. sufficit pa tientia 7 scientia illius domini putatiui. **I**tem exigitur bona fides in p̄scriptione. x. del. xx. annorum. **S**ed in prescriptioe. xxx. vel. xl. annorum de iure ciuili non requirit bona fi des. de iure canonico sic. que bona fides pre sumitur etiam ex antiquitate possessionis tā ti temporis cuius inittij memoria non existat 7 etiam ex possessione. xl. annorū vbi ius cō mune non resistit. sed supra in .5. prescriptio iuris incorporalis mere realis videlicet ser uitudis dixit idem esse. etiam vbi ius resistit **I**tem exigitur titulus in prescribenda serui tute vsufructus. quia est pars domini 7 sic est grauis p̄iudicij. **S**ed in alio vsu v3 alio iure si est leuis p̄iudicij non requiritur titu lus. si est grauis sic de iure ciuili. **S**ed de iu re canonico in alijs iurib⁹ ab vsufructu si pos sidenti non obuiat ius cōmune. non requiri tur titulus. salvo casu qui notatur in proxi mo. 5. **S**i obuiat eo modo quo dicitur supra .5. prescriptio iuris incorporalis mere realis videlicet seruitutis. tñ si ex solo pati ex quo datur quasi possessio iustificatur possessio nō exigitur titulus in his que sunt contra ius. **S**i autem nō iustificatur possessio ex solo pa ti. tunc exigitur titulus vel possessio tāti tem poris cuius inittij memoria non sit. et illa anti qua possessio facit presumi iustam possessio nem 7 supplet defectū tituli. no. do. anth. de cens. c. puenit. v. carta. 7. venio ad tertij p̄n cipale. vide omnino. 7. 5. p̄xi.

Prescribi an possit obligatio et prestatio annui census et quanto tempore. dic q si pretendit census de beri ab ecclia psona plati ita q magis respici at psona plati q eccliam. p scribit sic ius me re psonale spatio tanti tps cui in itij no e me mozia. vel saltē p scribit tanq ius mixtu de bitum ab ecclia et sic a re persone. et tunc suffi / cit spatium. x. vel. xx. annoru de iure civili sz de iure canonico exigunt. xl. vbi autē p tendi tur census deberi dignitati. tunc quia perso na representat in dignitate. censet ius mixtu in q de iure canonico reqrit temp. xl. annoz

Reqrit etiā titulus dato q ius cōe nō resi / steret qz agit de qredo iure ex q surgit trāsla tio dominij. s. pecunie vel rei in q census psta tur nisi census eēt leuis et vni^o denarij vel al terius modice rei. quo casu titul^o nō reqritur vel nisi esset pscriptio tanti temporis cui^o ini tij memoria nō existat. quia et tunc nō requi / ritur titulus. no. do. anth. de cens. peruenit. v. carta. x. ex his p dictis plura iferunt. et eo tempore quo dixit pstationē annui census p scribi. eo tēpore dico titulū census psumi si ti tul^o alleget. et tūc pōt tempus deduci vt cau sa ius pducens et vt cā ius pbās. vt no. i. d. c. puenit. xij. carta. x. qd i cēsu. Sz adūte qā plus ibi dicit q ad psumēdū titulū annui cē sus sufficit tps decēnij. si alleget casus exp/ se a iure cōcessus. Nec mireris qz ipe tenet q licet de iure canonico regulariter exigant. xl. anni ad p scribēdū. tū sufficiunt. x. ad titulū psumēdū qn possessori ius non repugnat vt no. in. d. c. puenit. x. car. x. circa tps dubi um facit. Qualit^o aut in his debeat libell^o for mari. vide sub xbo libell^o pcedit.

Prescribi an possit ius decimarū et qto tēpo / re. dic q si vn^o prochianus intēdit acquirere ius decimarū in psonā suā ad p iudiciū alteri us prochiani. et tūc solo tpe nō acqrit qz nul lum tps ē cā obligationis psonalis. et hoc in qstum agit ad decimas psonales. Adē si agi tur ad reales. qz cū agit de acqredo dñio rei in qua pstat decima. censet res magni p iudi cij. ideo solū tps nō sufficit sz cū tpe. xl. ānoz reqrit etiā titulus nisi decima esset leuissima q casu ppter leue p iudiciū nō reqrit titulus vel nisi esset pscriptio tāti tps cui^o in itij me / mozia nō existat quia illa supplet defectum ti tuli. St aut intēdit queri ius decimarū ad p iudiciū ecclie cui debent. tūc si cōtendit de decimis cōsistentib^o in tertia prochia non in prochia p scribētis nec eius cōtra quē p scri / bit. quia forte illi ecclie ptra quā sunt bebite ex p uilegio vel p scriptione tunc p scribuntur spatio. xl. annoru etiāz sine titulo dūmō assit bona fides. qz licet p scribenti resistit ius cōe.

nō tū fundat intentū suū ptra quē p scribitur Et si dicas ē grauis p iudicij eo q agit de ac quisitione dominij. Rñdeo q nō est grauis p iudicij pdere id quod solo p uilegio et nō de iure cōmuni tenet. Si autē p scribens in tendit acquirere decimas in parrochia recto ris cui debent de iure cōi ad p iudiciū ipsi^o rectoris et ecclie sue et p scribenti resistit ius cō mune. tunc requirit titulus nisi esset p scrip tio tanti tps cui^o in itij memoria nō existat no. do. anth. de cēsi. puenit. v. carta. x. ex h^o apparet. et de iure decimarū. Quod aut dcm est in p scriptione decime leuissime nō req / ri titulum. no. cōtrariū in. d. c. peruenit. vij. carta. x. ex his apparet quid in querēdo iure eligendi. Et sicut ad p iudiciū rectoris et ecclie sic cui debent de iure cōi nō p scribēt nisi tāto tpe cui^o in itij rē. ita nec ex possessiōe psumit titulus nisi sit tāti tps cui^o in itij rē. vt no. i. d. c. peruenit. xij. carta. x. ex his apparet dis / currendo.

Prescribi an possit iurisdicctio in alterius pre / iudiciū. dic per omnia idem quod. s. pxi. s. de xi in decimis. quia hoc est ius in rem debitā persone. et sic habet cōtinuationē possessiōis animo. licet in facto nō sit cōtinuū qz factum hominis in exercitio iurisdictionis exigitur no. do. anth. de cēsi. c. peruenit. x. ex his ap / paret qd de iurisdictione.

Prescribi an possit merū imperium. Bar. dic q nō absq patientia imperatoris sine q non pōt dari possessio. Tu dic q si sumitur impe rium pro his que sunt reseruata in p uilegiū um principis in signum vniuersalis dominij et potestatis que soli conueniunt imperatoz^o vel ordini papali. talia non sunt quesibilia. Quedam sunt imperij quia reseruata principi communiter ad alium tamen transmissibi lia. et talia sunt per inferiores consuetudine quesibilia si cum hoc concurrat q habeant causam a principe. alias non ex quo sunt re seruata. Sed sumitur imperium magis late pro his que exercentur nobili officio iudicis principaliter ad publicam vtilitatem. Tunc aduertē q quedaz sunt ordini omnino anne xa. et talia non sunt consuetudine quesibi / lia. si non sunt annexa ordini. tunc querun / tur tempore. Quārum autem tempus et qd exigatur. dic q si agitur de iam quesito impe rio extendēdo. sufficit commune tempus sci licet. xl. ānoz fm canones. et. x. vl. xx. fm le ges. Si agat de imperio originaliter querē do vel etiā extendēdo in persona cui de iure cōi nō competit. tunc si habet titulū acqritur cōmuni tempore. si non habet titulum sz ha bet patientiam principis de q pstat. qri non

pōt nisi de vsu ⁊ consuetudine tanti tēpōis cuius inītiū mēoria nō existat. licet ex illo pati iustificet possessio vt h̄ spāle habeat id qđ ē solo p̄uilegio p̄ncipis concessibile. Si autem nō habet patientiam p̄ncipis ⁊ hoc p̄stat. tūc cōsuetudine nō pōt imperiū queri. ⁊ sic loquit̄ bar. vbi aut̄ d̄ patientia p̄ncipis dubitat̄ tūc imperiū queri pōt vsu ⁊ consuetudine tanti tēpōis cui⁹ inītiū rē. Et tā longus vsus p̄sumit̄ iustus ex qđ nō p̄stat de opposito. An autē sufficeret patientia regis vel baronis habentis merū imperiū cōtra quē quis veller p̄scribere. Bar. tāgit ⁊ nō soluit. dic qđ nō. quia ab eo nō dependet qđ habet a se abdicare ⁊ i alium transferre. Ideo sola patientia eius non iustificaret possessionē. no. do. anth. de censu. puenit. vj. carta. ⁊. ex his infer̄. Quid i his que sunt meri imperij. de foro cōpe. cū cōtinuat. ⁊. q̄ro vbi cōsuetudo. vide. s̄. s̄. p̄scribi potest iurisdicō.

Prescribi an pōt ius exigēdi pedagiū siue vectigal. dic qđ si agit de p̄scribēdo vectigali iā formato. querit̄ cōi tpe absq; titlo habita patientia inferioris ⁊ quē p̄scribit̄ qz ex ei⁹ pati iustificat̄ possessio ⁊ agit de leui p̄iudicio. q̄a leuis p̄iudicij est p̄dere cōpetētia de iure speciali t̄m. Si agit de vectigali querēdo ⁊ creādo de nouo. tunc si habet titulum a principe sufficit cōe tps. Si nō h̄z titulū. tūc si non cōstat de patiētia p̄ncipis nec pōt queri tpe nec consuetudine. quia talis vsus clādestinus est. Si nō cōstat de ei⁹ patiētia. tūc queritur cōtinuatione tanti tēpōis cui⁹ inītiū rē. Et si dicas qđ ex qđ nō cōstat de pati hic nō h̄z possessionē ⁊ sic nō pōt querere. dic qđ id p̄cederet qñ fundaret acquisitionē ex p̄scriptione. sed si fundat ex vsu. nō exigit̄ illa patiētia. qz ex illo vsu tālongo inducit̄ cōsuetudo que loco cōstituti iuris est. no. do. antho. de censu. puenit. vj. carta. ⁊. p hoc apparet quid d̄ pedagio. Et eo casu qđ dixi ius pedagiū q̄ri tpe. dic qđ in eodē tpe p̄sumit̄ titul⁹ illi⁹ iur̄ si alleget̄. ⁊ sic illud tps pōt dici vt causa p̄cedens ⁊ nō vt causa p̄bas. vt no. in. d. c. puenit. xij. carta. ⁊. ex his apparet qđ dicēdū. vide. s̄. ⁊. consuetudo. s̄. consuetudo exigēdi vectigalia.

Prescriptio exigēdi pedagiū de aliq̄b⁹ rebus exigi consuetū nō p̄cludit qđ de alijs reb⁹ possit aliqđ pedagiū exigi. no. Bar. in. l. si publica nus. in. ff. de publi.

Prescriptio iuriū incorpaliū in his q̄ sunt grauis p̄iudicij nō p̄cedit cōi tpe absq; titulo siue resistat ius siue nō. siue aliter iustificet̄ possessio siue nō. In his autē que sunt leuis p̄iudicij p̄cedit p̄scriptio cōi tpe absq; titulo dū t̄m def hoc qđ possessio sit iusta ⁊ iustificet̄ ⁊ p̄

sumptionē aut resistentiā iuris. qz illa est causa quare exigit̄ titulus. Et dicif̄ possessio iustificari ex patientia ei⁹ ⁊ quē p̄scribit̄. quādo patientia ē in tali iure qđ pati opes qz ius trāsferre pendeat a p̄tate patientis. Queda⁹ em̄ sunt in quibus ius cōe p̄sumit̄ ⁊ possidentem ⁊ possessionē omniū respectu iustificatio nis de iure cōi ita qđ illam nō p̄mittit nisi aliqđ iure speciali nō pendente a p̄tate eius ⁊ quē p̄scribit̄ sicut est possidere decimas in parrochia aliena. ⁊ in his nō p̄scribit̄ omī tpe absq; titulo sp̄ali. Queda⁹ sunt in quibus ius resistit ⁊ possessionē iustificat. sed aliquo casu etiā de iure cōi p̄mittit vt in casu. ⁊ tunc si p̄betur casus ille. p̄cedit p̄scriptio cōi tēpore absq; titulo quia iusta ē possessio. Et si non detur ille casus. exigit̄ expressus titulus. q̄a nō pendet iustificatio a nuda patientia eius cōtra quem p̄scribitur tunc exigit̄ qđ ille titulus p̄betur. vbi autē ex solo pati eius iustificetur quia ab eius potestate pendeat p̄tra quē p̄scribit̄. tunc alius titulus non exigit̄. Queda⁹ sunt in quibus ius possessioni non resistit ea data nec etiam eam iustificat sed solus ius nō p̄sumit. vt in seruitutibus in quibus res p̄sumit̄ libera ⁊ titulus nō p̄sumit̄. Si tamen detur possessio seruitutis. ius nō resistit nec aliter possessionē iustificat. ⁊ in his p̄cedit p̄scriptio cōi tpe absq; titulo. Queda⁹ sūt in q̄b⁹ ius cōe possidēti resistit ⁊ iustificat possessionem simpliciter. vel cōtra illā p̄sumit̄ si t̄m detur patientia illius contra quem ex sola patiētia possessio iustificatur vt qđ aliquis interfit electioni cum canonicis habentibus ius eligendi de iure ⁊ in talibus p̄sumitur cōi tempore absq; titulo. quia hoc est leuis p̄iudicij ⁊ per illud pati non p̄iudicabitur ecclesie sed solis canonicis. Et quia reperitur a iure p̄missa hec participatio iuris eligendi ideo sufficit cōe tempus ad p̄sumendū in casibus p̄dictis quia licz habeat causaz dīl cōtinuā respectu exercitij act⁹ natural. t̄m qz ius p̄tēdit̄ debitū a re persone ciuili possessione continuatur animo persone illaz acquirētis. ⁊ consequenter ex illa continua ciuili p̄cedit p̄scriptio cōmuni tempore. quod non esset si ius deberetur a re rei quia cum ibi nō debeatur persone non potest respectu animi sui possessio dici continua. Idem si actus naturalis est ibi interuallatus requiritur ad p̄scriptionem t̄m tēpus cuius inītiū rē. vt no. do. antho. de censu. puenit. vij. car. ⁊. ex his apparet qđ in q̄rēdo iure eligēdi.

Prescribi an possit ius eligēdi q̄rū ⁊ tps ⁊ qđ r̄ igat̄ ad p̄scribēdū. dic qđ si agit q̄ri ratioe persone. nō ē quesibile f̄m inno. s̄. rōe dignitatī

distingue. aut agatur quis querere totū ius eligendi abdicando illud a corpore habente potestatem iuris eligēdi. et nō pōt absqz titulo p̄scribere cōi tpe. et deficiente titulo req̄rīt tñ tps cui⁹ inītiū rē. qz h̄ nō ē leuis p̄iudiciū i totū absoꝛbere ius cōpetēs de iure cōi. Et qz in totū trāſſerre ius cōpetēs a potestate eorum quib⁹ cōpetit. et quia notoriū resistēs absoꝛbet omnem iusticiā possessiōis que nō sit tanti tēporis cui⁹ inītiū rē. Si agīt queri ius eligēdi ab alio de iure speciali. vel consuetudine questum pōt p̄scribi cōi tēpe absqz titulo qz ex toto nō resistit ius. et quia nō reputat̄ quis p̄ iudiciū abdicare qd̄ cōpetit de iure sp̄ali. Si agīt queri solum ius interessendi electiōi cuz alijs quibus cōpetit. p̄cedit p̄scriptio cōmuni tēpe absqz titulo qz ex solo pati canonici/ corū possessio iustificat̄ cū ab eorū potestate pendeat ius eligendi p̄icipare quod est leuis p̄iudiciū. et quia p̄ illud pati nō ecclie sed canonicis dūtaxat p̄iudicat̄. vt no. do. antho. de censi. c. puenit. vij. carta. x. ex his apparet qz in querēdo iure eligēdi. tunc etiā p̄sumit̄ titulus si alleget̄. vt no. in carta. xij. x. ex h̄ apparet quid in iure eligēdi. Sed postea q̄si ad finē dicti. x. di. cere videt̄. qz licet h̄ ius in totum trāſſerre vel etiā p̄icipare p̄petuo ad p̄iudiciū successorū vel dignitatis. nō p̄derata potestate canonicorū cū eorū pati sufficit ad possessiōnē temp̄alē iustificāda. et ex illa postea creat̄ ius p̄petuū. Sz dic qz nō cōtradicit quia illud quod ibi ad finē dicit̄ intel ligit̄ de p̄petuo iure et p̄iudicio p̄icipatiōis nō trāſſationis totalis iuris quia p̄icipatio est modici p̄iudiciū etiā in p̄sona successoris vel dignitatis ecclie. Aut p̄ illā p̄icipatiōez nullū sit p̄iudiciū. quia nō interest ecclie q̄s eligat. dūmodo electio fiat in tēpe et de p̄sona idonea. sed trāſſerre ius in totum et abdicare etiā a successore et dignitate. illud ē grauis p̄iudiciū.

Prescriptio libertatis cōtra fuiturē alternis tēpibus constitutā nō p̄ficiť nisi spacio. xx. annorum. ff. quēadmo. ser. amlti. l. si sit consti. tuta. qd̄ est verū qñ alternatio est annorum vel mensium vel septimanarū. secus si vnius diei vel hore quia tūc p̄ficiť spacio. x. anno/ rum. vt. d. l. si sit p̄stituta. Et si ē de q̄nquen/ nio in q̄nquēniū. vna die dūtaxat p̄ q̄nquen/ nio idē est acti foret alternatis annis vel mē/ sibus cōstituta. **A.** de fuitu. l. si. in p̄n. Et ra/ tio quare tunc tps duplicatum ē qz p̄pter in/ teruallum tēp̄is in q̄ q̄s seruitute vti nō pōt eī negligentia interrūp̄it. et cū p̄scriptio liber/ tatis p̄cedat ex negligentia fuitute nō vten/ tis et interuallum q̄ q̄s vti nō possit diminu/

at siue interrūpat negligentia. ideo exigitur suppletio in tēpe duplicato. ita dicit do. an/ tho. in. c. puenit. de censi. vij. carta. x. ex his apparet qz in querēdo iure eligēdi. ad fi. xli. **Q**ue ratio non videtur bona quia idem con/ cludit vbi est alternatio et interuallum dierū et horarū. et tñ ibi duplicat̄ tempus. Ideo dic qz ratio ē quā ponit glo. i. d. l. si sit. quia vbi ē maius interuallū est minor negligentia ei⁹ cō/ tra quem p̄scribit̄. ideo maius tempus ad p̄ scribendū exigīt. Est tñ aduertendum qz licet in p̄scribenda seruitute habente causam dis/ continuam requirat̄ tñ tps cui⁹ inītiū rē. tñ in p̄scribenda libertate cōtra illam fuitutem licet talis p̄scriptio p̄cedat ex negligentia dis/ continua sufficit tempus. x. vel. xx. anno/ rum. vt dicit bal. in. d. l. si. **A.** de fuitu. Sed do. anth. dicit qz ex negligentia nō vtenis sem/ per est cōtinua. vt no. p̄ eundē in. d. c. puenit car. penl. x. venio ad scōm. qd̄ in iurib⁹.

Prescribere nō pōt ordinarius iurisdictionē in eccliam sue diocesis exemptam et pape s̄b/ iectam nisi spacio centū annorū qz minori tē/ pore nō p̄scribit̄ contra papaz. Sz si esset ex/ empta ita qz subiecta inferiori a papa puta ar/chiep̄o. tūc quia hoc est ius p̄sonale in re po/ test p̄scribi cōi tpe absqz titulo. et p̄p̄ iur̄ cō/ cursū p̄sumeret̄ bona fides. nec obstat qz ha/ beat causam discōtinuā qz ē ius p̄sonale de/ bitū. et sic p̄sonē cōtinuē possidētī ciuilit̄ suffi/ cit cōe tempus. vt no. do. anth. de cēsi. c. per/ uenit. vij. carta. xli. ex his inferitur ad questū onem.

Prescribi an possit libertas p̄tra actionē et ob/ ligationē p̄sonalem et que exigat̄ ad talem p̄/ scriptionē. dic qz si querit̄ an solo tpe libera/ tio inducatur. et dico qz nē quia tempus non est modus tollendī nec inducēdi obligatiōez. Si querit̄ an tollat̄ p̄scriptione causata ex/ tēpe. et tunc dic si est debitū vnice p̄estati/ onis tollit̄ actio ipso iure s̄z non obligatio nisi spacio. xxx. annorū. Si aut̄ debitū ē annu/ um et multiplicis p̄stationis. tunc pro quoli/ bet anno requirit̄ vna p̄scriptio. xxx. anno/ rum siue sit debitum ex cōtractu siue ex vlti/ ma voluntate quicquid dicat̄ bar. et alij. Et hec est communis opinio nisi forte esset p̄/ scriptum per centum annos. quia tunc forte ius pro quibuslibet annis esset sublatum. et ad libertatem p̄scribendam requiritur bona fides de iure canonico. saluo qz si actio ē tem/ poralis ex natura sui vt actio de dolo. finitur illo tempore. et si est perpetua finitur spacio triginta annorum de iure ciuili. vel. xl. anno/ rum de iure canonico. In actionibus cōpe/ tentibus ecclesijs nec tñ inspiciť bona vl̄ ma

la fides debitoris. quia tunc pprieno dicitur tolli p̄scriptionem s̄z ex natura sibi ab initio data et solo tempe et fine vite finit. Ideo adu te ad statuta (que post certum tempus excludunt creditores) quō loquant̄. quia si p̄scriptionē inducunt nō poterit tolli actio absq̄ bona fide debitoris. no. do. anth. de censi. c. puenit. xij. carta. v. venio ad tertium q̄n tempus. et vide supra. §. p̄scriptio procedens ex sola.

Prescribi an possit libertas cōtra iura realia. dic q̄ si querit an solo tempe tollant̄ talia iura et nō tollunt̄ quia tempus nō est modus tollendi. Si querit an p̄scriptione cassata tempore siue nō vsu quia iura nō necant hāc p̄scriptionē sed nōsum. et dic q̄ sic. Quantuz aut̄ tempus et que exigant̄: dic aut̄ agit̄ de p̄scribenda libertate seruitutis anteq̄ sit cōstituta sed erat p̄missa. et tunc quia hic nō ordinatur ad tollendū ius reale quod nōdum est fm obligationē p̄sonalem ad cōstituendum seruitutē. tollit̄ tempe quod requirit̄ ad p̄scriptionem tempalem. de quo dixi supra p̄ximo. §. Si agit̄ de tollenda seruitute iam cōstituta. et tunc si habet vsu tempore nō interuallatum sed paruum vt dieruz et horarum. Si aut̄ habet interuallum mensiu vel annorum. exigit̄ tempus duplicatū. vt si ibi interuallata nō sufficiant decē anni. in hac exigantur. xx. hec vera de iure ciuili siue seruit̄ habet causam cōtinuā vel discōtinuā. S̄z de iure canonico qualiscūq̄ sit seruit̄. ad p̄scribendū libertatem exigunt̄. xl. anni. Titulus aut̄ de iure ciuili nō requirit̄. s̄z de iure canonico sic. si p̄sumptio est ius cōe. Similiter de iure ciuili nō requirit̄ bona fides q̄n seruit̄ cōtra quā p̄scribit̄ ex simplici nōusu p̄ditur nec aliquod factum vel quasi possessio exigit̄ ex p̄te p̄scribentis libertatem vt cōiter continet̄ in seruitutibus rusticis. secus in seruitute in cuius libertate querēda exigit̄ factum hoīs vt in seruitute salicidij quia in illa requiritur bona fides. Sed de iure canonico tenetur q̄ ad hoc q̄ sit p̄scriptio requirit̄ omni casu bona fides. q̄ indubitanter p̄cederet vbi p̄scriptio est cōtra ius cōmune. nō tamē exigit̄ scientia vel patientia eius cōtra quem p̄scribit̄ quia nullo iure ciuili vel canonico hoc cauet̄ ideo cōtra eum vtentē etiā ignorātem sibi cōpetere seruitutē currit p̄scriptio. sed ei subuenitur ex clausula generali. si qua iusta causa. et sic etiā subueniet̄ p̄ restitutionē q̄n q̄s nō est vsus quia nō potuit. vt no. do. anth. de censi. c. puenit. penl. carta. v. venio ad scdm qd̄ in iurib̄. Idem dicit bar. de restitutione versus p̄scriptionē ratione ignorātie. vt. l. j. §. si

quis aut̄. d̄ it̄. actuz p̄ua. licet alit̄ loquitur in. l. genere. ff. de his q̄ notant̄ infa.

Prescribi an possit libertas cōtra iura mixta que debent̄ a re p̄sone. dic q̄ talia iura tempore nō tollunt̄. Si querit̄ an ex nōusu cū negligentia tollant̄. dic q̄ quedā sunt iura debita ab inferiore in signum vniuersalis subiectionis. vt in loco quis prestet obedientiaz vel q̄ visitet̄. et talia non p̄scribuntur. Quēdam que nō debent̄ in signum superioritatis. sed altero iure accidētali. et talia sunt tempore quesibilia. Et o aut̄ tempe querant̄ et que exigant̄: dic q̄ si agit̄ de p̄scribenda libertate seruitutis vsufructus anteq̄ sit cōstituta. sed erat p̄missa. et tunc idem quod dixi de p̄sonali. Si agit̄ de p̄scribenda libertate iuris iam cōstituti. et tunc aut̄ illo iure vti est in mea facultate q̄n voluero (quia sic cōstitutū est) et tunc nō vtendo quia nō volo dicto vti ideo nō est p̄scriptibilis libertas. Si nō est in mea libera voluntate vti vel nō vti (quia sic nō est constitutum) et tunc de iure ciuili tollitur ex nōusu p̄ decenniū si nō habet vsu in teruallatum. si aut̄ habet interuallatum. aut est ex forma iuris et certum sicut in vsufructu annuo alternis annis legato. et tunc quia in ualla faciunt diuersa iura. exigit̄ p̄ qualibet integra p̄scriptione. Si aut̄ ex forma conuentionis nō est interuallatuz ad aliqd̄ determinatum tempus. vniciū tm̄ ius est. igitur exigitur vnica p̄scriptio vt patet in iure eligendi actiue et passiue et in iure p̄sentandi. et tūc tempus p̄scriptiōis incipit a die quo imminet casus electionis vel p̄sentationis faciende et ab illo tempe si nō vti illo iure vsq̄ ad decēnium de iure ciuili illud perdit. De iure autē canonico exigunt̄. xl. anni. An autem exigant̄ titulus et bona fides. dic p̄ omnia vt. s. p̄xi. §. dixi in fuitute reali. Et hec vera quādo agit̄ de p̄dendo iure competenti de iure cōmuni. Si aut̄ de p̄dendo iure ex p̄uilegio quesito est alia materia p̄ se. de qua p̄ Cy. in. l. voluntarie. l. de exe. tu. et ita no. anth. de censi. puenit. carta vltima. v. venio ad tertiu quid in iuribus.

Prescribi an possit liberatio siue libertas ex titulo inhabili siue inualido. dic q̄ si illa liberatio potest alis induci solo cursu tempis. tūc si adest titulus inualidus p̄scribit̄ per cursuz dimidietatis illius tempis quod alis sine titulo exigebatur ad p̄scriptionem et per illū cursum titulus inhabilis confirmatur. vt patet in filiofamilias qui se liberat a patria potestate si fuit illegitime emancipatus et p̄ decēnium se gessit pro sui iuris vbi alias requirerentur. xx. si absq̄ emancipatiōe se gessisset

pro emancipato. Si vero solo cursu tpsis nō possit libertas induci qz ius cōe resistit p̄scribenti r tunc p̄cedit titulus inhabilis ab eo q̄ poterat p̄tra ius disp̄sare: cōfirmat̄ titul⁹ r p̄cedit p̄scriptio p̄ sequentē patientiā. xl. an. nozū: vbi aut̄ titulus inhabilis p̄cedit ab alio tunc nullo tpe r̄firmat̄ nec p̄scribit̄. no. do. anth. de cens. puenit. penul. col. r vide. j. s. proximo.

Prescriptio an possit p̄fici ex titulo inualido siue inhabili: dic de iure canonico q̄ si titul⁹ est inhabilis errore facti et p̄ titulo reputat̄: talis titulus p̄ficiat ad p̄scriptionē r r̄firmat̄ ex cursu r possessiōe cōmunis tpsis. Si est inhabilis errore iuris: tūc in p̄scriptiōib⁹ i qui bus exigif̄ sola bona fides vt i his que sūt cōtra ius cōmune talis titulus p̄ficiat ad p̄scrip̄tionē cōi tpe p̄ficiēdā qz dat bonā fidē ex q̄ causatur p̄scriptio: qz errare est esse in bona fide. In p̄scriptionibus aut̄ in quibus titul⁹ exigitur: nūq̄ titulus inhabilis cōfirmatur: nec p̄cedit p̄scriptio q̄n habitas tituli ē incerta. vbi aut̄ est dubia tunc cursus tpsis pōt operari inter p̄trando r cōfirmando titulum: dūmodo sit tātū tps qd̄ r̄suetudinē possit inducere. no. d. anth. d. cens. c. puenit. vlti. col. et vide s. prox. s.

Prescribere volenti nō obstat error iuris pro habilis. Et dicif̄ pbabilis q̄n habet originē ab intricato dubio. d. r̄sue. cū dilectus. r no. do. anth. de p̄scrip. c. si diligenti. Itē tolerabilis esset in milite quilibet error iuris. l. j. et qd̄ ibi no. p. l. y. r Bal. l. de iuris r fac. igno. Itē pbabilis et tolerabilis est etiā in nō milite q̄n ius exp̄sse non resistit sed simpliciter non assistit. quo casu nō impedit p̄scriptionē nec causat malā fidē. **P**rescriptionē aut̄ impedit et malā fidē causaret q̄n ius exp̄ssere sisset. r hoc casu loquitur regula. qui cōtra iura l. vj. Ita no. do. antho. i. c. cura. d. iurepatro. Itē error iuris nūq̄ impedit p̄scriptiōnē q̄n in p̄scribendo sufficit bona fides sola absq̄ titulo. quod est de iure canonico quando p̄scriptio nō est cōmunis fm formā. c. j. d. p̄scrip. l. i. vj. tūc em̄ titulus (licet d. iure canonico inualidus) p̄bat bonā fidē: qz errare i iure est esse in bona fide. vt no. do. anth. in d. c. cura: et hoc firmat in. c. puenit. de cēsi. vl. col. **S**ed quid dices in p̄scriptione p̄tra ius cōmune que est tanti tpsis cuius initij memoria nō existat r i qua nō exigif̄ titulus: vt patet in d. c. j. d. p̄scrip. nunqd̄ error iuris i titulo impediret talē p̄scriptionē: videt̄ qz nō q̄a p̄scriptio tanti tpsis nō solū supplet defectum tituli sed etiā facit bonā fidē r possessiōnē iustam p̄sumi. vt no. do. antho. in d. c. puenit.

liij. charta r. liij. colū. s. s. dices. In cōtrariū facit quia eo ipso qz allegat titulū inualidum allegat malā fidez ab initio. s. p̄cedit p̄scriptio iuxta no. p. do. antho. i. d. c. si diligenti. i. h. et qz exigif̄ bona fides ab initio vsqz ad finez continuata vt no. in d. s. sed dices. et b̄ videtur veri⁹ nō obstāte qz possessio cui⁹ initij rē. facit bonā fidē p̄sumi: qz illud verū in dubio q̄n nō cōstat de iniusticia tituli. **S**it ḡ cautus qui tanti tpsis possessiōnez allegat vt nō alleget nec ostēdat titulū ab initio iniustū sed simpliciter dicat se p̄scripsisse ex iusta cā. vt no. p. antho. in d. c. puenit. v. car. s. circa tempus dubiū facit.

Prescriptio an et q̄n p̄cedat ex titulo p̄sup̄to p̄ temporis lapsu iuncto vsu vl̄ nō vsu p̄scribentis. vide sub verbo p̄sumptio. s. p̄sumi an debeat ius incorp̄orale: cū plurib⁹. s. sequēti.

Prescribi an possit liberatō siue libertas ex titulo p̄sumpto p̄ tpsis lapsu iuncto vsu vl̄ nō vsu p̄scribentis vel eius cōtra quē p̄scribit̄. **D**ic qz q̄nqz deducitur tempus: et nō vsus ilius tpsis ex quo liberatio p̄tendit̄ consistit i pati. et tūc si deducit̄ ad pbādā liberationez ex lucro odioso: pbatur liberatio. **A**n ad pbādū qz vsuras nō debeam. si dico qz licet sū debitor sortis: tū est iā decennij qz non solui vsuras. ex hoc p̄sumif̄ liberatio vel veri⁹ nō obligatio in vsuras. **Q**uid ergo si apparet d. obligatiōe vsurarū: nūquid p̄ lapsum decennij quo vsuras nō solui p̄sumitur liberatio ab vsuris si ipsaz allego: nihil dicit ibi do. anth. sed ex his que in fine dicent̄ videt̄ qz liberatio p̄sumatur licet in fine loquat̄ d. vsu mixto. **S**i aut̄ agit̄ de liberatione luci nō odiosi: et tunc si liberatio est leuis p̄iudicij ex lapsu decennij p̄sumif̄ liberatio allegata. secus si liberatio est grauis p̄iudicij. **N**ūqz vsus ad liberationē inducendaz sonat in facto positiuo. **E**xemplū. canonici pbāt se solos elegisse. x. annis. et ex hoc velint allegare qz alij d. extra collegiū nō debeant interesse et allegāt renūciationē iuris. et tūc aut̄ hec libertas est p̄tra ius: et nō p̄sumif̄ titulus nec liberatio nec renūciatio. **A**ut nō est cōtra ius: et p̄sumitur. **Q**uādoqz vsus libertatis est mixtus: partiz in nō faciendo. vt quia solui centū de feudo omni anno. x. annis et fm veritatē debebaz ducenta. volo deducere hoc tēpus ad p̄bandum causam p̄ quā nō debeā nisi centum al legando causam renūciationis vel liberationis p̄ residuo: tūc lapsu decennij p̄baref̄ liberatio nisi ius cōe resisteret. no. do. antho. de cēsi. c. puenit. vlti. colū. et no. sub verbo p̄uilegiū nō p̄dit̄ per nōsum.

pro emancipato. Si vero solo cursu tpsis nō possit libertas induci qz ius cōe resistit p̄scribenti r tunc p̄cedit titulus inhabilis ab eo q̄ poterat p̄tra ius disp̄sare: cōfirmat̄ titul⁹ r p̄cedit p̄scriptio p̄ sequentē patientiā. xl. an. nozū: vbi aut̄ titulus inhabilis p̄cedit ab alio tunc nullo tpe r̄firmat̄ nec p̄scribit̄. no. do. anth. de cens. puenit. penul. col. r vide. j. s. proximo.

Prescribens rē alienā licet post cōpletā p̄scrip-
tionē supueniat scientia rei aliene: nō tenet
etiā de iure cōmuni rem p̄scriptā restituere q̄
ad forū contentiosum sed i foro cōscientie sic
no. antho. in. c. vigilantī. d̄ p̄scrip.

Prescribit possidens bona fide licet titulo sin-
gulari causam habuerit a malefidei possessore
q̄n ille cōtra quē p̄scribit sciuit rē in aliū eē
translatā. secus si ignorauerit qz tūc mala fi-
des actoris nocet singulari successori. qd̄ est
veruz in re immobili: sed in re mobili p̄cedit
p̄scriptio etiā cōtra ignorantē rē translatā.
Et procedūt predicta q̄n p̄scribens causaz
habet ab immediato malefidei possessore. Si
aut̄ causam habet ab immediato bonefidei q̄
causam habuit a mediato malefidei: tūc pos-
sident p̄scribit indistincte siue sit res mobilis
siue immobilis. 7 siue ille cōtra quē p̄scribit
sit sciens siue ignorans. Et hec vera tam de
iure canonico q̄ ciuili. vt no. do. antho. d̄ p̄-
scrip. ff. diligenti. v. col. v. quero an mala fi-
des. et vide s̄. s̄. p̄scribi potest res.

Prescribi an possit dos vel res dotalis p̄stā-
te matrimonio vel eo soluto: vide tex. 7 glo.
C. de iure do. l. in rebus. et qd̄ ibi no. p̄ l. y.
7 Bal. 7 qd̄ no. azo. in summa. C. de iur̄ do.
v̄si. huic vtili. ad finem summe.

Prescriptio p̄cedit sine possessione q̄n p̄ pre-
scriptionē non acquir̄ res nec ius in re. sed
d̄staxat allegat̄ p̄scriptio ad ius alterius ex-
tinguendū: vel defensionē ad ius alteri⁹ ac-
quirendū: vt no. Jo. cal. de p̄scrip. cuz nō li-
ceat. 7 do. antho. e. ti. audit. vj. columna v̄.
oppono.

Presens in loco studij cēset qui ab eo-
dem loco recessit: animo tamen reuer-
tēdi et reuersus: vt no. Jo. an. de ma-
gis. c. sup̄ specula. et bar. de le. iij. l. que situz
in p̄n. 7 verbū p̄ntie siue residētiē nō debz sic
amare intelligi quin et si q̄n quis alibi diū-
tat tū p̄sens esse siue residē dicat: vt no. Jo.
an. de cle. nō resi. ex pte. ij. Et fm̄ varios tra-
ctatus quis dicat p̄ns vel absens no. glo. ff.
de p̄cu. l. p̄ns: 7 io. an. de elec. vbi periculuz
sup̄ verbo p̄sentes et absentes. in nouell. Et
ideo in materia. c. fi. de v̄. sig. li. vj. dicif̄ q̄s
cōtinue seruire et p̄ns esse licet quādoqz ab-
sit: vt no. io. an. in glo. penul. et sup̄ ea. in no-
uella. et etiā archi. ibidē. 7 vide optimū tex.
qualiter hoc v̄bum p̄tinue intelligendū sit.
ff. de libe. cau. l. paulus: alias si vt p̄ponitur
s̄. fi. 7 vide omnino bar. in. l. interdum. s̄. q̄
tiens. de publica. Et lapum alle. xl. vj. 7 vid̄
s̄. in verbo absens.

Presentatio. vide. s̄. in v̄bo ius patro-
natus: et in verbo collatio.

Presertim q̄nqz exponit p̄ tantū. vt l.
c. licet ex suscepto. d̄ fo. cō. 7 q̄nqz po-
nit p̄ maxie. sup̄ quo vide qd̄ no. io.
an. in addi. spe. in ti. de testi. s̄. j. v̄. unquid
factus.

Preses an dicat in dignitate. vide s̄. i
verbo dignitas.

Prestimonia an sint beneficia eccliaſti-
ca. vide s̄. in verbo b̄nificium.

Presumptio. Nota qz quis d̄ p̄sume-
re q̄n facit auctoritate p̄pria qd̄ nō po-
test sine alterius mandato. no. antho.
de iudi. decernimus. circa fi.

Presumere q̄nqz in malā p̄tem q̄nqz in bonā
p̄tē sonat. vide archi. in. c. statutū. d̄ rescrip.
li. vj. i v̄bo p̄sumat.

Presumptio cause siue iuris aut tituli surgēs
ex diutino vsu vel diutina p̄statione de qua
dictū est s̄. p̄xi. duobus. s̄. an sit p̄sumptō in-
ris tantū. dic qz si tempus vsus inducitur vt
causa querens et p̄ducens ius sicut est in p̄-
sonalibus cuius initij nō est memoria. et q̄a
tunc materia ibi habet se nō declaratiue aut
p̄batiue sed inductiue: est p̄sumptio iuris et
de iure. 7 tenet nec admittit̄ p̄batio in p̄tra-
riū. Idē in realibus q̄n assunt comites ad p̄-
scriptionē etiā vbi t̄ps vsus opatur inducti-
ue. 7 sic figit pedes. Idē in realibus habenti-
bus causam discontinuā q̄n allegat̄ vsus et
p̄suetudo vt causa p̄ducens ex tāto tempo-
re cuius initij t̄c. licet non sint ibi comites p̄-
scriptionis p̄pter discontinuitatē vsus. vbi
autē t̄ps deducif̄ i iudicio vt causa declarās
tunc admittitur p̄batio in contrarium quia
materia se solū habet p̄sumēdo. Sit ergo
cautus ille q̄ agit. qz si possit agere d̄ducēdo
tempus vt causam deductiuā: est melius q̄
si deducat vt declaratiuā. Aduerte t̄m qz licz
stāte p̄batione t̄pis nō admittit̄ p̄batio i cō-
trariuz respectu cause siue iuris vbi tempus
deducif̄ vt causa inductia cause: respectu ip-
sius t̄pis bene admittat̄ p̄batio in cōtrariū
qz tantū tempus nō sit: vt no. do. anth. de cē-
si. c. puenit. x. charta. v̄. ad tertiuqz qualis sit
hec p̄sumptio.

Presumit qz vnica p̄statio siue solutio sit fa-
cta p̄ errore: nisi p̄bet qz debitū p̄cedat v̄ qz
soluens scienter soluit sciens se nō teneri: qz
tunc p̄sumit̄ donatō: vbi autē sunt plures p̄-
statiōes siue solutiōes facte annuatim: vbi nō
p̄sumit̄ error p̄pter pluralitatē 7 iterationē
nō etiā p̄sumit̄ donatō: qz nemo p̄sumit̄ suū
iactare. Presumet̄ qz qz facte fuerint ex legi-
tima cā alia q̄ donationis si alleget̄: no. do.
antho. de censi. c. puenit. xj. charta. v̄. sed ē
dubiuz de illo libello: s̄ intellige quādo plu

ralitas et iteratio p̄stationū p̄tinuata est sal-
tem decennio: vt no. do. antho. x. charta. x.
circa t̄pus dubiū facit.

Presumi an debeat ius incorporale reale vel
mixtū ex vsu et p̄statione decimaz in electioe
et gremio ecclesie et tunc idē p̄ omnia qd̄ i iu-
ribus mere p̄sonalibus quoz vsus sonat i fa-
ctū positiuū: d̄ quibus s̄. s̄. p̄sumi an debeat
ius incorporale qm̄ vsus talis iuris consistit
in pati ex parte illius p̄tra quē tale ius que-
ritur. **E**xemplū in seruitutibus et siue tē ha-
beat causam p̄tinuā siue discontinuā ex lōga
possessione siue vsu p̄sumit̄ titulus: et h̄ ha-
bet locū fm̄ bar. etiā in seruitute usufructus
Zu aut̄ p̄cludendo etiā alia iura a fuitutib⁹
quoz vsus p̄sistit in pati distingue lati⁹. aut
titulus deducit̄ incidenter excipiendo: et tē
ex possessione siue vsu p̄sumit̄ titulus. **A**ut ti-
tulus deducit̄ ad fauorē patientis p̄incipa-
liter lz̄ in cōsequētia possit resultare ad p̄iu-
diciū et ex possessione siue vsu p̄sumit̄ titulus
et tēdit p̄incipaliter ad incōmodū: tūc si agi-
tur de magno tūc aduerte qz̄ aut vsus sonat
in solo pati nec hz̄ annexā aliquā receptionē
ex pte patientis: et tūc ex solo vsu nō p̄sumit̄
titulus nisi sit tanti t̄pis cui⁹ initij rē. **F**allit
in trib⁹ casibus i quasi possessione m̄rimoniali
et b̄nificiali in q̄ p̄tinua possessione p̄ lōgū t̄pus
etiā ex pati p̄sumit̄ titulus. **E**t est cā qz̄ cū i b̄n-
ficialib⁹ ordinarij teneant̄ et quotidie in qui-
rāt d̄ titulis. **E**t in m̄rimoniali verisimiliter
nō patiant̄ attinentes mulieres vt teneant̄ur
p̄ p̄cubinis est magna p̄sumptio pro titulo.
Tertio fallit qm̄ possidens rē meā me patien-
te longo t̄pe soluit pensionē publicā qz̄ p̄ illā
p̄sumit̄ titulus dominij. **Q**uādoqz̄ vsus cōsi-
stens in pati ex pte eius d̄ cuius p̄iudicio agi-
tur hz̄ annexā aliquā p̄stationē receptiois et
tūc p̄sumit̄ vt in iure feudi. **S**i vasallus pos-
sideat rē vt feudale longo t̄pe a d̄no patiēte
et respondeat de feudo p̄stando seruitia. q̄ri-
tur sibi illud ius et p̄bat̄ quesitū longo tēpo-
re. et illud iō qz̄ nō erat solū pati sed etiā reci-
pere. **I**dem in illo qui rem meā me patiente
et sciente tenuit in emphiteoticū et fuitia p̄-
stitit longo t̄pe lz̄ aliter nō appareat de titulo
ex sola p̄statione pensionis p̄ longū tempus
p̄bat̄ et p̄sumit̄ titulus. **E**x p̄missis apparz̄
quid i ruralibus episcopalibus qz̄ si talia an-
nuatim expedirent̄ et ageret̄ illud ius queri
in alterius dyocesi: nā cū hoc sit cōtra ius cō-
mune p̄sumit̄ titulus ex vsu decēnij. sed req̄-
ritur tantū tempus cuius initij rē. **I**dē in iu-
re visitandi: et p̄curatorem recipiendi si age-
retur illud queri i alterius dyocesi qz̄ p̄p̄t̄ iu-

ris resistentiā ad p̄sumendū titulum exigere
tur tantū tempus cuius initij rē. **S**ecus si a-
geretur de eo querendo p̄tra tertij in dyoce-
si tertij: qz̄ tūc cū ius nō resistat p̄sumeret̄ ti-
tulus ex cōi t̄pe: vt no. do. antho. in. c. p̄ueit̄
de cēsi. xj. char. x. venio ad sc̄dm p̄incipale
Per p̄missa sentit do. anth. q̄ in fuitute vsu
fructus nō p̄sumet̄ titulus ex possessione q̄a
est magni p̄iudicij: no. p̄ eū in d. c. p̄uenit. v.
charta. x. venio ad tertium p̄incipale. **S**ed
bar. tenet q̄ ex cōi t̄pe p̄sumitur titulus in. l.
cū de in rē verfo. ff. de vsuf.

- P**resumi an debeat titulus matrimonij ex lō-
ga possessione seu quasi iuris maritalis: vide s̄.
s̄. p̄sumi an debeat ius incorporale reale.
- P**resumi an debeat titulus beneficij ex longa
possessione vel quasi ipsius beneficij: vide s̄.
s̄. p̄sumi: an debeat ius incorporale reale: et
vide. j. s̄. p̄bat̄io cōis reputationis.
- P**resumi an debeat d̄nium ex eo q̄ aliquis rē
meam me patiente longo t̄pe tenuit et pensio
nē publicam soluit. vide s̄. s̄. p̄sumi an debe-
at ius incorporale reale.
- P**resumi an debeat quē vasallū eē et titulū ac-
ius i feudū habere ex eo q̄ rē meam possedit
in feudū lōgo t̄pe et seruitia vt in feudo p̄sti-
tit. vide s̄. s̄. p̄sumi an deat ius incorporale
reale.
- P**resumi an debeat quē esse emphiteotā et ti-
tulū ac ius habere in re ex eo q̄ rem meā me
sciente et patiente tenuit et emphiteoticuz et
pensionē p̄stitit longo t̄pe. vide s̄. s̄. p̄sumi an
debeat ius incorporale reale.
- P**resumi an debeat quē habere bonū titulus
in iuribus ep̄alibus vel in iure visitandi ex-
eo q̄ longo t̄pe illa iura exercuit et eis vs⁹ fu-
it. vide s̄. s̄. p̄sumi an debeat ius incorporale
reale.
- P**resumit̄ diuisio facta iter socios ex eo q̄ lō-
go t̄pe. s̄. decennij tenuerūt et possederūt bo-
na p̄ diuiso. no. do. antho. de cēsi. c. p̄uenit
xj. charta. x. venio. ad sc̄dm p̄incipale: vt no
tat glo. in. l. ij. C. cōmuni diuidij.
- P**resumi an debeat mulierē dedisse viro bōa
sua in dotem eo q̄ longo t̄pe passa sit virum
illa administrare vt dotalia: et fructus annu-
atim cōuertere in oneribus m̄rimonij. vi. s̄.
s̄. p̄sumi an debeat ius incorporale reale.
- P**resumi an debeat nō debitū aut liberatio si-
ue libertas aut tacita renunciatio iuris sui ex
vsu longi t̄pis consistente in pati vl̄ in facto
positiuo: vide s̄. verbo p̄scriptio. s̄. p̄scribi
an possit liberatio siue libertas. j. r. ij. s̄.
- P**resumit̄ diuersa et duplex sūma p̄missa cū
quis p̄mittit dare. x. secus cū quis p̄stet̄ bis
se. x. recepisse qz̄ intelligit̄ de vnica et eadem

summa. quod est verum in confessione extra iudiciali in qua idem est quod in promissione fm Bar. i. l. tacitum. de n. ob. Sed ange. ibi dicit idē esse in iudiciali qđ extraiudiciali.

Presumi an debeat vnicus et idem actus vel psumi debeat multiplicatus: qñ eadē die p scripturā vltēstes apparet actus qđ p aliquos dñ factus cum certa qualitate: et p aliqs dicitur actus factus et d qualitate nil dñ. vide in no. 7 do. antho. in. c. cum iohaunes. de fi. in stru. 7 de testi. cū tu. vide. j. .s. psumi an obeat vnicū factū.

Presumi an debeat bñficiū acceptatū p expectantem eadem sub gratia ipsius expectant. alio nō pbato. vide s. n. acceptatio. s. acceptans beneficiū.

Presumit ex qualitate psonē aliquid licite factū qđ alias essz illicitū. de pben. c. nisi essent viri puidi et honesti.

Presumi an debeat vnicū factū qñ eodem loco et tpe sunt duo instrumenta sup eadez re Et an psumit error vel falsitas si pl' in vno qñ in alio ptinet. vide s. s. psumi an debeat vnicus: et vide s. in verbo instrumentuz. s. instrumenta duo.

Presumi an debeat qđ fuit in pterito: esse de pnti: vel ecōuerso. vide Bar. in. l. si cui. s. eiusdem. ff. de accusa. et. l. si priusq. iij. charta. in ver. opono. de no. ope. nuncia. et. l. de pba. l. siue possidetis: vbi clarius loquit 7 p Bal. in. l. spadonē. s. qđ absolutus. ff. d. ex cu. tu. et. l. j. .s. si magistratus. ff. de magif. 7 p By. in regula semel malus. Concludit p fati doc. qđ in rebus et qualitatibus qđ cōtingenter mutari pñt absq; facto eius qui illas habet vel eo inuito nō psumit de pterito in pnti. alias secus. vide. j. .pxi. s.

Presumi an debeat hodie possidere vel dñs esse qui olim possedit: vel dñs fuit. vid bar. in. l. siue possidetis. l. de pba. et ibi etiā per bal. 7 plenissime p do. antho. de resti. spo. cū ad sedē. iij. char. n. seruo obuiat.

Presumit debitor p solutionē liberatus si habeat penes se instrm obligatiōis incisum: nisi sit psona domestica creditoris qđ verisimiliter potuisset instrm surripi: vt no. glo. ff. de pac. l. postq; et bar. in. l. labeo. e. ti. 7 i. l. fullo. s. fi. de fur. 7 Cy. in. l. si de possessione. l. de pba.

Presumi an debeat testes vel notariū eē rogatos. vide bar. in. l. sciendū. de n. ob. et Bal. in. l. hac p sultissima. in pn. l. de testa. et do. antho. post innocen. in. c. j. de fide instru.

Presumi an debeat quilibet actus iudicialis factus in absentē vel pntem: vide io. an. i ad di. specu. de emp. 7 vendi. super xpo forma

vij. colum.

Presumit in dubio qđ sentētia est lata in absētem. no. inno. de offi. dele. c. cū in iure. et do. antho. de pba. qñ contra. vj. charta ad fi. l. cet speculatoz dicat cōtrariū: et male in ti. de platione sen. s. vt aut. n. et nota fm quosdā qz pntia est facti: et facta non psumunt nisi pbenf. l. deniq. ff. ex qui. cau. ma. vide oi no. j. .pxi. s.

Presumitur pro sententia qđ sit rite et iuste lata in pntē quando est lata in presentem nō reclamantē. secus si in absentem. no. inno. de pba. qñ contra. de offi. dele. cū in iure. Idē tenet Bal. in. l. j. l. ad velle. 7 in aut. si quis in aliquo. l. de eden. Sed alibi dicit Bar. qđ etiā si est a sententia appellatū et appellas: dicat sniam latā nō seruato iuris ordine 7 cōsequenter nō rite latā: habet appellans id p bare p pductionem actoris: et sic sentit qđ psumitur rite lata: vt ipse no. l. de appell. l. hi qui ad ciuilia: cuius p trariū dicit: 7 melius Jo. an. et do. antho. vt. j. patebit. Ratio est qz dicta psumptio surgit ex auctoritate sententie: que autoritas cessat propter appellationē que vires sententie suspendit Cal. dicit p sententia lata in pntem psumi: et idē dicit de lata in absentem: si sententia est d lōginquo. Secus si est lata de recētī: vt ipse notat in d. c. quoniā cōtra. Sed inno. alibi disti guit an snia sit lata in pntem vel absentem seu an transuerit in rem iudicatam: et tūc psumatur p ea siue sit lata in pntem siue absentem ptumacem: secus si nō trāsuit in rem iudicatam: et hoc ponit in. c. bone de elect. 7 hāc opi. sequit cōpos. in. c. in pntia. de rñu cia. Idē tenet Ro. 7 d. c. clxxxix. Hosti. autē distinguit an snia sit lata de recentī: et nō psumitur p ea: secus si de longinquo: et lōgiquū appellat qñ trienniū est elapsuz in. c. cū in iure. de re iudi. sed in. c. qñ contra stat cū glo. j. que dicit qđ si acta apparent: p eis psumitur: alias nō qz nō creditur verbo iudicis Fallit in papa cui credit de actis coram eo: et hoc tenet spe. titulo d sen. pla. s. iuxta. n. sed pone qđ publicanus. Fallit etiā in legato vt no. spe. in ti. delegato. s. sequit ad finem. s. Do. antho. in d. c. qñ contra antepenul. 7 vlti. car. plenius distinguēs dicit qđ si in instrumento sententie attestat notarius lū cōtes. 7 cō interuenisse et exprimat locū tempus 7 testes vbi exigunt: et dicit se fuisse rogatū licet p tunc quo actus gestus fuit instrumētū nō p fecerit: sed nunc alio tpe cōficiat: tē pbat illud qđ sic attestat. secus si p dicta nō exprimat nec se rogatum dicat nisi instrumētum esset antiquum quia tūc simplex attesta

tio etiam sine expressione predictorum pbaret. atestatio ergo notarij nō pbat acta nisi in facto de longinquo vel qñ attestat se rogatum in pteritum cum expressione loci et tps: vbi at notarius in instrō sententiē nō attestat de factis et actis. vel attestat: sed nō cū expressione p̄dicta: an tunc ex viribus solius sententiē p̄sumat p̄ actis: nec etiā post sententiā: si ab ea est appellatū vel pendet tempus ad appellandū. Secus si pendeat cā nullitatis vel restitutionis p̄tra sniam. Si autē sententia transiuit in rem iudicatā: tunc p̄sumit rite et iuste lata siue sit lata in p̄sentem siue in absentē cōtumacem vey vel p̄sumptum. Et vbi dictuz est p̄ actis non p̄sumi: intellige nisi p̄benf acta dep̄dita: quo casu p̄ eis p̄sumif in sententijs que nō transeunt in rem iudicatā: sic sūt sententiē censurarum. si est appellatū nō p̄sumitur pro istis. si non appellatum p̄sumif p̄ter q̄ quo ad solennitatē monitionis: q̄ non p̄sumitur nisi p̄betur: vt p̄dicta omnia p̄cludit. do. antho. in d. c. qm̄ p̄tra. Jo. an. se breuius expedit s̄m compos. dicens q̄ vbi sententia transiuit in rem iudicatā: vt qz nō fuit .ij. decem dies appellatū: v̄l fuit appellatū: sed terminus iuris vel hominis appellatiōis p̄sequende est lapsus: vel appellans in appellatiōe succubuit: p̄sumitur p̄ snia q̄ sit rite et iuste lata in p̄sentē siue abntē p̄ p̄tumaciā. s̄z o3 cōtumaciā p̄bari. vbi autē ps absens n̄ fuit cōtumax: vel a snia appellauit et pendet terminus appellatiōis p̄sequende: nō p̄sumif p̄ reititudine sententiē. Et idē dicit fran. de zabo. in d. c. qm̄ p̄tra. et cōpos. in d. c. bone. Et dicit io. an. q̄ ita seruat curia in. c. in p̄sentia de renū. et licet spe. in ti. de sen. pla. s̄. vt aut. .ij. et no. s̄m quosdā. dixert q̄ p̄ snia a q̄ nō est appellatū p̄sumatur etiā quo ad citatiōnē: et sic nō esset necesse p̄tumaciā aliter p̄bari. ipse male dixit et contra gl. penul. in. c. penul. de re iudi. quā ibi app̄obāt io. an. et do. antho. in d. c. qm̄ cōtra. vj. charta penul. colum. vbi dicit q̄ citatio nō p̄sumif immo q̄ illam allegaret p̄bare debet. s̄z alibi dixit cōtrariū p̄sumi etiā p̄ citatiōne ad sententiā audiendā: vt ipse no. in cle. pastoralis. .ij. ve rū. et .ij. oppono q̄ valeat. de re iudi. et in di. c. in p̄sentia. et dicit de hoc esse casum in d. c. bone. Sed verius est q̄ sententia et citatiō n̄ p̄sumif. c. bone loquit q̄ pars misit nunciū ad iudicem ex qua missione p̄sumitur citata. vt no. bal. et archidi. lxxxij. di. p̄posuisti. et do. antho. in. c. j. de iudi. .ij. oppono sc̄do. Et idē no. Ro. cōclu. cccxvj. vide sub v̄bo sententia. s̄. snia coiplo. et s̄. snia a qua nō est appellatū.

Presumif snia i scriptis lata si dicat i p̄ma p̄sona. nos talis iudex p̄nunciam? et. Sec̄. si dicat in tertia p̄sona. talis iudex sic p̄nunciavit: vt no. do. antho. de p̄ba. c. qm̄ p̄tra glo. penul. in p̄n. ij. colūne.

Presumi an dz p̄ actis extra iudicialib? p̄ iudicē gestis. no. io. an. de resti. spo. p̄querente qd̄ est vey in extra iudicialibus que iudicialiter geri dnt. In his autē que iudicialiter geri nō dnt: p̄sumif s̄m qualitātē p̄sone qñ gerūtur p̄ modū potestatis: vt no. do. antho. d̄ p̄ba. qm̄ p̄tra. penul. char. ad fi. Alibi dicit q̄ i extra iudicialib? p̄sumif p̄ iudice in his que spectant ad eius officiū nisi p̄bef cōtrarium vt no. p̄ eū de offi. dele. cū in iure. penul. col. et idē dicit ibi io. an. supra. j. glo.

Presumif p̄ laudo arbitri et arbitratoris q̄ iuste latū sit: nisi pendeat causa reductionis no. do. antho. de p̄ba. qm̄ cōtra penul. charta vlti. colū. et de renū. in p̄sentia. i p̄n. viij. colum. Sed io. an. in addi. spe. in ti. de arbi. s̄. sequif. .ij. itē quid si cōpromissū. xij. colū. tenet q̄ etiā pendēte reductiōe p̄sumat p̄ laudo. vide sub verbo arbitrator. s̄. arbitratorū laudū qñ petif.

Presumi nō dz p̄ iurisditiōe iudicis delegati an sniam. no. Anno. de p̄ba. qm̄ cōtra. i glo. qd̄ idē post sniam anteq̄ trāseat in rem iudicatā: vt no. inno. d̄ eo q̄ fur. or. rece. c. innotuit. sed postq̄ transiuit in rē iudicatā: si lata fuit in p̄sentem nō p̄tradictem nec appellantē: p̄sumif p̄ iurisditiōne: vt no. Anno. in. d. c. innotuit: et d̄ offi. del. c. cū in iure in. glo. h̄ v̄ si est lata in absente. Anno. in. d. c. cū in iure: simpliciter dicit nō p̄sumi. sed in. c. innotuit distinguit q̄ si absens tpe sententiē cōparuit an̄ litis p̄tes. deinde post litis p̄testa opposuit de nō iurisditiōe: p̄sumif p̄ ea. Si vero nunq̄ cōparuit: nō p̄sumitur nisi forte p̄ma snia fuerit p̄ sc̄dam cōfirmata. Et quod dictum ē presumi pro iurisditiōe quando sententia lata est in p̄sentem: verum est quo ad p̄iudiciū partiū: non quo ad p̄iudiciū tertij: vt nō do. antho. in. d. c. cum in iure. iij. colum. i p̄n. cl. Si tñ in instrumento sententiē esset insertus et extensus tenor cōmissionis et delegatiōis: tūc videt̄ satis de iurisditiōe constare. qz cum sententia sit de actis pōt dici p̄missio in actis registrata. cui registro dat̄ fides sic originali. nisi forte cōtrariū p̄bef. vt no. do. antho. in. d. c. cū in iure. sup. j. gl. in fi. Et idē videtur si nō totus tenor sed tanta pars inserta sit p̄ quā pateat effectus cōmissiōis. vt nō Jo. an. de p̄ba. c. qm̄ cōtra in glo. no. q̄ ex q̄ vbi omnino vide Anno. autē in. d. c. quoniā p̄tra dicit q̄ sufficit in actis scriptū esse: talis

exhibuit in actis rescriptū apostolicū cōmissiōnis. **A**libi dicit securius esse q̄ i actis scribas q̄ rescriptū fuit exhibitū iudici r̄ p̄ti. vt ip̄e no. i d. c. cū in iure ad finē. **E**t idē dicit ibi io. an. sup. sine. j. glo. **S**ed do. antho. dicit sufficere q̄ i actis scribas exhibitionē factā parte p̄sente et nō cōtradiciente: et ita fuatur vt ip̄e no. in d. c. cū i iur. penul. colum. predicta tñ intellige qñ tenor cōmissionis fuit in actis registrar̄ p̄te p̄sente r̄ nō p̄tradiciente: vt declarat io. an. **F**in **H**osti. in d. c. cuz in iure. vel qñ fuit registratus parte absente ad hoc citata: alias tale registrū nō p̄barz: vt no. io. an. i addi. specul. in ti. de rescrip. p̄senta. s. j. in fi. **E**t idē no. do. antho. in d. c. cū in iure. v. colum. ad fi.

Presumi nō d̄z quem esse pcuratorē añ litem p̄te. nec post. ideo semp cōtra euz opponi pōt q̄ nō est pcurator: vt no. **I**nno. de p̄ba. qm̄ p̄tra. in glo. no. etiā q̄ si in snia iudex dicit cōdemnamus talem pcuratorē: vt no. inno. in. c. cum in iure: de offi. dele. in glo. hic videtur. **E**t idē dicit **C**y. in l. optimā. **C**. de p̄tra. hen. et cōmit. stip. **A**n aut̄ ad p̄bandū iuramentum sufficiat in actis scriptis esse: talis exhibitū suū mandatū dicit vt s̄. p̄ri. s̄. dictū ē circa mandatū iurisdictionis. **B**al. aut̄ dicit q̄ sp̄ añ sententiā opponi pōt q̄ nō sit pcurator: post sententiā nō: vt ip̄e no. in. l. licet. **C**. de p̄cu. **E**t idē sentire videt̄ ange. in. l. pompo. s̄. rati. ff. e. ti. vbi dicit q̄ i executiōe senētie et in causa appellatiōis dicta exceptio nō admittitur: et allegat p̄ casu. l. inter quos. s̄. alieno. ff. de dā. infec. sed ip̄e loquit̄ qñ añ sententiā fuit pcurator admissus cū cautiōe de rato: et ita declarat seip̄m in d. s̄. alieno. **S**z circa p̄dicta an et qñ cōtra p̄sonam pcuratoris possit opponi distinguit̄: vt no. **B**ar. in d. s̄. rati. et in d. l. licet de p̄cura. **A**d vnū tam̄ aduerte q̄ vbiq̄m d̄r nō posse opponi p̄tra p̄sonā pcuratoris debet intelligi p̄ cum contra quē agitur: sed p̄ dominū cuius noie agit pōt semp opponi: vt no. **B**ar. in d. s̄. rati. r̄ d. l. licet: r̄ **J**o. an. de rescrip. sup. l̄ris penul. colum. nisi dñs sciuisse pcuratores nomie suo agere r̄ nō cōtradixisset. quo casu p̄sumitur dñm habuisse ratū. vt no. **I**nno. in d. c. cum in iure. in glo. h̄ videt̄. et de rescrip. ex p̄te de canī. **I**udex tñ ex officio pōt in qualibet p̄te iudicij cōpellere pcuratorē ad exhibēdū mā datū: ne alias iudiciū fiat elusoriū: licet ad in stātiā p̄tis hoc sp̄ facere nō teneat: vt notat **J**o. an. in. c. j. de elec. li. vj. in glo. sup. verbo absentia in fi. vide s̄. verbo exceptio. s̄. exceptio ista: tu nō habes mandatū: et sub verbo pcurator. s̄. de cuius mandato dubitat̄.

Presumit̄ q̄ snia sit lata ex cā de qua in actis apparet: q̄ snia trāssert̄ ad acta: vt no. d. an. tho. de excep. aduersario in. j. oppo. et idē nō bal. **C**. quomodo et quādo iu. in. l. si vt proponis.

Primas differt a patriarcha noie: sed nō dignitate nec honore: vt p̄tz. r̄ cix. di. c. j. et. ij. **E**t. viij. q. iij. p̄questus. d̄ offi. oz. c. duo simul.

Priniceps p̄sumit̄ ea que facit iuste facere et semp in eo p̄sumit̄ iusta causa. no. do. antho. de p̄sti. que in ecclesiāz r̄ **C**y. et **B**al. **C**. d̄ p̄ci. impa. offe. l. rescripta r̄ vide s̄. verbo impator p̄ totum. et in v. papa p̄ totum.

Priniceps pōt dñium rei mee mihi auferre legem p̄dendo vel iurisdictionē exercēdo: no. **B**ar. in. l. si. **C**. si p̄tra ius vel vri. publi. vid̄ plenius p̄ eū in. j. p̄stitutiōe. ff. et idem tenet **B**al. ibidem: vide s̄. in verbo papa. s̄. papa de plenitudine. **S**i tñ priniceps tradens rem vnus credens eam esse alterius: nō trāssert̄ dñium: vt no. **I**nno. de postu. bone. ij. i glo. magna. in fi. trāssert̄ tñ causam p̄scribēdi: vt ibi no. si p̄scribens habeat bonā fidē.

Priniceps sup̄mus pōt de iure p̄tes compellere vt in eum tāq̄ in arbitriū cōpromittat̄. no. do. antho. de iur̄iur. c. quintaullis v. r. d̄s ferentia.

Priniceps sup̄mus pōt cognoscere de cā fiscali: licet sit p̄p̄ia. no. do. antho. de iudi. c. cuz venissent. v. opono tertio. **A**belius dicit q̄ d̄ cā fiscali cognoscit pcurator cesaris d̄ p̄p̄ia causa cognoscit pcurator fiscalis: vt no. p̄ eūdē e. c. j. penul. colū.

Priniceps et quilibet dñs cuius dictuz habet̄ p̄ lege in territorio suo debet in causis coraz eo vertentibus iudicare **F**in cōscientia suam alias peccarz. vt no. **B**ar. in. l. j. in fi. **C**. vt q̄ desunt aduo. par. iudex sup.

Prinicipaliter. quid hoc verbū operet̄ vid̄ s̄. vbo lex. s̄. lex d̄r fauorabil. r̄ lb̄ v. p̄uilegiū. s̄. p̄uilegiū si vno respectū.

Priozatus an sit dignitas: vide s̄. verbo dignitas.

Priuilegiū p̄ncipis cōtra eū latissime ē interpretandū. no. **R**o. p̄clu. cxv. **S**ed stricte d̄z interpretari inquātū tāq̄ p̄ iudiciū tertij. non tñ d̄z sic interpretari q̄ rece datur a verbis vel q̄ aliquid non p̄ferat: vt no. io. an. de rescrip. c. causam: r̄ de vbo. sig. olim ad fi. immo videt̄ q̄ etiā verba imp̄p̄entur et vnus tertius ledat̄: de offi. dele. sup. eo. sed ibi loquit̄ in l̄ris ad lites: vt ibi no. in no. sed in l̄ris p̄uilegioz p̄cedit qd̄ dictuz est vt patet ex tex. de v. sig. c. fi. li. vj. iuncta glo.

sup verbo similibus: et qd sup ea no. i nouel
 la: et optime facit tex. de pben. is cui. li. vj. et
 quod ibi no. domi. sup glo. si. licet ptra b fa-
 ciat. quod no. Jo. an. in d. c. fi. sup verbo ext
 stant. i nouella. sed p primo dicto facit quod
 no. idem io. an. in. c. qzuis. ij. de pben. e. li. su
 per vbo decedētū. i glo. ordinaria.
Priuegiū exorbitās dz stricte intelligi et nō
 extēdi nec late interpretari. de transla. l3. et ibi
 no. ant. in v. ad tertiu h o ppono.
Priuegiū an viciet ipō iure p surreptionez:
 vide s. vbo grā. s. grā siue sit.
Priuegiū an pdat p nōsum. no. io. an. d p
 uile. vt puilegia: et ibi no. idē p glo. r do. an-
 tho. q dicit illā glo. singularē. In cōtrarium
 videt casus. ff. de nundinis. l. j. sed ibi rīdet
 glo. r vide **Ly. C. de execu. l. volūtarie. viō**
in pxi. s. et vide omnino sup vbo pscriptio
s. pscribi an possit liberatio siue libertas ex
titulo psumpto.
Priuegiū pditur vnico actu cōtrario qn il-
 le actus habuit effectuz. no. **Ro. pclu. c. clxj**
Sed do. antho. dicit q puilegiū exemptōis
nō tollit vnico actu cōtrario i. c. fi. j. colum. d
cau. pos. Sed an puilegiū tollat p cōtrariuz
ysum. vide io. an. de cōstitu. cuz accessissent.
et de pūil. de accidentibus. et vide do. anth.
q plenius et clarius loquit in d. c. cū accessis-
sent. et vide bonū tex. de pac. c. j. li. vj. et qd
ibi no. p io. an. sup verbo cū p. in nouella. et
vide **Ly. in. l. volūtarie. C. de execu. tu. r in**
l. ij. C. de diuer. rescrip. Enū aduerte r nota
q quicqd sit de iure quesito ex puilegio: nū
tus quesitū ex pscriptioe non tollit p plures
actus p rarios sed requirit lapsus. xl. anno
rū ad psumendā tacitam renūciationē ex ac-
tibus p rarijs. vt notat inno. et Jo. an. de p-
uile. c. accidentibus. et do. antho. de pstitū.
cū accessissent. in fi.
Priuegiū cōcessū p sone facilius reuocat qz
 pcessum ecclie vel loco. tex. est de rescrip. c.
 vlti. in fi. li. vj.
Priuegiū testandi pcessum militi qui p deli-
 ctum et sententiā amiserat testamēti factionez
 intelligit pcessum iure militari etiā in iniuri-
 am filioz. licet de eis nō faciat mētionē. nota
Ro. pclu. cccxxv. v. ex pte p raria.
Priuegiū a pncipe impetratum tacite de al-
 terius piudicio. nō valet qn piudiciū est d p
 senti. secus si ē sup spe iur futuri. no. **Ro. cō**
clu. cccxxvj. v. ij.
Priuegiū an trāseat ad vniuersales r singu-
 lares successores actiue et passiue. vide do.
 antho. de iudi. qz. v. venio ad tertiu. r vide
 sub vbo successor.
Priuegiatus succedens nō priuegiato. an

possit vti suo priuegio. vide do. anth. d iu-
 di. qz. v. venio ad vltimū.
Priuegiū dī qn aliqd ptra ius rescribit. tūc
 em rescriptū mutat nomē rescripti r puilegi-
 um appellat. no. glo. de psti. c. j. li. vj. in vli.
 noscatur.
Priuegiū si fuit innouatū ppter periculum
 cōsumptōis ratiōe vetustatis nō pbat nisi
 q obtinuit innouari infra annū agat vel ino-
 uationē intinet. fm Inno. licet hosti. aliter
 dicat. no. antho. de p fir. vti. vel inutili. cum
 dilecta.
Priuegiū primū an tollat p scdm cōtrariuz
 nō facta mētiōe spāli de pmo i scdo. vide s. i
 vbo clausula vbi scripsi bonas remissiones.
Priuegiū ptra ius cōe an valeat si nō habet
 clausulā. nō ob. tali iure. vl nō obstā. iurib-
 p rarijs. vide p do. anth. de pstitū. q i ecclia-
 rū. penul. colū. r de rescrip. c. j. iij. colū. et d
 ca. mo. c. ex pte. de psti. c. j. li. vj. v. o ppono.
 cū glo. r p inno. in dictis primis. c. Et vide
 notabile verbū qd ponit Jo. an. in d. c. j. de
 rescrip. sup. j. glo. ppe fi. vbi dicit nō debē dī
 ci cessare mēte pncipis i puilegio ex eo qnō
 est verisimile vno vbo velle tollere oia iura.
 qz quo ad nō priuegiatos remanēt iura sal-
 ua. Cōdude tria vba ex dictis do. antho. in
 iuribus p dictis an ex verbis dubitat. an pnc-
 cept voluerit scribere vel statuere cōtra ius
 cōe. et tūc psumit q fm ius cōe scribē volue-
 rit. nisi adiecerit clausulā. nō ob. aliqua lege
 et ita no. in. c. q i eccliaz d psti. r. c. j. d rescp.
 Aut certū ē q voluerit scribē ptra ius. r tūc
 aut illud qd cōcedit cōtra ius cōe pceditur i
 forma puilegiū aut in forma rescripti. h3 tam
 clausulam puilegiatā. primo casu nulla re-
 quiritur clausula nisi ius cōe haberet clausu-
 lam derogatoriā. ita no. do. antho. in d. c. j.
 d excef. pla. li. vj. in nouella. Secdo casu aut
 pstat q rescriptū de curia emanauit vt qz re-
 perit registratū in registro apostolico. r tūc
 nulla requirit clausula. nisi rescriptū emana-
 uerit sup his in quibus rescribens h3 liberā
 omnino ptatem. ita no. do. antho. in. c. j. de
 rescrip. et in. c. que in eccliaz. de consti. ibi
 tū pariter loquit de puilegio et rescripto.
 Aut nō pstat q de curia emanauerit. r tunc
 psumit falsum nisi habeat clausulā nō obstā
 te q expectat scda iussio. ita no. do. antho. i
 di. c. j. d rescp. r i d. c. j. de psti. li. vj. Et l3 ta-
 le rescpū qd pstat d curia emanasse firmet p
 viciū falsitatis et surreptionis et contra de-
 defectum intentionis siue voluntatis. non ta-
 men firmatur contra viciū obreptionis vt
 ipse no. in d. c. j. de consti. li. vj. et in. c. ex par-
 te. dicat q firmatur contra viciū surrep-

tionis. Et quod dictū est rescriptū cōtra ius cōmune valere etiam sine clausula nō obstāte: intellige quando illud ius cōmune est notoriū et vulgare. Secus si est singulare: maxime qñ de iure nō apparet casus exp̄ssus v̄l si apparet est singularis et cōtra oēs regulas vel qñ de iuris intellectu sunt opinioniones; vel p̄stitutio est extrauagans. quibus casib⁹ nō valet rescriptum sine clausula nō obstante. et in his casibus saluā glo. singularis in d. c. j. de cōsti. li. vj. que dicit q̄ rescripta p̄tra ius commune non valent nisi fiat mentio de illo iure: q̄ indeliberate talia rescripta fiūt: ita no. do. antho. in d. c. j. d̄ p̄sti. li. vj. Inno. autem tenet et confirmat rescriptuz p̄tinens ex toto ius alteri⁹ nō valere nisi adiiciatur clausula nō obstante aliqua. l. In. c. que in ecclesiariū de cōsti. et idē dicit cōpos. ibidē. Sz hosti. et Jo. an. post eū in. c. j. in fi. de rescrip. dicunt q̄ rescriptū cōtra ius cōmune concessū debet p̄sumi suspectū: et p̄pterea principem consulendū an illud cōcesserit: et sic expectabit sc̄da iussio. p̄ tex. in auct. vt nul. ind. s̄. et hoc vere iubemus. Sed bar. in. l. fi. c. si contra ius vel vti. pu. dicit q̄ priuilegiū concessum cōtra ius cōmune si grauius ledit ius alterius nō valet: nisi habeat clausulā non obstante: vide tex. in. c. ij. de rescrip. li. vj. et qd̄ ibi no. in glo. penul. et vide omnino inno. et do. antho. in. c. veniens. de p̄scri. x. oppono q̄ p̄m priuilegium.

Priuilegiū concessum ad instar alterius priuilegiū non p̄bat nisi illud ad cuius instar sit p̄ducatur etiam si in priuilegio dicat. Item ad iurimus q̄ omnia intelligunt ad instar cōcessa: vt no. inno. in addi. et io. an. d̄ fi. instr. inter dilectos. sup̄ verbo. et alia. In p̄trariū facit tex. et quod no. io. an. in summa in. c. abbate: de x. sig. vbi loquit̄ d̄ verbo iuxta: qd̄ idem importat quod verbū ad instar. In cōtrariū facit quod no. Bar. de x. sig. in. l. admonendi. ff. de iur̄iur. et. l. eu; qui. s̄. iulian⁹ de p̄sti. pecu. et quod no. bal. in. l. j. in fi. c. d̄ epi. et de. et in ti. q̄ olim po. feu. alie. c. j. s̄. de illo. vide tex. qui loquit̄ de hoc x̄bo ad instar in. l. oia priuilegia. c. de epi. et de.

Priuilegiatus an possit vti priuilegio contra priuilegiatū. dic vt no. Bar. in auct. quas actiones. c. de sa. san. ec. et antho. in. c. audis. de resti. in inte. ad fi.

Priuilegiū si eximit ecclesiam: intelligunt etiam canonici clerici et conuersi et p̄petuo oblati esse exempti. nō aut̄ p̄sbyter qui eiusdem ecclesie curā h̄z: nec parochiani intelliguntur exempti. sed exemptis canonicis: ipsi soli nō aut̄ eccl̄ia nec alij clerici sunt exempti. Sz econ

uerso exemptis clericis: etiā canonici sunt exempti sed nō ecclesia: vt in. c. p̄ exemptionez de priuile. li. vj. Itē si p̄ priuilegiū eximit ciuitas: intelligunt exempti habitantes in ea: vt patet ex his que no. p̄ io. an. de sen. excōi. si ciuitas. li. vj. et archi. d̄ rescrip. statutū. s̄. sed nec. e. li. et qd̄ no. bar. in. l. si finita. s̄. ex b̄ edicto. in fi. de dam. infec.

Priuilegiū p̄ qd̄ papa aliqua ecclesiam s̄b p̄tectione beati Petri recepit: an exemptionē inducat. Et p̄ que alia verba exemptio inducat. vide de priuile. si papa. li. vj.

Priuilegiū in quo papa dicit eximimus oēs eccl̄ias vestras que p̄ nos sumplerunt regulam sancti Augustini quas his durimus vocabulis expr̄imendas: nullā exemptionē eccl̄esijs exp̄ssis inducit: nisi aliter p̄bet q̄ per eos regulā sancti Augustini assumpserit: q̄a verba narratiua in priuilegio posita non p̄bant assumptionē: no. Jo. an. et archi. de priuile. si papa. li. vj. in nouella. p̄ que videt̄ qd̄ idem esset si papa eximeret omnia bona alicuius eccl̄ie ea expr̄imendo: q̄ p̄ talē narrationem nō p̄baretur bona expr̄essa esse eccl̄ie sed opt̄et̄ h̄ aliūde p̄bare.

Priuilegijs vniuersitatis an gaudeat q̄ artes vel p̄fessionē vniuersitatis actu nō exercēt. vide sub verbo vniuersitas. s̄. vniuersitatis priuilegio.

Priuilegia differunt a beneficijs. et latius interpretantur b̄nficia q̄ priuilegia. no. io. an. d̄ x. sig. olim: sup̄ glo. fi. de sen. excō. si ciuitas: li. vj. in. j. glo. ad finē in nouella. et no. bar. in. l. si finita. s̄. ex hoc edicto. in fi. de dā. infec. et de p̄sti. prin. l. fi.

Priuilegiū appellacione an cōprehendant d̄staxat priuilegia extra corpus iuris concessa etiaz illa que in corpe iuris includūt vide d̄. x̄bo clausula. s̄. clausula generalis n̄ obstant

Priuilegium impetratum sup̄ decimis nō soluendū est surreptitiū si impetrans tacuit aliū esse in possessione percipiendi illas decimas. de priuile. dudum. quod est verum in. decimis noualium d̄ quibus loquit̄ ille tex. secus in decimis antiquis. vt ibi no. Jo. an. Et ratio est: quia decime antique communiter reputantur p̄ aliquem posse: et sic in illis nō potest dici papa circumuentus ex taciturnitate possessionis: quod secus est in noualibus quas verisimiliter credit p̄ neminē possideri.

Priuilegiū sup̄ decimis terraz q̄s ipetrās p̄ prijs manib⁹ coleret nō soluendū: ipetratū aut̄ lateranense p̄siliū nō valet. et ei derogatur quo ad terras post dictū p̄siliū acquisitas Sed quo ad acq̄sitas añ: remanet validū: d̄

deci. c. penul.

Priuilegiū ⁊ prescriptio nō ꝓcurrūt circa idē sꝫ priuilegiū ⁊ ꝓsuetudo sic: vt no. do. anth. in. c. fi. de cōsue. ix. charta. x. ex his cōcludit differentia ⁊c. Sed io. an. dicit qꝫ priuilegiū ⁊ ꝓscriptio nō ꝓsūt simul deduci ex pte actori sed ex pte rei sic. vt ipse no. de reli. do. ꝓstitu tus. sup. verbo ꝓscriptio. vide sub ꝓbo renun ciatio. ꝫ renunciare videt quis.

Priuilegiū generaliter ꝓcessum non derogat pacto. tex. est de deci. c. ex multiplici: vt no. glo. in. c. j. de pac. li. vj. in glo. fi. Si etiā i pri uilegio ponit clausula generalis: nō obsta. pactis in cōtrariū factis: nō derogat pactis ꝓ sniam ꝓfirmatis: vt no. glo. in. de. dudū. d. sepultu. ad finē.

Priuilegiū reddit nullū ⁊ viciat ex omni sur reptioe: etiā si illa cessat. fuisse ꝓnceps ꝓ uilegiū ꝓcessurus. no. do. antho. de rescrip. sup. lris. iij. charta. x. qd in ꝓuilegio. ⁊ ideo in priuilegio surreptio nō hꝫ locū distinctio d. c. sup. litteris.

Priuilegiū si vno respectu est odiosum ⁊ alio respectu est fauorabile: appellat odiosus. no. io. an. d. ꝓbo sig. c. j. li. vj. sup. v. gl. in nouel la. Idē no. Bal. in. l. j. ff. de ꝓsti. ꝓnc. vide s. ꝫbo lex. ꝫ lex dī fauorabilis.

Priuilegia sapiunt naturā beneficialiū i hoc qꝫ sicut lre bñficiales ex surreptioe viciat ip so iure: ita ꝓuilegia. no. inno. de rescrip. sup. lris. idē no. do. antho. in. d. c. sup. lris. xvij. col. ⁊ io. an. in. c. ad audientia. ij. e. ti. ⁊ ꝓpo. in. d. c. sup. lris. Et ꝓcessus ꝓ executorē talis ꝓuilegiū factus: ꝓ iure est nullus: si vt me rus executor ꝓcessit: secus si ptes iudicis as sumpsit sicut etiā in bñficialibus distinguit. no. do. antho. in. d. c. ad audientia. Qualiter aut in beneficialibus distinguit: vide s. ꝫbo grā. ꝫ grā beneficialis quādo.

Priuilegiū an cōꝓhendat futura: vide d ꝓui le. qz circa. ⁊ de deci. ex pte.

Priuilegiū nō insertū in corpe iuris: nō tollit nec derogat ei ꝓ ꝓtrariā dispositionē in qꝫ de ꝓuilegio nō fiat mentio: qd potuit ꝓnceps ꝓ babiliter ignorare: vt ꝓbat de ꝓstitu. c. j. li. vj. in rōne sui. et ita ibi no. io. an. i nouella su per ꝫbo statuta: qd est vez siue dicta disposi tio sit ꝓstitutio etiā extrauagās vt no. io. an. in. d. c. j. sup. ꝫbo ꝓstitutōne. in nouella. siue sit alia queuis scriptura: vt no. io. an. in. c. j. d. rescrip. sup. ij. glo. Et idē de capel. mo. lib. vj. c. j. sup. ꝫbo ꝓsuetudie. Idē no. xvij. di. qm. in glo. Ad ꝫ facit tex. d. ꝓscrip. c. veniēs ⁊ d. deci. c. ex multiplici: et. ff. ne qd in lo. pu. fi. l. ij. ꝫ si qꝫ a ꝓncipe. ⁊ ꝫ merito: vid. bonū tex. et glo. L. de silen. ⁊ decurio. l. ⁊ decurioi

bus li. xij. ⁊ qd ibi no. bar.

Priuilegiū ꝓ quod papa recipit aliquos in ꝓ prios romane ecclesie filios qd cōferat: vide tex. de ꝫ. sig. c. j. li. vj.

Priuilegioꝝ tres sūt ptes ꝓncipales sꝫ theozicā hosti. Quedā sunt realia: quedā ꝓsona lia: et quedā corporalia. Realia sunt que dā tur loco vel dignitati vel ꝓsone occasione lo ci vel dignitatis: et ista sunt ꝓpetua. ꝓerso nalia sunt duplicis speciei. quedā em sūt sin gularia. que danf certis ꝓsonis: ex ꝓssis eoz ꝓꝓrijs noibus. et ista extinguūtur cū ꝓsona Quedā sūt ꝓsonalia ꝓmuniter qꝫ danf pluri bus ꝓsonis: eoz ꝓꝓrijs noibus nō ex ꝓssis: si cut est ꝓuilegiū restitutionis in integꝫ quod datur minoribus qm ledunt. et ꝓuilegiū vel leianū quod datur mulieribus ꝓ alio fideiu bentibus: ⁊ ꝓriuilegiū macedonianū qd da tur filiū familias pecuniaꝫ mutuo recipienti bus. Corporalia etiā sunt duplicis spēi. que dam em sunt corporalia singularif ⁊ cōmuni ter que danf alicui vniuersitati siue corpori vel collegio: sic qꝫ quilibet de vniūsitare cor pore vel collegio ꝓt illo ꝓuilegio vti et se tu eri: sicut est ꝓuilegiū cōcessum ordni clerica li qꝫ clerici nō ꝓt sub iudice laico cōueniri: si cut etiam ꝓriuilegia cōcessa ordinibus mino rū. ꝓdicatoꝝ. hospitalarioꝝ. et templarioꝝ Quedam sunt ꝓriuilegia cōmuniter tantuz que vniuersitati siue corpori vel collegio tā tum danf: sic qꝫ ipsa vniuersitas. corpus. vt collegiū ꝓt illo ꝓriuilegio vti: et aliquis sin gularis de illa vniuersitate. corpore. vel col legio n ꝓt illo ꝓriuilegio vti. sicut est ꝓriuf legium: qd datur dño cōtra libertū suuz: vt nō possit ꝓueniri a liberto nisi ꝓetita licentia seu venia. illo ꝓriuilegio ꝓt vniūsitatis vti cō tra libertū suū si ab eo cōueniatur: sed vnꝫ d vniuersitate si ꝓueniat a liberto non poterit vti dicto ꝓriuilegio. Ita distinguit hosti. in summa de ꝓriui. ꝫ quor sunt spēs. quaz dī stinctionē approbat io. an. in regula ꝓriuilegē um. in merculialiquis. in ꝓzin. solutionis qstio nis. et aliquid tangit in regula in iudicijs. i. fi. solutionis questionis.

Priuilegia apostolica qualif scribi debeāt. et in qua pte lre dnt esse longe. et que dictōnes dnt scribi extense ⁊ que abbreviate. ⁊ an vlti ma linea debeat in aliqua pte sui vacua rma nere. vide arch. xv. q. ij. i summa. ⁊ specul. in ti. de rescrip. ꝫ j. ver. et qm ex forma.

Priuilegium concessum ex causā onerosa de futuro implenda: reuocari non potest illa cā impleta. quod ē singulare: vt no. Bal. post ꝫico. de ma. in. l. si cum mibi. ff. de dolo. in. l. omnes populi in primis recollectis.

Probatio iuris validi nō suffragat si ius inualidū deducat. de p̄cef. p̄ben. ex pte. cū ibi no. 7 no. la. alle. l. j. 7 bar. in. l. j. in p̄n. ff. de eden. et est tex. ff. de insti. l. habeat. in p̄n. 7 si mē. fal. mo. dix. l. j. 7 quod no. io. an. in. d. c. ex pte sup verbo occasione p̄cili. et. c. dilectus. e. ti. ad fi. 7 de renūcia. c. in p̄sentia. in glo. 7 vide s̄. verbo articul. 7 et in verbo fama. in vbo beneficiū. in verbo lit tera. 7 in vbo p̄sūptio. 7 sub in vbo p̄ductō.

Probatio indubitata fit q̄nq; p̄ iuramentum nō tñ est notoria. sed alibi d̄r q̄ indubitata p̄bationē nō facit iuramentū cū vno teste. et q̄nq; d̄r de indubitata p̄ famam 7 alia admi nacula: q̄n materia est talis in qua nō p̄t ha beri de facili plena p̄batio. Euidētissima au tem p̄batio dicit̄ notoria que constat instru mento vel testibus iudicialiter p̄ductis. Et hec d̄r etiā euidens p̄batio de qua cōstat tes tibus et attestacionibus publicatis. Dicit̄ etiā euidens de qua p̄stat inspectione littera rū p̄tra quas nulla cadit hesitatio: vel q̄n p̄ batio est in promptu et nō exigit altiozem in daginem: vel q̄n inspectiōe oculoꝝ immedi ate p̄pendit̄. Euidens p̄batio iuramenti in materia in qua nō p̄t de facili haberi plena p̄batio: vt in dependētibus a cōscientia. Et differt euidēs a manifesta qz euidens pprie dicit̄ que notoria est. Manifesta autē q̄nq; d̄r q̄ ex indicijis sumit̄. Q̄nq; etiā exigit ap tissima p̄batio et q̄nq; liq̄da. Et d̄r liq̄da d̄ q̄ p̄stat p̄batione instrumētī vel testiū. no. do. antho de coha. cle. 7 mulie. c. vestra. in sc̄da oppo. et vide qd̄ no. p̄ eundē in. d. c. v̄ra. xix. colum. v̄si. aduertendū est.

Probatio delicti nō fit ex sola dep̄hensione in crimine: nisi quis aliter de delicto p̄ueniatur no. do. antho. de iud. cū nō ab homine. i p̄n. Sed dic̄ pleni⁹ tam in clerico q̄ in laico deli quente: vt no. p̄ eūdem. e. c. v̄. venio ad glo.

Probatio facta corā iudice seculari: an faciat fidē corā ecclesiastico 7 ecōtra: vide s̄. verbo iudex ecclesiasticus.

Probatio alterius dispositiōis siue fiat dire cte siue p̄ p̄iecturas requirit̄ omni casu eadē solēnitas 7 idem numerus testiū: sed in p̄bā da qualitate ip̄ius dispositiōis sufficit minor numerus. no. Ro. cōclu. cccxxvj.

Probatio intētionis et animi alicui⁹ qualiter fiat. vi. Ro. p̄clu. cccxxvj. 7 vide s̄. vbo ani mus 7 f. s̄. p̄batio p̄t fieri.

Probatio lz sit p̄ legem aliquo casu p̄hibita: nō intelligit̄ p̄hibita illa que fit p̄ ptis cōfes sionē. no. glo. in. l. in cōtractibus. in p̄zin. l. d̄ nō nu. pec. et ibi bal. 7 p̄ eundē. l. de iur̄ 7 fac. ig. l. cū q̄s. v̄. tertiū exemplū. 7 idē sentit

Inno. de emu. ec. qz pleriq;.

Probatio amissiōis p̄uilegij vel instrumētī q̄ lit fiat 7 quō tenor p̄uilegij vel instrū p̄bef p̄ testes. vide glo. et doc. de priuile. cū olim.

Probatio delegatiōis vel subdelegatiōis iu dicit̄ debz fieri p̄ l̄ras: nō p̄ testes. no. Ro. cō clu. cccxxvj. v̄. itē dixerūt. quod intelligenti si sit p̄dituz rescriptū vel l̄ra delegatiōis. no. Ro. cō. cccxxviii. v̄. circa tertiū. vide d. an tho. de offi. del. cū in iure. dicit̄ tñ archi. xcvij. di. nobilissimus. qz cōmissiōes quas papa fa cit rote viua voce vel p̄ nunciū p̄nt p̄bari p̄ testes: vide f. s̄. p̄bari p̄t mandatū: 7 s̄. p̄ batio qz quis.

Probari p̄t snia 7 appellatio p̄ testes. no. Ro. p̄clu. cccxxij. vide de testi. albericus. et Bal. l. de eden. l. is apud quem.

Probari p̄nt acta p̄ testes q̄n ille q̄ iudicauit habuit p̄tātē p̄cedēdi s̄n actis vt arbitrator no. do. antho. de iur̄iur. c. quinquauallis. v̄si. venio ad sextū. in fi. Bar. dicit̄ qz acta nō pos sunt p̄bari p̄ testes: nisi d̄ ipsi fuerit scriptu ra facta q̄ forte nō reperit̄: et tunc oportet te stes deponere de actis et de scriptura: vt ip̄e no. l. de arbi. l. ne in arbitrum: et. l. de fi. in stru. l. emancipatiōe. qd̄ ibi limitat bal. sec⁹ q̄n acta d̄ sui natura requirit̄ scripturā. sec⁹ si in alijs actis. et hoc tenent Inno. hosti. et io. an. in. c. q̄n p̄tra. d̄ p̄ba. vbi simplr dicit̄ acta p̄bari posse p̄ testes.

Probatio certe sciētie p̄ncipis qualiter fieri debeat. vide s̄. verbo gr̄a. s̄. gr̄a nō p̄t dici. et vide s̄. qui p̄xi. sequit̄.

Probatio gr̄e papalis licet nō possit fieri p̄ li teras: tñ qualitas gr̄e p̄t p̄bari p̄ testes: qz qz gr̄a nō possit p̄bari nisi p̄ scripturā est cō tra ius cōe: ideo nō dz extendi p̄ eandē ratō nē cū in p̄bando parem vim obtineāt testes et instrumenta: poterit ergo p̄bari p̄ testes: qz gr̄a de q̄ cōstat p̄ bullam fuit facta ex certa sciētia et qz nō est surrepticia. Fallit in certa sciētia p̄ quā quis vellz gr̄am ad b̄nficia fa ctam: extendere ad hospitalia: et incert̄ alijs casibus exp̄ssis in iure in quibus requirit̄ p̄ batio p̄ scripturā: de quibus no. Ro. cōclu. cccxxvj. Adde qz gratia inferioris a papav̄l ip̄eratore possit p̄bari p̄ testes. p̄cl. cccxxx. immo etiam gratia pape dummodo non sit motu pprio facta potest p̄bari p̄ testes: vt i c. si motu pprio a cōtrario sensu: et hoc tenet domi. d̄ sanc. gemy. in p̄hemio sexti. ad fi. su per quo omnino vide qd̄ no. sup verbo gr̄a aplica nō censet̄.

Probatio nō admittit̄ cōtra id qd̄ papa asse rit rescribendo. l. si cōtra ius vel vti. publi. l. fi. et hoc est ne papa redarguatur de men

datio: vt no. io. an. in. c. si motu proprio. de p
ben. li. vj. sup glo. fi. in nouella. **P**redicta in
tellige nisi lre dicant false: vt no. glo. d testi.
cu a nobis.

Probati non potest lfratura p testes r q quis
sciat bene legere. rstruere et catare. no. Ro.
pdu. c. cxxiiij. vbi sunt opi. pro et tra. **I**te
probat litteratura p lras ex quibus apparz
que in aliqua scientia graduatū. **P**rozes em
alicuius: eiusqz vita. nobilitas. etas. r puer
satio: debent probari p testes. no. Ro. pdu.
cdx. **S**ed bar. dicit et bene in tractatu dete
sti. s. instrumenta esse: q scientia quelibet pt
probari p testes in eadē scientia peritos.

Probatio q quis sit collector deputat p pa
pā: debet fieri p lras non p testes. **P**robatio
aut q quis sit subcollector rstitutus p colle
ctore: potest fieri p testes: no. Ro. pcl. cclvj.
r ite dixerūt. vide s. s. probatio delegatio
nis. r. j. s. probari pt mandatū.

Probatio in quib casibus requirat scriptu
rā de necessitate. vide Ro. pdu. cclxxx. r d
cēsi. c. j. li. vj. in glo. magna. et qd ibi no. lap

Probati potest mandatū delegationis p te
stes qñ sit presenti r est mādātū sim plicis co
gnitionis. secus si est mandatū alterius acti
onis nisi illud mandatū rsonet officio d quo
pfert. no. d. antho. de offi. dele. cū in iure. v.
colū. vide Ro. pcl. cclvj. que simpliciter et in
distincte tenere videt q non possit probari
nisi p lras. vide plene de priuile. cū olim. j. in
glo. h. r Jo. an. sup ea. vide s. s. probatio q
quis sit.

Probati pt statutū canonicor et capituli p te
stes: q scriptura non est de substantia legi vel
rstitutionis nisi forte sit statutum de longin
quo. licz io. an. aliter sentiat no. Ro. conclu.
cxxxix. vide plene p Jo. an. in regula. nemo
potest. in mercuf. vide bal. C. de legi. l. in hu
manū. in fi.

Probatio potest fieri p iuramentū ptis d his
que in animo et mente sua r sistunt: qz aliter
probari non pnt. **I**do si quis impetrat rescri
ptū vel commissionē in quo asserit se non spe
rare posse psequi iusticiā i ptibus potest pro
bare dictā assertionē p propriū iuramentuz.
no. Ro. con. xl. vide j. s. pbatio p iuramentū

Probatio damnoz que principaliter petunt
fit p iuramentū si p vim r dolum illata sunt:
taxatione tamen a iudice pmissa. **S**ed si do
lus vel violentia nō interuenit debet pbari
p testes: damna vero que incidenter petunt
(quia post lris ptes. emergūt) pbantur p iu
ramentum pbaro facto siue causa ex qua dā
nū insurgit. no. Ro. pdu. cccxviii.

Probatio veri interesse qualis fiat. vide Ro.

cōdu. cccxviii.

Probatio extimationis in iure qñ non potest
aliter fieri debet iudex certā quātitatē taxa
re infra quā vel in qua pars iuret et declarat
extimationē. notat Ro. pclusio. cclvij.

Probatio rez p vim ablatarū fit p iuramentū
spoliati: pbata violētia p testes. no. Ro. cō
clu. clij. **I**dem in rebus p victū traditis vel
furto labstractis vel inquietatis. no. inno. ho
sti. r io. an. in. c. fi. quod me. cau. licet do. an
tho. ibi aliter dicat.

Probatio de auditu licet valeat in his q trās
cēdūt metham centū annoz quo ad pbatio
nē plenā: tñ etiam in his que sunt citra dictā
metham valet quo ad presumpōnem. nota
xxij. q. v. hoc videtur. **I**tem quo ad transfe
rendum onus probandi in ptem aduersam:
quod est vez quando agitur de facto alteri
us. secus si de pprio. no. la. in. c. j. de pscip.
li. vj. r vide j. s. pxi. r. s. pbatio de auditu
admittitur.

Probatio de auditu pbat spoliū in posses
sorio. quod est vez a pte que tenet rē spolia
tam de qua agit: nō de auditu ab alio: nota
Ro. pdu. cxij. **S**ed in factis antiquis suffi
cit pbatio de auditu etiaz alieno: vt no. d.
antho. de coha. cle. r mu. c. vestra. lj. colū. et
penul. charta. in fi. r de pba. cum causam. in
secūdo notabili. **E**t vide j. s. pbaf antiquū
r s. s. pxi. **N**on tñ sp est vez q ius antiquū
pbat ex fama vel p auditū: vt no. do. anth. i
c. si diligenti. de pscip. in vltimo notabili.

Probaf legitimitas p opinionē r famā vici
nie: saltem quo ad hoc vt transferat onus p
bandi in aduersariū: vt no. Jo. an. in regula
in famibus li. vj. vide do. antho. in. c. lator
qñ sunt le.

Probaf antiquū dominiū p famam et cōmu
nem opinionem apud omnes. no. bal. C. de
epi. et cle. l. conuenticulā. penul. colum. in fi.
r vide qd ipse no. C. d sen. que pro eo quod
interē pfe. l. j. vij. colum. quod notaf p reb
et ciuitatibus antiqua dominia habentib.
no. bal. C. de pba. l. pprietatis. r vide s. s.
pbatio d auditu. r s. in vbo fama nō facit.
Qualis aut pbat dñuz vl qñ dñū nō anti
quū: vide bal. in d. l. pprietatis: et. e. ti. l. cum
res. r. C. de re. vē. l. iudicia. r bar. in. l. ij. ff. d
vsuca. r d. anth. de testi. cū cām. j. viij. colū.
vbi dic q sufficit testē dicē q vidit quē tātō
tpe possidere q pscipisset. et idez vult bar.
in. di. l. ij. d vsucapi. **S**z alibi distinguit: aut
dñū deducit p viā actiōis aut p viā excepti
onis. si p viā actionis: aut principalit aut in
cident: vt ipse no. ff. de condi. insti. l. quidez
in suo. **E**t an p rprofessionē partis circa domi

[Marginal notes on the left side of the page, partially cut off and difficult to read.]

nium de presenti. vide tex. de trasfac. preterea. ij. de excep. venerabilis. et vtrubiq; p do. antho. 7 qd no. p glo. 7 bar. in. l. certu. §. j. ff. de p fel. 7 p Ro. cōcl. cccxiiij.

Probatio qñ bñficiū ptineat ad collationem epi vel alterius pōt fieri p reputationē 7 alia adminicula puta p auditū q; beneficiū de q; agitur cōsuevit cōferri p talem. Item per instrumentū admissiois illius ad cuius collationē spectare dicit: psertim si impetrans habuit ad collationē epi. no. Ro. cōclu. cxix.

Probatio cōis reputationis qñ sufficiat: vide s. xbo error. §. error cōis. et plene p Inno. d. ver. sig. quid p nouale. 7. c. veniens. 7 p specu. inti. de proba. ij. pte. §. j. vltimo queritur. vsq; ad fi. vide omnino Ro. cōclu. cvj. et Bar. in. l. quidā in suo. ff. de cōdi. insti. ad fi. dic q; sufficit ad probandū titulū alienuz: vt no. do. antho. d. psump. illud. penul. colum. Sed ipse loquitur quando titulus alienus de dicit incidenter ad excipiendū nō ad agēdū et hoc melius declarat p eū. s. verbo psumptio. §. psumi an debeat ius incorporale reale. et vide s. verbo beneficiū. §. beneficiū impetrans tanq; vacans p obitū.

Probati nō potest titulū bñficiū p pessionem aduersarij quo ad effectū adiudicationis beneficij 7 canonizationis: sed ad effectuz restitutionis beneficij quo agens dicit se spoliatū bñ probat colorē tituli qd sufficit qñ agit possessio: no. Ro. cōclu. cccxiiij. et antho. de cā pos. c. si. xxxiiij. colum.

Probatio facta p vnū finē nō probat p alium etiā in eodē iudicio. Ideo probatio facta in sū maria cognitione admittendi exceptionē oppositā nō prodest quo ad cōdemnationē in negocio principali fiendā. no. io. an. de resti. spo. sollicite. et idē no. do. antho. ibide in v. no. fm vtrūq; et in. f. oppo. 7 vide sub verbo testis. §. testes inducti. et. §. proxi. §.

Probatio quasi possessionis iuris incorporat nō releuat ab onere probandi propteratē ipsi iuris principalis in iudicio deductaz. no. d. anth. de cau. pos. c. si. ij. co. 7 vide omnino s. xbo. psumptio. §. psumi an debeat ius incorporale: cū plurib; §. sequen.

Probare an teneat quis omnia in articulo vlt libello deducta licet alias sufficeret deduxisse et probasse alterū: vide do. antho. in. c. ij. de rescrip. 7 vide tex. in. c. licet cām. d. proba.

Probatio an 7 qualis admittat contra psumptionē: vide sub xbo psumptio. in fi.

Probationē nō faciūt in cā appellationis ea que in principali cā producta sunt: nisi etiam in causa appellationis reproducat. no. Ro. cōclu. cccxxvj. Idem tamen si repetant licet

de facto nō producat. no. Ro. pclu. cccxciiij. Probationē faciūt et contra tertii appellatē ratione sui interesse producta in prima instātia 7 repetita in secūda. nec est necessaria noua productio. Secus si ille tertius nō veniat p viam appellationis sed p cipalis cōmissionis faciendo causam cōmitti ptra illū q; cuz illo litigauit et sententiā obtinuit que in rem iudicatā transiuit. no. Ro. pclu. cccxciiij.

Probationē an faciant corā iudice seculari gesta corā ecclesiastico vel ecōtra. vide s. iudex. §. iudex ecclesiasticus. et. §. iudex ecclesiasticus pōt adiri.

Probatio probata. i. illa q; est in esse deducta idem est qd notoriū. no. antho. d. coha. de. et mu. vñ. xvij. colū. in fi.

Probatio de auditu admittit in factis antiq; no. do. antho. de coha. de. et mulie. c. vestra ij. colū. in prin. et penul. charta in fi. 7 vidē s. probatio de auditu licet. 7. §. probatio de auditu probat.

Probatio filiationis et concubinitus qualiter fiat: vide d. antho. in. d. c. vestra. penultima charta.

Probatio subiectionis qualiter fiat: vide s. verbo eps. §. episcopus fundat. et. §. episcopus probat.

Probationem plenam vel semiplenam aut iudiciū an faciat fuga eius qui aufugit anteq; accuset: vide bar. in. l. lege. ff. ad fill. et de iur iur. l. admonēdi. sed si postq; est accusat; aufugit aut stat reclusus non eūdo p terraz: tūc non facit psumptionem in crimine capitali. no. bar. in. l. j. de his qui mor. sibi psti. Sed si fugit postq; est carceratus: punitur de facto carcere illa pena qua puniret si delictum pro quo carceratus fuit vere comississet. no. bar. de cub. re. l. in eos. 7 ibi est tex. quod pro cedit duobus concurrentibus. f. q; carceres frangat 7 q; aufugiat. Secus ergo si de carceribus aufugeret 7 eos nō frangeret sed hostijs aptis recederet.

Probati an possit delictū p instrumentū: dicit oldra. q; sic sumendo delictum prout ē ru de factū. vt ipse no. in p silio. cxcvj. Sed dicit io. an. q; non nisi notarius sit rogatus p delictum vt p ficiat instrumentū sup eo i quo delictū committit scribendo aut contrahendo aut pasciscendo. sed circūstantie criminis bene possunt probari p instrumentū: vt ipse no. in regula. semel malus li. vj. in nouella. 7 c. ij. de v. sig. e. li. vbi vide pe. mo. Idē tenet bar. in. l. senatus. in prin. ff. ad turpil. Idē tenet bal. addens q; licz instrumentū plene non probet delictū fac tñ ammiculū in. l. sciant c. d. proba. Predicta vera qñ agit d crimie

criminaliter. **S**ec^o si civiliter. vt no. sa. 8 are. 7 cy. in. d. l. sciant. Idem tenet bu. 7 bal. in. l. contra negantem. **L**. ad. l. acquit. 7 est casus i. c. cum ad sedem. de resti. spo. vbi patet qd delictum spoliatiōnis pbat p instrumentum qñ agitur civiliter interdicto vnde vi. 7 hoc etiaz voluit io. an. in. d. regula. semel mal^o. vbi generaliter approbat determinatōez ia. de are. licet specialit^r non expmat istum casum quādo civiliter agit. vide anth. de mat. 7 obe. cum in ecclesijs. 7 ibi inno. 7 hen. tenent idem qd cy. 7 idez etiam tenet archi. ij. q. vj. s. de possessio ne. vide plenius p eum. ij. q. vij. pleriqz. vide cal. sup. xbo crimen. s. ij. in repertorio.

Probatio an admittat cōtra iuramentū prestum. siue sit in supplementū pstitum siue non. vide io. an. 7 doc. de tem. oz. c. j. li. vj. in glosa. sup. xbo affectata. 7 sup. ea.

Probationem faciunt xba assertiua pape dicētis verbo vel scripto aliquē pcuratorē alteri^o ab eo impetrasse. talis em psumitur pcurator donec contrarium pbetur. no. glo. penult. in. c. nonnulli. de rescrip. quam ibi tenet do. ant. Idem tenet fre. de senis. consilio. xcviij. **I**dez si papa in litteris suis dicat renunciatōz benefici in eius manibus factā p talem pcuratorē nam psumitur pcurator. vt no. p pau. 7 zen. i. clemen. j. de pbatio. **H**oc etiam tenet la. de castel. alle. vij. 7 pbatur ex glo. d. de. j. que dic^r assertiōni pape etiam de facto alieno credi. licz la. ab. in eadem clemen. dicat hoc veruz in assertiōne motu ppo facta. secus si ad instantiaz supplicantis. quam distinctōnem reprobata. de castel. in dicta alle. vij. dicit tamen q saluari potest in verbis narratiuis pape. sec^o in assertiuis. **E**t assertiua dicunt illa que papa asserit vt sup illis gratiam funder. **N**arratiua que ob aliud incident^r prolata sunt. vt no. glo. sa. in. c. si papa. de huile. li. vj. **E**t hanc differētiā inter assertiua 7 narratiua pprie fac^r Joh. an. in. d. c. nonnulli. sup glo. penul.

Probatur furor 7 demētia p verba 7 gesta nō convenientia homi sane mentis. ff. de tu. 7 cu. da. l. in his qui. s. diuus. 7 de cōdi. insti. l. qui dam in suo. 7 pbato furoze vel demētia certo temp^e. psumitur tal^r pseuerasse nisi pbetur contrariuz. vt patet. iij. q. ix. iudices. in tex. et glo. 7 bar. licet pmo videat^r dixisse contrariū in. l. ij. ff. de bo. pos. infan. vel fu. de. **E**t idem no. p glo. 7 do. ant. in. c. si. de succes. ab intel. licet iohan. an. ibi dicat valerū testimonium cuiusdam furiosi fuisse per senatozes approbatum. quia bene disposuerat. vide Bal. l. qui tel. fa. pos. l. furiosum.

Probatio p iuramentū partis 7 etiā p vnicuz testē 7 famam debet admitti qñ agit de pscia

pbanda. no. do. ant. de censu. pueit. iij. carta. x. circa qrtuz. vide. s. s. pbatio potest fieri p iuramentum.

Probatō semiplena 7 plenā nihil detrahīt ple ne 7 pfecte pbatōni. vnde vn^o testis non detrahīt fidei duozū contrariū deponentiū. no. do. ant. de testi. in nostra.

Probationis onus cui incumbit qñ gratia dicitur surrepticia ex veri taciturnitate vel falsi suggestione. vide. s. xbo grā. s. gratia si dicatur surrepticia.

Probatio capellanatus honoris non pōt fieri p testes. quia de eo sp solet fieri scriptura. vt no. egi. de bell. conclu. cccc. nisi allegaref 7 pbaretur impedimentū quare illa scriptura haberi non possit. vt no. idem egi. cōclu. dxxx. 7 tunc debēt testes de veritate deponere. nec sufficeret pbare cōem reputatōz q esset i possessione capellanatus. vt no. idem egi. conclu. dxxx. 7 hoc verum in actore petente adiudicatoriam. secus in reo petente absolutoriam. qz ibi sufficeret pbare cōmunem reputatōnez p quam onus pbandi 7 riu transferē in aduersarium. vt no. in. d. cōclu. dxxx. in fi.

Probatōez plenā facit scriptura de archino publico pducta. quod intellige vt no. sub verbo scriptura. s. scriptura de archino.

Probatio q non sit memoria initū alicuius rei vel facti qualiter fieri debeat. vide sub verbo testis ad pbandum memoriā.

Probatio ex cōmunicatiōis an fiat per litteras ordinarij dicentis. **N**oueritis q talem ex cōmunicā^o 7c. vide. s. xbo lra. s. lre ordinariorz.

Probatio maioris vel minoris etatis incumbit illi qui sup etate intentōnem suā fundat siue sit actor siue reus. vt no. bar. in. l. de etate. ff. de mino. 7 do. ant. in. c. de pscia. de pba.

Probare non astringit quis abilitatem psonē ex parte etatis vel aliter si intentōz suā fundat ex validitate actus. sed sufficit q simpliciter pbet actum. nisi abilitas aliter pbetur. pbato ergo actu psumitur abilitas psonē saltez ad actum natural. vt no. do. anth. de pba. in pscia. vij. carta. x. nota q fundans. **Q**uid aut de abilitate accidentali. vide. ff. de pba. l. ab ea parte. 7 quod no. Inno. de eo q fur. oz. rece. c. innotuit.

Processus appellatōe continet datio a postolorū. quia apostoli sunt de pcessu no. **R**o. conclu. ccclxxxix. vbi in secundō dubio continet etiam sententiā appellatōe pcessus. no. io. an. de appel. vt. s. li. vj. in no. uel. 7 vide. s. verbo iudex.

Processus an sit nullus qñ iudex incompetēs pcedit licet pars nō opponat. vide. s. xbo iudex. s. iudex aditus licet. 7. s. iudex si dāt.

in p instrumentū: do
io delictum pscia
pilio. ccvii. **S**ed
rims sit rogatus p
strumētū sup. oī
ribendo aut commo
sed circūstāz
ri p instrumentū
malus li. pscia. 7
ibi vide p. m. **S**ed
in p. ff. ad rem. **S**ed
his instrumentis
in ammittit. **S**ed
ita p. q. d. t. m.

Processus coram non iudice habitus an valideatur si lite penden. iurisdictione supvent. et si potuit vno modo pcedere vt iudex. alio vt non iudex. an acta valeat: vide. s. verbo iudex. s. iudex si ab initio.

Processus habitus coram iudice in certo casu qd erat sibi prohibita iurisdictione an valeat si pcesse rit parte non opponente. vid. s. verbo iudex. s. iudex cui in certo.

Processus factus p iudicem recusatum post reculationem an sit nullus licet ab eo non fuerit appellatum. vide. s. verbo iurisdictione. s. iurisdictione siue suspendit.

Processus habitus p duos ex tribus iudicibus delegatis tertio absente ex impedimento. an valeat licet ipis pcedentibus de impedimento non constaret. vide. s. verbo iudex. s. iudices delegati si sint plures.

Processus iudicis pcedentis fm iurisdictionem ordinem vbi potuerit pcedere ordine non fuato an valeat: vide. s. verbo notorium si est tale. et s. verbo iudex. s. iudex qui fm naturam.

Processus executoris factus in viam gratie sur repticie an sit ipso iure nullus. vide. s. verbo gratia. s. gratia benefical quando.

Procurator non dicit nec censet aliquis nisi acceptit mandat. no. Ro. conclu. cxl. et non dicit acceptare nisi expresse consentiat. ita qd tacitus consensus non sufficit fm leges. sed fm canon es sic. vt no. Ro. conclu. ccij. et vide. s. in verbo abbas. in verbo episcopus. s. episcopus non potest esse. et in verbo error. Et sibi in verbo religiosus. s. religiosus non potest. i. verbo ratificatio. et in verbo testis.

Procurator constitutus p reum ad causas duntaxat ad romanam curiam deuolutas potest comparere in causa que tempe dicte constitutionis erat de speciali mandato pape in curia commissa. no. Ro. conclu. xix.

Procurator constitutus p appellatum ad causas duntaxat ad romanam curiam deuolutas. ita demum potest in causa dicte appellacionis comparere. si ante dictam constitutionem fuerat dicta appellacione intimata appellato. vel saltem ipsius appellacionis causa de mandato pape in curia commissa. nisi in pcuratorio diceret qd constituit eum pcuratorem in oibus causis motis et mouendis ad romanam curiam deuolutis. qd tunc possit comparere etiam si post constitutionem fuerit appellatio commissa vel intimata. no. Ro. conclu. xix. et vide. s. verbo appellatio.

Procuratoris mandat. finit. lata p eum snia i prima instantia et appellacione ab eo interposita. nisi in pcuratorio esset constitutus etiam ad appellacionem psequendam. quo casu si mandat. in ptestatione receptum. non solum potest sed tenet appella-

tionem psequi. no. Ro. conclu. xxj. et vide. s. pcurator. simpli. et s. pcuratori mandat. ad agendam cause. si prima instantia finita. dominus alius pcuratorem constituit sine ptestacione qd citra reuocationem aliorum hoc faciat. intelligit reuocari etiam si in prima instantia fuit litem ptestatus. dummodo dicta reuocatio facta ad noticiam ipsius pcuratoris vel iudicis puenit. no. ro. conclu. xxj.

Procurator licet post litem ptestat. in prima instantia non potest reuocari inuitus sine causa. valet tamen reuocatio si non dicitur. et tunc sententia cum eo lata non tenet quando ad ipsum et iudicem reuocatio puenit siue dicta reuocatio fuerit expressa siue tacita. puta alium constituendo vel cause assilendo sine ptestacione qd citra reuocationem hoc faciat. no. Ro. conclu. xxj. et vide. s. pcurator licet efficiat.

Procurator substituitur non intelligit reuocatus licet post litem ab eo ptestata substitutus ad mandat. iudicis responderit articulo aduersarij qd compulsus respondit. secus si voluntarie respondisset. no. Ro. conclu. cccvj.

Procurator constituitur a plato vel alio p ecclesia vel beneficio suo. sicut reuocatur p mortem constitutus etiam post litem ptestat. p procuratorem. ita etiam reuocatur si constitutus renunciat. deponatur. vel transierat. quia eadem est ratio. Gesta autem p talem pcuratorem reuocatum an ratificari possint. vide. Ro. conclu. cxlij.

Procurator potest constitui p clericum ecclesie etiam ante litem contestatam. ad agendum p rebus et iuribus ecclesie. vt no. spe. in ti. de procura. s. ij. qd si canonicus. et idem no. io. an. in. c. cum olim. de testi. Et dicit io. an. in addi. in. d. qd si canonicus. et ita determinat doc. bononiensis.

Procurator qd vnus substituit. alium postea substituendo. primum substitutum tacite videtur reuocare etiam si in prima substitucione dixerit et ptestatus fuerit p aliquam compitorem quam faceret qd eum reuocare non intendit. qd aliud est comparere aliud est substituere. no. Ro. conclu. cxvij. Et aduerte qd etiam si in ptestacione dixerit qd p aliquem actum quem faceret reuocare non intendit nisi de reuocacione expressam fecerit mentem. tamen alterum substituendo primum reuocatus esset. qd substitucio secundi appellatur expressa reuocacione primi. vt notat glo. quam signanter no. bar. et ange. in. l. ante litem ff. de procura. Et aduerte qd illa glo. loquitur i reuocacione qd fit p dominum. ex eo qd ipse in iudicio comparuit et p seipsum causam egit. tamen qd ratio illa de expressa reuocacione. eadem ratio videtur idem dicendum de reuocacione que fit quando dominus alium pcuratorem ad eandem causam constituit. ad quod facit. c. qd i iuste. de procura. in verbo reuocatur. In primis tamen

faciat. glo. in clem. f. de renū. sup verbo quōlibet. sed p̄mum tenet ange. in. d. l. ante litem. Item aduerte qualiscūq; sit protestatio si ex interuallo fiat actus contrarius p̄testationi. videt̄ a p̄testatōe recessum nisi p̄testatio expresse se refert ad futurū actum. puta si contineret me in futurū sic facere. Secus si illud verbum in futurū omittat̄. quia tunc intelligeret de actu qui fieret in continēti post p̄testatōez nondū ex interuallo. vt no. p. bu. bar. et Bal. L. de pac. l. pacta nouissima. sed bar. in. l. non solum. §. morte. de no. ope. nūci. non videtur differentiā facere an expr̄matur in futurum v̄ non. sed sufficit q̄ verba p̄testatōis sint concepta in tempe futuro.

Procurator substitutus si est litem p̄testat. nō potest reuocari p̄ substituentē nisi eo casu quo reuocaret dñs p̄stitutū a se. no. Ro. p̄clu. c. lxxij

Procuratores si sint plēs et quilibet eorū insoludum cū potestate substituēdi et vnus substituat vnū in p̄ma. et alter alterū in secūda. poterit substitutus p̄mi substituentis p̄cedē in tertia instantia. nō obstāte substituēde secūdi. q̄a non potuit substituendo nec alif reuocare suū collegam nec ei p̄stitutū. no. Ro. p̄clu. c. lxxij

Procurator licet efficiat dñs litem p̄ litem p̄test. et consequent̄ nō possit inuitus reuocari. v̄ est in illa instantia. sed ea p̄ sententiā finita potest statim reuocari. ita q̄ nō poterit appellare nec appellatōez p̄sequi. no. Ro. p̄clu. c. cclxxij vide. s. §. p̄curator licet post litem.

Procurator constitutus ad certā cām etiaz cū potestate appellandi et appellatōez p̄sequēdi. intelligit̄ tacite reuocatus eo ip̄o q̄ lata sententiā contra p̄curatorem qui fuerit litem contestatus dñs appellauit. et nouos p̄curatores ad p̄secutōnem appellatōis simpliciter cōstituit no. Ro. cōclu. c. cclxxij.

Procuratores si quis constituat plēs ad negocia et iudicia in eodem p̄curatorio. et postea cōstituat alios solū ad iudicia cum reuocatione omnium aliorū suorū p̄curatorū sub quocūq; forma p̄ eum p̄stitutorū. videt̄ p̄ talem generalem renunciatōez reuocasse dūtaxat p̄curatores ad iudicia p̄stitutos. no. Ro. p̄clu. c. cclxxij.

Procurator habens mandatū substituēdi. reuocandi et reassumēdi. licet substituēdo trāsferrat totaliter potestātē suam in aliū et exp̄sse protestetur se nō velle v̄terius de cā intrōmittere. tñ re integra pōt onus p̄curatōis reassumere et in causa p̄cedē p̄pter formam mādātū. no. Ro. cōclu. c. lxxij.

Procurator hñs mandatū substituēdi et substitutū reuocandi. si substituit et postea in cā p̄cedit. videt̄ substitutū tacite reuocasse. Si tñ substitutus post hanc tacitam reuocatōez ali

quid egit. pōt substituens ratum habere. Secus si ip̄m expresse reuocasset et inhibuisset ne p̄cederet. no. Ro. cōclu. c. lxxij. vide oino ange. in. l. dispensatorem. in fi. ff. de solu.

Procuratoris mandatū an possit reuocari i p̄iudicium tertij. eo ignorante. dic q̄ nō in cōiudicialibus. sed in p̄iudiciū reuocantis. sic. ff. p̄ socio. l. sed et forius. §. j. vt no. glo. in. cle. f. de renū. que allegat optima iura. et quod no. fo. an. in. c. cum abbas. de offi. dele. et an in iudicialibus sufficit reuocatōem puenire ad noticiam iudicis vel aduerse partis. vide de p̄cura. in nostra. et c. mādato.

Procurator si postq̄ est reuocatus aliqd egit anteq̄ ei reuocatio intimesc̄. an valeat qd egit vide glo. optima iura allegantē in clem. f. de renuncia.

Procurator sp̄cialiter p̄stitutus ad certam causam nō censet̄ reuocatus ex eo q̄ dñs postea alium generaliter cōstituat ad omnes causas no. Ro. cōclu. c. cclxxvij.

Procurator cōstitutus cum p̄tate substituēdi. si substituens re integra decedit anteq̄ substitutus onus p̄curatōis acceptet (viuente tñ dño) p̄ hoc nō extinguit mandatū substituti. quia nomie dñi substitutus dicit̄ et dñs viuut Secus si p̄curator nullam habuit substituenti auctoritatē siue potestates a dño sed a lege puta q̄ post litem p̄ eum contest. substituisset. quia tunc ip̄o mortuo re integra mandatū substituti extinctū esset. no. Ro. p̄clu. c. cclxxij.

Procurator qui post litem cōtest. alius substituit tenet causam p̄sequi si substitutus moriet̄ vel recedat. no. Ro. p̄clu. c. cclxxij.

Procurator habens mandatū substituēdi si alium p̄sentem et consentientem substituat cū clausula donec duxerit ad se reuocandū et postea substituens in causa p̄cedat. processus valet. no. Ro. cōclu. c. cclxxij.

Procurator substitutus p̄ p̄stitutum habentē ad id speciale mandatū. censet̄ a dño constitutus. no. Ro. cōclu. c. lxxij. Et si dicta substitutio fiat ante litem contesta. sine sp̄ciali mādato nō valet. no. Ro. cōclu. c. cclxxij. qd est verū in p̄curatore ad lites p̄stituto. S̄ p̄curator. i. negociorū gestor habet potestātē a lege etiaz an litem cōtest. nō solum vnū sed etiam plēs substituēdi. no. Ro. cōclu. c. lxxij. in p̄n.

Procurator substitutus pōt post litem per euz p̄test. aliū substituere. q̄ factus est domi? litem vt no. Ro. cōclu. c. lxxij.

Procurator cōstitutus ad certam causam substituēdi generaliter in omnibus causis in quibus est procurator si substituat nō admittitur substitut? ad dictā certā cām nisi doceat substituētem acceptasse onus p̄curatōis an sub-

stitutionem predictam. no. Ro. cōclu. cxl.ij.
Procurator substitutus p defensorē post satisfadationem de iudicatū soluendo vel de ratū habendo p ipm defensorē pstitam. debet admitti etiam an litem ptes. qz p talem satisfadationem fuit factus dñs litis. quod est verū i causis civilibus z pphanis. Secus in criminalibus mixtis vel bñficialibus z alijs spūalibus in quibus non habet locum cautio seu satisfadatio p̄dicta. vt no. Ro. cōclu. ccccij. v. sed vey vide bar. in. l. solutōz. ff. de solu.
Procurator si est admissus in causa criminali valet p̄cessus cum eo factus. p̄t tñ impediri fiendus excipiēdo q̄ pcurator nō debet admitti nisi sit in causa conclusum. quo casu non possit excipi si venit ferenda absolutoria. no. Rota. conclu. cxl. vj.
Procurator admittit in causa inq̄sitōis super crimine ordinis executōis. Admittit etiaz defensor sine mādato. Secus si crimē impediāt ordinis executōnem post p̄niam pactā. z fm inno. nō solū pcurator sed z defensor sine mādato admittit p̄ reo in causa inq̄sitōis super crimine. no. Ro. cōclu. ccccij.
Procurator z etiā defensor sine mandato admittunt in q̄libet causa sup crimine civilē mota. Et dicit civil etiam qñ agit ad p̄uatōz bñficij ppter crimen. qz tal p̄uatio nō est directa pena criminis. qd̄ p̄tz qz etiam nō habenti ali quod bñficiū p̄t p̄ca criminis imponi. als sequeret q̄ carentes bñficijs possent impune delinquere. no. Ro. conclu. ccccij. z est tex. in. c. tue. de pcur. z in. c. sup his. d̄ accu. vide. f. s. p̄xi. ex parte rei. z vide. s. vbo civil. s. ij.
Procurator cū mādato in oibus casib⁹ in q̄b⁹ admitteret p̄ actore agendo. in eisdem casib⁹ admitteret defensor sine mādato reū defendendo. tenet tñ defensor cauere de iudicatū soluēdo vel de ratum habendo. no. ro. p̄clu. ccccij.
Procurator sine mandato licet sit p̄iuncta p̄sona nō admittit etiam cū cautioe de rato. qñ causa est tal que nō recipit extimatōz de interesse. vt sunt cause bñficiales. vt no. Ro. p̄clu. ccccij. potest tñ cōiunctus p̄ cōiuncto corā executore apostolico intercedere ad grām purificandam. no. Ro. p̄clu. cclxxxv. An aut̄ possit bñficiū acceptare sine sp̄ali mādato. ibi vide. Ro. an. dicit q̄ non in. c. si tibi absenti. si bro. vj. sup. iij. glo.
Procurator p̄t in causa criminali cōstitui per reuz in carceribus cōstitutū. imo etiā sine mādato potest a quolibet defendi. secus si sit in libertate. no. Ro. p̄clu. cxcvj.
Procurator potest cōstitui p̄ cōiunctam personam ad agendū z defendendū p̄ iuncto. no. Ro. p̄clu. cxcvij. qd̄ est verum in cā pphana

non in cā bñficiali etiam si offerat cautōz de rato. no. Ro. p̄clu. cxxxvij.
Procurator sine mādato nō admittit p̄ coniuncta p̄sona in casibus sp̄ale mādātū requirētib⁹. no. bal. in. l. exigendi. l. de pcura. nisi illa cōiuncta p̄sona sit minor z furiosa. vt no. bal. in. l. patri p̄ filio. in. p̄n. ff. de mino.
Procurator sine mādato nō admittit amicus p̄ amico. licet cy. dicat cōtrariū. vt no. domi. antho. in. c. cum. m. de p̄sti. xij. colū. v. secundum sentit glo. z de rescrip. ex pte decanij. v. colū. ad fi. vbi omnino vide.
Procurator etiam sine mandato p̄t intinmare appellato appellatōz in causa bñficiali interpositam. quia sufficit qualitercūq̄ ad eius noticiam puenit. licet archi. dicat contrariuz. no. Rota. cōclu. cxvij.
Procurator etiā potest esse sine mādato quilibet clericus p̄ defensa z recuperatōe rerū ecclesie. etiam alijs p̄dicentibus. no. Rot. conclu. ccccxxvij. vide. f. s. p̄xi. Sed cū mandato p̄t clericus esse pcurator etiaz p̄ laico. vt no. ab. z do. antho. in. c. p̄ venerabilem. in. j. notabili. qui filij sunt legi.
Procurator p̄t esse canonic⁹ p̄ canonico. etiā sine mandato ad petendū absolutōnem ab ex cōmunicatōis sententia. fm inno. qd̄ est verū quādo petit absolutio simpliciē. secus forte si ad cautelā. no. Ro. conclu. cccc vij. Ro. anth. dicit q̄ canonicus nō agit p̄ canonico sine mādato. sed si habet mandatū operat⁹ q̄ si canonicus als nō esset idoneus pcurator (vt quia religiosus) efficit abilis ppter mandatū. vt ipe no. in. c. cum. m. de cōsti. v. secundū sentit xij. columna.
Procurator potest constitui a p̄lato z a caplo p̄ omnibus mēbris z suppositis suis. nō p̄ nō subiectis. no. Ro. cōclu. cccc vij.
Procurator nō potest declarare animū domini sui sine speciali mādato. no. ange. in. l. si q̄s intentōne. ff. de iudi.
Procurator general⁹ nō p̄t agere. sed req̄rit speciale mandatū. no. bar. de ver. obli. l. si stipulatus fuerim. in. p̄n. no. Ro. cōclu. ccclij.
Procurator p̄t cōstitui p̄ moniales habentes aliquod bñficiū sine administratōne in monasterio vel extra ad instar aliorū religiosorum. possunt etiam cōstituere pcuratores in causa electōnis. z nomine suo z nomine monasterij. no. Ro. conclu. cxxvij.
Procurator sine speciali mandato sicut nō p̄t sit renūciare exceptōni pemptorie ita nec dilatorie. tempis. vt no. bar. in. l. si. in. p̄n. de his q̄ in frau. credi. z vide oino. f. in. s. p̄xi. z vide do. ant. q̄ de dilatorijs dicit p̄rium in. c. j. vti te nō cōtes. vj. colū. v. venio ad p̄mu. m.

Procurator non pot sine mandato speciali iurisdictionem progare nisi habeat generale mandatum. vt no. inno. de offi. dele. cum olim. f. Et licet procurator omiserit opponere exceptionem declinatoriam fori et dñs sciuerit. tamē gesta non valēt ppter defectū iurisdictionis. vt no. io. an. in. d. c. cū olim. et sup glo. iij. dicit tñ bar. q. procurator habens generale mandatum pot remittere declinatoriam fori. qz tal remissio nō est donatio. ideo venit sub generali mandato. vt ipse no. in. l. fina. i. pñ. ff. de his q in frau. cre. qd nō placz qz lz tal remissio nō sit dōatio tñ qz p eam progatur iurisdiction. nō pot procurator id facere sine spēali mandato fm io. an. et inno. vbi. s. Et vide. s. xbo iurisdiction non potest progari p ignorantem. et. s. iurisdictionis progari nō potest. Adde q licet procurator nō possit iurisdictionem progare. si tñ iudex p nunciat se competentē cū nō sit. potest procurator ommittere appellare a dicta pñunciatōne et valebit omnis pcessus iudicis. no. d. ant. de offi. dele. cū olim. f. in fi. Potest etiā procurator renūciare exceptōni dilatorie nō pemptorie. no. d. ant. vt lite nō ptes. v. venio ad primum vj. colū. et vide. s. s. pxi. et. s. procurator non potest renūciare.

Procurator sine spēali mandato non acqrit possessionem dño nisi sequat rā habitio in tempore abili. no. Ro. cōclu. cclxxvij. Contrariuz tenet bar. in. l. qui mihi donatū. ff. de dona. vi de inno. de pñend. accedens. vbi tenet io. an. idem. Sufficit tñ fm hosti. ibi qz habeat mandatum ad recipiendū oia bñficia licet in specie nullum bñficiū expmāf. vide de pñend. si tñ bi absentī. in glo. iij. li. vj.

Procurator ad matrimoniū p̄trahendum non pot aliqs esse sine spēali mandato. s; ad agēdū in causa matrimoniali sufficit generale mandatum. no. Ro. cōclu. cclxxvj. Contrariuz no. la. in hoc. ij. in cle. nō potest. de pcura.

Procurator sine spēali mandato licz nō possit impetrare rescriptū ad iudices extra curiam. potest tñ etiā sine vllō mandato impetrare iudicem in curia. qz tal impetratio est poti⁹ quedam distributio. no. Ro. cōclu. clxx. Ita ratio pcederet in rescripto impetrato ad iudicē rote. nō ad aliū.

Procurator qñ constituit p excomunicatuz in casu pmissio an requiraf spēale mandatuz. vi de. s. verbo excomunicatio. s. excomunicat⁹ in omnibus.

Procurator potest esse laicus in causa bñficiali. nec requirif qz in tali causa habeat speciale mandatū sed sufficit generale. no. Ro. cōclu. cclxx. Contrariū no. la. in hoc secūdo. in cle. nō pot. de pcura. Cū pmo dicto p̄cordat do.

ant. de iudi. decernim⁹. v. sed qñ an potest. Procurator ad agendū et defendendū et etiam quilibet procurator simpliciter constitutus pot pro dño suo criminaliter citato allegare causas rationabiles absentie et impedimentoꝝ. qz venire nō potuit psonaliter licet ad excusandū seu excusationes proponendū non fuit specialiter cōstitutus. no. Ro. cōclu. cccij.

Procurator general in curia comparens si petat inducias ad cōsulendum dñm absentem. debet audiri qñ fuit constitutus ante causam cōmissam et citatoꝝ decretam. qz tunc psumit informatus et instructus a dño. no. Rota. cōclu. cclxxvij.

Procurator eius qui fuit in partibus psonaliter citatus licet sit in curia et habeat spēale mādatum sed illud nō pducit. pot s; eius pncipalem procedi p audientiam cōtradictaruz. no. Rota. cōclu. clxxij.

Procurator simpliciter cōstitutus ad causas intelligit. f. ciuiles nō criminales. nec etiā ad ciuiles que requirūt spēale mandatū vt matrimoniales et bñficiales. no. la. in cle. nō potest. de procura.

Procurator generaliter cōstitutus ad oēs causas intelligit nō solum cōstitutus ad p̄sentes et exortas sed etiā ad futuras. no. Ro. cōclu. cccxxvj. Et cōstitutus ad causas p̄sentes et nō futuras. pot interuenire etiā in causis ortum habentibus post mandatū. no. Ro. cōclu. cclxxij.

Procurator rei licet sit specialiter constitutus in causa quam h; cum actore ipm nominando. tñ intelligit sufficiens mandatū h̄re etiā quo ad surrogatum in causa et ad causam in locum actoris defuncti. vt no. Ro. cōclu. ccccxxj. vi de. s. procurator si est p̄stitut⁹ certā psonā.

Procurator cōstitutus in causa bñficiali s; certam psonā illa defuncta lite penden. si tertius comparet resumens litem p suo interesse. nō valebit processus agitatus inter illū tertium et dictum procuratoꝝ. no. Ro. cōclu. clxxvj. vi de. s. procurator si est constitutus cōtra certam psonam.

Procurator habens mandatū ad agendum et defendendū ac crimina et defectus in psonam et formam opponendū. licet crimina et defect⁹ in procuratorio nō specificent. nihilomin⁹ potest in specie de quolibet crimine et defectu excipere. Secus in procuratorio ad appelladuz ab alicuius electōe p̄uisione v̄l postulatione facta vel fienda. qz in illa requirif specificatō criminum et defectuū. no. Ro. cōclu. cclxxvj. vid omnino do. anth. de rescrip. nonnulli. s. sunt et alij. v. quero qua pena.

Procurator general ad lites et negocia nō pot p̄sentrare ad bñficiū qd est de iure patrona-

nus domi. no. cal. in. c. fi. de concess. pbeno. An autem possit patronus constituere procuratores ad presentandum ad beneficiu vacaturum. vide. s. xbo patronus. s. patronus no potest procura.

Procurator simpliciter constitutus ad agendum defendendum si succubito tenet appellare. sed non appellacionem prosequi nisi esset constitutus etiam ad appellacionem prosequendam. notat Ro. conclu. cclxviij. vel nisi esset constitutus etiam ad appellandum. quo casu tenet prosequi et omnia facere que in mandato p eum acceptato continentur. vt no. Ro. pclu. cclxij. vide. s. s. procuratoris mandatū finitē lata rē.

Procuratoris mandatū est stricti iuris. ideo non extendit nisi ad personas et causas in eo expressas. no. Ro. conclu. clxxvj. extendit tamē ad consecutiva et incidentia etiam exigētia speciale mandatū. no. do. antho. de rescrip. nonnulli. s. sunt et alij. x. quero qua pena. vbi omnino vide. et vide. s. s. procurator si est constitutus contra certam.

Procuratoris mandatū quantūcūq; generale non intelligit continere nisi licita. ideo vi talis mandatū non potest procurator in p iudiciū dñi aliquid illicitū attemptare. no. Rota. conclu. lxxviiij. et omnino vide la. in. c. eum qui. de preben. li. vj.

Procuratoris factum vel non factum an noceat domino. vide plene p do. antho. in. c. j. vt lite non contestata.

Procurator si aliquis agit p id quod ē sibi commissum dño sciente et non tradicente cū posset contradicere. p iudicat domino. no. do. anth. de iudi. ceterū. x. quid si dñs. vlti. colū. et facit qd no. inno. de rescrip. ex parte decani. et de offi. dele. cum in iure. vide omnino do. anth. q aliter dicit in. d. c. ex pte decani. x. tertio oppono hoc limita in his que procurator corā iudice cōpetente agit. als secus. nec videtur tunc dominus ex taciturnitate iurisdictionem prorogare. no. io. an. de offi. dele. cū olim. j. sup glo. liij.

Procurator si in contractu p eum facto procuratorio nomine domini enormiter ledit dominū forte poterit dñs petere illum contractū ratōne dicitur lesionis reduci ad arbitrium boni viri. no. ant. de iure iur. c. qntauallis. x. venio ad. v.

Procuratores si sunt plures constituti simul s; non infolidum et cum vno ex illis alijs non opponentibus pcedatur valebit processus in cā beneficiāli. quia iudex illum cū quo processit elegisse videtur. no. Ro. cōclu. cclij.

Procurator a minore constitutus si in iudicio comparet et cū eo procedit valet processus. no. Ro. conclu. clxx.

Procurator constitutus a filiofamilias sine con

sensu patris potest p emancipato filio agere i iudicio. qz constitutio non fuit nulla licet p non consenserit. no. Ro. cōclu. lxx.

Procurator vnus et idem potest constitui a duobus volentibus inuicem sua beneficia pmutare ad ipsa resignanda et pmutanda. no. fre. in praeta. pmuta. q. xxxvij.

Procurator licet non sit admittendus quādo aduersarius petit qz pncipal veniat ad opponendum factū et ad respondendū tanq; legalior et qui melius nouit veritatem. vt. l. si actor malit. ff. de pcura. et. l. si. C. e. tamē si pncipal est i discreta psona non tenetur venire sed potest p procuratorem facere. et hoc vult. c. pastorat. de iudi. qd singularitē limitat leges pdictas.

Procurator si ab initio est admissus vsq; ad litem contestat. an postea possit repelli si non doceat de mandato saltem ex officio iudicis. vide quod no. de elec. c. j. li. vj. in glo. sup xbo absentia. et vide. s. xbo exceptio. s. exceptio ista.

Procurator non potest ex mandato quātūcūq; latissimo aliquid agere p quod id qd dñs spēcialiter fecit vel fieri mādauit impediat vel reuocetur. ff. man. l. si hominē. et ibi bar. Et idē dicit glo. xxvj. q. vj. tempa. hoc limita nisi procurator habeat generale mandatū cum libera vt no. inno. de offi. dele. cū olim. j. i glo. penl.

Procurator non potest constitui p excommunicatum ad recipiendū absolutōnem ab excommunicatōe. sed bñ potest constitui ad litē agendam siue agendam sup absolutōe petenda vel petita. no. do. anth. de iudi. c. intellexim.

Sed inno. dicit qz ex causa potest procurator interuenire ad petendum absolutōz a sententia excommunicatōis a snia suspēnsionis vt interdicti potest etiam sine cā. vt ipse no. de sen. ex. cum desideres. et vide. s. xbo excoicatio. s. excoica

Procurator tenet iurare de calū: (tus pot. nia. non solū in aiā dñi s; etiam in aiāz propam qz ipse potest malignari. nam et si dñs iurass; etiam ipse iurare tenet. no. Ro. pclu. cclxxx.

Procurator pstitutus ad cām tenet satisfaccōnarijs cāe de eozū solario qñ pncipal ē absens a curia. etiam si procurator recipiat onus ad s;stutendū dūtaxat. no. Ro. cōclu. cccxj.

Procurator agēs noie clientuli sui ad certā pbenā s; tertiu possessore. an intelligat renunciare iuri qd iure proprio sibi cōpetebat in ipsa pbenā. vide sub xbo renunciatio.

Procuratoris mādātū qñ reqrit spēale. an sit necesse illā spēalitatē expm i i diuiduo puta ad iurādū sic vt sic vt ad petēdū restitutōz aduersus talē sniam vt pscriptōz. an xō sufficiat qz in genē dicat ad iurādū et restitutōz petendum. vide bar. ff. de dona. l. fili. in pnci. vide glo. in cle. j. de renuncia.

Procurator potest gesta per alium suo nomine per litteras confirmare non tacite. no. ro. p. l. c. ccccxxxv.

Procurator licet sit admissus et non est ut procuratorem sine litteris lata. tamen dominus cuius causa agit se potest opponere quod non fuit procurator. no. bar. ff. de procuratoribus. l. pomponius. §. rati. et l. licet. et anth. in. c. cum in iure. de officio. dele. vide oino. §. xbo. presumptio. §. presumi non debet quod esse procurator.

Procurator inabilis sicut non potest per substituentem in iudicio comparere. ita nec alium substituere. licet mandatum substituendi habeat. quod est verum quoniam causa in abilitatis ita respicit actum substituentis sic agendi. ut in religioso quod habet intendere preterlatum a quo distrabit ita substituendo sicut agendo licet non tanto tempore. Secus in excoicato quod licet non possit in iudicio per alio agere. potest tamen substituere et suberere. no. do. ant. §. pba. c. post cessionem. vl. colu.

Et licet in actu substituendi per litteras possit procurator excoicatus quod religiosus. tamen in actu iudiciali comparandi certo casu plus potest religiosus quod excoicatus. quia in casu cui potest religiosus etiam ut procurator constituitur comparere. excoicatus non. ut no.

Procurator habens mandatum ad recipiendum pecuniam mutuo. non potest propter se mutuo recepisse. no. bar. ff. si cer. pe. l. ij. in fi. l. de nouari. l. non abstulit. et bal. in. l. falsus. l. de fur. et ange. in. l. si ita stipulatus. §. grifogon. de xbo. obf. et io. an. in addi. spe. in ti. de teste. §. f. §. sed pone egi. in fi. h. intellige quoniam confessio allegata ut spes tractatus quod etiam per confessionem absque numeratione potest mutuum trahi. Sed cum mandatum non comprehendit illam substantiam. non potest procurator intendendo trahere. Sed si confessio allegata ut spes perbatonis. credo quod tractatus mutuus teneat itaque perbatum per confessionem et erit mutuus ex numeratione tractatus quod numeratio per confessionem perbatum. per tex. ff. de po. l. publica. in fi. et l. si ex cautioe. §. quanto quod. l. de non nu. pe. §. ibi loquitur in domino. secundus in procuratore. et ita distinguit io. an. i. d. §. §. pone. non ob. quod no. bar. in. l. si debitor. ff. de noua. vbi dicit quod habens mandatum ad solutionem recipiendam. non potest propter se sibi solutum esse. et tamen confessio allegata ut spes perbatonis. quod illud dicitur bar. debet intelligi secundum legem quam allegat quoniam constat quod propter se recepisse nihil recepit sed confessionem a quo donandi fecit. quod casu quod in mandato non venit donato. talis confessio non preiudicat. et ita loquitur. l. §. si mutua. ff. si quod in frau. patro. qua. l. bar. allegat. Sed vbi non constat. non presumit quod animo donandi procurator confessus fuit. Valeret igitur confessio et preiudicat domino. aliter sequitur quod si procurator pecunia nullo pacto recepit. non potest bona si dem aggressore. l. si fideiussor. §. quod dicitur. et l. qui muci. ff. man. Et eodem modo runderi possit ad id quod no. bar. i. l. a diuo pio. §. si emptor. ad si. dere iudi. vbi dicit quod executor datus ad vendendum non potest propter se rem recepisse. sed debet stare de

reali numeratione. In procuratore tamen cesari non fisci dixit bar. in prius quod possit vendere et propter se rem recepisse. ff. de iure fisci. l. si procurator. §. si. §. 3. opi. bar. approbat indistincte. d. ant. in. c. si cautio. ad si. de si. instru. Sed prius opinionem quod sufficiat confessio quoniam non apparet quod facta sit a quo donandi. tenet bar. de salu. in. l. ij. in fi. ff. si cer. p.

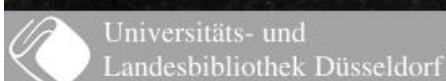
Procurator generalis non potest remittere exceptioem emptoria nec dilatoria. quia talis remissio sapit donatioem. Sed non venit sub generali mandato. sed declinatoria fori remittere potest. ut no. bar. i. l. si. in pn. ff. de his que in frau. cre. circa pnci. vide quod no. inno. de officio. dele. cum oli. §. vbi dicit quod licet procurator generalis possit renunciare perbatum super exceptioem emptoria vel dilatoria tamen ipsi exceptioem non potest renunciare nisi habeat generale mandatum cum libera. et vide do. ant. in. c. j. vt li. non potest. Sed aut dicit bar. procuratorem generale posse renunciare declinatorie fori. non videtur verum ut no. §. §. procurator non potest sine specialis mandato iurisdictionem progare. vide anth. in. c. j. vt li.

Procurator confessio vel contumacia aut non est dolus an noceat domino. vide plene per do. ant. in. c. j. vt li. non potest. per cy. in. l. j. de confes. et per Jo. an. in addi. spe. in ti. l. de confes. §. postremo. §. si non sit per procuratorem. iij. colu.

Procurator non certificatur de mandato per instrumentum aut per litteras vel per nuncium proprium domini. non potest officium procuratoris exercere. nec sufficeret eum certificari per extraneum. no. fran. de za. in de. non potest. in fine de procuratoribus. vide in spe. e. ti. §. §. §. §. quod si procuratorum. et quod no. ibi io. an. in addi. et in. c. is que. ti. li. vj. i. nouel. et copos. de elec. in. c. statuim. in glo. que dicitur procurator. in fi. vide oino domi. de sanc. geni. in. d. c. is que. vbi allegat vna notabilem decisionem dicentem quod gesta per procuratorem non certificata de mandato. valent si in mandato est clausula de rato.

Procurator faciens actum si non dicit an suo vel procuratorio nomine facit. vtrum intelligitur nomine proprio. vel procurator fecisse. vide do. ant. de p. cu. m. vj. colu. et per bar. i. l. j. §. nunciatio. ff. de noua. ope. nunci. et in. l. p. morte. §. §. ff. quoniam ex facto.

Procuratores si sint plures dati sine clausula insolidum. vnum solus non admittitur nec eligi potest per iudicem ad causam persequendam. nisi causa sit spiritualis in qua iudex potest vnum eligere et valet quod per illum fit. vbi autem est clausula insolidum. quilibet admittitur. et quod per molite testatur. ille solus persequitur. nec tunc admittitur collega nisi in substitutione dictum sit quod non sit melior conditio occupantis. quod casu ita demum admittitur collega si ille qui est litis testatur noluit vel non potuit persequi. vel alium non substituit. Et vbi in casibus predictis collega est admissus non potest quod litem testatus fuit ad prosecutores reuerti. nisi ille collega noluit vel non potest persequi. nec potest collega dare substitutum cum non sit domini litis

de procura. c. si duo. li. vj. et ibi no. vide oino ad limitatōz p̄dictōz qd̄ no. io. and. in. c. in noie domi. de testi. vbi dicit q̄ datis plurib⁹ p̄curatoribus cū clausula q̄ nō sit melior cōditio occupantis. licet lis contestet p̄ vnū tamē valeat quod sit p̄ alium si dñs vult q̄ valeat et alia pars fuit p̄sens. secus si fuit absens. vbi autē alia pars vult q̄ valeat et domin⁹ non vult q̄ valeat. tunc dñs exauditur. alia pars nō. quia reus favorabilior est et propter clausulam p̄dictam. vbi aut̄ vtraq; pars cōsentit q̄ valeat tunc nullum est dubiū. **I**dem dicit bal. quo ad p̄mum dictū in. l. si qñ. **L.** de testi.

Procuratores ad lites si dan̄ p̄les. et quilibet eorū licet non dicat̄ insolidum. censet̄ q̄libet i solidum cōstitutus. vt no. bal. in. l. plurib⁹. ff. de procura.

Procurator non potest renūciare appellatiōni no. bal. in. l. si. **L.** de temp. appel. vide. s. s. procurator non pōt sine speciali mandato iurisdicōnem. **S**ed aduerte quia tex. in. d. l. si. loq̄ de appellatōe interponenda. sed tunc cōclude si nō potest renūciare interponende multominus interposite.

Procurator nō potest cōstitui p̄ patrē ad emācipandum filiū. s̄ ip̄emet debet emācipare. filiū autem bñ potest cōstituere procuratorem ad petendū se emancipari et ad consentiendū emancipationi. nam et absens pōt emācipari. dum tñ postea cōsentiat emancipatiōni. **L.** de eman. libe. l. iubemus. p̄ hoc qd̄ dicit̄ de p̄sensu. facit tex. in. aut. q̄. mo. na. effi. sui. s. generaliter. sed glo. in. d. l. iubem⁹ vidē dicit̄ q̄ ignorans nō potest emancipari. vide **Bar.** in. l. p̄ mortē. s. fina. ff. de adop. et l. gallus. s. forsitā de liberl et posthu. et ff. de adoptio. l. neq; absens. et d. l. post mortem. s. fina.

Procurator ex pte rei sine mādato admittit̄ inuito actore si vult satisfidare de iudicatū soluedo. vide **bar.** ff. de solu. l. solutōz. et de p̄cura. l. suum quoq; s. publice. et de procurato. sine mandato ex pte actoris. vide **bar.** in. l. non solum. s. si. e. ti. et vide. s. s. procurator et etiā defensor.

Procuratoris mādātū an et quādo finiat̄ morte mandantis. vide. s. vbo mandātū.

Procurator de cuius mādato dubitat̄ licet admittat̄ añ litem p̄testa. cū cautōe de rato et p̄talem cautōz in p̄sona secūda legitime. s̄ est verum in incidentib⁹. nō quo ad merita. ideo post litis p̄tes. poterit s̄ euz opponi ad merita q̄ nō sit p̄curator. **E**t sic legitimatio illa opabitur vt admittat̄ ad discutiendū iudiciū vsq; ad merita. et vt si sentētia s̄ eū ferat̄ sibi p̄iudicet. nō ad p̄iudicium dñi. nec etiā valebit ad p̄iudicium illius q̄ succubuit. dño ratū nō habente. eo ratum habente sic. fm **bar.** **S**3 cō

clude fm do. anth. q̄ si ex sentētia ferenda s̄ p̄curatorem nō est bñ cautum litiganti. poterit etz cōpellere ad futura. **S**ec⁹ si ē plene cautum. vt quia totale suum interesse potest consequi a dño. ita no. do. anth. de cōsti. cum m. vbi dicit **bu.** xj. colū. **S**ed **bar.** aliter loquit̄ in l. pōpon. s. rati. ff. de procura. et vide. s. verbo exceptio. s. exceptio ista.

Procurator sine mandato admittit̄ cū cautōe de rato p̄ cōsorte eiusdem litis. dum tamen sit als. abilis ad procurandū et natura cause patitur procuratorē admitti. et tunc demū dicuntur consortes litis qñ inter eos est cōmunitas actōnis et obligatiōis vt duo coheredes. et qñ est cōmunitas litis. vt qz ambo agunt in eodē libello. secus s̄ si in diuersis libellis sepatim agerent. vel sepatim vt rei responderēt. no. d. antho. de p̄stitu. cū m. s̄. sed aduertam⁹. liij. columna.

Procurator si est cōstitutus s̄ certam p̄sonam in aliq̄ causa et generalit̄ in omni alia cā. illa generalitas restringit̄ et intelligit̄ de causis s̄ p̄sonam motis v̄l mouendis. vt no. **Bar.** in. l. q̄ habet. s. si. de tute. et p̄ tex. l. quod dicit̄. in p̄nci. que immediate sequit̄. p̄ quo facit qz noua p̄sona nunq; subintelligit̄. l. si ita stipulatus. s. s. grifogonus. d̄ vbo. obli. **E**t facit qd̄ dicit̄ de impetrante bñficiū tanq; vacans p̄ resiḡtionem tertij. siue quouis mō ex p̄sona eiusdē tertij. vt no. la. in. c. susceptū. in p̄nci. de rescrip. li. vj. et vide. s. s. procuratoris mandatū ēstri c̄turis. et s. procurator rei licet sit. cum. s. se.

Predicta intellige nisi lis que mouet̄ s̄ nouā p̄sonam esset necessaria tanq; p̄ambulū et antecedens ad litē mouendam s̄ p̄sonam in instrumēto mādati specialiter nominatam. no. **bar.** tho. in. l. ad legatum. ff. de procura.

Procurator exp̄sse cōstitutus ad aliqua spēale mādātū exigētia et generalit̄ ad quis alia q̄ requirunt speciale mandatū. dicit̄ insufficiēs p̄curator etiam ad maiora exp̄ssis. et hoc opatur illa dicitio queuis. vt no. do. antho. in. de. s. de re iudi. quod nota. quia fm eum limitat̄ cle. non potest. de procura.

Procuratoris mandatū ad agendū v̄l defēdēdum finit̄. finita lite p̄ sententiā si fuit spēalit̄ cōstitutus ad illā cām. secus si fuit generalit̄ cōstitutus ad lites p̄sentes et futuras et mādātum acceptauit simpliciter. vt no. **bar.** ff. de solu. l. si procurator meus.

Procuratores si sint plures cōstituti insoliduz cum clausula q̄ nō sit melior conditō occupantis. vno litē p̄testante. nō possit ali⁹ ad causas venire nisi pus litē p̄testatus fuit mortuus absens vel impeditus v̄l nolit causam p̄seq. vt i. c. si duo. de procura. li. vj. v̄l nisi p̄cesserit i cā pte aduersa p̄sente et non s̄dicente. vt no. an.

in. c. in noie domi. de testi. Sed do. anth. in b
ultimo sentit ibi contrariū p. d. c. si duo. de p-
cura. Sed pro io. an. facit tex. quē ipse allegat
ff. e. ti. l. filius. §. veterani.

Procurator si nō doceat de mādato tenet par-
ti 3 quam egit vel 3 quam defendit ad inter-
esse. vt no. bar. in. l. pompon. §. rati. ff. de pro-
cura. 7 in. l. licet. l. e. ti. 7. ff. si cer. peta. l. ciui-
tas.

Procurator cōstitutus ad agendū videf tacite
constitutus etiam ad defendēdum. Et si cō-
stitutus sit ad agendū dūtaxat nō dicit idone-
us procurator 7 potest repelli p conuentū. no-
tat bar. in. l. suum quoq. §. ait p̄tor. ff. de pro-
cura. sed talis exceptio debet opponi an litem
cōtestatā. qz postea nō potest opponi. vt notat
bar. in. l. pōpon. §. rati. in fi. e. ti.

Procurator non potest cōstitui p dñm ad ma-
numittendum suum. vt no. bar. in. l. p̄ mor-
tem. §. fi. ff. de adop. 7 in. l. gallus. §. forsitā.
de liber. 7 posthu. 7 idem no. d. ant. in. c. p̄ ve-
nerabilem. q. fi. sunt le. xiiij. colū.

Procurator an possit cōstitui ad legitimanduz
filiū tam ex pte filij q̄ ex parte p̄ris. vide. s. v̄
bofilius. §. filij legitū.

Procuratores duo sunt quozū vnus in vno in-
strumento alius in alio instrumēto eadem die
p̄fecto constituti sunt. si nō apparet ex illis in-
strumentis qd̄ ex illis instrumentis p̄cesserit.
inuenit se impedist 7 nullus p̄t dici p̄cura-
tor. vt no. oldra. consilio. j. quod limita nisi in
altero dūtaxat ex instrumentis predictis esset
clausula referuatiua citra reuocatōz aliorum
procuratorū p̄us constitutorū. qz tunc illd̄ in-
strumentū quod habet dictam clausulā cense-
tur vltimū 7 valet vtrūq. 7 censef quilibz ha-
bere mandatū insolidū. vt no. io. an. in addi.
specu. in ti. de procura. §. ratōne aute 3 forme
7. item q. licet.

Producens instrumentū non potest re-
uocare productōnem. no. do. anth. de
fi. instru. imputari. 7 vide. s. verbo. in-
strumentū.

Producens instrumentū cum p̄testatōe q̄ p-
ducit ea parte que facit pro eo 7 non vltra. iu-
natur ex p̄testatōe vt habeat pro nō produ-
cto in his que faciunt 3 eum. quod est verū i
instrumento confecto de actu alterius. secus
si sit de actu ip̄ius producentis. no. Ro. con-
clu. cclxxiiij. Idem no. do. ant. de excep. cum
venerabil. viij. colū. in p̄n. v̄. nūquid aut. vbi
dicit q̄ tunc iuuat p̄testatio q̄n instrumentuz
est cōfectum ad petitiōnez aduersarij. sec̄ si ad
petitiōz producentis.

Producens falsum instrumentū scienter non
solum pena falsi punif sed etiam causam p̄dit
no. do. anth. de excep. cum venerabilis. v. co-

lum. v̄. oppono q̄ cōtra. 7 de rescrip. olim. ad
fi. Et quod dictum est q̄ causam perdit est ve-
rum in puato agente pro re sua. secus in prela-
to agente pro re ecclesie nisi totum capitulum
consentiret productioni. vt no. do. antho. e. c.
xiiij. columna. in fi.

Producens instrumentū non potest de falsita-
te impugnare nisi aduersarius illud de falsita-
te impugnet 7 viam sibi aperiat. Fallit in fa-
uore ecclesie. sed si velit ip̄m impugnare tāq̄
non solenne vel dicere q̄ non probat id ad qd̄
ip̄m produxit. potest. no. do. anth. de excep.
cum venerabilis. v. colum. v̄. oppono q̄ cōtra
hoc vltimum. de non solenni intellige quādo
producens instrumentū non dedit expressum
articulum de contentis in instrumēto. sed sim-
pliciter produxit instrumentū ex qua produ-
ctio ne insurgit tacita confessio. sed si expresse
dicat. confiteor contenta in instrumēto esse ve-
ra. 7 pro probatione det articulum de conten-
tis in instrumento. tūc si instrumentum repro-
batur de falso p̄ aduersarium. nō nocet tacita
confessio producenti coherens productōni in-
strumenti. nec etiam expressa sub cōmemoza-
tione instrumēti facta. Secus si confessio vel
articulus fieret de contentis in instrumento.
nulla facta mentōne de instrumento. vbi v̄o
instrumentum reprobat nō vt falsum s̄ vt nō
solenne. tunc p̄ducenti instrumentū nocet cō-
fessio siue sit tacita siue expressa. quādo scien-
ter produxit. Sed si p̄ errorem etiam iuris nō
nocet etiam tacita cōfessio sed expressa. sic eti-
am si ad instrumentū se referat 7 sub eius cō-
memoratione fiat. nisi contra ip̄am expressam
confessionem sententia lata sit. In casibz aut̄
in quibus dixi confessionem producenti noce-
re. aduersario instrumentū reproban te. mltō
magis nocebit si n̄ reprobat. no. hoc. do. an-
tho. de excep. cum venerabilis. vj. colum. v̄.
ad secundum. Et vide. s. v̄bo error. §. error
cōfessionis. 7 vide bar. in. l. post legatū. ff. de
his quibus vt indig.

Producta in causa principali an probet in cau-
sa appellatiōnis ratione sui interesse. vide. s.
verbo probatio. §. probationem non faciunt
7. §. sequenti.

Producens instrumentum an videatur tacite
confiteri etiam illa que in instrumento narra-
tiue non dispositiue continentur. vide. s. ver-
bo error. §. error confessionis. 7 in decif. Ro.
conclu. cclxx.

Prohibitio vide. s. verbo lex.

Proprietas nō est adaptabil̄ ad iura in
corporalia licet ad ip̄a iura sit adapta-
bilis possessio seu quasi. vt no. do. ant.
de cau. posses. c. fi. iij. colū. 7 vide. s. verbo do-
minium.

Prorogatio intelligit fieri cum omnibus qualitatibus rei progate. quod est verum in qualitatibus dependentibus a potestate prorogatum. non in dependentibus a facto tertij. no. d. anth. de ap. c. pterea. ij. et vide. s. verbo iurisdicatio.

Prorogatio termini differt a noua assignatione. no. bar. ff. de dam. infec. l. iij. in pn. et de pe. l. i. in reb. s. j. et plene no. ro. conclu. cccxxv. ad fi.

Protestatio que fit alteri ut ei aliquid intrometur an debeat fieri cum instrumentum publico plecto vel tradito ei cui fit intimatio. vide tex. in cle. causam. de elec. et bar. ff. de po. l. si quis inficiat. et si cui pl. q. p. le. fal. li. le. esse dica. et de no. ope. nu. l. j. s. j. et plenissime p. eu. in. l. non solum. s. morte. e. ti. et vide omnino tex. et glo. C. de rei vendi. l. fundum. et vide s. h. producens. s. producendo instrumentum cum protestatione.

Protestatio contra factum statim secuto facit actum contrarium non valere. secus si fiat actus ex intervallo. quod tunc videtur a protestatione recessus. ut no. bar. i. l. que aliena. s. celsus. ff. de acq. re. here. quod est verum nisi quando protestatio refert se expressse ad futurum actum puta si contingeret me in futurum tale quod facere. Secus si illud verbum in futurum omittatur. ut no. p. bu. bar. et Bal. in. l. pacta nouissima. C. de pac. Sed bar. alibi videtur velle quod licet verbum in futurum non exprimat in protestatione. si tamen ipsa protestatio incipiat per verba sonantia futurum tempus. puta si contingeret me tale quod facere etc. quod tunc protestatio operatur etiam quo ad actum ex intervallo factum. ut ipse no. in. l. non solum. s. morte. de no. ope. nu. l. i. et idem videtur velle. d. c. cum in ferrariensis. de p. sti. et vide p. eundem. de litis p. tes. c. j. penul. car. in. fi. vide. s. s. procurator. que vnum circa fi. in verbo procurator.

Protestatio sufficit se facere. nec tenetur quis protestationem siue interpellationem iterare. ut no. bar. i. l. ticia seyo. s. ysuras. de le. ij. et l. moza. in pn. de vsu. p. quod infert quod ubi instantia cause certo tempore limitatur nisi per actorem non steterit. sufficit ut dicatur per actorem non stetisse quod actor se requirat iudicem ut ferat sententiam. Bal. tamen dicit quod hic non sufficit vna requisitio siue protestatio. ut ipse no. i. d. s. ysuras. et h. marie in firma instantia appellationis. in aut. ite si appellat. C. de temp. ap.

Protestatio necessaria est quod fiat tempore impedimenti si quis vult per pedimentum se excusare. unde quod dicit quod propter tempestatem maris fuit impeditus venire. necesse habet probare quod iuit ad mare volens transire. sed non potuit impeditus ex tempestate. non enim sufficeret impedimentum maris fuisse. nisi quis ostenderet diligentiam suam quod forte etiam impedimentum non fuisset tamen ire neglexisset. no. bar. i. l. ij. s. quod diximus. ff. si quis cauti.

Protestatio contra factum si cum ea gesto si ordinatur

ad detrahendum totale factum. put sonat in facto quod protestatur quod factum habeatur pro non facto. talis protestatio non iuuat. Idem si ordinatur ad tollendum totalem sensum facti prout sonat in iure quando factum et sensus facti dependet a libera potestate protestantis. ut adire hereditatem sed si factum tantum dependet a voluntate protestantis. et sensus facti dependet a iure. Et dicitur pendere a iure quando quis procedit presumendo vel fingendo seu disponendo. tunc si protestatio est iusta causa vestita. ut si putator vel alius dans operam rei licite adhibita diligentia que exigitur protestatur cauere. cum iuuat protestatio. Si non est iusta causa vestita sicut si interficiens homines protestatur quod non dolo facit. non iuuat protestationem Si vero factum et sensus facti dependent a voluntate protestantis et alterius. ut contrahere profiteri et similia. tunc si factum geritur cum parte consentiente protestationi vel non contradicente. iuuat protestatio. Idem si protestatio non fit cum parte principali. dum tamen sit iusta causa vestita. non iuuat protestationem. nisi ubi factum est dubium. sicut est assumptio habitus. ubi autem protestatio ordinatur ad detrahendum partem substantialem facti. tunc si factum dependet a voluntate protestantis tantum. iuuat protestationem. ut si lego usufructum detracto vsu. quia vsus est pars substantialis fructus. non valet legatum. et valet protestatio. quia legatum dependet a voluntate protestantis. Sed si factum dependet a potestate protestantis et alterius. tunc si factum geritur cum parte principali cuius voluntate etiam factum et sensus facti dependet et protestationi consentit. iuuat protestationem. et factum non valet. ut si traho inrimonium sub protestatione ut plene euit. secus si per tacet et non consentit. quod tunc protestatio non valet et factum id est inrimonium perualet. Si autem factum non geritur cum principali parte sed cum alio eius nomine recipiente. et tunc etiam dato consensu eius cum quo geritur non iuuat protestationem et valet factum. ut si ingrediar monasterium et protestor ut mihi liceat habere proprium. non iuuat protestationem. quod ibi non est per principalis consentiens cum qua vinculum professionis contrahitur quod principaliter contrahitur cum deo. licet in consequentiam obligetur abbatem recipientem vel superiori. ubi vero protestatio ordinatur in detractum alicuius consecutiui ad factum. et illud consecutiuum dependet ex parte soli protestantis. iuuat protestationem. Secus si dependeat ex parte alterius. nisi ille aliter tacite vel expresse consentiat. que dicitur consentire eo quod non dicitur quo casu protestatio iuuat ut patet in constituto in sacris que non artatur ad votum continet licet tacite obligetur non accipere uxores de nouo Si tamen in ipsa susceptioe ordinis sacri protestetur quod non vult continere. tacite ordinatur protestatio iuuat. quia continentia non est pars substantia-

lis ordinis sed consecutiua in orientali **S**i vero
 consecutiuum dependet non a potestate prestantis
 vel alterius partis sed iuris tantum quod
 est quando ius preedit in consecutiuo disponēdo
 fingendo vel de iure presumendo. tunc protesta-
 tio non iuuat. vt si quis recipitur in cano-
 nicum. consecutiuum iuris est quod canonicus ha-
 beat prebendam. protestatio ergo ordinata ad
 tollendum iuris consecutiuum (vt quod prebenda
 non habeat cum se facultas obtulerit) non iuuat
 protestantem. quia ab eius non dependet pote-
 state sed iuris hoc consecutiuum impedire. **E**t
 predicta vera in actibus extraiudicialibus. In
 iudicialibus vero protestatio tendens ad detra-
 hendum iuris consecutiuum ad factum non iuuat
 protestantem sed facit ipsum vt contrarius re-
 pelli nisi protestationi renūciat. vt no. do. anth.
 de constit. cum m. xxij. colū. v. venio ad quin-
 tum passum. vbi autem protestatio ordinatur ad
 detrahendum partem sensus facti. vt quia fa-
 ctum est talis nature quod potest multipliciter in-
 telligi. tunc si factum et sensus facti dependent
 a potestate protestantis. iuuat protestatio. nam
 facere sumptus propter funus vel in alimentis
 potest dupliciter intelligi. quod facit causa pieta-
 tis. quod facit animo repetendi. vel quod faciat ani-
 mo ad eundem hereditatem si est heres institutus
 si protestetur quod faciat animo repetendi et non ad-
 eundem. iuuat protestatio. Si dependet a pote-
 state eius et alterius. tunc iuuat protestatio si
 fiat parte presente et tacente vel consentiente vt
 etiam contradicente. vt si protestetur quis parte
 presente quod respondit animo non litem contestan-
 di. iuuat protestatio. quia hoc respondere est
 dupliciter intelligibile. vnum est iudicium infor-
 matiuum. aliud litem contestatiuum. hec pro-
 testatio impellens factum ad alterum ex intel-
 lectibus iuuat protestantem. vt no. do. anth. in
 d. v. venio ad quintum passum. in fi.

Protestatio procedens factum et facto contra-
 ria. si ordinatur ad tollendum factum prout sonat
 in facto. non iuuat. vt si mandauero tibi vt vul-
 neres talem et protestor quod non occidas eum. non
 iuuat protestatio si ex vulnere homicidium se-
 quitur. vbi autem protestatio ordinatur in detra-
 ctionem totalis sensus facti vel partis substā-
 tialis facti. tunc si tale factum et talis sensus fa-
 cti dependent a potestate eius et alterius et ge-
 ratur factum cum principali. tunc si factum habet in se
 intellectum dubium. iuuat protestatio. vt si quis pro-
 testetur quod talis feminam quam in domo tenere dispo-
 nit vult eam tenere in concubina. hoc factum du-
 bium est cum possit sonare matrimonium et concubina-
 tum. Et idem in ingressu religionis quoniam fit per sus-
 ceptionem habitus. quia istud factum est dubium sed si
 factum est certum et habet non sensum certum. tunc prote-

statio non iuuat nisi is cui fit protestatio expresse
 consentiat. nec sufficit tacitus consensus vt si quis
 protestetur se velle aurum vel argentum in horreo
 suo recipere nec de eis se velle teneri. tandem po-
 stea recipit. ista protestatio non iuuat. dato quod
 fuerit facta parti a qua postea recipit quia vi-
 detur recipiendo a protestatione recedere. et hoc
 verum nisi protestatio esset iusta causa vestita.
 quo casu per contrarium factum etiam ex intervallo
 non tolleret protestatio nisi cessaret causa legiti-
 ma dato quod pars expresse non consensit prote-
 stationi nisi factum adeo esset notabile quod ab-
 sorberet omnem presumptionem cause. unde in
 stante metu quis protestetur quod quicumque actum
 vel verba que proferat etiam apta ad matrimo-
 nium contrahendum protestetur quod non intendit con-
 sentire quia hoc facit metu. tunc stante metu
 dato quod pars cum qua postea contrahitur igno-
 rauit. valet protestatio et non matrimonium nisi
 interuenerit copula. quia copula est tante pre-
 sumptionis quod absorbet omnem metum procedentem
 nisi probetur iniustus metus. Si autem factum
 et sensus facti dependent a potestate eius
 et alterius et geritur actus non cum parte prin-
 cipali cum qua vinculum mittitur sed cum tertio
 tunc autem si protestatio est iusta causa vestita.
 iuuat. aliter non. vt patet in ingressu religionis
 qui non geritur principaliter cum parte re-
 cipiēte ingressum sed cum deo. non iuuat protesta-
 tio etiam cum consensu recipientis facta
 nisi metus interuenerit in ipso ingressu. vbi ve-
 ro protestatio precedentis tendit ad detractio-
 nem alicuius consecutiui ad factum. tunc si con-
 secutiuum non dependet a potestate protestan-
 tis sicut iura. non iuuat protestatio. nam recipe-
 re in canonicum dependet ex potestate recipien-
 tis si procedat protestatio qui recipit sed non
 animo vt habeat prebendam. non iuuat prote-
 statio quia fit super non dependentibus a pote-
 state protestantis. Si consecutiuum dependet ex
 potestate eius et alterius iuuat protestatio si con-
 sentiat is cui preiudicatur. aliter non. puta cau-
 ponem quod tenet cauponam obligatur ad recipien-
 dum hospites nisi subsit causa et ex receptione
 tenetur de omnibus illis illatis. facta est protesta-
 tio pro cauponem quod non intendit teneri de ibi im-
 positus. hoc protestatio non dependet a parte sua. quia
 dispositio iuris est obligatur de receptis. tamen quod per
 potest preiudicare sibi renunciando iuri suo. si protes-
 tationi consentit sibi preiudicat. et oportet quod expresse
 consentiat. aliter tacere habet per preiudicet. vbi autem prote-
 statio tendit ad detrahendum particularem sensum facti.
 vt quod factum est multipliciter intelligibile. tunc si reglariter
 sensus facti non dependet a parte protestantis.
 non iuuat protestatio. si dependet a parte eius
 tunc iuuat si dependet a potestate eius et alterius

tunc si ptestatio consonat iuri cōmuni vel saltem non contradicit. iuuat ptestatio si actus fiat in continenti post ptestatōnem. secus si ex interuallo. vnde si protestor q̄ non animo litē ptestandi respondeo sed animo iudicem informandi et statim post respondeo. iuuat ptestatio. etiam si pars aduersa non consentiat. Sed si ex interuallo respondeo. p̄sumor oblitus ptestationis et actum fecisse in sensum i quo potentius sonat et put ab alijs est intelligibilis. Si vero id quod est ptestatum est cōtra ius cōmune. et tunc dato q̄ dependeat a p̄tate alterius. protestatio nō iuuat nisi illi expressus detur consensus. no. d. anth. de cōsti. cum. m. v. venio ad secundū articulū. xxvij. colū.

Protestatio subsequens factuz p̄ria facto put sonat in facto nil operat. sed sic contrariat facto put sonat in sensum iuris. tunc si factuz et sensus facti dependent a p̄tate ptestantis. iuuat ptestatio. vnde si lego. postea in solēni voluntate ptestor q̄ nō feci animo legandi. iuuat ptestatio. Si sensus facti nō dependet ab eius potestate sed iuris. vt si vulnero hominem. postea ptestor q̄ hoc non feci dolo nec animo delinquendi. nō iuuat protestatio. Si dependet a potestate eius et alterius nō iuuat protestatio nisi ps aduersa exp̄sse cōsentiat. vbi autē ptestatio ordinat ad detrahendū partē substantialem facti. tunc in dependentibus a potestate ptestantis iuuat protestatio si pars est diuidua. secus si indiuidua. vñ si lego vsufructuz postea detraho fructū. iuuat protestatō. quia fructus sepabilis est ab vsu. Si lego vsufructum. postea detraho vsu. nō iuuat protestatio. q̄ vsus inseparabilis est a fructu. Si nō dependet a potestate eius. nō iuuat protestatio. Idem si dependet a potestate eius et alterius nisi ille alter expresse cōsentiat. vbi vero ptestatio ordinat ad detractōez ali cuius cōsecutiuū ad factū. tunc quod. s. p̄ totū. Vbi autē ptestatio ordinat ad detractōez alicuius sensus facti tunc in dependentibus a p̄pria voluntate iuuat protestatio eius. et alterius nō iuuat nisi intercedat consensus alterius. Idem et fortius si a neutrius potestate dependet. vt no. do. anth. de cōsti. cū. m. iij. colū. v. venio ad vltimū articulum.

Protestatio q̄ p̄ quēcunq̄ actū quem q̄s facit coram alio nō intendit in eum vt iudicem consentire nec eius iurisdictionez prorogare si fiat añ et postea ex interuallo fiat actus non iuuat protestatio. Idem si cautus q̄ sp̄ in q̄libet actu repetas protestatōez. als p̄ vnum actū ex interuallo a protestatōe factū videt a ptestatōe recessum. no. do. ant. in. c. cum. m. de p̄sti. xxxj. colū. v. p̄ hoc patet qd̄ operet.

Protestatio quam q̄s facit in fine articulozum q̄ nō astringit se ad probandū nō necessaria s̄z solum illa que sibi sufficiant ad victorizaz esse. iuuat protestantem etiam si ps aduersa cōtra dicit quia simul fit in actu et dependet a potestate protestantis se astringere vel non. vt no. do. ant. cum. m. de p̄sti. xxxj. colū.

Protestatio que fit in fine libelli saluo iure addendi vel minuendi nō iuuat. quia hoc addere vel diminuere nō dependet a potestate sua nisi sicut ius p̄mittit. Et idem si canonicus p̄testatur q̄ extrinseci existentes in quasi possessione ita demū vocē habeant qui habēt iuris proprietatem quia nō iuuat protestatio nisi ps aduersa cōsentiat. vt no. do. ant. in. c. cum. m. de consti. xxxij. colū. v. p̄ hoc patet quid de ptestatōe.

Protestationū materiam vide plene in regula in generali libro. vj. in mercu.

Prothocollum siue breuiatura notarij nō facit fidem si nō habet et signū et subscriptōnem tabellionis. nec sufficē signū poni in principio quaterni vel p̄scrip̄tōz cuiuslibet. sed oportet cuiuslibet rogatōni signuz apponere et subscriptōnem s̄m ia. de arena. vt no. cy. in. l. contractus. C. de fi. instru. Et idē tenet spe. et no. bar. ff. de testa. in. l. lucius. qd̄ intellige nisi cōsuetudo aliter se habet. vt notat bar. in. l. ad testiu. §. si q̄s ex testibus. ff. de testi. vel nisi dicta etiam breuiatura auctoritate iudicis publicetur. vt no. bal. in. d. l. contractus. in p̄n. quod fieri potest quādo notarius qui breuiatura scripsit est mortuus s̄m hostiē. vt no. io. an. in. c. cum. p. tabellio. de fi. instru. super verbo p̄fecerit. et sup verbo. redacta. Et b̄ verum quādo breuiatura est in mundū redacta et nullū ibi viciū apparet. vt no. bal. in. l. fideicomissa. §. quotiens. de le. iij. vide do. antho. in. c. cum. p. tabellio. de fide instru. et bar. in. l. gallus. §. idem credēdū. de li. et posthu. et io. an. in addi. specu. in ti. de fi. instru. §. ostensio. v. quid si abbreviatura. vbi tractat q̄ possint in breuiatura extendi. Io. an. circa p̄mū ponit opinio. pro et contra. in addi specu. in titu. de instru. editio. §. videndum. v. et nota. q̄ tabellio cogendus est. vbi recitat nico. tenere q̄ prothocollum non facit fidem tanq̄ scriptura incompleta et imperfecta. quod intellige nisi auctoritate iudicis fuerit exemplatum. p. d. c. cum. p. tabellio. et ita dicit do. anth. i. fi.

Prothocollum si discrepat ab instrumēto. stādum est prothocollo tanq̄ matrici scripture. vt notat glosa. in autenti. de tabel. §. fi. et bar. tolus in. l. semp̄ronius proculo. de le. ij. vide omnino do. anth. in. c. cum. p. tabellio. de fide instru. v. qd̄ si abbreviat nra.

Provisio superioris habet vim electionis & confirmationis. no. do. anth. de re sti. spo. in litteris. xvj. colum. x. venio ad vltimū. & no. in. c. j. de elec. li. vj. in glo. iij. & archi. in. c. cum in illis. §. j. de pben. e. li. qd̄ est verum quādo eodem iure spectat ad euz electio & confirmatio. secus si in diuerso iure. vt no. de elec. vt circa. e. li. in glo. ij. & archi. lxiiij di. in synodo. & io. mo. & archi. in. d. c. j. §. elec. & cōpostell. de elec. cum inter canonicos. vbi omnino vide. **I**dez i inuestitura quaz facit p̄latus. quia loco cōfirmatōis habetur. vt no. compos. de elec. transmissam. & vide. s̄. verbo collatio.

Provisio late cōprehendit nominatōez. postulatōnem. p̄sentatōnem & collatōnem. no. glo. in clemen. fi. de elec.

Provisio facta de beneficio p̄textu iuris quod nō competit. non valet. licet ex alio capite ius puidendū cōpeteret. no. hosti. io. an. & do. anth. de cōcessi. pben. dilectus. ad fi. & facit qd̄ no. io. an. ex parte ascensus sup verbo occasio ne cōcessi. quod intellige nisi auctoritate vtriusq̄ iuris tam competentis q̄ nō cōpetentis p̄visio fieret. quia tunc valeret p̄ ea q̄ no. io. an. de renū. in p̄sentia. in glo. nota q̄ rē.

Publicum in quo differt a manifesto. vi de. s̄. verbo manifestum.

Publica utilitas est p̄ferenda p̄uate. C. de puil. l. utilitas. li. xij. & in auf. de re. & ea que pa. §. q̄obrem. colla. iij. & C. si p̄tra ius vel vti. publi. l. fi.

Publice aliquid factum qualiter intelligat̄. vide glo. in clem. j. de sepul. sup x̄bo publice.

Publicatō alicuius rei si fieri debet in ciuitate castro vel villa vt verisimiliter puenire possit ad noticiā illozū quozū interest. fienda est altero ex octo modis siue in altero ex octo locis. q̄tū sex ponit io. an. videlicet p̄mo in publica misla populosa. secūdo in loco vbi sunt fm̄ones tertio in loco vbi sunt nūdine siue mercata. vt no. io. nn. in cle. causam. de elec. sup x̄bo solē niter. quarto in loco vbi p̄dicatur verbū dei. vt no. glo. in clemen. j. de fo. cōpe. sup x̄bo ad diuina. q̄nto vbi sit forū. vbi sunt plēs officiales & mlti astantes. vt no. glo. i. cle. j. de sepul. sup x̄bo publice. sexto in loco vbi sunt publice puētoes. vt no. io. an. in. c. illa. de elec. in glo. maḡ. ad fi. septio in loco p̄suet̄ p̄ p̄conē alta voce p̄clamātē. vt in. c. cū in tua. q̄ ma. accu. pos. octauo p̄ affixiōz sc̄pturē ad valuas vel muros eccle. vel alteri loci vbi solet pplus conuenire. ff. de insti. l. & si pupill. §. p̄scribē. Et generali ter potest fieri dicta publicatō in quolibz alio actu p̄ populum frequētato. vt no. io. and. in dicta clemen. causam. de elec.

Qualitas aggrauians penam delicti si fuerit in accusatōe omissa. an p̄dente iudicio poterit addi? vel eo per sententiam finito poterit ratōne illius qualita

Qualitas non stat sine subiecto. & fundamēto sublato tollitur qualitas. de constitu. c. cuz accessissent.

Qualitas fm̄ quod tempus inspicienda sit. vide bar. in. l. satis. C. de agri. & censi. li. xj. vbi dicit de qualitate primogeniture. & Bar. C. de nup. l. imperialis. §. his illud. vbi dicit de qualitate militie.

Qualitas adiecta verbo debet intelligi fm̄ tempus verbi. ideo requiritur qd̄ illo tempore q̄litas affuit. nec sufficeret qd̄ ante vel post illud tempus adesset. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de nox. & l. iij. de au. & ar. le. & no. bar. in. l. ticius ff. de testa. militari.

Qualitas aggrauians penam delicti deducta i accusatione vel inquisitione. si non probetur nulla potest sequi damnatio licet delictum p̄betur. vt no. C. & ia. de are. in. l. ij. de proba. & Jo. an. in addi. specu. super rubrica. de accusa. Sed Bar. in dicta. l. ij. dicit qd̄ cōtrariū seruatur & melius. Bar. autez aliter distiguit in. l. denunciaste. §. quid tamen. ff. de adulter. vbi dicit qd̄ predicta procedunt quando qualitas non probata facit cessare actōem siue accusatōnem propositam. vel quādo alterat factum sine crimine. ita qd̄ facit videri aliō factū q̄ sit intentatum. secus si factum non alterat. quia tunc potest fieri cōdematio qualitate deducta. dum tamen detrahatur pendente iudicio. & idem tangit Bar. in. l. quid ergo. §. p̄ca grauior. ff. de his qui no. infra. & in. l. edita. C. de eden. Sed quid ecōtra si dicta qualitas aggrauiata pene fuit in accusatōne vel inquisitione omissa sed in processu probata. an poterit p̄denatio fieri fm̄ q̄litatez p̄batā? dic qd̄ sic vt no. io. an. in addi. p̄dicta. vide. s̄. x̄bo libellus. §. libellus in quo.

Qualitas posita in principio medio vel fine dispositionis an referat ad oia p̄cedētia & sequētia. vide. s̄. x̄bo clausula. §. clausula posita.

Quamdiu est aduerbiū tpis. no. d. ant. de coha. cle. & mu. c. vestra. ij. colū.
Quamq̄ sumit p̄ iunctōe aduſatiua. & ponit p̄ quibz nisi ponat im p̄pe. no. do. ant. de coha. cle. & mu. v̄ra. ij. colū.